

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ: ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ: ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΟΝΑΔΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ

ΝΟΜΟΥ ΗΛΕΙΑΣ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ:
Σπηλιωτοπούλου Αθανασία

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ:
Αγγελίδης Ιωάννης

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2002

*Η εργασία είναι αφιερωμένη στον αξέχαστο
ξάδελφό μου Νικόλαο Τσαπόγα...*

***Ευχαριστώ τον καθηγητή μου, κύριο Αγγελίδη
Ιωάννη για την πολύτιμη βοήθειά του.***

***Και την μητέρα μου, για την συμπαράστασή της
κατά τη διάρκεια ολοκλήρωσης της εργασίας.***

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Εισαγωγή.....	1
Μεθοδολογία - Τρόπος Εργασίας.....	1

ΜΕΡΟΣ Α΄

I. Φυσικά και Δημογραφικά Χαρακτηριστικά	4
1.1 Φυσικό Περιβάλλον.....	4
1.1.1 Γενικά.....	4
1.1.2 Κλιματικά χαρακτηριστικά.....	5
1.1.3 Χρήσεις γης.....	5
1.1.4 Η Γεωργία στο Νομό.....	5
1.1.5 Η κτηνοτροφία στο Νομό.....	6
1.1.6 Οικολογικά δεδομένα του υλικού.....	6
1.1.7 Παράκτιες αμμοθίνες.....	8
1.1.8 Παραλίες.....	8
1.2 Δημογραφικά χαρακτηριστικά.....	9
2. Υποδομές.....	13
2.1. Μεταφορική υποδομή.....	13
2.1.1. Οδική υποδομή.....	13
2.1.2. Σιδηροδρομική υποδομή.....	14
2.1.3. Λιμενική υποδομή.....	15
2.1.4. Αεροπορική υποδομή.....	17
2.2. Περιβάλλον – Ύδρευση – Αποχέτευση.....	18
2.2.1. Γενικά.....	18
2.2.2. Βιολογικοί καθαρισμοί.....	19
2.2.3. Δίκτυα αποχέτευσης	20
2.2.4. Ύδρευση.....	20
2.2.5. Διάθεση απορριμμάτων.....	20
3. Αρχαιολογικά μνημεία και Ιστορικοί Τόποι στο Νομό.....	22
3.1. Αρχαία Ολυμπία.....	22
3.1.1. Η πόλη της Αρχαίας Ολυμπίας.....	22
3.1.2. Αρχαιολογικό Χώρος.....	22
3.1.3. Μουσεία Αρχαίας Ολυμπίας.....	25
3.1.4. Ολυμπιακή Ακαδημία – Μνημείο Πιέρ ντε Κουμπερτέν.....	26
3.1.5. Τελετή Αφής Ολυμπιακής Φλόγας.....	27
3.2. Ναός Επικούρειου Απόλλωνα.....	28
3.3. Αρχαία Ήλιδα.....	29
3.3.1. Μικρό μουσείο Αρχαίας Ήλιδας.....	30
3.4. Κάστρο Χλεμούτσι.....	30
3.5. Ποντικόκαστο.....	31
3.6. Παλιόπυργος Βαρθολομιού.....	31
3.7. Αρχαιότητες Σκιλλουντίας.....	32
3.8. Αρχαιότητες Πλατιάνας.....	32
3.9. Αρχαιότητες Φιγαλείας.....	33
3.10. Αρχαιότητες Αλιφείρας.....	33
3.11. Αρχαιότητες Φρίζας.....	33
3.12. Αρχαιότητες Μακρисиών.....	33
3.13. Αρχαιότητες Λέπτρεου.....	34
3.14. Αρχαιότητες Ταξιαρχών.....	34
3.15. Αρχαιότητες Καλήδονας.....	34
3.16. Πολιτιστικά Στοιχεία – Μνημεία με Σημαντικό Ενδιαφέρον – Περιοχές Ειδικού Ενδιαφέροντος... ..	34

3.16.1 Βυζαντινά Μνημεία.....	34
3.16.1.1. Μοναστήρι Αγ. Ελεούσας κοντά στο βαρβολομίο.....	34
3.16.1.2. Μονή Βλαχερνών (Κάστρο).....	35
3.16.1.3. Μονή Σκαφιδιάς.....	35
3.16.1.4. Μονή Φραγκαβίλλας.....	36
3.16.1.5. Μονή Σεπετού.....	36
3.16.1.6. Καθολική Γαστούνης.....	36
3.16.1.7. Μονή Ίσοβας.....	37
3.16.1.8. Βυζαντινοί Ναοί Ανηλίου.....	37
3.16.1.9. Μονή Άνω Δίβρης.....	37
3.17. Θέατρα.....	37
3.17.1. Θέατρο Φλόκα.....	37
3.17.2. Θέατρο Δρούβα.....	38
3.17.3. Θέατρο Αρχαίας Ήλιδας.....	39
3.17.4. Θέατρο «Απόλλων» στον Πύργο.....	39
3.17.5. Δημοτική Αγορά.....	39
3.18. Παραδοσιακοί οικισμοί.....	40
3.18.1. Ανδρίτσαινας.....	40
3.18.2. Οικισμός Πάνω Ταξιάρχων.....	41
3.18.3. Λοιποί Παραδοσιακοί Οικισμοί.....	41
3.19. Ιαματικές Πηγές.....	41
3.19.1. Ιαματικές Πηγές Καϊάφα.....	41
3.19.2. Ιαματικές Πηγές Πουρναρίου.....	42
3.19.3. Λουτρά Ιρμίνης.....	43
3.19.4. Ιαματικές Πηγές Κυλλήνης.....	43
3.20. Παραδοσιακές Βρύσες.....	44
3.20.1. Βρύση Φιγαλείας.....	44
3.20.2. Τρανή Βρύση Ανδρίτσαινας.....	44
3.20.3. Βρύση Σέκουλα.....	44
3.20.4. Άλλες Παραδοσιακές βρύσες.....	44
3.21. Περιοχές Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλους.....	45
3.21.1. Δασικό Σύμπλεγμα Φολόης – Κάπελης – Πηνείας.....	45
3.21.2. Κουνουπέλι – Δάσος Στροφυλιάς.....	46
3.21.3. Λιμνοθάλασσα Κοτυχίου.....	46
3.21.4. Δάσος Σμέρνας.....	46
3.21.5. Θίνες Βαρβολομιού.....	46
3.22. Εκθέσεις.....	47
3.22.1. Ιππική Έκθεση Ανδραβίδας.....	47
3.22.2. Γεωργική Έκθεση Πύργου.....	47
4) Η τουριστική Προσφορά στο Νομό.....	48
4.1. Το Κυρίως Ξενοδοχειακό Καταλύματα.....	48
4.2. Ενοικιαζόμενα Δωμάτια.....	51
4.3. Camping's στο Νομό.....	52
4.4. Η πληρότητα του Ξενοδοχειακού Δυναμικού.....	53
4.5. Αφίξεις – Διανυκτερεύσεις Αλλοδαπών και Ημεδαπών Τουριστών.....	54
5) Το Διαρθρωτικά Προβλήματα του Ελληνικού Τουρισμού.....	57
5.1. Τα Προβλήματα σε Γενικό Επίπεδο.....	57
5.1.1. Εξάρτηση από τη Διεθνή Ζήτηση.....	57
5.1.2. Οι Ανεπάρκειες της Τουριστικής Υποδομής.....	58
5.1.3. Η Ανεπάρκεια της Ειδικής Τουριστικής Υποδομής.....	59
5.1.4. Παραξενοδοχεία.....	59
5.1.5. Μικρή Διάρκεια της Τουριστικής Περιόδου.....	60
5.1.6. Τα Προβλήματα της Χωροταξικής Κατανομής του Ξενοδοχειακού Δυναμικού.....	61

5.1.7. Τα Ειδικότερα Προβλήματα της χωροταξικής ανισοκατανομής.....	62
5.2. Τα προβλήματα του Τουρισμού σε Επίπεδο Νομού.....	63
5.2.1. Η Έλλειψη Βασικών Έργων Υποδομής.....	63
5.2.2. Η μη Ανάδειξη των Αρχαιολογικών Πόρων.....	64
5.2.3. Η μη Αξιοποίηση και Εκμετάλλευση των Ιαματικών Πηγών του Νομού.....	65
5.2.4. Η Έλλειψη Αξιοποίησης των Παραλιακών Περιοχών.....	66
5.2.5. Η Ραγδαία Εξάπλωση των Αυθαιρέτων κτισμάτων σε Δημόσιες Παραλιακές Εκτάσεις.....	66
5.2.6. Η μη Αξιοποίηση των Δασών.....	67
5.2.7. Τεχνική Υποστήριξη των Τουριστικών Επιχειρήσεων.....	67
5.2.8. Η Ανεπαρκής Προβολή των Τουριστικών Πόρων του Νομού.....	67
5.2.9. Η Ανάγκη Πληρέστερης Οργάνωσης της Λειτουργίας Αρχαιολογικών Χώρων και Μουσείων.....	67

ΜΕΡΟΣ Β'.

5. Δυνατότητες Ανάπτυξης του Τουρισμού – Ήπιες Μορφές Τουρισμού – Ιεράρχηση Στόχων.....	69
6.1. Δυνατότητες Ανάπτυξης του Τουρισμού και των Ήπιων Μορφών αυτού.....	69
6.1.1. Γενικά.....	69
6.1.2. Τουρισμός Διακοπών – Αναψυχής.....	69
6.1.3. Μορφωτικός Τουρισμός.....	70
6.1.4. Τουρισμός Υγείας ή Θεραπευτικός Τουρισμός.....	71
6.1.4.1. Ιαματικές Πηγές Καϊάφα.....	72
6.1.4.2. Ιαματικές Πηγές Κυλλήνης.....	73
6.1.4.3. Λουτρα Ιρμίνης.....	73
6.1.4.4. Ιαματικές Πηγές Πουρναρίου.....	73
6.1.5. Τουρισμός Άθλησης.....	74
6.1.5.1. Ναυταθλητισμός – Κωπηλασία.....	74
6.1.5.2. Αντισφαίριση (Τέννις).....	74
6.1.5.3. Γκολφ.....	75
6.1.5.4. Η Ιππασία.....	75
6.1.5.5. Δημιουργία Διαδρόμων Περιπάτου.....	76
6.1.6. Συνεδριακός Τουρισμός.....	77
6.1.7. Αγροτουρισμός.....	79
6.1.8. Δασικός και Κυνηγετικός Τουρισμός.....	81
6.1.9. Κοινωνικός Τουρισμός.....	82
6.1.10. Θαλάσσιος Τουρισμός.....	83
6.1.11. Τουρισμός Τρίτης Ηλικίας.....	84
7). Ιεράρχηση Στόχων για την Αξιοποίηση και Ανάδειξη των Τουριστικών Πόρων του Νομού.....	85

ΜΕΡΟΣ Γ'.

8). Προτεινόμενα Έργα Τουριστικής Ανάπτυξης.....	91
8.1. Έργα Μεταφορικής Υποδομής στο Νομό.....	93
8.1.1. Έργα Οδικής Υποδομής.....	93
8.1.2. Έργα στις Αεροπορικές Μεταφορές.....	95
8.1.3. Σιδηροδρομικά Έργα.....	97
8.1.4. Λιμενικά Έργα.....	98
8.2. Έργα Προστασίας Περιβάλλοντος – Ύδρευση.....	104
8.2.1. Έργα Ύδρευσης.....	104
8.2.2. Διαχείριση Αστικών Αποβλήτων.....	105
8.2.3. Διάθεση Απορριμμάτων.....	106
8.3. Ανάδειξη Αρχαιολογικών Μνημείων – Ιστορικών Τόπων και Πολιτιστικών Μνημείων.....	106
8.3.1. Αρχαιολογικός Χώρος Αρχαίας Ολυμπίας.....	106
8.3.2. Μουσεία.....	108

8.3.3. Έργα Συντήρησης ναού Επικούρειου Απόλλωνα.....	110
8.3.4. Έργα στο Κάστρο Κυλλήνης (Χλεμούτσι).....	111
8.3.5. Ανάδειξη Λοιπών Αρχαιολογικών – Ιστορικών Χώρων.....	111
8.3.6. Ανάδειξη Πολιτιστικών – Θρησκευτικών Μνημείων.....	112
8.4. Έργα Αξιοποίησης και Κατασκευής Θεάτρων.....	113
8.5. Έργα Ανάδειξης Ευαίσθητων Περιοχών.....	114
8.6. Έργα Αξιοποίησης Παραλιών.....	117
8.7. Έργα Αξιοποίησης Ιαματικών Πηγών.....	123
8.7.1. Ιαματικών Πηγών Καιάφα.....	123
8.7.2. Ιαματικών Πηγών Πουρναρίου.....	127
8.7.3. Λουτρών Ιρμίνης.....	130
8.7.4. Λουτρών Κυλλήνης.....	133
8.8. Έργα Προστασίας – Αξιοποίησης Δασών.....	134
8.8.1. Δάσος Στροφυλλίας.....	134
8.8.2. Δρυόδασος Φολόης – Κάπελης.....	135
8.8.3. Δάσος Σμέρνας.....	139
8.9. Έργα Αθλητισμού.....	139
9. Έργα για την Αρχαία Ολυμπία.....	143
9.1. Οδικά Έργα.....	144
9.1.1. Ο Εθνικός Άξονας Πατρών – Αθηνών – Θεσσαλονίκης – Ευζώνων (ΠΑΘΕ).....	144
9.1.2. Η Ολυμπιακή Οδός.....	145
9.1.3. Η Παρακαμπτήρια Οδός Αρχαία Ολυμπία στον Άξονα Πύργου – Τριπόλεως.....	146
9.1.4. Το Αεροδρόμιο Αρχαίας Ολυμπίας.....	147
9.1.5. Το Ελικοδρόμιο Αρχαίας Ολυμπίας.....	148
9.1.6. Τοπικό Σιδηροδρομικό Δίκτυο.....	149
9.2. Αστικές αναπλάσεις – Πολεοδομικές Επεμβάσεις.....	149
9.2.1. Πεζοδρόμηση Εμπορικού Κέντρου.....	153
9.2.2. Διαμόρφωση Εισόδου πόλεως Αρχαίας Ολυμπίας.....	154
9.2.3. Σταθμός Αποβίβασης – Επιβίβασης.....	155
9.3. Ανάδειξη Σιδηροδρομικού Σταθμού και Διαμόρφωση Πλατείας.....	156
9.4. Κέντρο ολυμπιακών Δραστηριοτήτων.....	158
9.5. Νέο Μουσείο Ολυμπιακών Αγώνων – Μια Τεχνολογική Πρόκληση.....	159
9.6. Ολυμπιακό Εκθεσιακό Κέντρο.....	161
9.7. Διεθνές Πανεπιστήμιο Ελληνικών Σπουδών.....	161
9.8. Πλατεία Ολυμπισμού.....	163
9.9. Το Ολυμπιακό Πάρκο του Ολυμπισμού.....	164
9.10. Η Λειτουργία της Διεθνούς Ολυμπιακής Ακαδημίας.....	165
9.11. Κατασκευή Σύγχρονου Αθλητικού Κέντρου.....	166
9.12. Ολυμπιακή Λαμπαδηδρομία.....	167
9.13. Διεθνής Φόρουμ Ολυμπιονικών.....	169
9.14. Το Ολυμπιακό Φεστιβάλ Νέων.....	170
9.15. Το Διεθνές Ίδρυμα Πολιτιστικής Ολυμπιάδας.....	172
9.16. Το Διεθνές Κέντρο Ολυμπιακής Εκεχειρίας.....	173

ΜΕΡΟΣ Δ'.

10. Ολυμπιακή Φλόγα – Ολυμπιακοί Αγώνες 2004 – Αναβάθμιση Τουριστικών Υπηρεσιών – Δημιουργία Θέσεων Εργασίας.....	175
10.1. Αναβάθμιση της Τελετής Αφής της Ολυμπιακής Φλόγας – Ολυμπιακή Λαμπαδηδρομία.....	175
10.2. Οι Ολυμπιακοί Αγώνες του 2004 και οι Επιπτώσεις στον Τουρισμό του Νομού.....	179
10.3. Αναβάθμιση των Τουριστικών Υπηρεσιών – Δημιουργία νέων Θέσεων Εργασίας.....	181
10.3.1. Αναβάθμιση των Τουριστικών Υπηρεσιών.....	181
10.3.2. Δημιουργία νέων Θέσεων Εργασίας.....	182

ΜΕΡΟΣ Ε΄

11. Σύσταση Φορέας – Στρατηγική Marketing – Τουριστική Προβολή του Νομού.....	184
11.1. Σύσταση Φορέα Τουριστικής Ανάπτυξης.....	184
11.2. Τουριστική Στρατηγική Marketing στο Νομό.....	185
11.3. Προτεινόμενο Πρόγραμμα Τουριστικής Προβολής στο Νομό και την Περιφέρεια.....	186
11.4. Χρηματοδοτήσεις Ιδιωτικών Τουριστικών Επιχειρήσεων.....	188
11.5. Επιχειρησιακό Σχέδιο «Ι. Καποδίστρια » Αναπτυξιακές Δυνατότητες στο Νομό.....	190
11.6. Πηγές Χρηματοδότησης.....	191
12. Πολιτιστικό Ταξίδι Ανάδειξης Αρχαιολογικών – Ιστορικών Μνημείων – Παραδοσιακών Κτιρίων – Οικισμών του Νομού Ηλείας.....	192
13. Προϋπολογισμοί.....	195
13.1. Προϋπολογισμοί Έργων Αρχαίας Ολυμπίας.....	195
13.1.1. Κοστολόγιο Σημειακών Παρεμβάσεων στο χώρο της Αρχαίας Ολυμπίας.....	195
13.1.2. Συνολικός Προϋπολογισμός Έργων Αρχαίας Ολυμπίας.....	201
13.2. Προϋπολογισμός Προτεινόμενων Έργων Νομού Ηλείας.....	202
13.2.1. Συνολικός Προϋπολογισμός Έργων Νομού Ηλείας.....	207
13.3. Προϋπολογισμός Έργων Τουριστικής Υποδομής που πρέπει να προ των Ολυμπιακών Αγώνων 2004.....	208
13.4. Πρόγραμμα Δράσεις για την Αρχαία Ολυμπία και την ευρύτερη περιοχή.(Συνολική αποτύπωση έργων Γ΄ ΚΠΣ και Ελλάδα 2004.).....	209
13.5. Πρόγραμμα “Ελλάδα 2004” Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, Νομός Ηλείας.....	210
14. Συμπεράσματα.....	216
Βιβλιογραφία – Πηγές Δεδομένων.....	218

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο τουρισμός στην εποχή μας, μέσα από μια πολυσήμαντη διαδικασία επηρεάζει καθοριστικά όλα τα επίπεδα της οικονομίας και συμμετέχει αποφασιστικά στη δυναμική της ανάπτυξης.

Στη χώρα μας αλλά και στο Νομό Ηλείας, ο τουρισμός εδώ και αρκετές δεκαετίες υπήρξε καθοριστικός παράγοντας και άσκησε καθοριστική επίδραση στον οικονομικό, κοινωνικό, πολιτιστικό και περιβαλλοντικό τομέα.

Ο Νομός Ηλείας ο οποίος αποτελεί το αντικείμενο αυτής της μελέτης, διαθέτει τεράστιες αναπτυξιακές δυνατότητες, που όμως δεν είναι αξιοποιημένες όπως θα έπρεπε ώστε να συμβάλλουν δυναμικά στην ανάπτυξη και άνθηση όλου του Νομού.

Η ύπαρξη και μόνο της Διεθνούς ακτινοβολίας που έχει η Αρχαία Ολυμπία, αποτελεί ένα θησαυρό για το Νομό Ηλείας που αναμφίβολα βοηθάει στην αναβάθμισή του.

Στόχος αυτής της εργασίας είναι η παρουσίαση μιας σειράς διαδικασιών που θα αναδείξουν τις τουριστικές δυνατότητες του Νομού και θα οδηγήσουν στην παραπέρα αξιοποίησή τους.

Είναι φανερό ότι σε ένα σύγχρονο κράτος και σε μια αναπτυσσόμενη προγραμματισμένα οικονομία, κανένας δεν μπορεί να αμφισβητήσει την καθοριστική συμβολή και συμμετοχή του τουρισμού στην δυναμική της ανάπτυξης.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ – ΤΡΟΠΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Για την συλλογή των στοιχείων της εργασίας ήταν απαραίτητη η επίσκεψη διαφόρων υπηρεσιών και η συνομιλία με Δημάρχους, Δημοτικούς Υπαλλήλους, ειδικούς συνεργάτες κ.α.

Σε συνάντηση με το Δήμαρχο Πύργου, δόθηκαν πληροφορίες για την περιοχή, για προβλεπόμενα έργα, έργα συντήρησης δημόσιων κτιρίων, καθώς και προϋπολογισμοί έργων από τον προϊστάμενο της Τεχνικής Υπηρεσίας του Δήμου.

Από το διευθυντή της Στατιστικής Υπηρεσίας της Νομαρχίας Ηλείας παρουσιάζονται δημογραφικά στοιχεία και αριθμοί επισκεπτών Αρχαιολογικών χώρων και Μουσείων του Νομού Ηλείας.

Από επίσκεψη στη ΕΣΥΕ στην Αθήνα δόθηκε η πληθυσμιακή και ποσοστιαία εξέλιξη των Δήμων του Νομού βάσει των απογραφών.

Επίσης από τον ΕΟΤ Πάτρας και Αθήνας αναφέρεται το ξενοδοχειακό δυναμικό του Νομού Ηλείας, τα ενοικιαζόμενα δωμάτια και Camping's που νόμιμα λειτουργούν. Αρμόδιοι υπάλληλοι του οργανισμού έδωσαν πληροφορίες για τη μέση ετήσια πληρότητα και ποσοστιαία μεταβολή των ξενοδοχείων του Νομού τα έτη 1996-2000. Τις διανυκτερεύσεις Αλλοδαπών τουριστών στο Νομό καθώς και τις αφίξεις που πραγματοποιήθηκαν στο αεροδρόμιο του Αράξου τα ίδια έτη.

Μετά από επίσκεψη του Λιμεναρχείου Κατακόλου παρουσιάζεται ο αριθμός κρουαζιερόπλοιων και θαλαμηγών αλλά και το σύνολο των επιβατών κατά τη δεκαετία 1991 – 2001. Καθώς και από το Λιμεναρχείο Κυλλήνης, κάποια έργα που πρέπει να ολοκληρωθούν, σύμφωνα με την οριστική μελέτη.

Επισκέπτοντας τη λίμνη Καϊάφα και τις Ιαματικές Πηγές, συλλέχθηκαν από αρμόδιους υπαλλήλους πληροφορίες για τους τρεις βασικούς άξονες ανάπτυξης της περιοχής. Καθώς επίσης και στις ιαματικές Πηγές Πουρναρίου, υπάλληλοι ανέφεραν τις απαραίτητες παρεμβάσεις για την αξιοποίησή τους.

Σε επαφή με τον Δήμαρχο Αρχαίας Ολυμπίας αναφέρονται αναπλάσεις και έργα που πρόκειται να γίνουν ενόψει των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 για τη διαμόρφωση της πόλης. Έργα στα Θέατρα Φλόκα και Δρούβα και έργα που έχουν είδη χρηματοδοτηθεί και υλοποιούνται. Από την Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου παρουσιάζονται οι προϋπολογισμοί των προτεινόμενων έργων αλλά και προϋπολογισμοί του προγράμματος “ Ελλάδα 2004 ” για την Αρχαία Ολυμπία.

Από την διευθύντρια της Ζ΄ Εφορείας Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων Αρχαίας Ολυμπίας, έγινε γνωστός ο αριθμός των επισκεπτών στον Αρχαιολογικό χώρο και στα μουσεία. Επίσης από αρμόδιο πολιτικό μηχανικό της Ζ΄ Εφορείας αναφέρονται οι εργασίες που θα γίνουν μελλοντικά στον Αρχαιολογικό Χώρο και το παλαιό Μουσείο για το 2004.

Επίσης ο Δήμαρχος του Κάστρου Κυλλήνης έδωσε πληροφορίες για την περιοχή και τα προβλεπόμενα έργα του Κάστρου καθώς και των Ιαματικών Πηγών.

Τέλος επισκέπτοντας τον διευθυντή της Περιφέρειας και Πολιτικό μηχανικό της Τεχνικής Υπηρεσίας Νομαρχίας Ηλείας παρουσιάζονται προϋπολογισμοί για προτεινόμενα έργα όλου του Νομού Ηλείας.

ΜΕΡΟΣ Α΄

1. ΦΥΣΙΚΑ ΚΑΙ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

1.1. Φυσικό περιβάλλον

1.1.1. Γενικά

Ο Νομός Ηλείας έχει συνολική έκταση 2.618 τετρ. χιλιάμετρα. Στο Νομό διακρίνουμε την πεδινή παραλιακή ζώνη που ανήκουν ο Πύργος, η Αμαλιάδα, η Γαστούνη, η Ανδραβίδα, η Βάρδα, το Βαρθολομιό κ.α., την ημιορεινή περιοχή που ανήκουν η περιοχή της Πηνείας, Ξηρόκαμπος, Μηλιές, Πεύκη, Δούκα, κ.α. Και την ορεινή ζώνη που ανήκουν οι Β.Α. παραφυάδες του Ερυμάνθου, Μίνθη, Κακοτάρι, Αντρώνι κ.α.

Το κλίμα του Νομού είναι ήπιο, με υψηλές βροχοπτώσεις και σημαντικά υδάτινα αποθέματα.

Ο Νομός διατρέχεται από τους δύο μεγαλύτερους ποταμούς της Πελοποννήσου, τον Αλφειό και Πηνειό. Το υδάτινο Δυναμικό των οποίων έχει αξιοποιηθεί με τη δημιουργία φραγμάτων και αρδευτικών δικτύων.

Πρωτεύουσα του Νομού είναι ο **Πύργος**, το μόνο Αστικό κέντρο της περιοχής, χτισμένος σε μικρό ύψωμα μέσα σε κατάφυτη περιοχή από ελιές, αμπέλια και εσπεριδοειδή. Ο Πύργος την τελευταία δεκαετία γνώρισε σημαντική πληθυσμιακή μείωση. (**1991** :28.660 κάτοικοι – **2001** :23.780 κάτοικοι, μείωση –17,03%.)

Σημαντικό επίσης κέντρο είναι η **Αμαλιάδα** η οποία την ίδια περίοδο εμφανίζει εντυπωσιακή πληθυσμιακή αύξηση. (**1991** :15.857 κάτοικοι – **2001** :19.950 κάτοικοι αύξηση +25.81%

Την ιστορική μνήμη του Νομού καταγράφει η Αρχαία Ολυμπία από τους σημαντικότερους αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας, γενέτειρα των Ολυμπιακών Αγώνων. Χτισμένη σε κοιλάδα που βρέχεται από τον ποταμό Αλφειό.

Πυρήνα της οικονομικής δραστηριότητας του Νομού αποτελεί η αγροτική καλλιέργεια. Τα πλούσια φυσικά διαθέσιμα (κλίμα και έδαφος), η σημαντική υποδομή

στον πρωτογενή τομέα (εγγειοβελτιωτικά έργα) κάνουν την Ηλεία προνομιούχο από άποψη αποτελεσμάτων σε Εθνικό Επίπεδο.

Αξιόλογη είναι και η αγροτοβιομηχανική της βάση ενώ σε πολύ χαμηλά επίπεδα ανάπτυξης, συγκριτικά με όλη τη χώρα βρίσκεται ο δευτερογενής τομέας.

Συνολικά ο Νομός εμφανίζει υψηλό αναπτυξιακό δυναμικό, κυρίως στους τομείς της αγροτικής παραγωγής και των υπηρεσιών.

1.1.2.Κλιματικά χαρακτηριστικά

Το κλίμα του Νομού είναι ήπιο με σημαντικό ύψος βροχοπτώσεων. Η μέση ετήσια θερμοκρασία στον μετεωρολογικό σταθμό του Πύργου είναι 17,4 °C.

Η σχετική υγρασία είναι πιο αυξημένη στην περιοχή της Ανδραβίδας (μέση ετήσια υγρασία 71.8%) και μικρότερη στον Πύργο(μέση ετήσια υγρασία 69,1%).Το ετήσιο μέσο ύψος βροχής στην Ανδραβίδα είναι 2005 mm και στον Πύργο 929mm.

1.1.3.Χρήσεις γης

Ο Νομός Ηλείας είναι στο μεγαλύτερο μέρος του Πεδινός. Βάση της ΕΣΥΕ από τους 27 ΟΤΑ του Νομού που υπήρχαν πριν το σχέδιο Καποδίστριας, οι 137 ήταν πεδινοί, 45 ημιορεινοί και 35 ορεινοί.

Οι καλλιεργούμενες εκτάσεις είναι 52,1% της συνολικής έκτασης που πιστοποιεί το γεωργικό χαρακτήρα του Νομού.

1.1.4.Η Γεωργία στο Νομό

Η συνολική έκταση του Νομού Ηλείας ανέρχεται σε 2.618 τερτ.χλμ. η έκταση αυτή κατά βασικές κατηγορίες χρήσεων γής κατανέμεται ως εξής:

* **Καλλιεργήσιμες εκτάσεις:** 1.355,9 τερτ.χλμ. (52,1%)

* **Βοσκότοποι:** (κοινοτικοί και ιδιωτικοί) 338,1 τερτ.χλμ.
(12,9%)

* **Δάση:** 686 τερτ.χλμ. (26,1%)

*** Εκτάσεις καλυπτόμενες από ύδατα:** 80 τερτ.χλμ.

(3,1%)

*** Διάφορες άλλες χρήσεις:** 152 τερτ.χλμ. (5,8%)

Οι αρδευόμενες εκτάσεις ανέρχονται σε 365.000 στρέμματα και αποτελούν το 26,5% της καλλιεργήσιμης γεωργικής γής.

Από το σύνολο του οικονομικά ενεργού πληθυσμού του Νομού το 57% απασχολείται στον πρωτογενή τομέα και κυρίως στη Γεωργία. Το αντίστοιχο ποσοστό της χώρας ανέρχεται σε 29,2 %.

Τις τελευταίες δεκαετίες κυρίως, παρατηρείται μια σταδιακή αύξηση της απασχόλησης στο δευτερογενή και κύρια τον τριτογενή τομέα σε βάρος του πρωτογενούς.

Ο Νομός Ηλείας, είναι Νομός με πλούσιους φυσικούς πόρους, του οποίου ο γεωργικός τομέας αποτελεί την βάση της οικονομίας. Στο νομό υπάρχουν τέσσερις Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών με αντικείμενο την εμπορία αγροτικών εφοδίων και γεωργικών προϊόντων. Επίσης υπάρχουν 207 Πρωτοβάθμιοι Αγροτικοί Συνεταιρισμοί.

1.1.5.Κτηνοτροφία στο Νομό

Η κτηνοτροφία στο Νομό αποτελεί σημαντικό τμήμα των δραστηριοτήτων του πρωτογενούς τομέα.

Γενικά σε επίπεδο Νομού δεσπάζει ο κλάδος της αιγοπαραβοτροφίας. Οι κτηνοτροφικές περιοχές του Νομού αφορούν κυρίως τις ορεινές και ημιορεινές περιοχές, όπου βρίσκονται και οι περισσότεροι βοσκότοποι.

1.1.6.Οικολογικά δεδομένα του Νομού

Η περιοχή της Βορειοδυτικής Πελοποννήσου είναι πολύ ενδιαφέρουσα από οικολογική άποψη αφού είναι ένας πολύ παραγωγικός οικότοπος με έντονη την παρουσία του υγρού στοιχείου σε όλες τις μορφές του (λίμνες, τεχνητές λίμνες, ποτάμια, παραλιακή ζώνη, δελταϊκοί σχηματισμοί) και ορισμένα φαινόμενα που είναι μοναδικά στον Ελλαδικό χώρο.

Οι υγρότοποι καταλαμβάνουν μια πολύ μεγάλη ζώνη κατά μήκος των ακτών που ξεκινούν από τη λίμνη Καϊάφα και φτάνουν στο Βορειοδυτικό άκρο της Πελοποννήσου, στο ακρωτήριο του Αράξου. Σ' αυτή την περιοχή βρίσκεται και η τεχνητή λίμνη του Πηνειού.

Σε όλο το νομό Ηλείας, η λιμνοθάλασσα στο Κοτύχι είναι η μόνη προστατευμένη σημαντική περιοχή (βιότοπος), παρόλο που υπάρχουν αρκετοί αξιόλογοι βιότοποι. Άλλος προστατευόμενος χώρος για την πανίδα είναι το καταφύγιο άγριων ζώων Λεβεντοχωρίου, Κορακοχωρίου κοντά στο Κατάκολο.

Στην ευρύτερη περιοχή βρίσκονται έξι(6) θέσεις που προτείνονται από την Ελλάδα για την ένταξη στο Δίκτυο NATURA 2000, δηλαδή στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο Προστατευόμενων Περιοχών.

Οι περιοχές αυτές είναι : το Δέλτα του Αλφειού, το οροπέδιο της Φολόης, οι Θίνες και το παραλιακό Δάσος Ζαχάρως και η λίμνη Καϊάφα, η λιμνοθάλασσα Κοτύχι, η περιοχή Κυλλήνης – Αράξου και η θαλάσσια περιοχή του Κόλπου της Κυπαρισσίας.

Στο νομό Ηλείας υπάρχουν δύο σημαντικοί υδάτινοι αποδέκτες.

Ο πρώτος ο Αλφειός είναι ο μεγαλύτερος σε έκταση και παροχή ποταμός της Πελοποννήσου με συνολικό μήκος 110 χλμ., ενώ η δελταϊκή του έκταση ανέρχεται σε 113 χλμ.

Ο ποταμός χρησιμοποιείται στο μεγαλύτερο μήκος του για την άρδευση των παράχθιων εκτάσεων ενώ πλησίον του χωριού Φλόκα έχει κατασκευασθεί αρδευτικό φράγμα εκτροπής των υδάτων για την άρδευση 130.000 στρεμμάτων. Ο ποταμός υφίστανται έντονη επιβάρυνση από οικιστικά λύματα, βιομηχανικά απόβλητα και αγροχημικά.

Ο δεύτερος υδάτινος αποδέκτης είναι ο ποταμός Πηνειός που διατρέχει επίσης το νομό Ηλείας βορειότερα του Αλφειού και εκβάλλει στο Νοτιοανατολικότερο σημείο των Θινών του Βαρθολομιού. Οι κυριότερες εστίες ρύπανσης για αυτόν είναι τα αστικά λύματα του Βαρθολομιού και της Γαστούνης καθώς και ρυπάνσεις από κτηνοτροφικές και γεωργικές δραστηριότητες. Η παραλιακή ζώνη κατοπτρίζει την κατάστα-

ση που επικρατεί στα νερά των ποταμών και χειμάρρων της περιοχής και παρατηρείται η σοβαρότερη υποβάθμιση κοντά στις εκβολές των υδάτινων αυτών αποδεκτών.

1.1.7.Παράκτιες αμμοθίνες

Οι παράκτιες αμμοθίνες αποτελούν χώρους αναψυχής συμπληρωματικούς των παραλίων πίσω από τις οποίες συνήθως βρίσκονται. Φιλοξενούν ενδιαιτήματα με χαρακτηριστική χλωρίδα και πανίδα δείγματα των οποίων εντοπίζονται σχεδόν αποκλειστικά σε αυτά.

Αποτελούν σημαντικό πόλο έλξης για τους επισκέπτες, εφόσον εμπλουτίζουν το τοπίο των παράκτιων περιοχών και δίνουν μια πανοραμική θέα της θάλασσας και της ακτής.

Η αξία τους ως τουριστικός πόλος έλξης κυρίως τα τελευταία τριάντα πέντε έτη είχε σαν αποτέλεσμα την ανάπτυξη του μαζικού τουρισμού ιδιαίτερα σε παραθαλάσσιες περιοχές. Έτσι αναγνωρίζεται αφενός η αισθητική τους αξία, αφετέρου όμως υποβαθμίζεται η βλάστησή τους.

Στο νομό Ηλείας υπάρχουν οι Θίνες του Βαρθολομιού, Μυρσίνης, Ζαχάρως, Καϊάφα κ.α.

1.1.8.Παραλίες

Ο νομός Ηλείας διαθέτει περισσότερο από 100 χιλόμετρα αμμώδης παραλίες, το μεγαλύτερο μέρος των οποίων είναι ιδιαίτερου φυσικού κάλους με μεγάλο αριθμό από παραλιακά αισθητικά πευκοδάση.

Τα δύο σπάνια οικοσυστήματα με τις αντίστοιχες λιμνοθάλασσες του Κοτυχίου και του Καϊάφα παραμένουν ουσιαστικά αναξιοποίητα και ανεκμετάλλευτα.

Σε ολόκληρη την παραλιακή περιοχή δεν υπάρχουν οργανωμένες πλάζ και χώροι υποδοχής και εξυπηρέτησης των επισκεπτών.

Σε πολλές δημόσιες παραλίες του νομού υπάρχουν δεκάδες χιλιάδες **αυθαίρετα κτίσματα**, με άναρχη οικιστική ανάπτυξη, χωρίς στοιχειώδη υποδομή (προσβά-

σεις, αποχέτευση κ.α). Συντελώντας έτσι στην καταστροφή του περιβάλλοντος και την τουριστική υποβάθμιση των περιοχών αυτών.

Αποτέλεσμα όλων αυτών είναι να εμποδίζεται οποιοδήποτε προσπάθεια αναπτυξιακού σχεδιασμού στις περιοχές που υπάρχουν αυθαίρετα.

1.2.Δημογραφικά χαρακτηριστικά

Ο συνολικός πληθυσμός του Νομού Ηλείας βάσει της απογραφής της Ε.Σ.Υ.Ε. 2001 είναι 192.340 κάτοικοι.

Με την θέσπιση του Νόμου 2539/97, επιχειρησιακό σχέδιο « Ιωάννη Καποδίστρια» που αφορά τη Συγκρότηση της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης στο νομό Ηλείας θεσμοθετούνται 22 νέοι Δήμοι.

Αυτοί με βάσει την απογραφή του 2001 διαμορφώνονται ως εξής :

<u>A/A</u>	<u>ΔΗΜΟΙ</u>	<u>ΚΑΤΟΙΚΟΙ</u>
1.	Πύργου	35.681
2.	Αμαλιάδος	32.016
3.	Αρχαίας Ολυμπίας	11.141
4.	Αλιφείρας	3.844
5.	Ανδραβίδας	4.206
6.	Ανδρίτσαινας	2.158
7.	Βαρθολομιού	5.345
8.	Βουπρασίας	11.144
9.	Βώλακος	3.810
10.	Γαστούνης	11.460
11.	Ζαχάρως	11.841
12.	Ιάρδανου	4.447
13.	Κάστρου Κυλλήνης	4.058
14.	Λαμπείας	1.372

<u>Α/Α</u>	<u>ΔΗΜΟΙ</u>	<u>ΚΑΤΟΙΚΟΙ</u>
15.	Λασιώνος	2.629
16.	Λεχαινών	6.304
17.	Πηνείας	5.482
18.	Σκιλλούντος	15.487
19.	Τραγανού	3.356
20.	Φιγαλείας	2.506
21.	Φολόης	5.007
22.	Ωλένης	9.046

Στον πίνακα 1 παρουσιάζονται οι Δήμοι του Νομού Ηλείας με την έδρα τους και τον πληθυσμό τους σύμφωνα με τις απογραφές του 1991 και την τελευταία του 2001.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

ΔΗΜΟΙ ΝΟΜΟΥ ΗΛΕΙΑΣ

<u>Α/Α</u>	<u>ΔΗΜΟΙ</u>	<u>ΕΔΡΑ</u>	<u>ΠΕΡΙΟΧΗ</u>	<u>1991</u>	<u>2001</u>
1	Αμαλιάδας	Αμαλιάδα	Ηλείας	26.588	32.016
2	Αλιφείρας	Καλλιθέα	Ολυμπίας	3.169	3.844
3	Ανδραβίδας	Ανδραβίδα	Ηλείας	3.915	4.206
4	Ανδρίτσαινας	Ανδρίτσαινας	Ολυμπίας	2.511	2.158
5	Αρχ. Ολυμπίας	Αρχ. Ολυμπία	Ολυμπίας	11.229	11.141
6	Βαρθολομιού	Βαρθολομιό	Ηλείας	5.640	5.345
7	Βουπρασίας	Βάρδα	Ηλείας	9.664	11.144
8	Βώλακος	Επιτάλειο	Ολυμπίας	3.438	3.810

9	Γαστούνης	Γαστούνη	Ηλείας	9.350	11.460
10	Ζαχάρως	Ζαχάρω	Ολυμπίας	11.041	11.841
11	Ιάρδανου	Βούναργο	Ηλείας	4.103	4.447
12	Καστρου Κυλλήνης	Κυλλήνη	Ηλείας	4.398	4.058
13	Λαμπείας	Λαμπεία	Ηλείας	1.243	1.372
14	Λασιώνος	Πανόπουλο	Ηλείας	2.127	2.629
15	Λεχαινών	Λεχαινά	Ηλείας	5.625	6.304
16	Πηνείας	Σιμόπουλο	Ηλείας	5.221	5.482
17	Πύργου	Πύργος	Ηλείας	39.183	35.681
18	Σκιλλούντος	Κρέστενα	Ολυμπίας	14.449	15.487
19	Τραγανού	Τραγανό	Ηλείας	2.774	3.356
20	Φιαγαλείας	Νεα Φιαγαλία	Ολυμπίας	2.375	2.506
21	Φολόης	Λάλα	Ηλείας	3.826	5.007
22	Ωλένης	Καράτουλα	Ηλείας	7.560	9.046
ΣΥΝΟΛΟ				179.429	192.340

Στον **πίνακα 2** παρουσιάζεται η πληθυσμιακή εξέλιξη του Νομού των τεσσάρων τελευταίων δεκαετιών, βάσει απογραφών ΕΣΥΕ 1971 – 1981 – 1991 – 2001.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2**ΝΟΜΟΣ ΗΛΕΙΑΣ – ΔΗΜΟΙ – ΕΞΕΛΙΞΗ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ 1971-2001**

Α/Α	ΔΗΜΟΙ	ΕΤΟΣ 1971	ΕΤΟΣ 1981	ΕΤΟΣ 1991	ΕΤΟΣ 2001
1	Αμαλιάδας	26.597	25.740	26.588	32.016
2	Αλιφείρας	2.999	2.726	3.169	3.844
3	Ανδραβίδας	3.729	4.001	3.915	4.206
4	Ανρίτσεινας	3.211	2.424	2.511	2.158
5	Αρχαίας Ολυμπίας	11.071	10.081	11.229	11.141
6	Βαρθολομιού	4.520	4.456	5.640	5.345
7	Βουπρασίας	8.239	8.074	9.664	11.144
8	Βώλακος	3.656	3.368	3.438	3.810
9	Γαστούνης	7.137	7.745	9.350	11.460
10	Ζαχάρως	9.105	8.674	11.041	11.841
11	Ιάρδανου	4.325	4.099	4.103	4.447
12	Καστρου Κυλλήνης	3.145	3.544	4.398	4.058
13	Λαμπείας	1.533	1.445	1.243	1.372
14	Λασιώνος	2.330	2.327	2.127	2.629
15	Λεχαιών	5.164	5.420	5.625	6.304
16	Πηνειάς	6.357	5.525	5.221	5.482
17	Πύργου	31.180	31.928	39.183	35.681
18	Σκιλλούντος	10.477	11.716	14.449	15.487
19	Τραγανού	2.467	2.848	2.774	3.356
20	Φιαγαλείας	1.177	2.677	2.375	2.506
21	Φολόης	4.453	4.082	3.826	5.007
22	Ωλένης	8.301	7.343	7.560	9.046
ΣΥΝΟΛΟ		161.174	160.243	179.429	192.340

2). ΥΠΟΔΟΜΕΣ

2.1 Μεταφορική υποδομή

2.1.1.Οδική υποδομή

Το εθνικό δίκτυο του Νομού Ηλείας αποτελεί η Εθνική οδός Πάτρα – Πύργος – Κυπαρισσία και Πύργος - Ολυμπία. Το εθνικό δίκτυο διασταυρώνεται με ένα πυκνό δίκτυο επαρχιακών οδών, οι οποίες συνδέουν με τα παράλια και το εσωτερικό ανατολικό τμήμα της Πελοποννήσου.

Οι επαρχιακές αυτές οδοί παρουσιάζουν αυξημένη κίνηση ιδιαίτερα κατά την θερινή περίοδο και οι αφύλακτες διασταυρώσεις τους με το εθνικό δίκτυο υποβιβάζουν την κυκλοφοριακή ικανότητα του Εθνικού δικτύου και συντελούν στην εμφάνιση μεγάλου αριθμού ατυχημάτων κατά τις περιόδους της αιχμής.

Κατά την θερινή ιδιαίτερα περίοδο μεγάλος αριθμός τουριστών επιβιβάζονται στο Κατάκολο με σκοπό να επισκεφθούν την Αρχαία Ολυμπία. Έτσι παρατηρείται αυξημένη κίνηση στην εθνική οδό Πύργου – Ολυμπίας με αποτέλεσμα , τη περίοδο αυτή να παρουσιάζεται μεγάλος αριθμός ατυχημάτων.

Άλλοι βασικοί τουριστικοί άξονες του οδικού δικτύου είναι :

* Η νέα εθνική οδός Πύργου – Τρίπολης, η οποία αποτελεί συνέχεια της Εθνικής οδού Πατρών – Πύργου και εξυπηρετεί την ζώνη της Αρχαίας Ολυμπίας.

* Η επαρχιακή οδός Πύργου – Ζαχάρως – Γιαννισοχώρι.

* Η επαρχιακή οδική σύνδεση Πύργου – Παλαιοβαρβάσαινας – Σμίλα – Πελοπίου – Πλατάνου – Αρχαίας Ολυμπίας.

* Η επαρχιακή οδός Κρέστενα – Καλλιθέα – Ανδρίτσαινα.

* Η επαρχιακή οδός Αρχαίας Ολυμπίας – Φλόκα – Μακρυσίων – Κρεστένων – Διασταύρωση Εθνικής οδού Πύργου – Κυπαρισσίας.

* Η επαρχιακή οδός Αρχαίας Ολυμπίας – Μιράκας – Λάλα – Κρεστένων – Διασταύρωση Ε.Ο 111 (Πατρών – Τριπόλεως)

* Η επαρχιακή οδός Ε.Ο Κάστρο – Κυλλήνης.

* Η επαρχιακή οδός Γαστούνης – Κόροιβος – Αυγείο – Ήλιδα – Κέντρο.

Ιδιαίτερα προβληματική χαρακτηρίζεται η διέλευση της οδικής σύνδεσης μέσα από τον οικισμό της Αρχαίας Ολυμπίας και σε επαφή με τον Αρχαιολογικό χώρο και το Αρχαίο Στάδιο.

Συνολικά το εθνικό δίκτυο εμφανίζει υψηλή επικινδυνότητα η οποία επιβάλλει την αναβάθμιση της υποδομής οδικής οργάνωσης και σήμανσης.

2.1.2. Σιδηροδρομική υποδομή

Η σιδηροδρομική υποδομή είναι υποβαθμισμένη εξ 'αιτίας της παλιάς χάραξης και του μετρικού πλάτους της γραμμής, στοιχεία που περιορίζουν τις δυνατότητες του μέσου.

Την περιοχή εξυπηρετεί η κύρια σιδηροδρομική γραμμή Πάτρας – Πύργου – Κυπαρισσίας με δευτερεύουσες διακλαδώσεις όπως αυτή του Πύργου – Αρχαίας Ολυμπίας, Πύργου – Κατακόλου, Καβάσιλα – Κυλλήνης.

Η γραμμή Πύργου – Αρχαίας Ολυμπίας, Πύργου – Κατακόλου αποτελεί έναν από τους παλιότερους κλάδους του δικτύου της Πελοποννήσου, συνδεδεμένο με την οικονομία της περιοχής.

Είναι η πρώτη γραμμή που κατασκευάστηκε εκτός Αθηνών για να εξυπηρετήσει τις ανάγκες του ακμάζοντος εμπορίου της σταφίδας το 1870.

Σήμερα στη γραμμή αυτή η συχνότητα των δρομολογίων είναι πολύ χαμηλή, 3 συρμοί την ημέρα το καλοκαίρι. Γιατί την περίοδο αυτή εμφανίζει στοιχειώδη τουριστική κίνηση.

Η αναβάθμισή της γραμμής είναι εφικτή με την ανανέωση του δυναμικού των οχημάτων της, την συντήρηση των σταθμών που είναι όλοι αξιόλογοι αρχιτεκτονικά και την εν γένει τουριστική προβολή της γραμμής.

Για το τμήμα της Δυτικής Πελοποννήσου ο ΟΣΕ δεν προβλέπει σημαντική αναβάθμιση.

2.1.3.Λιμενική υποδομή

Ο Νομός Ηλείας από πλευράς θαλάσσιων συγκοινωνιών και λιμενικών διευκολύνσεων εξυπηρετείται από τα λιμάνια Κατακόλου και Κυλλήνης.

Λιμάνι Κατακόλου.

Πρόκειται για λιμενική εγκατάσταση με μεγάλη τουριστική σημασία για την περιοχή. Το λιμάνι Κατακόλου αναμένεται να αποτελέσει σημαντικό σημείο – πύλη εισόδου του Νομού, ιδιαίτερα ενόψει των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004.

Η άφιξη τουριστών μέσω του λιμένος Κατακόλου παρουσιάζει αλματώδη ανάπτυξη την δεκαετία 1991 – 2001. Ο ρυθμός αφίξεων εμφανίζεται ομαλός καθ' όλη τη διάρκεια του έτους με μόνη εξαίρεση τους μήνες Νοέμβριο, Δεκέμβριο και Ιανουάριο.

Το λιμάνι Κατακόλου παρουσιάζει μια σημαντική κίνηση αποτελώντας το κύριο λιμάνι υποδοχής τουριστών που κατευθύνονται στην Αρχαία Ολυμπία. (35 χλμ. από Κατάκολο). Παρ' όλα αυτά αδυνατεί να καλύψει τις σύγχρονες ανάγκες ελλιμενισμού με αποτέλεσμα το χαμηλό μέσο όρο διαμονής επισκεπτών που παρουσιάζει η Αρχαία Ολυμπία και ο ευρύτερος νομός.

Από τα στοιχεία του πίνακα 1 προκύπτει ότι ο αριθμός των τουριστών αυξήθηκε από 29.330 το 1991 σε 226.381 το 2001.

Αύξηση παρουσίασε και ο αριθμός των κρουαζιερόπλοιων από 92 το 1991 σε 234 το 2001. Αντίθετα οι αφίξεις των θαλαμηγών, ενώ από το 1991 ως το 1994 αυξήθηκαν από 403 σε 466 τα επόμενα χρόνια μειώνονταν. Το 2001 ήταν 63 έναντι 183 που ήταν το 2000. Η μείωση αυτή οφείλεται στην έλλειψη Μαρίνας.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

ΑΦΙΞΕΙΣ ΛΙΜΕΝΟΣ ΚΑΤΑΚΟΛΟΥ

ΕΤΟΣ	ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΚΡΟΥΑΖΕΡΟΠΛΟΙΑ	ΘΑΛΑΜΗΓΟΙ	ΣΥΝΟΛΟ ΕΠΙΒΑΤΩΝ
1991	92	403	29.330
1992	166	415	75.665
1993	166	422	97.152
1994	177	466	93.665
1995	170	343	85.527
1996	147	89	105.450
1997	126	89	118.900
1998	158	30	72.415
1999	151	40	127.474
2000	187	183	170.715
2001	234	63	226.381

Μαρίνα Κατακόλου

Σοβαρό πρόβλημα στο νομό Ηλείας αλλά και στη λιμενική υποδομή αποτελούσε η έλλειψη μαρίνας, για την υποδοχή και παροχή διευκολύνσεων στα τουριστικά σκάφη.

Η ολοκλήρωση της μαρίνας Κατακόλου είναι γεγονός ότι θα δώσει ώθηση στην Τουριστική και οικονομική ανάπτυξη της ευρύτερης περιοχής.

Καθώς επίσης και τα απαιτούμενα έργα υποδομής στο λιμάνι Κατακόλου που πρόκειται μελλοντικά να ολοκληρωθούν.

Η Μαρίνα κατασκευάστηκε στο Βορειοδυτικό τμήμα του λιμένος Κτακόλου και σχεδιάστηκε με δυναμικότητα 235 σκαφών.

Αποτελείται από μόλο μήκους 230μ.περίπου και πλάτος 30 μ. που θα αποτελέσει και τον υπήνεμο μόλο του λιμανιού και οι 3 πλωτές προβλήτες μήκους 132 μ. η κάθε μια.

Καθώς και βραχίονα προστασίας της Μαρίνας μήκους 132 μ. επιχώσεως για τη δημιουργία χερσαίου χώρου και παραλιακών κρηπιδωμάτων μπροστά από την επίχωση.

Το λιμάνι Κατακόλου κατατάσσεται σαν λιμάνι γενικότερης σημασίας. Στη σημερινή του κατάσταση χρησιμοποιείται σαν επιβατικός (κρουαζιερόπλοιων), εμπορικός και αλιευτικός λιμένας.

Λιμάνι Κυλλήνης.

Το λιμάνι της Κυλλήνης συνδέει το νομό με τη Ζάκυνθο και την Κεφαλονιά και αποτελεί το βασικότερο ναυτικό κόμβο της ευρύτερης περιοχής.

Η υπάρχουσα υποδομή του λιμανιού δεν παρέχει τις δυνατότητες αξιοποίησής του ως σημαντικό εμπορευματικό και ναυτικό δίκτυο της δυτικής Πελοποννήσου. Το λιμάνι της Κυλλήνης, αξιοποιώντας την προνομιακή του θέση και τη σύνδεση του με το εθνικό οδικό δίκτυο, θα μπορούσε να λειτουργήσει και ως συμπληρωματική, σε σχέση με την Πάτρα, πύλη της δυτικής Ελλάδος. Τα έργα προϋπολογισμού 12.619.222,30 ΕΥΡΩ που συντελούνται ήδη, σκοπεύουν στον εκσυγχρονισμό της υπάρχουσας υποδομής αλλά και στην κατασκευή μαρίνας.

Με την ολοκλήρωσή τους, αναμφισβήτητα θα μετατρέψουν το λιμάνι σε ένα σύγχρονο κόμβο μεταφορών με σημαντική επιρροή στην ευρύτερη τουριστική και εμπορευματική κίνηση του Ιονίου και της Πελοποννήσου.

2.1.4.Αεροπορική υποδομή

Στην περιοχή του Νομού Ηλείας υπάρχει το στρατιωτικό αεροδρόμιο της **Ανδραβίδας**, που εξυπηρετεί τις ανάγκες της Πολεμικής αεροπορίας.

Έχει γίνει αίτημα των κατοίκων και των τουριστικών επιχειρηματιών που αφορά την ανάγκη αεροπορικών μεταφορών και προϊόντων του νομού.

Επίσης το αεροδρόμιο του **Αράξου**, καλύπτει αρκετές από τις ανάγκες της περιοχής. Το 60 % περίπου των αφικνούμενων τουριστών η Ηλεία τους αποδέχεται στον Άραξο.

Μια ακόμη μικρή τερματική αεροπορική εγκατάσταση που βρίσκεται στην περιοχή είναι το αεροδρόμιο του **Επιταλίου**, το οποίο κατασκευάστηκε από την 5^η ΜΟΜΑ (1984-1985) στην αποξηραμένη λίμνη της Αγουλινίτσας. (περιοχή του Δήμου Βώλακος).

Το αεροδρόμιο αυτό δημιουργήθηκε για να χρησιμοποιηθεί ως αεροδρόμιο εξυπηρέτησης ραντιστικών σκαφών.

Η υπάρχουσα εγκατάσταση μπορεί μόνο να εξυπηρετήσει μικρά ελικοφόρα αεροσκάφη

Αρκετοί τοπικοί φορείς έχουν διατυπώσει το αίτημα της αναβάθμισης του αεροδρομίου Επιταλίου, για την εξυπηρέτηση κυρίως της τουριστικής κίνησης προς την περιοχή της Αρχαίας Ολυμπίας, αλλά και τακτικών πτήσεων γραμμής από την Αθήνα.

2.2.Περιβάλλον – Ύδρευση - Αποχέτευση

2.2.1Γενικά

Ο νομός Ηλείας αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα στην προστασία του φυσικού περιβάλλοντος. Ένα πρόβλημα ιδιαίτερα έντονο στον Τουρισμό γιατί τα φυσικά στοιχεία του τόπου αποτελούν στοιχεία έλξης τουριστών.

Τα περιβάλλον αυτό που το αποτελούν οι παραλίες σε ένα μήκος πολλών χλμ σε όλο το νομό, οι ποταμοί Αλφειός, Πηνειός, Κλαδέος, η χλωρίδα, η πανίδα κ.λ.π., πρέπει να αξιοποιηθεί και κυρίως να συντηρηθεί για να μην καταστραφεί.

Η ρύπανση της θάλασσας, των ποταμών και ακτών, η αποψίλωση του πρασίνου, η αλλοίωση του τοπίου, η καταστροφή της πανίδας, ή η εξαφάνιση παραδοσια-

κών στοιχείων που συνθέτουν την αισθητική του τοπίου αποτελούν ανησυχητικά προβλήματα που πρέπει να προβληματίσουν.

Ένα ακόμη σημαντικό πρόβλημα με ιδιαίτερη βαρύτητα είναι η ανάγκη προστασίας των δασών από τις πυρκαγιές.

Την τελευταία δεκαετία και ιδιαίτερα το 1998 τα δάση του νομού Ηλείας υπέστησαν σοβαρές καταστροφές από πυρκαγιές.

2.2.2Βιολογικοί καθαρισμοί

Στο νομό λειτουργούν εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων σε τρεις (3) Δήμους.

Στο Δήμο Αμαλιάδας, στον οποίο δεν είναι συνδεδεμένο μεγάλο μέρος ιδιοκτησιών της πόλης και δημοτικών διαμερισμάτων με τις εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων.

Στο Δήμο Σκιλλούντος, όπου έχει συνδεθεί μόνο με τις ιδιοκτησίες της πόλης των Κρεστένων.

Τέλος στο Δήμο Ζαχάρως, όπου η εγκατάσταση επεξεργασίας είναι μικρή με δυναμικότητα εξυπηρέτησης μόλις 4.000 κατοίκων, έχοντας τελικό αποδέκτη τη λίμνη του Καϊάφα.

Η εγκατάσταση επεξεργασίας λυμάτων του Κτακόλου, παραμένει εκτός λειτουργίας εξ 'αιτίας ορισμένων δικτύων που δεν έχουν ολοκληρωθεί καθώς και του μεγάλου κόστους λειτουργίας που παρουσιάζει.

Στο αρχικό στάδιο κατασκευής των εγκαταστάσεων επεξεργασίας λυμάτων βρίσκεται και ο Δήμος Πύργου, που αναμένεται να καλύψει και τις ανάγκες τεσσάρων (4) Δημοτικών Διαμερισμάτων.

Στο στάδιο της ανάδειξης εργολάβου κατασκευής, βρίσκονται οι εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων των Δήμων Γαστούνης - Βαρθολομιού - Ανδραβίδας - Τραγανού και του δήμου Αρχαίας Ολυμπίας.

2.2.3. Δίκτυα αποχέτευσης

Το περισσότερα Δημοτικά Διαμερίσματα, σε ποσοστό 95% στερούνται δίκτυα λυμάτων.

Η πόλη του Πύργου έχει δίκτυο παντοροϊκό καλύπτοντας το 95% της πόλης.

Η πόλη της Αμαλίας έχει κατασκευάσει δίκτυο χωριστικό στο μεγαλύτερο μέρος.

Επίσης οι πόλεις Αρχαία Ολυμπία, Ζαχάρω, Βαρθολομιό, Γαστούνη, Ανδριτσaina διαθέτουν δίκτυα λυμάτων καλύπτοντας μεγάλο αριθμό ιδιοκτησιών.

2.2.4. Ύδρευση

Η πόλη του Πύργου υδρεύεται από τις πηγές της Αύρας με άριστη ποιότητα νερού, αντίθετα από τα περισσότερα Δημοτικά Διαμερίσματα που έχουν κακής ποιότητας νερό (Κτάκολο, Σκαφιδιά, Αγ.Ηλίας, Λεβεντοχώρι κ.α).

Η περιοχή της Αμαλιάδας και του Κάμπου (Γαστούνη, Ανδραβίδα, Βαρθολομιό κ.α) υδροδοτούνται από τις πηγές του Κακοταρίου.

Η Αρχαία Ολυμπία υδρεύεται από δύο φρέατα στη Νοτιοδυτική περιοχή του Δήμου προς τον Αλφειό και από πηγή στο λόφο Δρούβα.

Τα περισσότερα Δημοτικά Διαμερίσματα των Δήμων του Νομού Ηλείας υδρεύονται από γεωτρήσεις.

2.2.5. Διάθεση απορριμμάτων

Ολόκληρος ο Νομός Ηλείας αντιμετωπίζει οξύ πρόβλημα στον τομέα συλλογής, μεταφοράς αλλά κυρίως στην διάθεση των απορριμμάτων.

Το πρόβλημα γίνεται ιδιαίτερα έντονο στον τομέα της διάθεσης των απορριμμάτων, εφόσον πάντα πραγματοποιείται σε ακατάλληλους χώρους με απλή απόρριψη, δημιουργώντας τεράστια περιβαλλοντικά προβλήματα θέτοντας σε κίνδυνο ακόμα και τη δημόσια υγεία.

Το μεγαλύτερο πρόβλημα αντιμετωπίζουν οι Δήμοι Πύργου, Αρχαίας Ολυμπίας, Βώλακος και Ιάρδανου οι οποίοι σαν χώρο διάθεσης των απορριμμάτων χρησιμοποιούν παραθαλάσσια περιοχή της αποξηρανθείσας λίμνης Αγουλινίτσας.

Για την επίλυση του προβλήματος είχε χρηματοδοτηθεί από το ΕΑΠΤΑ II η δημιουργία σύγχρονων χώρων διάθεσης και υγειονομικής ταφής των απορριμμάτων στην περιοχή Τριανταφυλλιά, 8 χλμ. Από την πόλη του Πύργου. Το έργο όμως δεν ολοκληρώθηκε εξ 'αιτίας των αντιδράσεων των κατοίκων.

3). ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ ΜΝΗΜΕΙΑ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΟΙ ΤΟΠΟΙ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΗΛΕΙΑΣ.

3.1.Αρχαία Ολυμπία

3.1.1.Η πόλη της Αρχαίας Ολυμπίας.

Η πόλη της Αρχαίας Ολυμπίας αποτελείται από τον κεντρικό οικιστικό πυρήνα και τους οικισμούς Δρούβα, Κάμπου και Μαμουσεικών.

Ο οικισμός Δρούβα είναι ο οικισμός «καταγωγής» της Αρχαίας Ολυμπίας και σύμφωνα με τους μελετητές της ΕΠΑ, είναι ιδιαίτερα αξιόλογος από άποψη θέσης, ενώ οι οικισμοί Κασκινά και Μάγειρα διατηρούν έντονα στοιχεία της Λαϊκής Αρχιτεκτονικής.

Κατά την τελευταία απογραφή εμφανίζει πληθυσμό 1.495 μόνιμων κατοίκων. Ο καλοκαιρινός εποχιακός πληθυσμός του δήμου ανέρχεται σε 7.000 περίπου ημερησίως, δείκτης που αποδεικνύει τη μεγάλη τουριστική του ελκτικότητα.

Ολόκληρη η περιοχή βρίσκεται κάτω από την δυναμική επιρροή που ασκεί ο αρχαιολογικός χώρος της Αρχαίας Ολυμπίας. Ο οικισμός της Αρχαίας Ολυμπίας από την άποψη των υπηρεσιών αποτελεί μια ενιαία οντότητα.

Οι κεντρικές λειτουργίες καταλαμβάνουν ολόκληρη την κεντρική περιοχή του οικισμού, ενώ έχει εμφανισθεί τάση εξειδίκευσης χρήσεων προσωπικών υπηρεσιών (εστίαση, αναψυχή)κατά μήκος της εισόδου της εθνικής οδού.

Οι τουριστικές εγκαταστάσεις είναι η κυρίαρχη χρήση στο εντός σχεδίου τμήμα του οικισμού. Η αμιγής κατοικία κατέχει την περιφέρειά της εντός σχεδίου περιοχής και τους οικισμούς Κάμπου, Μαμουσεικών και Δρούβα.

3.1.2.Αρχαιολογικός χώρος

Ο χώρος που ήταν προορισμένος για την λατρεία, ονομαζόταν «Άλτις» που σημαίνει «Άσος».

Ο σπουδαιότερες αρχαιότητες που υπάρχουν στο χώρο αυτό είναι οι παρακάτω :

Καθώς μπαίνουμε στον Αρχαιολογικό χώρο, δεξιά συναντάμε **το Γυμνάσιο** που ήταν μεγάλος υπαίθριος χώρος με στοές γύρω. Κτίστηκε τον 2^ο π.Χ. αιώνα και χρησιμοποιε για την προγύμναση των αθλητών του δρόμου.

Η Παλαίστρα ήταν τετράγωνο κτίριο με εσωτερική αυλή, χτίστηκε τον 3^ο αιώνα π.Χ. και χρησιμοποιε για την προγύμναση των αθλητών της πάλης, της πυγμής και του παγκρατίου.

Νότια της Παλαίστρας υπήρχαν το Ηρώο και το κτίριο του **Θεοκλέους**. Η **Βυζαντινή Εκκλησία**, χτίστηκε τον 5^ο αιώνα μ.Χ. σε ρυθμό παλαιοχριστιανικής βασιλικής πάνω στο εργαστήριο του Φειδία, όπου φιλοτεχνήθηκε ο χρυσελεφάντινος Δίας.

Οι Θέρμες ήταν εγκαταστάσεις λουτρών που χρονολογούνται από τον 5^ο π.χ. αιώνα μέχρι τη ρωμαϊκή εποχή.

Το Λεωνίδαίο ήταν ξενώνας που χτίστηκε στα 350 π.Χ. περίπου για την φιλοξενία των επισήμων επισκεπτών του ιερού.

Το Βουλευτήριο, ήταν το μέρος στο οποίο συνεδρίασε η Ολυμπιακή Βουλή και έγινε η ορκωμοσία των αθλητών.

Από την **Θριαμβευτική αψίδα του Νέρωνα** έμπαινε στην ιερή Άλτι η ρωμαϊκή πομπή. Χτίστηκε στα 60 μ.Χ περίπου και σώζεται μόνο η βάση της.

Η Στοά της Ηχούς χτίστηκε στα 350 μ.Χ περίπου και διαχώριζε την ιερή Άλτι από το στάδιο. Το όνομά της οφείλονταν στην ιδιαίτερη ηχητική της.

Η Κρυπτή ήταν η επίσημη είσοδος του Σταδίου. Τον 1^ο π.Χ αιώνα σκεπάστηκε με αψίδα για 'αυτό πήρε και την ονομασία αυτή.

Το Στάδιο ήταν χώρος που τελούνταν οι γυμνικοί αγώνες. Ο στίβος έχει μήκος 192,25 μ.

Από τα πρηνή μπορούν να παρακολουθούν 30.000 – 35.000 άτομα. Στο νότιο πρηνές βρέθηκε η εξέδρα των Ελλανοδικών και επισήμων, ενώ στο απέναντι πρ-

νές ο λίθινος βωμός της Δήμητρας Χαμύνης, απ' όπου η ιέρεια της θεάς – μόνη απ' όλες τις γυναίκες – παρακολουθούσε τους αγώνες.

Ο Ιππόδρομος, χώρος μήκους 6 σταδίων, δηλαδή 1.153 μ. όπου τελούνταν οι ιππικοί αγώνες. Βρίσκονταν στα νότια του Σταδίου και παρασύρθηκε από τον ποταμό Αλφειό.

Τα Βάθρα των Ζανών. Οι Ζάνες ήταν 16 χάλκινα αγάλματα του Δία. Βρέθηκαν μόνο τα βάθρα τους.

Οι Θυσαυροί, μικρά ναόσχημα κτίρια του 6^{ου} και 5^{ου} αιώνα π.Χ που χρησιμοποιεσαν για τη τοποθέτηση πολύτιμων αφιερωμάτων των πιστών και των πόλεων.

Ο Ναός της Ήρας, ένας από τους αρχαιότερους ναούς της Ελλάδας (600 π.Χ.) δωρικού ρυθμού. Εκεί είχαν στηθεί τα αγάλματα της Ήρας και του Δία από τα οποία βρέθηκε μόνο το κεφάλι του αγάλματος της θεάς, που έχει εκτεθεί στο μουσείο. Ακόμη εκεί έχει στηθεί και ο Ερμής του Πραξιτέλη.

Το Πρυτανείο, χτισμένο κατά τα τέλη του 6^{ου} αιώνα π.Χ, χρησίμευε για τις πανηγυρικές συνεστιάσεις προς τιμήν των Ολυμπιονικών και των επίσημων. Εκεί βρίσκονταν ο βωμός της θεάς Εστίας, όπου καιγόταν συνεχώς το άσβεστο πύρ.

Το Φιλιππείο, κομψό κυκλικό οικοδόμημα, περίπτερο, με 18 κίονες ιονικού ρυθμού.

Το Πελόπιο, κενοτάφιο του τοπικού ήρωα Πέλοπα, που ανάγεται στα 1100 π.Χ περίπου.

Ο μεγάλος Βωμός του Δία, ήταν ο μεγαλύτερος από τους 69 βωμούς που υπήρχαν στο ιερό όπου γίνονταν κατά την Τρίτη ημέρα των αγώνων θυσία εκατόμβης (100 ταύρων). Έχει ύψος 7 μ. περίπου, έτσι μπορούσαν να παρακολουθούν τις θυσίες χιλιάδες πιστοί.

Στο κέντρο της Άλτεως και σε περίοπτη θέση χτίστηκε στα 470 – 475 π.Χ ο **Ναός του Δία** από τον Ηλείο αρχιτέκτονα Λίβωνα, ο οποίος ήταν δωρικού ρυθμού.

Στο βάθος του σηκού είχε τοποθετηθεί ένα από τα 7 θαύματα του αρχαίου κόσμου, το **Χρυσελεφάντινο Άγαλμα του Δία** έργο του Φειδία. Φιλοτεχνήθηκε με-

τά το 432 π.Χ και το ύψος του μαζί με το βάθρο έφθανε τα 12,40 μ. περίπου. Γύρω από το ναό του Δία υπάρχουν βάθρα αγαλμάτων, κυρίως θεών, ηρώων και Ολυμπιονικών. Εκεί υπάρχει αναστηλωμένο τμήμα του τριγωνικού βάθρου της **Νίκης του Παιωνίου**. Το άγαλμα βρίσκεται στο μουσείο.

3.1.3.Μουσεία Αρχαίας Ολυμπίας.

Παλιό Μουσείο.

Το πρώτο Μουσείο στην Αρχαία Ολυμπία ιδρύθηκε το 1888 με χρηματοδότηση του Εθνικού ευεργέτη Α. Συγγρού γι 'αυτό και ονομάστηκε Σύγγρειο.

Πρόκειται για ένα θαυμάσιο νεοκλασικό κτίριο, κτισμένο πάνω σε χαμηλό λόφο, δυτικά της Άλτις σύμφωνα με τα σχέδια των Γερμανών αρχιτεκτόνων Adler και W.Dorpfeld.

Το παλαιό Μουσείο που είναι στενά συνδεδεμένο με την ιστορία των ανασκαφών του Ιερού, είναι το πρώτο Μουσείο που κτίσθηκε για να στεγάσει τις αρχαιότητες ενός και μόνο αρχαιολογικού χώρου.

Η έκθεση των αρχαίων μέσα στο κτίριο αυτό ήταν υποδειγματική για τα δεδομένα της εποχής του. Από το 1982 που άνοιξε τις πύλες του το Νέο Μουσείο σταμάτησε η λειτουργία του παλαιού Μουσείου. Σήμερα είναι εμφανή τα σημάδια του χρόνου πάνω στο κτίριο. Μετά τα έργα αναπαλαίωσης το παλαιό Μουσείο θα μετατραπεί σε ένα σύγχρονο χώρο επανέκθεσης και έκθεσης αρχαιολογικών ευρημάτων της περιοχής, που εν όψει και των Ολυμπιακών αγώνων του 2004 θα δώσει στην Ολυμπία περισσότερη αίγλη.

Αξίζει να τονισθεί ότι ο νέος αυτός εκθεσιακός χώρος, αν χρειασθεί μπορεί να επεκταθεί και στο γειτονικό παλιό ξενοδοχείο ΣΠΑΠ. Το συγκεκριμένο κτίριο μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την έδρα της Πολιτιστικής Ολυμπιάδας και της Ολυμπιακής εκχειρίδας.

Νέο Μουσείο Αρχαίας Ολυμπίας.

Περνώντας τη θαυμάσια γέφυρα του Αλφειού στην Νοτιοανατολική πλευρά της πόλης και απέναντι ακριβώς από την είσοδο του Αρχαιολογικού χώρου βρίσκεται το Νέο Μουσείο.

Το Νέο μουσείο της Αρχαίας Ολυμπίας τελείωσε το 1975 και εγκαινιάστηκε το 1982. Έχει έκταση 3.500 τετρ.μ που περιλαμβάνει εκθεσιακούς χώρους και χώρους αποθηκών.

Σ' αυτό εκτίθονται έργα τέχνης μοναδικής ιστορικής και καλλιτεχνικής αξίας. Το κυριότερο από αυτά είναι το άγαλμα του **Ερμή του Πραξιτέλη**, φτιαγμένο το 340 π.Χ που βρέθηκε στο Ναό της Ήρας.

Πολύ σημαντικά είναι τα γλυπτά από τα αετώματα και τις μετόπες του Ναού του Δία. Στο **Ανατολικό αέτωμα** παρουσιάζεται ο Δίας, ο Οινόμας και η Ιπποδάμεια για να θυμίζουν εκείνη την μεγάλη αρματοδρομία.

Στο **Δυτικό αέτωμα** κεντρικό πρόσωπο είναι ο Απόλλωνας ο οποίος χωρίζει τους κενταύρους που παλεύουν με τους Λαπίθες.

Έργο ανεπανάληπτης δημιουργίας είναι το άγαλμα της **Νίκης του Πακωνίου**, φτιαγμένο το 420 π.Χ.

Άλλα σημαντικά εκθέματα του μουσείου είναι το **κράνος του Μιλτιάδη**, το **Κύπελλο του Φειδία** κ.α.

Μουσείο των Σύγχρονων Ολυμπιακών Αγώνων

Μέσα στην πόλη βρίσκεται το Μουσείο των σύγχρονων Ολυμπιακών Αγώνων με σπάνια εκθέματα όπως δάδες, Ολυμπιακά γραμματόσημα και μετάλλια αθλητών από διάφορες Ολυμπιάδες.

3.1.4.Ολυμπιακή ακαδημία- Μνημείο Πιέρ ντε Κουμπερντέν

Ανατολικά του Σταδίου βρίσκεται το Μνημείο του αναβιωτή των Ολυμπιακών Αγώνων Γάλλου βαρόνου Πιέρ ντε Κουμπερντέν, στο οποίο έχει τοποθετηθεί ταριχευ-

μένη η καρδιά του. Δίπλα βρίσκεται ο βωμός της Ολυμπιακής Φλόγας και πίσω η Ολυμπιακή Ακαδημία.

Η Διεθνής Ολυμπιακή Ακαδημία είναι ένα πολιτισμικό – διεπιστημονικό κέντρο, στόχος του οποίου είναι η μελέτη, η εμβάθυνση και η προβολή του Ολυμπισμού.

Προσφέρει μοναδική ευκαιρία σε φοιτητές, πανεπιστημιακούς, αθλητές, καλλιτέχνες και εκπροσώπους οργανισμών από όλο τον κόσμο να ανταλλάξουν ιδέες στην κοιτίδα του Ολυμπιακού πνεύματος, την Αρχαία Ολυμπία.

Διαθέτει συνεδριακό κέντρο εξυπηρέτησης 400 ατόμων και ξενώνες σε ένα καταπράσινο και προσεκτικά διαμορφωμένο χώρο.

Η ανάληψη των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 από την χώρα μας δημιουργεί νέες προοπτικές για τη Διεθνή Ολυμπιακή Ακαδημία.

Πάνω απ' όλα όμως η Δ.Ο.Α θα διαδραματίσει σημαντικότερο ρόλο στην Πολιτιστική Ολυμπιάδα και την Ολυμπιακή εκχειρία προσφέροντας όχι μόνο την χρήση των εγκαταστάσεών της αλλά την εμπειρία και την γνώση των προγραμμάτων της.

3.1.5.Τελετή αφής Ολυμπιακής Φλόγας

Το 1936 στους Ολυμπιακούς Αγώνες του Βερολίνου πρωτοκαθιερώθηκε η τέλεση της Αφής της Ολυμπιακής Φλόγας.

Η αφή της Ολυμπιακής Φλόγας γίνεται με την βοήθεια μεταλλικού κατόπτρου, από ακτίνες του ηλίου, κατά την διάρκεια τελετής που γίνεται μπροστά στο Ναό της Ήρας.

Κύριος στόχος της εκδήλωσης αυτής πρέπει να είναι η ανάδειξη και η υπενθύμιση σε όλο τον κόσμο του φιλοσοφικού νοήματος της Ολυμπιακής Ιδέας, που για αιώνες ήταν άμεσα συνδεδεμένο με τις έννοιες της Ειρήνης, της Άμιλλας και του Κάλους.

Η ανάπτυξη του τουρισμού συνδέεται άμεσα με την υπόθεση της τελετής της Αφής της Ολυμπιακής Φλόγας. Και κυρίως η επιβολή και η διάρκειά του εξαρτάται από την έκταση της δημοσιότητας που θα προσλάβει.

Εκτός από τη βασική τελετή της αφής Ολυμπιακής Φλόγας πρέπει να γίνονται διάφορες άλλες τελετές , πολιτιστικές και καλλιτεχνικές εκδηλώσεις όπως ποίηση, μουσική, θέατρο, χορός, εκθέσεις κ.λ.π.

Η αναμόρφωση και η αναβάθμιση της τελετής αφής της Ολυμπιακής Φλόγας και η πλαισίωσή της από άλλες τελετές και πολιτιστικές εκδηλώσεις, αποτελούν κεντρικούς στόχους με αφορμή την διεξαγωγή της πολιτιστικής Ολυμπιάδας η οποία θα διεξάγεται μόνιμα στο χώρο της Αρχαίας Ολυμπίας.

3.2. Ναός του Επικούρειου Απόλλωνα

Είναι βέβαιο ότι λίγοι Έλληνες γνωρίζουν την ύπαρξη του μνημείου αυτού, πολύ δε λιγότεροι είναι εκείνοι που έφτασαν ως το ναό του Επικούρειου Απόλλωνα το καλλιτέχνημα του Ικτίνου. Ένα από τα λίγα αριστουργήματα της αρχαιότητας, που σώζονται ακόμα ακέραια όπως ο ναός αυτός, λίγα χιλιόμετρα από την Ανδρίτσαινα.

Κτίσθηκε το 430 – 410 π.Χ. σε κρηπίδωμα με τρεις βαθμίδες ύψους 0.75 μ. με εγχώριο τιτανόλιθο, βγαλμένο σε λατομείο που είναι στην κορυφή του Κοτυλίου. Έχει δωρική περίσταση με έξι (6) κίονες, παραστάδες των πλαγίων τοίχων που απέληγαν σε ιωνικά ημικίονα. Μεταξύ των δύο τελευταίων λοξών παραστάδων στεκόταν ο Κορινθιακός Κίον.

Με μελέτη του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου (Κ.Α.Σ) άρχισε η συντήρηση του μνημείου.

Η μέθοδος που θα ακολουθηθεί, είναι η διάλυση του Ναού, η αποκατάσταση των μελών του και η επανατοποθέτησή τους.

Ο προϋπολογισμός του έργου είναι 8.804.108,58 ΕΥΡΩ κι η διάρκεια των έργων θα φτάσει τα 15 χρόνια.

3.3. Αρχαία Ήλιδα.

Η πόλη βρίσκεται στο μέσο της Ανατολικής κοιλάδας του Πηνειού κοντά στα σημερινά χωριά Καλύβια, Αυγείο και τον λόφο του Παλαιόπυργου όπου βρισκόταν η Αρχαία Ακρόπολη του Ναού της Αθηνάς και της Αφροδίτης με το Χρυσελεφάντινο άγαλμα.

Η Αρχαία Ήλιδα αποτελούσε την κυρίαρχη πόλη της Αρχαίας Ηλείας. Είναι ένας χώρος με ιδιαίτερο ιστορικό κ' συμβολικό ενδιαφέρον, καθώς είχε την εποπτεία των Ολυμπιακών Αγώνων. Θεωρείτο μια πόλη ιερή, αφιερωμένη στον Ολύμπιο Δία. Η λαμπρότητά της αντικατοπτριζόταν στα δημόσια κτίριά της, τα γυμναστήρια, την αγορά κ' το αμφιθέατρό της. Ο μεγάλος αριθμός των μνημείων καθώς και η απaráβατη ιερότητά της, επιβεβαιώνουν στις μέρες μας την εξέχουσα θέση που είχε η Ήλιδα στην αρχαιότητα.

Η Αρχαία Ήλιδα σε απόσταση 50 χιλ. από την Αρχαία Ολυμπία παραμένει εντελώς ανεκμετάλλευτη. Το Αρχαίο θέατρο, οι ναοί και τα υπόλοιπα μνημεία μαζί με το μουσείο της, τελούν υπό καθεστώς εγκατάλειψης και αδιαφορίας, ενώ οι ανασκαφές έχουν σταματήσει. Μια αρχαία πόλη, που ενώ θα μπορούσε να είναι πόλος έλξης επισκεπτών, σήμερα βρίσκεται σε αδικαιολόγητη αδράνεια. Οποιοδήποτε σχέδιο αναβάθμισης της Ολυμπίας, συνδυάζεται με την αξιοποίηση της Αρχαίας Ήλιδας. Δύο χώροι που βρίσκονται σε μια αιώνια σχέση αλληλεξάρτησης και αλληλοσυμπλήρωσης. Αυτός ο άρρηκτος δεσμός μπορεί να ξαναζωντανέψει και σήμερα.

Η απορρόφηση των κονδυλίων της Ε.Ε (1,4 ECU) που προορίζονται για την αναστήλωση του Θεάτρου κ' τη συντήρηση του Μουσείου, σε συνδυασμό με τη διεθνή προβολή της Ήλιδας, δημιουργούν προϋποθέσεις για τη διαμόρφωση ενός αρχαιολογικού χώρου με αυτόφωτη παρουσία. Η αναβίωση του ιερού αρχαίου δρόμου πρόσβασης των αθλητών από την Αρχαία Ήλιδα στην Ολυμπία δύναται να ενδυναμώσει τη σύγχρονη σχέση των περιοχών, αναδεικνύοντας με πολιτιστικές και αθλητικές δρα-

στηριότητες τη διαδρομή. Κατά αυτόν τον τρόπο θα αυξηθεί σημαντικά η ποικιλομορφία αξιοθέατων του Νομού κ' κατά συνέπεια θα αυξηθεί ο αριθμός των επισκεπτών. Η Αρχαία Ήλιδα θα φωτίζει το ένδοξο κλασικό παρελθόν και θα αναδείξει το πολιτιστικό μεγαλείο της περιοχής.

Κάθε χρόνο το Καλοκαίρι οργανώνεται το Φεστιβάλ της Αρχαίας Ήλιδας με αρχαίες τραγωδίες, το οποίο προσελκύει σημαντικό αριθμό θεατών από την Ηλεία, την Αχαΐα και άλλα μέρη της Ελλάδας.

3.3.1.Μικρό Μουσείο Αρχαίας Ήλιδας.

Πρόκειται για ένα πολύ μικρό Μουσείο που καταλαμβάνει έκταση μόλις 200 τετρ.μ. και λειτουργεί από το 1981.

Προορισμός του ήταν να στεγάσει τα ευρήματα των σωστικών και συστηματικών ανασκαφών της Αρχαίας Ήλιδας αλλά και της γύρω περιοχής.

Ο εκθεσιακός χώρος είναι πολύ μικρός, με αρκετά προβλήματα και μια εντελώς τυπική έκθεση των αρχαίων που δεν είναι ικανή να κινήσει το ενδιαφέρον του απλού επισκέπτη.

Στους χώρους των αποθηκών του Μουσείου υπάρχουν πολλά σημαντικά ευρήματα από ανασκαφές που θα μπορούσαν να πλουτίσουν την έκθεση ενός νέου μεγαλύτερου και σύγχρονου Μουσείου.

3.4.Κάστρο Χλεμούτσι

Το Χλεμούτσι υψώνεται στην κορυφή του ακρωτηρίου Χελωνά, έχει μεγάλη έκταση με θέα στον Κάμπο της Ηλείας και στο Ιόνιο Πέλαγος. Από μακριά το Κάστρο φέρεται σαν Χελώνα που το κέλυφός της είναι το Χλεμούτσι, πόδια και κεφάλι οι προεκτάσεις του εδάφους προς την θάλασσα και την πεδιάδα. Το ακρωτήριο Χελωνά είναι το πλησιέστερο προς τη νήσο Ζάκυνθο.

ΛΟΥΤΡΑ ΚΑΪΑΦΑ

ΚΥΛΛΗΝΗ ΚΑΣΤΡΟ ΧΛΕΜΟΥΤΣΙ

Το κάστρο Χλεμούτσι χτίστηκε από τον Γοδεφρίδο Β΄ Βιλλαρδουίνο του Μορέα το 1217 μ.Χ. και αποτέλεσε το ισχυρότερο φρούριο του Φράγκικου πριγκιπάτου της Αχαΐας.

Αποτελείται από δύο διαμερίσματα, αλλά το κυριότερο είναι αυτό που βρίσκεται στην κορυφή. Η έκταση που καταλαμβάνει το κάστρο είναι 3,5 στρέμματα. Στο κέντρο του υπάρχει αυλή μήκους 53 μέτρων και γύρω από αυτή αίθουσες θολωτές ύψους 7 μ. και στο ανατολικό μέρος είναι η εκκλησία.

Πάνω στο κάστρο υπήρχαν οι Πύργοι με όλα τα είδη της τότε πολεμικής τέχνης και από εκεί παρατηρούσαν οι φρουροί τον Ηλειακό Κάμπο και τη θάλασσα του Ιονίου.

Πάνω από το κάστρο η θέα είναι μαγευτική. Δυτικά φαίνονται τα νησιά Ζάκυνθος και Κεφαλονιά, Νότια η εκβολή του Πηνειού ποταμού και προς την Ανατολή φαίνεται όλη η πεδιάδα της Ηλείας μέχρι τον Ερύμανθο και πιο κοντά η Αρχαία Ήλιδα. Προς το βορρά φαίνεται ο Άραξος και το Παναχαϊκό.

Η είσοδος του Κάστρου βρίσκεται στην Δυτική πλευρά και είναι στέρεη και μεγαλοπρεπής.

3.5.Ποντικόκαστρο.

Στην περιοχή του «Αγ.Ανδρέα» στο δυτικό μέρος του ακρωτηρίου Κατακόλου, προσδιορίζεται η θέση της πόλης της Αρχαίας Φείας που θεωρείται επίγειο της Αρχαίας Ολυμπίας. Εκεί υπάρχουν τα ερείπια του Ποντικόκαστρου. Βρίσκεται σε καταπληκτική θέση από όπου μπορεί κανείς να δει τα νησιά Ζάκυνθο και Κεφαλονιά και όλη σχεδόν την Ηλεία.

3.6.Παλιόπυργος Βαρθολομιού.

Νότια του Βαρθολομιού είναι ένας λόφος αρκετών στρεμμάτων γεμάτος από θραύσματα κεραμιδιών και αγγείων. Ο οικισμός του Παλιόπυργου υπήρχε μέχρι την

εποχή του Μ. Κωνσταντίνου, γιατί οι γεωργοί της περιοχής έβρισκαν τα νομίσματά του τα γνωστά «Κωνσταντινάτα» τα οποία παρέδιδαν στο μουσείο της Αρχαίας Ολυμπίας.

3.7.Αρχαιότητες Σκιλλουντίας.

Αρχαία πόλη της Τριφυλλίας, επαρχία της Ήλιδας. Οι Ηλείοι μετά την ήττα του Πύρρου Βασιλιά της Πίσσας κατέστρεψαν την Πίσσα και τον Σκιλλούντα. Η πόλη παρέμεινε ερειπωμένη μέχρι που οι Λακεδαιμόνιοι κατοίκησαν πάλι τον Σκιλλούντα και δώρισαν μεγάλο μέρος της περιοχής του στον Αθηναίο συγγραφέα Ξενοφώντα. Ο Ξενοφώντας παρέμεινε εκεί είκοσι χρόνια ώσπου εξορίστηκε από τους Ηλείους μετά την μάχη των Λεύκτρων.

Κατά την παραμονή του στον Σκιλλούντα συνέγραψε το μεγαλύτερο μέρος από τα απομνημονεύματά του, «Κύρου Ανάβασης», «Κυνηγετικός» κ.α. Επίσης Ο Ξενοφώντας ίδρυσε το Ναό της Εφεσίας Αρτέμιδος κοντά στον ποταμό Σελινούντα. Ο οποίος διατηρείται ακόμη και επί των ημερών του Παιουανία.

3.8.Αρχαιότητες Πλατιάνας.

Το Αρχαίο ΑΙΠΥ ή ΑΙΠΙΟΝ ήταν ομηρική πόλη, ακρόπολη της σημερινής Πλατιάνας. Οι λόφοι και οι κοιλάδες που αρχίζουν από τις Αμυγδαλιές προς την Αρήνη και φτάνουν στην όχθη του Αλφειού αποτελούν την Αιπία περιοχή. Σε αυτή δέσποζε το Αίπιο καλοχτισμένο στην κορυφή του βουνού της Πλατιάνας. Η Αιπία από την ομηρική εποχή είχε ακμή και πλούσια παραγωγή, βιοτεχνία και εμπόριο.

Τα σπουδαία μνημεία της Αιπίας, του θεάτρου του Αιπίου και των Τυμπανέων, τα λαμπρά τείχη, τα έξοχα αγγεία, τα χρυσά, αργυρά κοσμήματα βεβαιώνουν τους στίχους του Ομήρου για την κατάφυτη με αμπελώνες, ελαιώνες, τη γεμάτη αγγειοπλαστικά, υφαντουργικά εργαστήρια, ποιμενικά υπόστεγα, πολυκατοικημένη Αιπία. Στο μεσαίωνα άνθησαν στην Αιπία πολλά χωριά και στην κορυφή του Αίπυ έστησαν οι

Βυζαντινοί κάστρο. Στην περιοχή αυτή έχουν σωθεί πολλά οικοδομικά λείψανα και τείχη πάνω από το χωριό Πλατιάνα.

3.9.Αρχαιότητες Φιγαλείας.

Γνωστή πόλη της Αρχαίας Ιστορίας, όπου λειτούργησε και λιμάνι την εποχή που ο Νέδας ήταν πλωτός ποταμός. Σώζονται τα τείχη της και αξιόλογα ευρήματα, εγκαταλελειμμένα που μαρτυρούν την ακμή της. Η ιστορία και η τύχη της Φιγαλείας συνδέεται άμεσα με τον Ναό του Επικούρειου Απόλλωνα.

3.10.Αρχαιότητες Αλιφείρας.

Τα ερείπια της μικρής Αρχαίας πόλης Αλιφείρας βρίσκονται στην κορυφή του λόφου που υψώνεται πάνω από το σημερινό χωριό Αλιφείρα.

Το τείχος που την περιλαμβάνει και σώζεται πολύ καλά σε ορισμένα σημεία, είναι γνωστό από τους ντόπιους ως το γνωστό « Κάστρο της Νεροβίτσας».

Στο φιλότερο σημείο του λόφου βρίσκεται η τειχισμένη ακρόπολη, νοτιότερα το τέμενος της Αθηνάς και στο άλλο άκρο του λόφου βρίσκεται ο ναός του Ασκληπιού. Εξίσου σημαντικά ευρήματα αρχαιολογικών χώρων ανεκαλήφθησαν στην Θεισόα.

3.11.Αρχαιότητες Φρίξας.

Αρχαία πόλη της Τριφυλίας, περιλαμβανόμενη στην Αρχαία Πισάπιδα στην αριστερή όχθη του Αλφειού. Χτίσθηκε από τον Κλυμένη απόγονο του Ηρακλη.

Τα ερείπια της Αρχαίας πόλης βρίσκονται στο βουνό, στη θέση Παλαιοφάναρο.

3.12.Αρχαιότητες Μακρυσίων

Στην άκρη του Δημοτικού Διαμερίσματος Μακρυσίων υπάρχει η Ζαλή Πέτρα, απ' όπου οι γυναίκες έβλεπαν τους Ολυμπικούς Αγώνες που γίνονταν στην Αρχαία Ολυμπία.

Ο χώρος γύρω από την Ζαλή Πέτρα μπορεί να αξιοποιηθεί σαν τόπος ξεκούρασης των επισκεπτών που θέλουν να έχουν θέα προς την Αρχαία Ολυμπία, από αυτό το ιστορικό σημείο.

3.13.Αρχαιότητες Λεπρέου.

Το Λέπρεο, η αρχαία αυτή πόλη της Τριφυλίας ήταν κτισμένη σε θέση δεσπόζουσα της εύφορης κοιλάδας της Τριφυλίας, από όπου έλεγχε τους δρόμους από Μεσσηνία προς Ηλεία και από θάλασσα προς Αρκαδία. Ο προϊστορικός οικισμός ήταν χτισμένος πάνω στον φυσικό οχυρό λόφο εκεί που είναι σήμερα ο Αγ. Δημήτριος και ήταν μάλλον η ακρόπολή του. Κομμάτια τοίχων της ακρόπολης σώζονται και σήμερα και θυμίζουν τη Μεσσηνία.

3.14.Αρχαιότητες Ταξιαρχών

Έχει χαρακτηριστεί από το ΥΠΕΧΩΔΕ διατηρητέος οικισμός. Σώζονται αξιόλογα ερείπια του Ναού της Δήμητρας σε χαρακτηρισμένο Αρχαιολογικό χώρο από την Αρχαιολογική Υπηρεσία.

3.15.Αρχαιότητες Καλήδονας

Υπάρχουν οι αρχαίοι τάφοι του Νέστορα της Πύλου. Επίσης υπάρχει το Καλήδονιο κάστρο το λεγόμενο Γυφτόκαστρο καθώς και το Σπήλαιο Βαρκό.

3.16. Πολιτιστικά στοιχεία – Μνημεία με σημαντικό ενδιαφέρον – περιοχές ειδικού ενδιαφέροντος.

3.16.1.Βυζαντινά μνημεία

3.16.1.1.Μοναστήρι Αγίας Ελεούσας κοντά στο Βαρθολομιά.

Κοντά στο χωριό Λυγιά στο Δήμο Βαρθολομιού, σε ένα καταπράσινο φαράγγι βρίσκεται το μοναστήρι της Παναγίας της Ελεούσας. Δίπλα είναι μια σπηλιά με σταλα-

κτίτες που το νερό της θεωρείται αγίασμα. Κτίστηκε τον 9^ο αιώνα και πήρε το όνομα από την εικόνα της Παναγίας που βρέθηκε και της έδωσαν το επίθετο Ελεούσα ζητώντας της την προστασία των κατοίκων της περιοχής. Από τις αλλεπάλληλες καταστροφές και λεηλασίες έχουν απομείνει η εκκλησία και ένας μισογκρεμισμένος πύργος που χρησίμευε για την προστασία των μοναχών και τους επιδρομείς. Η μονή έπαιξε σημαντικό ρόλο στην επανάσταση του 1821.

3.16.1.2. Μονή Βλαχερνών (στο Κάστρο)

Η μονή αυτή βρίσκεται κοντά στην Κυλλήνη. Κτίστηκε τον 12^ο αιώνα μ.Χ. και για την προέλευση της ονομασίας της επικρατούν οι απόψεις ότι χτίστηκε σε ανάμνηση της Μονής Βλαχερνών ή ότι ήταν μετόχι της.

Επί Τουρκοκρατίας ονομάζονταν μοναστήρι της Γλαρέντζας, ήταν πολύ πλούσιο διότι είχε σημαντική ακίνητη περιουσία την οποία και έχασε την ίδια εποχή.

Ονομάζονταν έτσι επειδή Γλαρέντζα λεγόταν και η Κυλλήνη. Λόγω των καταστροφών στο πέρασμα των χρόνων χάθηκαν σπουδαία αρχαία της Μονής. Επιδράσεις υπάρχουν και στην αρχιτεκτονική του Ιερού Ναού, που είναι συγκερασμός αρχιτεκτονικών στοιχείων ανατολικής και δυτικής τέχνης.

3.16.1.3. Μονή Σκαφιδιάς.

Το μοναστήρι της Παναγίας της Σκαφιδιάς βρίσκεται 10 χλμ. από τον Πύργο και χτίστηκε τον 10^ο αιώνα μ.Χ. Εκτός από την αξιόλογη αρχιτεκτονική του έχει πολλούς θησαυρούς, όπως λειψανοθήκες, ιερά σκεύη, άμφια, εικόνες, στολές, όπλα, αναθήματα και το λάβαρο της μονής από χειροκίνητη εικόνα με αφιέρωση στην Παναγία.

Σημαντικό είναι το αρχείο της Μονής και η βιβλιοθήκη με πολλά χειρόγραφα που αναφέρονται στην ιστορία της. Τη μονή περιστοιχίζει μεσαιωνικό φρούριο.

Η ειδυλλιακή της θέση, η φήμη της Μονής, η γειτνίασή της με την Αρχαία Φεία και το Ποντικόκαστρο καθώς και η εύκολη προσπέλαση με το αυτοκίνητο την κα-

θιστούν ενδιαφέρουσα τόσο ώστε να συγκεντρώνει πολλούς ντόπιους και ξένους επισκέπτες.

3.16.1.4.Μονή Φραγκαβίλας

Το Μοναστήρι της Μονής της Φραγκαβίλας κτίσθηκε τον 11^ο αιώνα μ.Χ και βρίσκεται 3 χλμ. έξω από την πόλη της Αμαλιάδας. Την ονομασία του την πήρε από ένα Φράγκο όπου έκτισε εκεί την έπαυλή του. Στο λόφο που είναι η Μονή υπάρχουν αιωνόβια κυπαρίσσια και πλατάνια και ο βυζαντινός Ναός της Παναγίας. Εσωτερικά η τουρκική βεβήλωση και η φωτιά έχουν καταστρέψει τις θαυμάσιες τοιχογραφίες του. Οι λίγες που διακρίνονται και η βυζαντινή εικόνα της Παναγίας που σώθηκε δείχνουν όλη τη μεγαλοπρέπεια που είχε κάποτε το μοναστήρι.

3.16.1.5.Μονή Σεπετού

Η μονή Σεπετού κτίσθηκε τον 11^ο αιώνα μ.Χ., βρίσκεται σε έναν απόκρημνο βράχο πάνω ακριβώς από τον Τρίτωνα ποταμό, παραπόταμο του Αλφειού όπου λέγεται ότι υπάρχει εικόνα της Παναγίας του Ευαγγελιστή Λουκά.

Την ονομασία της την πήρε από τη λέξη «Σεπτός» δηλαδή σέβομαι ή από το «σε πετώ» δηλαδή σε χαρίζω. Μεγάλη ήταν η συνεισφορά της Μονής στους πιστούς της περιοχής τα χρόνια της Τουρκοκρατίας και κατά τη διάρκεια της Ελληνικής Επανάστασης του 1821.

3.16.1.6.Καθολική Γαστούνης

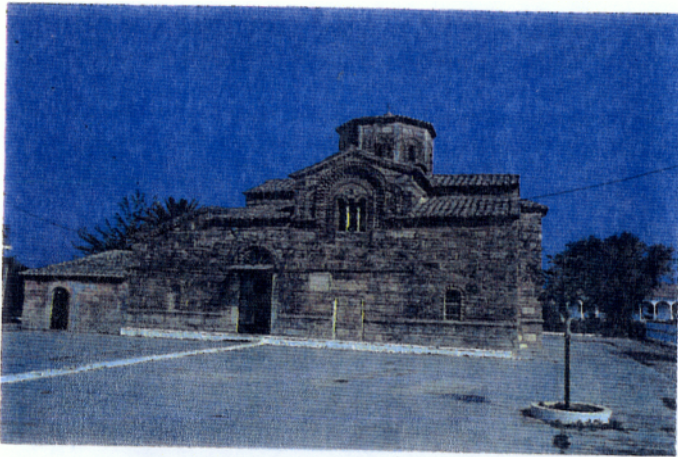
Στην πόλη της Γαστούνης Βρίσκεται ένα βυζαντινό αριστούργημα ο Ναός της Κοίμησης της Θεοτόκου, η Καθολική της Γαστούνης με το ομώνυμο Μοναστήρι. Η ονομασία αυτή μαρτυρεί το χρόνο που κτίσθηκε (920 μ.Χ), επειδή έτσι ονομάζονταν τότε οι Ελληνικές Εκκλησίες.

Μονή Σκαφιδιάς

Μονή Αγίας Ελεούσας

Μονή Καθολικής Γαστούνης

Μονή Σεπετού

Μονή Βλαχερνών

Μονή Φραγκαβιάς

Εξωτερικά η τοιχοποιία του Ναού είναι σε άριστη κατάσταση. Εσωτερικά είναι γεμάτη τοιχογραφίες, δυσδιάκριτες όμως από το χρόνο και τη βεβήλωση των Βαρβάρων. Αξιοθαύμαστη είναι η εικόνα της Υπεραγίας Θεοτόκου.

3.16.1.7. Μονή Ίσοβας

Παλαιά ιστορική Μονή στην περιοχή της Τρυπητής. Το μοναστήρι καταστράφηκε κατά το έτος 1263 από τα στρατεύματα του Μιχαήλ Παλαιολόγου κατά την εκστρατεία εναντίον του Βιλλαρδουίνου. Η επακολουθήσασα νίκη αυτών αποδόθηκε στην οργή της Θεοτόκου για την καταστροφή αυτή.

3.16.1.8. Βυζαντινοί Ναοί Ανηλίου

Στο Ανήλιο υπάρχουν ο Ναός της Παναγίας και ο Ναός της Μεταμόρφωσης του Σωτήρος. Βυζαντινοί Ναοί με μεγάλη ιστορία και Αξιόλογη Αρχιτεκτονική.

3.16.1.9. Μονή Άνω Δίβρης

Κτίσθηκε το έτος 1667, είναι ένα πραγματικό ησυχαστήριο. Διαθέτει υπέροχες τοιχογραφίες και εκεί βρίσκεται το υπόγειο κρυφό σχολειό.

3.17. Θέατρα

Στο Νομό Ηλείας υπάρχουν τα υπαίθρια θέατρα Φλόκα, Δρούβα και Αρχαίας Ηλίδας. Επίσης και το κλειστό θέατρο «Απόλλων» στον Πύργο.

3.17.1. Θέατρο Φλόκα.

Η πολιτιστική σκηνή της καλοκαιρινής Ελλάδας απέκτησε ένα καινούργιο θέατρο 3.800 θέσεων στην μορφή του αρχαίου θεάτρου της Επιδαύρου, που βρίσκεται στην ιερή γή της Ολυμπίας. Τα θέατρο « Ολυμπία».

Βρίσκεται σε απόσταση ενός χιλιομέτρου από τον αρχαιολογικό χώρο της Αρχαίας Ολυμπίας, στο Δημοτικό Διαμέρισμα Φλόκα. Ο χώρος που κατασκευάστηκε

το θέατρο είναι δωρεά των κατοίκων και χάρις την ενεργή οικονομική συμμετοχή τους το 1996 το θέατρο ήταν έτοιμο. Η μόνη οικονομική βοήθεια ήταν ένα δάνειο της τότε κοινότητας από το Υπουργείο Εσωτερικών. Αργότερα ευαισθητοποιήθηκε ο κρατικός φορέας και έδωσε το πρώτο δάνειο.

Το θέατρο «Ολυμπία» είναι ένα πανέμορφο λειτουργικό θέατρο χωροθετημένο σε έναν καταπράσινο λόφο, με εξαιρετική θέα και έχει ήδη διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην πολιτιστική αναβάθμιση της περιοχής. Έχει δύο διαζώματα, πλακόστρωτους πεζοδρόμους, πέτρινους καλαίσθητους χώρους υγιεινής κοινού (ακόμα και για άτομα με ειδικές ανάγκες) και πέτρινο αναψυκτήριο για όσους θέλουν να απολαύσουν τη δύση του ηλίου. Τα επίσης πέτρινα καμαρίνια έχουν ενθουσιάσει τους Έλληνες και Ξένους καλλιτέχνες που έχουν μέχρι τώρα φιλοξενηθεί, για την άνεση, τη λειτουργικότητα και την διακριτική τους πολυτέλεια.

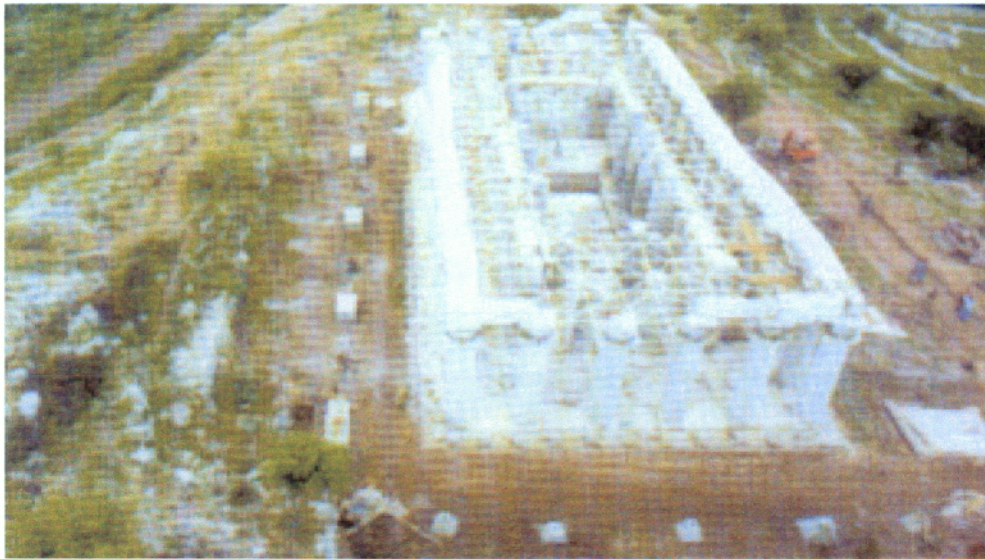
Επίσης είναι εξοπλισμένο με σύγχρονες ηλεκτρολογικές και φωτιστικές εγκαταστάσεις, δικό του υποσταθμό, δύο εισόδους για το κοινό, εκδοτήρια εισιτηρίων, ιατρείο και πάρκινγκ χωρητικότητας 300 αυτοκινήτων.

Με άξονα το θέατρο Ολυμπία το Φεστιβάλ Αρχαίας Ολυμπίας έγινε σημείο πολιτιστικής αναφοράς και πόλος έλξης ξένων και Ελλήνων θεατών που δεν προέρχονται μόνο από την Ηλεία αλλά και από την Αχαΐα, την Καλαμάτα, την Κόρινθο και την Αθήνα. Το επιτυχημένο παράδειγμα που έχει δημιουργηθεί με την πραγματοποίηση του Φεστιβάλ Αρχαίας Ολυμπίας στο θέατρο, χρίζει εκτεταμένης προβολής και διαφήμισης.

Το θέατρο «Ολυμπία» είναι ένα πραγματικό κόσμημα στο χώρο του θεάτρου, που φιλοδοξεί να αναλάβει πρωταγωνιστικό ρόλο εν όψει της Πολιτιστικής Ολυμπιάδας και των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004.

3.17.2. Θέατρο Δρούβα.

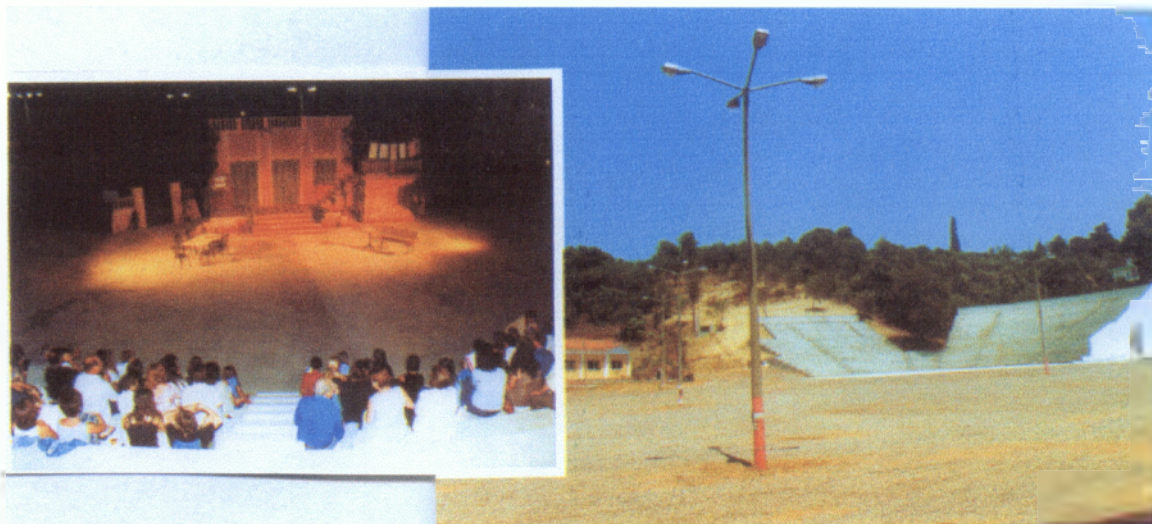
Το θέατρο Δρούβα είναι μικρό υπαίθριο θέατρο που βρίσκεται μέσα στο δάσος αναψυχής του οικισμού Δρούβα στην Αρχαία Ολυμπία.

ΝΑΟΣ ΕΠΙΚΟΥΡΕΙΟΥ ΑΠΟΛΛΩΝΑ

ΘΕΑΤΡΟ ΗΛΙΔΑΣ

ΑΝΟΙΚΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΣΚΙΛΛΟΥΝΤΟΣ

Η χωρητικότητά του είναι 300 περίπου θεατών, είναι αμφιθεατρικό με επαρκείς φυσικές ακουστικές δυνατότητες, ενταγμένο αρμονικά στο φυσικό περιβάλλον. Για την ενεργοποίησή του για την κατάσταση εγκατάλειψης στην οποία βρίσκεται απαιτούνται έργα ολοκλήρωσης και εγκατάστασης τεχνικών υποδομών, καθώς το θέατρο στην υπάρχουσα μορφή του δε μπορεί να ανταποκριθεί σε αυξημένες προσδοκίες.

3.17.3.Θέατρο Αρχαίας Ήλιδας.

Η αποκάλυψή του έγινε από το Αυστριακό Αρχαιολογικό Ινστιτούτο (1910 – 1914). Έχει χωρητικότητα 4000 καθήμενων θεατών, χώρο στάθμευσης για 1.000 αυτοκίνητα και οι πτέρυγες του θεάτρου έχουν διαμορφωθεί και διευθετηθεί με ξύλινους πάγκους για αναπαυτικότερες συνθήκες παρακολούθησης του θεατή.

Κάθε χρόνο το καλοκαίρι, οργανώνεται το *Φεστιβάλ Αρχαίας Ήλιδας* με Αρχαίες Τραγωδίες που προσελκύει σημαντικό αριθμό θεατών από την Ηλεία, την Αχαΐα και άλλα μέρη της Ελλάδας.

3.17.4.Υπαίθριο Θέατρο Δήμου Σκιλλούντος.

Το θέατρο Σκιλλούντος έχει χωρητικότητα 2.200 θέσεων και αποτελείται από τρία τμήματα, την ορχήστρα, τον κοίλο με δύο διαζώματα και τέσσερις εξόδους και το παρασκήνιο που βρίσκεται πίσω από την ορχήστρα και περιλαμβάνει τα καμαρίνια και τους χώρους υγιεινής.

Το θέατρο έχει δύο εισόδους - εξόδους για γρήγορη είσοδο και εκκένωση του θεατρου.

3.17.5.Θέατρο «Απόλλων» στον Πύργο.

Το θέατρο «Απόλλων» βρίσκεται στο κέντρο του Πύργου, λίγα μέτρα από την κεντρική πλατεία. Χτίσθηκε γύρω στα 1880 και αποτέλεσε το επίκεντρο της πνευματικής δραστηριότητας της πόλης, η οποία ανθούσε οικονομικά ως το 1930. Εφόσον είχε κριθεί διατηρητέο μνημείο από το Υπουργείο Πολιτισμού, το 1987 άρχισαν οι εργασίες

της ριζικής επισκευής του. Έχει συνολική χωρητικότητα 230 θέσεων μαζί με τον εξώστη και άριστη ακουστική. Εσωτερικά, σημαντικά αρχιτεκτονικά στοιχεία του είναι το ταβάνι, η μπούκα σκηνής και ο εξώστης. Εκατέρωθεν του κτιρίου έχουν δημιουργηθεί δύο μικρές πλατείες.

3.17.6.Δημοτική Αγορά

Ο Ερνέστος Τσιλέρ το τελευταίο τέταρτο του 19^{ου} αιώνα, στην αγορά του Πύργου το «Σταυροπάζαρο» σχεδίασε το κτίριο της Δημοτικής Αγοράς το οποίο καταλαμβάνει ένα ολόκληρο οικοδομικό τετράγωνο.

Η δομή όλου του κτιρίου, η ποικιλία των στοιχείων, η ισορροπία μεταξύ της λιτής γεωτρικότητας των κλασικών τμημάτων και των αναγεννησιακών τοξοστοιχείων κάνει το έργο αυτό του Τσιλέρ ένα από τα πιο αξιόλογα δημιουργήματά του. Το κτίριο λειτούργησε για 70 χρόνια σαν Δημοτική Αγορά, από το 1962 μέχρι σήμερα δεν έχει γίνει καμία σοβαρή εργασία στο κτίριο με αποτέλεσμα να παρουσιάζει εικόνα εγκατάλειψης.

Ο χαρακτηρισμός του σαν Αρχιτεκτονικό Μνημείο από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα και η παραχώρησή του στο Υπουργείο Πολιτισμού για τη διαμόρφωσή του σε Μουσείο είναι τα μόνα θετικά στοιχεία για την αναπαλαίωση και την αξιοποίηση του κτιρίου.

Το Υπουργείο Πολιτισμού έχει προκηρύξει την μελέτη για την αναπαλαίωση του κτιρίου και την μετατροπή του σε Μουσείο. Έχει παραδοθεί και εγκριθεί η προμελέτη.

3.18.Παραδοσιακοί Οικισμοί

3.18.1.Ανδρίτσαινα

Στο Δήμο Ανδρίτσαινας σώζονται όλα σχεδόν τα παραδοσιακά πέτρινα αρχοντικά, οι όμορφες πλατείες της, οι πολλές πέτρινες βρύσες, τα πλακόστρωτα σκα-

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΝΔΡΙΤΣΑΙΝΑΣ

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΚΤΙΡΙΑ

κια της. Σημαντικές είναι και οι εκκλησίες της που χρονολογούνται από τον 15^ο και 17^ο αιώνα καθώς και το σχολείο της που λειτουργεί συνεχώς από το 1796. Το σημαντικότερο όλων είναι η βιβλιοθήκη της, ιδρυόμενη από το 1840 με πάνω από 20.000 τόμους που περιλαμβάνουν Ελληνική, Γαλλική και Ιταλική Φιλολογία, Αρχαιολογία, Ιατρική, Νομική, Μαθηματικά, Γεωγραφία. Επίσης Υπάρχει παράδοση των γυναικών στην υφαντουργία και την ταπητουργία.

3.18.2.Οικισμός πάνω Ταξιάρχων

Κοντά στο Δημοτικό Διαμέρισμα Ταξιάρχες, έξω από την Ζαχάρω υπάρχει ο μόνος χαρακτηρισμένος από τον ΥΠΕΧΩΔΕ διατηρητέος οικισμός οι «Πάνω Ταξιάρχες» που τώρα είναι ουσιαστικά εγκαταλειμμένος. Εκεί σώζονται αξιόλογα ερείπια του Αρχαίου Ναού της Δήμητρας. Τα πέτρινα σπίτια και τα πλακόστρωτα δρομάκια της θυμίζουν μια εποχή άνθησης και αρχοντιάς.

3.18.3.Λοιποί παραδοσιακοί οικισμοί.

Αξιόλογοι παραδοσιακοί οικισμοί που μένουν σήμερα τουριστικά αναξιοποίητοι είναι οι Σχίνοι, τα Περιβόλια, τα Ροδινά, το Στόμιο, το Ανήλιο, η Φιγαλεία, η Καλιδώνα, το Αντρώνι κ.α.

3.19.Ιαματικές Πηγές

3.19.1.Ιαματικές πηγές Καϊάφα.

Στην Ανατολική όχθη της λίμνης Καϊάφα, στους πρόποδες του όρους Λατίθα αναβλύζουν από δύο σπήλαια, λαξεντά στα βράχια τα περίφημα Ιαματικά νερά του Καϊάφα. Από την αρχαιότητα ονομάζονται, το μεγάλο « Σπήλαιο των Ανιγρίδων Νυμφών» και το μικρό «Γεράνιο Άντρο».

Οι αρχαίοι πίστευαν ότι τα δύο σπήλαια ήταν κατοικίες των νύμφων οι οποίες λούζονταν στα καθαρά και χλιαρά νερά των πηγών.

Από την πανάρχαια εποχή τα νερά των πηγών ήταν γνωστά για τις θεραπευτικές τους ιδιότητες, στο άσθμα, δερματικά, ηπατικές παθήσεις, πάσης φύσεως εκζέματα κ.α. Η κατασκευή της σιδηροδρομικής γραμμής (ΣΠΑΠ) το 1907, ήταν και η αφετηρία της αξιοποίησης και εκμετάλλευσης των λουτροπηγών, κατά τα νεότερα χρόνια.

Λίμνη Καϊάφα.

Έχει έκταση 1.600 στέρματα και τα νερά της προέρχονται από τις πηγές των Ανυγρίδων Νυμφών, των πηγών Γερανίου και του Γερανίου του αύλακα που διοχετεύει τα νερά της ευρύτερης περιοχής κατά τη διάρκεια των βροχοπτώσεων. Στη λίμνη υπάρχει το νησάκι της *Αγίας Αικατερίνης* το οποίο συνδέεται με την ξηρά με μια λωρίδα γής. Επάνω στο νησάκι έχουν κατασκευαστεί από τον ΕΟΤ, για την εξυπηρέτηση των λουόμενων στις ιαματικές πηγές εγκαταστάσεις εξυπηρέτησης τουριστικών και λουομένων (ξενοδοχείο, εστιατόριο, καταστήματα) που μονό μερικά λειτουργούν. Επίσης και στην είσοδο του σπηλαιίου κτίριο με τις εγκαταστάσεις λουτροθεραπείας.

Το επίπεδο εξυπηρέτησης των λουομένων είναι ιδιαίτερα χαμηλό, η ιατρική παρακολούθηση είναι υποτυπώδης και η φυσιοθεραπεία ανύπαρκτη.

Όλα αυτά τα έργα και οι εγκαταστάσεις είναι ελλιπή, ημιτελή και σε κακή κατάσταση.

Δεν μπορεί κανείς να ισχυριστεί ότι αποτελούν κάποιο αξιοπρεπές επίπεδο υποδομής και εξυπηρέτησης, για την υποδοχή του οποιουδήποτε επιδιωκόμενου τουριστικού ή ιαματικού πληθυσμού.

3.19.2.Ιαματικές πηγές Πουρναρίου.

Σε απόσταση έξι χιλιομέτρων από την Αρχαία Ολυμπία, βρίσκονται οι γνωστές ως «Πηγές των Ιονίων Νυμφών» Ιαματικές πηγές Πουρναρίου. Έχουν θεραπευτικές ιδιότητες για αρθρικά, ισχιαλγίες κ.λ.π.

Οι Ιαματικές αυτές πηγές παρόλο που λειτουργούσαν για πολλά χρόνια με μεγάλο αριθμό λουομένων, στερούνται οποιαδήποτε, έστω και στοιχειώδους υποδομής.

3.19.3.Λουτρά Υρμίνης

Η περιοχή Λουτρών Υρμίνης βρίσκεται στο μικρό ακρωτήριο Κουνουπέλι, κοντά στα σύνορα Ηλείας – Αχαΐας. Η περιοχή αυτή από βιοκλιματικής πλευράς ανήκει στις περιοχές της Ελλάδας με την μεγαλύτερη περίοδο κλιματικής άνεσης και ενδείκνυται απόλυτα για την αξιοποίηση από απόψεως ιαματικού – θεραπευτικού τουρισμού και τη δημιουργία ευρύτερου κέντρου αναψυχής και τουριστικών δραστηριοτήτων.

Σύμφωνα με τον ΕΟΤ η πηγή λουτρών Υρμίνης είναι τοπικής σημασίας και χαρακτηρίζεται σαν Υδροθειούχος αλιπηγή θερμοκρασίας 28 βαθμών κελσίου. Παθήσεις για τις οποίες ενδείκνυται είναι παθήσεις αναπνευστικού συστήματος, χρόνιες δερματοπαθήσεις κ.α.

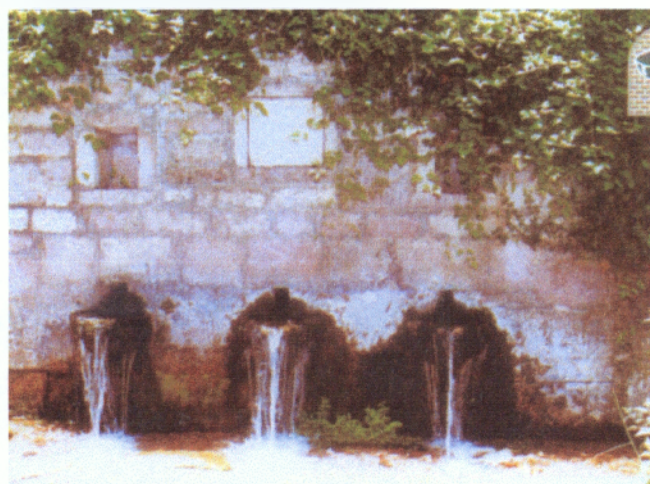
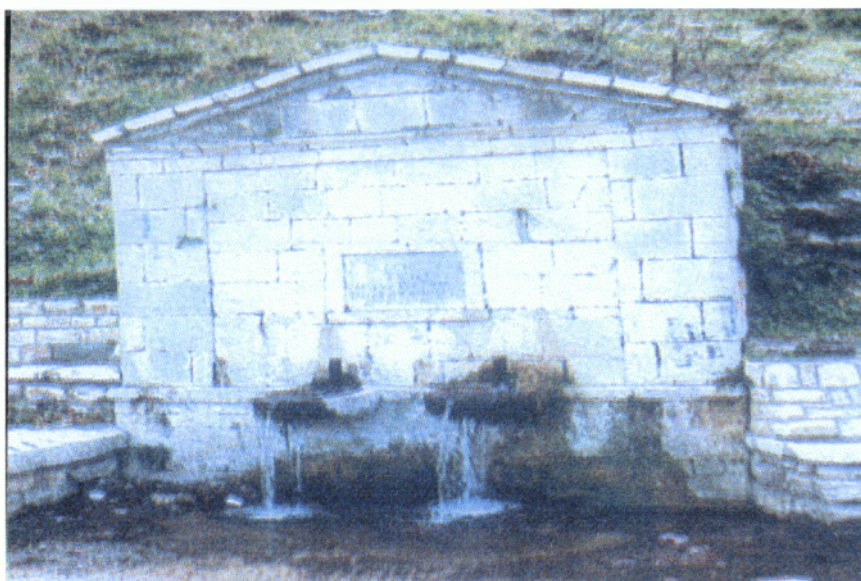
3.19.4.Ιαματικές Πηγές Κυλλήνης

Τα λουτρά Κυλλήνης είναι γνωστά και φημισμένα για την ιαματική τους αξία σε πανελλήνιο επίπεδο αλλά και πέρα απ' αυτό. Ήταν γνωστές από την αρχαιότητα και αναφέρονται από τον Πausανία.

Τα νερά των πηγών Κυλλήνης αποτελούν πολύτιμο θεραπευτικό παράγοντα κυρίως για τις διαταραχές του αναπνευστικού συστήματος και η θεραπεία επιτυγχάνεται με ρινοπλύσεις, εισπνοές και λούσεις.

Από πλευράς έργων υποδομής και τουριστικών εξυπηρετήσεως είναι η πιο οργανωμένη Ιαματική Πηγή στο Νομό Ηλείας. Διαθέτει Ξενοδοχείο Α 'και Γ' κατηγορίας, Camping 500 ατόμων με εστιατόριο, γήπεδα αθλοπαιδιών, καταστήματα. Επίσης, το παλιό υδροθεραπευτήριο δυναμικότητας 1.200 ατόμων, το νέο υδροθεραπευτήριο που έχει πλέον ολοκληρωθεί και αναμένεται να είναι η σημαντικότερη πηγή έλξης τουριστών για θεραπευτικό τουρισμό στον Νομό αφού έχει την δυνατότητα άριστης εξυπηρέτησης των τουριστών.

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΕΣ ΒΡΥΣΕΣ

Τέλος, πρόκειται να υπάρξουν επενδύσεις όπως κατασκευή νέων ξενοδοχείων, βελτίωση των υφισταμένων, επέκταση του camping, χώροι άθλησης, ψυχαγωγίας αλλά και σημαντική βελτίωση των παρεχομένων υπηρεσιών λόγω της λειτουργίας του νέου υδροθεραπευτηρίου.

3.20.Παραδοσιακές βρύσες

3.20.1.Βρύση Φιγαλείας.

Είναι η μοναδική βρύση που λειτουργεί ανελλιπώς με τρεχούμενο κρύο και καθαρό νερό από τα αρχαία χρόνια.

3.20.2.Τρανή βρύση Ανδρίτσαινας.

Βρίσκεται στην Ανδρίτσαινα, είναι πέτρινη με τέσσερα στόμια και συνεχή ροή κρύου και καθαρού νερού.

3.20.3.Βρύση Σέκουλα.

Κοντά στο χωριό Σέκουλα Ολυμπίας υπάρχει παραδοσιακή πέτρινη βρύση με συνεχές τρεχούμενο κρύο νερό.

Το καλοκαίρι πηγαίνουν πολλοί επισκέπτες και κάτοικοι της περιοχής να περάσουν μερικές ώρες στην σκιά των μεγάλων δένδρων που υπάρχουν γύρω από τη βρύση και να πιουν από το νερό της. Για την αξιοποίησή της ο Δήμος Αρχαίας Ολυμπίας έχει υποβάλλει αίτηση και μελέτη χρηματοδότησης από το Leader 2.

3.20.4.Άλλες παραδοσιακές βρύσες.

Άλλες παραδοσιακές βρύσες με συνεχές τρεχούμενο νερό υπάρχουν στα Δημοτικά Διαμερίσματα Σμίλα, Μουριά, Στόμιο, Περιβόλια και η βρύση «Κανούλια» στον Πύργο.

3.21.Περιοχές ιδιαίτερου φυσικού κάλλους

Ο Νομός Ηλείας διαθέτει φυσικά διαθέσιμα ιδιαίτερης σημασίας τόσο για αισθησιακούς όσο και για οικολογικούς λόγους. Οι σημαντικότερες περιοχές φυσικού κάλλους είναι οι παρακάτω:

3.21.1.Δασικό σύμπλεγμα Φολόης – Κάπελης – Πηνειάς.

Το δρυοδάσος Φολόης – Κάπελης – Πηνειός, αποτελεί το μοναδικό Φυσικό – αυτοφυές δρυοδάσος όχι μόνο του Ελλαδικού χώρου, αλλά και ολόκληρων των Βαλκανίων. Η συνολική επιφάνειά του ανέρχεται σε 218.260 στρέμματα.

Είναι ένα θαυμάσιο οικοσύστημα και εκτείνεται στα Βορειοδυτικά της Πελοποννήσου στις νοτιοδυτικές παρυφές των ορέων Ερυμάνθου και Λαμπείας. Οι φυσικές ομορφιές του, η πλούσια χλωρίδα και πανίδα του που το κάνουν μοναδικό, μπορούν να αξιοποιηθούν με τα κατάλληλα έργα – εγκαταστάσεις υποδομής και να αποτελέσει τον μαγνήτη για την τουριστική ανάπτυξη της περιοχής.

Η μοναδικότητα αυτού του φυσικού οικοσυστήματος κάνει επιτακτική την ανάγκη για τη συνεχή προστασία του, όχι μόνο από τα όργανα της Δασικής Υπηρεσίας αλλά και από τον δασόβιο και παραδασόβιο πληθυσμό, τους επισκέπτες του δάσους και τους διερχόμενους από αυτό.

Το δρυοδάσος Φολόης – Κάπελης παρουσιάζει ιδιαίτερο οικολογικό και αισθησιακό ενδιαφέρον, γι' αυτό χρειάζεται ειδική προστασία και διαχείριση. Επομένως είναι επιτακτική ανάγκη να ανακηρυχθεί ως « Προστατευόμενο Αισθησιακής Σημασίας Δάσος». Τότε θα μπορεί να προστατεύεται, αφού θα καθορισθούν με αυστηρότητα οι αναγκαίοι για την προστασία του περιορισμοί και απαγορεύσεις.

Έτσι θα αναδειχθούν οι φυσικές δυνατότητες του δάσους και θα μπορέσουν να εφαρμοσθούν διάφορα σχέδια και μελέτες της περιοχής, που θα αξιοποιήσουν και προβάλλουν το οικοσύστημα.

3.21.2.Κουνουπέλι – Δάσος Στροφυλιάς.

Το δάσος Στροφυλιάς αποτελεί και μοναδικό δασικό οικοσύστημα. Ιδιαίτερα το κομμάτι μεταξύ Κουνουπελίου και Καλογριάς είναι εξαιρετικά ενδιαφέρον από οικολογική και αισθητική άποψη.

Σήμερα το δάσος δεν έχει υποστεί σοβαρή υποβάθμιση από ανθρώπινες δραστηριότητες, είναι όμως ένα εξαιρετικά ευαίσθητο οικοσύστημα το οποίο πρέπει να προστατευθεί.

3.21.3.Λιμνοθάλασσα Κοτυχίου.

Βρίσκεται στην παραλιακή περιοχή μεταξύ των γεωγραφικών Ενοτήτων Βουπρασίας και Μουρτουντίων, με έκταση 8.000 στρέμματα.

Υπάρχει παραγωγή από λαυράκι, κέφαλο, τσιπούρα και χέλι. Η διάθεση των αλιευμάτων γίνεται στην εσωτερική αγορά και κύρια στους Νομούς Ηλείας – Αχαΐας.

Από το 1984 το «Κοτύχι» με απόφαση του Υπουργείου Οικονομικών, Γεωργίας και Εσωτερικών παραχωρήθηκε στον Δήμο Λεχαινών.

3.21.4.Το δάσος της Σμέρνας.

Το δάσος της Σμέρνας με το ιδιαίτερο φυσικό κάλος του, έχει έκταση 20.000 στρεμμάτων με χαλέπιο Πεύκη. Η μόνη εκμετάλλευσή του σήμερα γίνεται για την παραγωγή κάρβουνου.

Η τουριστική του αξιοποίηση είναι ανύπαρκτη. Η μικρή απόσταση του δάσους από τις Ιαματικές πηγές Καϊάφα δίνει δυνατότητες για τη μελλοντική τουριστική ανάπτυξή του.

3.21.5.Θίνες Βαρθολομιού.

Οι θίνες Βαρθολομιού αποτελούν φυσικό διαθέσιμο ιδιαίτερης σημασίας για την περιοχή και για αισθησιακούς και για οικολογικούς λόγους.

Βρίσκονται στην παραλία του Ιονίου, στην περιοχή των Δημοτικών Διαμερισμάτων Καλυβίων και Λυγιάς. Η περιοχή των Θινών έχει συνολική έκταση 13.370 στρέμματα. Τα 9.000 στρεμ. έχουν αναδασωθεί τεχνητά με Πεύκη, κυπαρίσσι, ακακία, ευκάλυπτο και λεύκη.

Η περιοχή των Θινών ανήκει στην κυριότητα του Ελληνικού Δημοσίου. Με πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου έκταση περίπου 130 στρεμμάτων παραχωρήθηκε στην Ελληνική Ορθόδοξη Αρχιεπισκοπή Βορείου και Νοτίου Αμερικής με αποκλειστικό σκοπό ανέγερσης τουριστικού συγκροτήματος ψυχαγωγικών κέντρων και συναφών εγκαταστάσεων θερινής διαμονής των Ελληνοπαιδών της Αμερικής. Έτσι δημιουργήθηκε το **Ιόνιο Χωριό** στην αρχή του δάσους των Θινών.

3.22.Εκθέσεις

3.22.1.Ιππική Έκθεση Ανδραβίδας.

Πρόκειται για ένα θεσμό με ιστορία 65 ετών που πραγματοποιείται κάθε χρόνο με ιδιαίτερη επιτυχία στα μέσα του Σεπτεμβρίου.

Η παράδοση αυτή έχει στηριχθεί στο γεγονός ότι τα άλογα της περιοχής ήσαν τα καλύτερα σε ολόκληρο τον Ελλαδικό χώρο, λόγω των κατάλληλων εδαφολογικών και κλιματολογικών συνθηκών αλλά και της ιδιαίτερης φροντίδας των παραγωγών. Η έκθεση συνδυάζεται με σειρά πολιτιστικών και καλλιτεχνικών εκδηλώσεων.

3.22.2.Γεωργική έκθεση Πύργου.

Από το 1988 κάθε καλοκαίρι λειτουργεί στον Πύργο η Πανελλήνια έκθεση γεωργικού εξοπλισμού και εφοδίων με την ονομασία **«ΑΓΡΟΤΕΚ»**. Ανήκει στον Δήμο Πύργου. Η έκθεση λειτουργεί σε υπαίθριο διαμορφωμένο χώρο στην είσοδο της πόλης του Πύργου και πλησίον της Εθνικής Οδού Πύργου – Πατρών. Συγκεντρώνει σημαντικό αριθμό εκθετών από όλα τα μέρη της Ελλάδος καθώς και πολλούς επισκέπτες από το Νομό Ηλείας και τους όμορους Νομούς.

4).Η ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ.

4.1.Τα κυρίως ξενοδοχειακά καταλύματα.

Τα ξενοδοχειακά καταλύματα του Νομού Ηλείας το 2001 ανήλθαν σε 74 μονάδες, με 2.712 δωμάτια, που διαθέτουν 5.441 κλίνες.

Τα ξενοδοχεία του Νομού κατανέμονται κατά κατηγορία ως εξής:

*Α΄ Κατηγορία 8 Μονάδες

*Β΄ Κατηγορία 9 Μονάδες

*Γ΄ Κατηγορία 41 Μονάδες

*Δ΄ Κατηγορία 8 Μονάδες

*Ε΄ Κατηγορία 8 Μονάδες.

Ο μεγαλύτερος αριθμός ξενοδοχειακών καταλυμάτων και κλινών ανήκει στην Γ΄ κατηγορία και συμβαδίζει σε αυτό με ότι συμβαίνει σε επίπεδο χώρας.

Οι ξενοδοχειακές μονάδες του Νομού αποτελούν το 1,24 % του ξενοδοχειακού δυναμικού της χώρας και οι κλίνες που διαθέτουν το 1,27 % του συνολικού αριθμού των κλινών σε επίπεδο χώρας.

Οι δείκτες αυτοί υπολείπονται σημαντικά των αντίστοιχων δεικτών που εμφανίζουν οι ανεπτυγμένες τουριστικά περιοχές της χώρας.

Στον επόμενο πίνακα εμφανίζεται αναλυτικά το ξενοδοχειακό δυναμικό του Νομού.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΝΟΜΟΥ ΗΛΕΙΑΣ

Α/Α	ΤΙΤΛΟΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΥ	ΠΕΡΙΟΧΗ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ
				ΔΩΜΑΤΙΩΝ	ΚΛΙΝΩΝ
1	OLYMPIA VILLAGE	ΣΚΑΦΙΔΙΑ	Α΄	354	666
2	ROBINSON CLUB	ΚΑΣΤΡΟ ΗΛΕΙΑΣ	Α	332	624
3	AMALIA	ΑΡΧΑΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑ	Α	147	272

4	ANTONIOS	ΑΡΧΑΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑ	A	65	121
5	EUROPA	ΑΡΧΑΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑ	A	42	77
6	OLYMPION PALLAS	ΑΡΧΑΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑ	A	61	116
7	OLYMPION ASTI	ΑΡΧΑΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑ	A	28	61
8	LETRINA	ΠΥΡΓΟΣ	B	68	128
9	THEOXENIA	ΑΝΔΡΙΤΣΑΙΝΑ	B	28	46
10	IONIO BEACH	ΓΛΙΦΑ	B	33	66
11	APOLLON	ΑΡΧΑΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑ	B	96	183
12	NEDA	ΑΡΧΑΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑ	B	43	75
13	NEON OLYMPIA	ΑΡΧΑΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑ	B	31	59
14	OLYMPIC VILLAGE	ΑΡΧΑΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑ	B	51	97
15	PANTHEON	ΠΥΡΓΟΣ	C	47	89
16	AMARILY	ΠΥΡΓΟΣ	C	27	51
17	OLYMPOS	ΠΥΡΓΟΣ	C	37	71
18	ILIDA	ΠΥΡΓΟΣ	C	35	64
19	IONION SEA	ΠΥΡΓΟΣ	C	58	107
20	IONIO	ΚΑΤΑΚΟΛΟ	C	10	19
21	VRYNIOTI	ΑΓΙΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ	C	12	24
22	OLYMPIC IN	ΑΜΑΛΙΑΔΑ	C	41	79
23	KORIVOS	ΑΜΑΛΙΑΔΑ	C	12	21
24	HELLINIS	ΑΜΑΛΙΑΔΑ	C	17	27
25	FOUR SEASONS	ΚΟΥΡΟΥΤΑ	C	30	58
26	AKTI KOUROUTA	ΚΟΥΡΟΥΤΑ	C	25	44
27	ARTEMIS	ΒΑΡΘΟΛΟΜΙΟ	C	11	20
28	ALFA	ΒΑΡΘΟΛΟΜΙΟ	C	31	57
29	FEGAROGNEMATA	ΒΑΡΘΟΛΟΜΙΟ	C	16	36

30	LINGI	ΑΡΚΟΥΔΙ	C	43	83
31	BRATIS	ΑΡΚΟΥΔΙ	C	40	77
32	TAXIARXIS	ΒΡΑΝΑ	C	25	48
33	KYRIOTIS	ΓΛΙΦΑ	C	19	36
34	PARADISE	ΚΑΣΤΡΟ ΚΥΛΛΗΝΗΣ	C	42	85
35	CHRYSSI AYGI	ΚΑΣΤΡΟ ΚΥΛΛΗΝΗΣ	C	10	20
36	IONION	ΚΥΛΛΗΝΗ	C	22	45
37	ARCOUDI	ΑΡΚΟΥΔΙ	C	40	77
38	ATHENA	ΚΡΕΣΤΕΝΑ	C	17	38
39	HERCOULES	ΑΡΧΑΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑ	C	13	25
40	ILIS	ΑΡΧΑΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑ	C	57	106
41	INOMAOS	ΑΡΧΑΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑ	C	23	44
42	KRONION	ΑΡΧΑΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑ	C	23	41
43	OLYMRIACI DADA	ΑΡΧΑΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑ	C	24	42
44	PELOPS	ΑΡΧΑΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑ	C	25	37
45	PHEDIAS	ΑΡΧΑΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑ	C	9	17
46	NESTOR	ΖΑΧΑΡΩ	C	24	46
47	REX	ΖΑΧΑΡΩ	C	36	66
48	KAIFAS LAKE	ΚΑΙΑΦΑΣ	C	10	19
49	LAMRIA ORI	ΔΙΒΡΗ	C	24	48
50	ZORBAS	ΜΥΡΤΙΑ	D	10	19
51	LAPITHA	ΚΑΙΑΦΑΣ	D	6	12
52	PARALIAKO	ΚΑΚΟΒΑΤΟΣ	D	17	35
53	ERMIS	ΑΡΧΑΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑ	D	7	12
54	DIETHNES	ΖΑΧΑΡΩ	D	8	16
55	ARINI	ΚΑΙΑΦΑΣ	D	37	101
56	APOLLON	ΣΚΑΦΙΔΙΑ	E	8	16

57	ILIDA	ΒΑΡΘΟΛΟΜΙΟ	Ε	13	28
58	NEFELI	ΓΑΣΤΟΥΝΗ	Ε	7	12
59	FILOXENIA	ΒΡΑΝΑ	Ε	4	6
60	GEORGE	ΑΡΚΟΥΔΙ	Ε	7	14
61	ELPIS	ΛΕΧΑΙΝΑ	Ε	12	16
62	ANEMONI	ΚΑΪΑΦΑΣ	Ε	8	22
63	ARCMEA SAMI	ΚΑΪΑΦΑΣ	Ε	23	46
64	POSSIDON	ΑΡΧΑΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑ	Ε	10	20

4.2.Ενοικιαζόμενα Δωμάτια

Τα ενοικιαζόμενα δωμάτια που λειτουργούν με άδεια του ΕΟΤ στο νομό είναι **910 με 1.855 κλίνες και 158 διαμερίσματα.**

Σε ποσοστό 80% τα ενοικιαζόμενα δωμάτια – διαμερίσματα είναι Α' κατηγορία, 15% Β' κατηγορία και 5% Γ' κατηγορία. Αυτά είναι:

ΠΙΝΑΚΑΣ 5

ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΑ ΔΩΜΑΤΙΑ ΝΟΜΟΥ ΗΛΕΙΑΣ

Α/Α	ΠΕΡΙΟΧΗ	ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ	ΔΩΜΑΤΙΑ	ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ
1.	Πύργος	9	79	1
2	Βαρθολομιό	39	184	36
3	Ζαχάρω	24	163	17
4	Κάστρο	21	78	22
5	Κακόβατος	16	86	8
6	Κατάκολο	5	30	13
7	Κ. Παναγιά	2	24	-
8	Αρχαία Ολυμπία	5	33	-

9	Αρκούδι	21	78	60
10	Κυλλήνη	7	45	-
11	Καϊάφας	4	38	-
12	Ξυροχώρι	5	41	-
13	Κρέστενα	1	10	-
14	Λεχαινά	2	12	1
15	Λουτρά Κυλλήνης	1	9	-

Άλλες τουριστικές επιχειρήσεις στο Νομό Ηλείας είναι:

- * Τουριστικά Γραφεία 23
- * Τ.Ε.Ο.Μ 5
- * Τουριστικά Καταστήματα 30
- * Ενοικιάσεις Αυτοκινήτων 3
- * Πούλμαν 29

4.3. Τα Campings στο Νομό.

Στο νομό λειτουργούν με άδεια του ΕΟΤ 13 επιχειρήσεις campings με 1.134 θέσεις και 3.524 άτομα. Τα campings του Νομού εμφανίζονται αμέσως παρακάτω.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6

ΤΑ CAMPINGS ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΗΛΕΙΑΣ

Α/Α	ΤΙΤΛΟΣ	ΠΕΡΙΟΧΗ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΘΕΣΕΙΣ	ΑΤΟΜΑ
1	PARADISE	Παλούκι Αμαλιάδος	Γ	114	342
2	DIANA	Αρχαία Ολυμπία	Γ	42	126
3	ΔΗΜΟΤΙΚΟ	Αμαλιάδα – Κουρούτα	Γ	166	500
4	ΟΛΥΜΠΙΑ	Αρχαία Ολυμπία	Β'	73	219
5	ΑΓΓΙΝΑΡΑ ΑΚΤΗ	Λυγιά Ηλείας	Γ	78	234

6	IONION BEACH	Γλύφα Ηλείας	Β'	100	300
7	THOLO BEACH	Θολό Ολυμπίας	Γ'	117	351
8	APOLLO VILLAGE	Γιαννιτισοχώρι Ηλείας	Γ'	63	189
9	ΚΟΥΡΟΥΤΑ	Κουρούτα	Β'	84	252
10	ΑΛΦΕΙΟΣ	Αρχαία Ολυμπία	Γ'	97	291
11	ΜΕΛΙΣΣΑ	Κάστρο	Γ'	80	240
12	ΠΑΛΟΥΚΙ	Παλούκι Αμαλιάδος	Γ'	61	244
13	ΦΟΥΡΝΙΑ ΑΚΤΗ	Φουρνία Κάστρου	Β'	74	296
ΣΥΝΟΛΟ ΝΟΜΟΥ					

4.4.Η πληρότητα του ξενοδοχειακού δυναμικού.

Στους δύο πίνακες παρακάτω εμφανίζεται η μέση ετήσια πληρότητα στα πάσης φύσεως ξενοδοχειακά καταλύματα εκτός Campings, του Νομού αλλά και σε σύνολο της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας κατά την περίοδο 1996 – 2000 καθώς και η μεταβολή (%) αυτών.

ΠΙΝΑΚΑΣ 7

ΜΕΣΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ ΣΤΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ ΤΟΥ

ΝΟΜΟΥ ΗΛΕΙΑΣ(1996 – 2000)

ΕΤΗ	ΝΟΜΟΣ ΗΛΕΙΑΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
1996	41,49%	38,67%
1997	39,26%	40,26%
1998	46,19%	44,50%
1999	42,88%	44,45%
2000	-	46,58%

ΠΙΝΑΚΑΣ 8

ΜΕΤΑΒΟΛΗ (%) ΜΕΣΗΣ ΕΤΗΣΙΑΣ ΠΛΗΡΟΤΗΤΑΣ ΣΤΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ

ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΗΛΕΙΑΣ

ΕΤΗ	ΝΟΜΟΣ ΗΛΕΙΑΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
1996 - 1997	-2,23%	1,58%
1997 - 1998	6,93%	4,24%
1998 - 1999	-3,32%	-0,05%
1999 - 2000	-	2,13%

ΠΗΓΗ :Ε.Ο.Τ.

Η πληρότητα του ξενοδοχειακού δυναμικού, σύμφωνα με τα στοιχεία του Ε-ΟΤ διαφοροποιείται ανάλογα με την κατηγορία στην οποία ανήκει το ξενοδοχειακό κατάλυμα.

Ωστόσο η μέση ετήσια πληρότητα, ακόμα και σε ικανοποιητικές ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις βρίσκεται σε πολλές περιπτώσεις κάτω από το όριο βιωσιμότητας.

Το πρόβλημα αυτό συνδέεται άμεσα με το πρόβλημα του μέσου χρόνου παραμονής τουριστών στο Νομό, ο οποίος είναι εξαιρετικά χαμηλός και θα δούμε αμέσως παρακάτω.

4.5.Αφίξεις - Διανυκτερεύσεις Αλλοδαπών και Ημεδαπών Τουριστών.

Στους δύο παρακάτω πίνακες παρουσιάζονται οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών και ημεδαπών τουριστών στο Νομό Ηλείας και σε σύνολο Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας σε καταλύματα του Νομού καθώς και η μεταβολή τους.

ΠΙΝΑΚΑΣ 9

ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΚΑΙ ΗΜΕΔΑΠΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΩΝ ΣΕ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΗΛΕΙΑΣ(1996 – 2000).

ΕΤΗ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ ΣΤΟ ΝΟΜΟ	ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
1996	458.965	1.188.631
1997	381.289	1.157.260
1998	481.826	1.314.192
1999	442.434	1.269.089
2000	497.363	1.441.499

ΠΙΝΑΚΑΣ 10

ΜΕΤΑΒΟΛΗ (%) ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΩΝ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΚΑΙ ΗΜΕΔΑΠΩΝ ΣΕ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΗΛΕΙΑΣ(1996 – 2000).

ΕΤΗ	ΝΟΜΟΣ ΗΛΕΙΑΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
1996 – 1997	- 16,92%	-2,64%
1997 – 1998	26,37%	13,56%
1998 – 1999	-8,18%	-3,43%
1999 – 2000	12,42%	13,59%

Επίσης παρακάτω εμφανίζονται οι αφίξεις αλλοδαπών και μεταβολή τους στο αεροδρόμιο Αράξου την περίοδο 1996 – 2000.

ΠΙΝΑΚΑΣ 11

ΑΦΙΞΕΙΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΩΝ ΣΤΟ ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟ ΑΡΑΞΟΥ

(1996 – 2000).

ΕΤΗ	ΑΦΙΞΕΙΣ
1996	27.546
1997	15.554
1998	22.840
1999	31.111
2000	41.480

ΠΙΝΑΚΑΣ 12

ΜΕΤΑΒΟΛΗ (%) ΑΦΙΞΕΩΝ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΩΝ ΣΤΟ ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟ

ΑΡΑΞΟΥ

ΕΤΗ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ
1996 – 1997	-43,53%
1997 – 1998	46,84%
1998 – 1999	36,21%
1999 – 2000	33,33%

5).ΤΑ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

5.1.Τα προβλήματα σε γενικό επίπεδο.

Ο οργανωμένος μαζικός τουρισμός, που κυριαρχεί σήμερα στη χώρα μας , παρά τον όγκο και τις θετικές επιπτώσεις του, παρουσιάζει και σοβαρά μειονεκτήματα. Τέτοια προβλήματα είναι:

5.1.1.Εξάρτηση από τη διεθνή ζήτηση

Ο επηρεασμός των Εξελίξεων της Τουριστικής Ζήτησης

Άλλη πλευρά της εξάρτησης από την διεθνή ζήτηση εκφράζεται από τον καθοριστικό ρόλο που παίζουν οι tour operators στην κίνηση των αλλοδαπών τουριστών, tour operators δεν είναι πλέον απλά γραφεία ταξιδιών, αλλά πολυεθνικές – πολυκλαδικές – θυγατρικές επιχειρήσεις που διαθέτουν στόλους από αεροπλάνα για πτήσεις charter, ξενοδοχειακά συγκροτήματα, διάφορα άλλα καταλύματα και κέντρα εστίασης, μέσα μεταφοράς, χώρους ψυχαγωγίας κ.λ.π.

Έτσι διαμορφώθηκε μια σειρά από πολυεθνικά τουριστικά συμφέροντα τα οποία κυριάρχησαν και έθεσαν υπό τον έλεγχό τους το μεγαλύτερο μερίδιο της παγκόσμιας αγοράς του τουρισμού, των ταξιδιών και της αναψυχής.

Αυτή η κυριαρχία των tour operators είχε σοβαρές επιπτώσεις στον Ελληνικό τουρισμό, αφού επηρέασε και έπληξε τους κανόνες προσφοράς και ζήτησης και στρέβλωσε την λειτουργία του πλήρους και υγιούς ανταγωνισμού. Έτσι ενώ η Ελλάδα διαθέτει πλούσιο τουριστικό προϊόν, δεν υπάρχει η ανάλογη ζήτηση από τις κύριες χώρες ζήτησης της τουριστικής αγοράς. Οι tour operators με την δύναμη που απέκτησαν, εξασκούν πιέσεις με τις οποίες διαμορφώνουν και κατευθύνουν τις εξελίξεις της τουριστικής ζήτησης.

5.1.2.Οι ανεπάρκειες της Τουριστικής Υποδομής.

Από τα σοβαρότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο ελληνικός τουρισμός, είναι οι ανεπάρκειες που παρουσιάζει η τουριστική υποδομή. Εδώ εντάσσονται τα προβλήματα που συνδέονται :

- * με την μεταφορά και ασφάλεια των τουριστών,
- * την προστασία του περιβάλλοντος,
- * την ποιότητα και την ποικιλία των προσφερόμενων υπηρεσιών.

Για πολλά χρόνια στον Ελληνικό χώρο κυριάρχησε ο μονόπλευρος προσανατολισμός της τουριστικής πολιτικής στην κατασκευή ξενοδοχειακών ή άλλων καταλυμάτων.

Τον προσανατολισμό αυτό ενίσχυσε και ο αναπτυξιακός νόμος 1262/ 82, και είχε σαν αποτέλεσμα πέρα από την υπερπροσφορά κλινών να παραμείνουν χωρίς αντιμετώπιση οι σοβαρές ανεπάρκειες στην τουριστική υποδομή.

Σήμερα εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα οι σταθμοί εισόδου της χώρας (αεροδρόμια, λιμάνια κ.λ.π.), οι αερομεταφορές (προβλήματα καθυστερήσεων – ανεπαρκή δρομολόγια στα νησιά κ.λ.π.) καθώς και η καθαριότητα της θάλασσας και των ακτών.

Ακόμη μεγαλύτερες φαίνεται να είναι οι ανεπάρκειες της τουριστικής υποδομής για την κάλυψη των αναγκών του σύγχρονου τουρίστα, ανάγκες για φυγή από την καθημερινότητα για ηρεμία, μάθηση και αθλητικές δραστηριότητες.

Οι επισημάνσεις αυτές για τις ανεπάρκειες της τουριστικής υποδομής αποτελούν καθοριστικούς παράγοντες για την παραπέρα πορεία του τουρισμού.

Γι' αυτό είναι ανάγκη η τουριστική πολιτική να δώσει πρωταρχική σημασία στην ολοκλήρωση της βασικής γενικής τουριστικής υποδομής (οδικό δίκτυο, ύδρευση, αποχέτευση, ελλείψεις σε αεροδρόμια).

5.1.3. Η ανεπάρκεια της ειδικής τουριστικής Υποδομής

Πρωταρχικής επίσης σημασίας είναι η συμπλήρωση της ειδικής τουριστικής υποδομής (μαρίνες, υδροθεραπευτήρια, χιονοδρομικά κέντρα, αθλητικά κέντρα, γήπεδα γκολφ, θερμαινόμενες πισίνες, συνεδριακά κέντρα κ.λ.π.) που είναι αναγκαία για την ανάπτυξη των νέων μορφών τουρισμού όπως ο θαλάσσιος, ο χειμερινός, ο θεραπευτικός, ο τουρισμός άθλησης, ο συνεδριακός, ο τουρισμός τρίτης ηλικίας, ο δασικός τουρισμός, ο τουρισμός εκθέσεων κ.λ.π.

5.1.4. Παραξενοδοχεία

Ένα μεγάλο μέρος του συνολικού ξενοδοχειακού δυναμικού στη χώρα μας αποτελούν οι παράνομες κλίνες των ενοικιαζόμενων δωματίων. Σημαντικά είναι τα έσοδα από διανυκτερεύσεις των παράνομων κλινών, τα οποία διαφεύγουν της φορολογίας.

Η «Παραξενοδοχία» που αποτελεί μέρος του συνολικού ξενοδοχειακού δυναμικού, εκτός της φοροδιαφυγής εσόδων αποτελεί σοβαρό πρόβλημα για τις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις με τις παρακάτω αρνητικές συνέπειες :

Άσκηση πίεσης, λόγω της υπερπροσφοράς κλινών, από τους tour operators για την επίτευξη χαμηλών τιμών.

Τα κυρίως ξενοδοχειακά καταλύματα έχουν χαμηλή πληρότητα, λόγω των διανυκτερεύσεων που πραγματοποιούνται στις παράνομες κλίνες.

Δυσφήμιση του Ελληνικού τουρισμού, λόγω της χαμηλής ποιότητας των υπηρεσιών που προσφέρουν.

Ο ΕΟΤ με την χορήγηση του ειδικού σήματος καταβάλλει σημαντική προσπάθεια πάταξης της παραξενοδοχίας. Η επιτυχία σ' αυτή την προσπάθεια θα σταματήσει ένα σοβαρό πρόβλημα του Ελληνικού τουρισμού.

5.1.5.Μικρή διάρκεια της τουριστικής περιόδου.

Ο τουρισμός στην Ελλάδα τείνει να προσλάβει έντονα εποχιακό χαρακτήρα, αφού ταυτίζεται με μια περίοδο πέντε μηνών, συμβάλλοντας στην εντατικοποίηση των διαθέσιμων πόρων του τόπου, που επιλέγεται.

Έχει ήδη αποδειχθεί ότι το πρόβλημα αυτό δεν αντιμετωπίζεται μόνο με παροχή ειδικών κινήτρων είτε στους επαγγελματίες του τουρισμού, είτε στους τουρίστες καταναλωτές, αν δεν συνοδεύεται από τη δημιουργία της απαραίτητης προσφοράς για τους εκτός τουριστικής περιόδους μήνες.

Στο πεντάμηνο Μαΐου – Σεπτεμβρίου έρχονται στην Ελλάδα το 76% περίπου των αλλοδαπών τουριστών. Γίνεται έτσι αντιληπτή η υπολειτουργία των τουριστικών μονάδων τους ή το κλείσιμό τους για μεγάλο χρονικό διάστημα.

Εξαιτίας της μικρής χρονικής διάρκειας της τουριστικής περιόδου οι τουριστικές επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν προβλήματα όπως :

- * Χαμηλό ποσοστό ετήσιας πληρότητας.
- * Έντονο ανταγωνισμό από χώρες της Μεσογείου με μεγαλύτερη διάρκεια τουριστικής περιόδου.
- * Προβλήματα φθοράς των υλικών και του εξοπλισμού τους.
- * Διαρροή των εργαζομένων σε άλλα επαγγέλματα, που προσφέρουν μόνιμη απασχόληση.

ΠΙΝΑΚΑΣ 13**ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ κ' ΜΟΥΣΕΙΟΥ****ΑΡΧΑΙΑΣ ΟΛΥΜΠΙΑΣ 1998 – 2002**

ΜΗΝΕΣ	1998	1999	2000	2001	ΠΟΣΟΣΤΟ	2002
Ιανουάριος	4.248	3.146	3.308	7.158	+116,5 %	3.860
Φεβρουάριος	6.312	5.444	5.011	8.734	+74,5 %	7.512
Μάρτιος	13.860	15.041	13.750	21.561	+57 %	24.348
Απρίλιος	45.784	38.291	38.370	44.471	+16 %	45.152
Μάιος	55.252	50.394	53.196	56.095	+5,5 %	
Ιούνιος	50.073	38.913	46.989	55.708	+18,5 %	
Ιούλιος	61.001	47.266	56.580	61.199	+8,5 %	
Αύγουστος	72.564	61.017	77.521	80.266	+3,5 %	
Σεπτέμβριος	64.008	54.214	61.039	57.117	-6,5 %	
Οκτώβριος	44.680	39.313	55.173	48.113	-12,8 %	
Νοέμβριος	10.342	8.556	13.233	12.384	+6,4 %	
Δεκέμβριος	3.263	2.869	5.575	3.000	-46 %	
ΣΥΝΟΛΟ	431.437	356.464	429.745	455.806	+6,08 %	

5.1.6. Τα προβλήματα της χωροταξικής κατανομής του ξενοδοχειακού Δυναμικού.

Η τουριστική ανάπτυξη στην Ελλάδα, εμφανίζει σημαντικές χωροταξικές ανισότητες. Η άνιση γεωγραφική κατανομή της τουριστικής δραστηριότητας και υπερσυ-

γκέντρωση της τουριστικής προσφοράς σε ορισμένες περιοχές της χώρας, όλα συνακόλουθα προβλήματα :

- * Αγορά ευπαθής και εξαρτημένη από διεθνείς συγκυρίες,

- * Ρύπανση φόρτιση υποδομής κ.λ.π.

- * Υπερεκμετάλλευση φυσικών πόρων.

Από τη μια πλευρά υπάρχουν οι αναπτυγμένες τουριστικές περιοχές, οι οποίες παρουσιάζουν προβλήματα υπερπροσφοράς κλινών και από την άλλη περιοχές που έχουν ασήμαντη τουριστική ανάπτυξη.

5.1.7. Τα ειδικότερα προβλήματα της χωροταξικής ανισοκατανομής.

Η μεγάλη αυτή χωροταξική ανισοκατανομή του ξενοδοχειακού δυναμικού έχει σοβαρές αρνητικές συνέπειες, οι κυριότερες από αυτές είναι:

- * Η άσκηση πίεσης κυρίως από τους tour operators, λόγω της υπερπροσφοράς κλινών για την προσφορά χαμηλότερων τιμών.

- * Η ανεπάρκεια της υποδομής (συγκοινωνίες – δρόμοι – αποχέτευση – ύδρευση – τηλεπικοινωνίες κ.λ.π.), η οποία δημιουργεί σοβαρά προβλήματα και στους μόνιμους κατοίκους των αντίστοιχων περιοχών.

- * Η μόλυνση του περιβάλλοντος, λόγω του υψηλού αριθμού των τουριστών και της ανεπάρκειας σύγχρονων και αποτελεσματικών εγκαταστάσεων (βιολογικοί καθαρισμοί λυμάτων κ.λ.π.

- * Η αλλοίωση της οικιστικής και πολιτιστικής παράδοσης, αλλά και του τρόπου ζωής γενικότερα των κατοίκων των ανεπτυγμένων τουριστικά περιοχών.

- * Η υποβάθμιση των μη αναπτυγμένων τουριστικά περιοχών, παρά το γεγονός ότι πολλές από αυτές διαθέτουν τις προϋποθέσεις για τουριστική ανάπτυξη.

5.2. Τα προβλήματα του τουρισμού σε επίπεδο Νομού.

Όσα αναφέρθηκαν στο προηγούμενο κεφάλαιο έχουν σκοπό να καταδείξουν :

- * Το γενικότερο πλαίσιο της διαμόρφωσης της γενικότερης τουριστικής πολιτικής, που όμως επηρεάζει άμεσα και την περιοχή της μελέτης.

- * Τις κατευθύνσεις που διαμορφώνονται από εξωγενείς παράγοντες οι οποίες επηρεάζουν το σύνολο του τουριστικού πλέγματος.

- * Τα προβλήματα που η αντιμετώπισή τους δεν είναι δυνατή σε τοπικό μόνο επίπεδο.

- * Τα προβλήματα που αναφέρθηκαν έχουν άμεση επίδραση και σε επίπεδο Νομού.

Μια σειρά από αυτά όπως η υποδομή, είναι περισσότερο έντονα στο Νομό Ηλείας. Πέρα όμως από αυτά υπάρχει και μια σειρά ιδιαιτεροτήτων, που επιτείνουν τα γενικότερα προβλήματα όπως:

5.1.2Η έλλειψη βασικών έργων υποδομής

Κυρίαρχο πρόβλημα στην κατηγορία αυτή είναι η **έλλειψη Αεροπορικών μεταφορών** στο Νομό (επιβατικών και εμπορευματικών), με συνέπειες στην ανάπτυξη του τουρισμού, αφού δεν είναι δυνατές οι απ' ευθείας πτήσεις από το εξωτερικό.(charters).

Έλλειψη δρόμων κατά μήκος της παραλιακής ζώνης, για την πρόσβαση στην θάλασσα και ανάδειξη των αντίστοιχων τουριστικών πόρων.

Ανεπάρκειες του Εθνικού οδικού δικτύου (έλλειψη ανισόπεδων κόμβων και διαβάσεων, υψηλός βαθμός επικινδυνότητας κ.λ.π.).

Προβλήματα επαρχιακού οδικού δικτύου (μεγάλα τμήματα χωρίς ασφαλτικά έργα, μικρό πλάτος, προβληματική διακίνηση, ιδίως τους χειμερινούς μήνες).

Τα προβλήματα στις θαλάσσιες συγκοινωνίες και τις σιδηροδρομικές μεταφορές.

Είναι απαραίτητη η βελτίωση και ο εκσυγχρονισμός των λιμανιών Κατακόλου και Κυλλήνης, του πρώτου για την υποδοχή μεγάλων κρουαζιερόπλοιων και εξασφάλισης της δυνατότητας ελλιμενισμού και του δεύτερου για την εξυπηρέτηση της αυξημένης επιβατικής κίνησης προς τα νησιά του Ιονίου, κυρίως τους καλοκαιρινούς μήνες.

Επίσης το σιδηροδρομικό δίκτυο του Νομού δεν έχει παρακολουθήσει την τεχνολογική πρόοδο, με αποτέλεσμα ο παρεχόμενος βαθμός εξυπηρέτησης να είναι πολύ χαμηλά, όπως και το μεταφορικό του έργο. Οι δυνατότητές του με τις σημερινές συνθήκες είναι εξαιρετικά περιορισμένες.

Έχει ανάγκη από βελτίωση στην χάραξη της γραμμής, αλλαγή στο πλάτος των γραμμών σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα, μετατροπή σε διπλής κατεύθυνσης και κατασκευή ανισόπεδων διαβάσεων στις διασταυρώσεις με ολόκληρο το βασικό οδικό δίκτυο του Νομού.

Έτσι θα γίνει δυνατή η βελτίωση των μικρών ταχυτήτων διακίνησης επιβατών και προϊόντων και η αποφυγή των μεγάλων καθυστερήσεων.

5.2.2.Η μη ανάδειξη των αρχαιολογικών πόρων.

Η Πελοποννησιακή συμμαχία, η Αχαιική Συμπολιτεία, το πέρασμα των Ρωμαίων και των Φράγκων και μια σειρά άλλων σημαντικών περιόδων, σφραγίζουν με μια σειρά από σημαντικά μνημεία το Νομό.

Εκτός από την Αρχαία Ολυμπία που η προβολή της είναι παγκόσμια, οι υπόλοιποι αρχαιολογικοί χώροι και μνημεία του Νομού Ηλείας, που αναφέρονται σε προηγούμενα κεφάλαια είναι πολλά και σημαντικά.

Για τα μνημεία αυτά δεν έχουν ληφθεί μέτρα που να αναφέρονται στην αξιοποίησή τους και την προβολή τους, καθώς και την υποδομή της περιοχής σε τουριστικές εγκαταστάσεις, οδική προσπέλαση και λοιπά απαραίτητα έργα.

5.2.3Η μη αξιοποίηση και εκμετάλλευση των ιαματικών πηγών του Νομού.

Ο Νομός Ηλείας προικίστηκε πλούσια από τη φύση με πολλές ανεκτίμητης αξίας ιαματικές πηγές. Πέρα από τις πηγές τοπικού ενδιαφέροντος υπάρχουν οι πηγές των τεσσάρων περιοχών στο Νομό που πλήρη αξιοποίησή τους, μέσα από τις δυνατότητες που παρέχουν, θα είναι καθοριστική για την κοινωνικοοικονομική και πολιτιστική αναβάθμιση όχι μόνο σε επίπεδο νομού αλλά και της ευρύτερης περιφέρειας.

Αυτές είναι οι ιαματικές πηγές Κυλλήνης, Καϊάφα, και Υρμίνης που είναι γνωστές σαν Λουτρά Κουνουπελίου και οι Ιαματικές πηγές Πουρναρίου.

Η αξιοποίηση και η εκμετάλλευση των παραπάνω πηγών, σε σχέση με τις δυνατότητες που παρέχουν και τα πλεονεκτήματα που παρουσιάζουν είναι χαμηλή ως και ανύπαρκτη. Η εκμετάλλευση είναι υποτυπώδης και η κίνηση των επισκεπτών εξαιρετικά χαμηλή, όπως χαμηλή είναι επίσης και η οικονομική τους στάθμη.

Για τις ιαματικές πηγές Κυλλήνης με το νέο υδροθεραπευτήριο που παραχωρήθηκε από τον ΕΟΤ σε ιδιώτη, ελπίζεται ότι θα υπάρξει σημαντική βελτίωση των παραχωμένων υπηρεσιών με αναμενόμενο αποτέλεσμα την αύξηση του αριθμού των επισκεπτών.

Καθοριστικοί αρνητικοί παράγοντες στην εκμετάλλευση των Ιαματικών πηγών είναι η έλλειψη βασικών έργων υποδομής, σε συνδυασμό με την χαμηλή ποιότητα προσφοράς υπηρεσιών όσων βέβαια προσφέρονται. Ιδιαίτερα τα υδροθεραπευτήρια λειτουργούν κάτω από άσχημες συνθήκες.

Γενικά οι Ιαματικές πηγές του Νομού λειτουργούν μακριά από τη σύγχρονη αντίληψη και ανάγκη, που απαιτούν πέρα από το όποιο σύγχρονο υδροθεραπευτικό συγκρότημα, το συνδυασμό μας σειράς τουριστικών εξυπηρετήσεων όπως ξενοδοχειακές μονάδες, οργάνωση και εξοπλισμό ευρύτερων χώρων και περιοχών, με την οργάνωση χώρων πρασίνου, άθλησης και πολιτισμού, όπως πισίνες, γήπεδα, χώρους συγκεντρώσεων, εστιατόρια ταβέρνες, νυχτερινά κέντρα, εμπορικά καταστήματα καθώς και άλλες λειτουργίες.

Οι ελλείψεις αυτές γίνονται εντονότερες αν ληφθούν υπόψη τα ασύγκριτα πλεονεκτήματα και οι ανεπανάληπτες δυνατότητες που παρέχουν και οι τέσσερες κύριες ιαματικές πηγές του Νομού :

Αναβλύζουν νερά αναγνωρισμένης ιαματικής αξίας.

Οι τρεις βρίσκονται δίπλα στη θάλασσα, που ορίζεται σε όλες τις περιπτώσεις από εξαιρετη αμμώδη παραλία μεγάλης έκτασης και απaráμιλλης ομορφιάς και η μια κοντά στην Αρχαία Ολυμπία.

Καλύπτονται από δασώδεις περιοχές που εκτείνονται έως τις αντίστοιχες παραλίες.

5.2.4. Η έλλειψη αξιοποίησης των παραλιακών περιοχών.

Ο Νομός διαθέτει αμμώδεις παραλίες μήκους περισσότερο από 100 χλμ., το μεγαλύτερο μέρος των οποίων είναι ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, με μεγάλο αριθμό από παραλιακά αισθησιακά πευκοδάση.

Υπάρχουν επίσης τρία σπάνια οικοσυστήματα με αντίστοιχες λιμνοθάλασσες, του Κοτυχίου, του Καϊάφα και της πρώην λίμνης της Μουριάς, τα οποία παραμένουν ουσιαστικά αναξιοποίητα και ανεκμετάλλευτα. Σε ολόκληρη την παραλιακή περιοχή δεν υπάρχουν οργανωμένες λουτρικές εγκαταστάσεις, ούτε χώροι υποδοχής και εξυπηρετήσεων των επισκεπτών.

5.2.5. Η ραγδαία εξάπλωση των αυθαίρετων κτισμάτων, σε δημόσιες παραλιακές εκτάσεις.

Τα τελευταία δέκα πέντε χρόνια παρατηρήθηκε στο Νομό ραγδαία εξάπλωση των αυθαίρετων κτισμάτων σε πολλές δημόσιες παραλιακές περιοχές του Νομού, ο αριθμός των οποίων σήμερα εκτιμάται σε δεκάδες χιλιάδες.

Η εκτεταμένη, άναρχη οικιστική ανάπτυξή τους, μέσα στην ευαίσθητη παραλιακή ζώνη, χωρίς οποιαδήποτε στοιχειώδη υποδομή (προσβάσεις, αποχέτευση κ.α) έχει συντελέσει στην ολική καταστροφή του περιβάλλοντος στις περιοχές αυτές.

Εκτός των άλλων δυσκολεύουν την προσπέλαση προς την θάλασσα και εμποδίζουν οποιονδήποτε αναπτυξιακό σχεδιασμό.

5.2.6. Η μη αξιοποίηση των δασών.

Παρόλο που ο Νομός διαθέτει πανέμορφα δάση (Φολόη – Κάπελη – Στροφυλλιάς – Σμέρνας κ.α.) καμιά ενέργεια τουριστικής ανάπτυξής τους δεν έχει γίνει μέχρι σήμερα με αποτέλεσμα τα δάση αυτά να μην παρουσιάζουν καμιά τουριστική κίνηση είτε από ημεδαπούς είτε από αλλοδαπούς τουρίστες.

5.2.7. Τεχνική υποστήριξη των Τουριστικών Επιχειρήσεων.

Δεν υπάρχει υποδομή τεχνικής υποστήριξης των τουριστικών επιχειρήσεων, ειδικότερα όσον αφορά την διασύνδεση με το εξωτερικό, την κατάρτιση του προσωπικού, το Marketing, καθώς και την υποβολή και διαχείριση προγραμμάτων χρηματοδότησης από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

5.2.8. Η ανεπαρκής προβολή των τουριστικών πόρων του Νομού.

Σε επίπεδο Νομού δεν υπάρχει ολοκληρωμένη πολιτική τουριστικής προβολής και ούτε πολιτική ενίσχυσης των διορθωτικών ενεργειών κι πρωτοβουλιών των τουριστικών επιχειρηματιών για την προσαρμογή τους σε αυτή.

5.2.9. Η ανάγκη πληρέστερης οργάνωσης της λειτουργίας Αρχαιολογικών Χώρων και Μουσείων.

Στην κατεύθυνση αυτή κρίνεται απαραίτητη μια σειρά παρεμβάσεων όπως :

- * Νέες ανασκαφές σε διάφορες περιοχές του Νομού
- * Εργασίες τακτοποίησης του διάσπαρτου αρχαιολογικού υλικού.
- * Διευθέτηση χώρων, κατασκευή μονοπατιών εντός των Αρχαιολογικών Χώρων.
- * Έργα πρόσβασης καθαρισμού.

* Έργα προστασίας (περίφραξη – φύλαξη).

* Νέα Μουσεία στο Νομό (Αρχαίας Ήλιδας, Δημοτικής Αγοράς Πύργου).

ΜΕΡΟΣ Β΄.

6). ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ – ΗΠΙΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ – ΙΕΡΑΡΧΗΣΗ ΣΤΟΧΩΝ.

6.1 Δυνατότητες και στόχοι ανάπτυξης του Τουρισμού και των ήπιων μορφών αυτού.

6.1.1 Γενικά

Ο Νομός Ηλείας, ένας Νομός με σημαντικά τουριστικά διαθέσιμα, με έναν από τους μεγαλύτερους και σπανιότερους αρχαιολογικούς θησαυρούς στον κόσμο, την Αρχαία Ολυμπία, δεν έχει την τουριστική κίνηση που πρέπει να έχει και η οποία υπολείπεται των δυνατοτήτων του.

Η μειωμένη τουριστική κίνηση, που έχει αντίκτυπο και σε Εθνικό Επίπεδο, δημιουργήθηκε αφ' ενός από την έλλειψη της απαραίτητης υποδομής και αφ' ετέρου από την τουριστική υποβάθμιση του Νομού.

Η αναζήτηση και η εφαρμογή νέων μορφών τουρισμού και ο συνδυασμός τους με τους τουριστικούς πόρους των όμορων Νομών και των νησιών του Ιονίου, μπορούν να ενισχύσουν και να στηρίξουν αποτελεσματικά τις τουριστικές δυνατότητες που έχει ο Νομός.

Για τον επαναπροσδιορισμό της τουριστικής πολιτικής του Νομού, πρέπει να αναπτυχθούν ορισμένες εναλλακτικές μορφές τουρισμού, οι οποίες θα δώσουν διέξοδο και μια δυναμική ώθηση στην τουριστική οικονομία.

Εναλλακτικές μορφές του σύγχρονου τουρισμού που μπορούν με επιτυχία να εφαρμοσθούν στην περιοχή μελέτης είναι :

6.1.2 Τουρισμός διακοπών αναψυχής.

Χαρακτηρίζεται αλλιώς σαν γενικός τουρισμός και καλύπτει τον ελεύθερο χρόνο του ατόμου και την ανάγκη που έχει για ανάπαυση και αναψυχή.

Είναι η σημαντικότερη μορφή τουρισμού από άποψη μεγέθους στο σύνολο της τουριστικής αγοράς.

Ο τουρισμός διακοπών και αναψυχής (Γενικός Τουρισμός) ως προς την μορφή του διακρίνεται :

Σε τουρισμό περιήγησης, όπου ο τουρίστας παρουσιάζει γεωγραφική κινητικότητα και μετακινείται από χώρα σε χώρα ή από περιοχή σε περιοχή στην ίδια μοναδική χώρα τουριστικού προορισμού.

Σε τουρισμό διαμονής, όπου ο τουρίστας παραμένει στην ίδια συγκεκριμένη περιοχή ή τόπο της χώρας τουριστικού προορισμού σε όλη τη διάρκεια των διακοπών του.

Σε τουρισμό μικτού χαρακτήρα, που περιλαμβάνει τουρισμό περιήγησης και τουρισμό διαμονής.

Ο Νομός Ηλείας έχει την δυνατότητα να προσελκύσει σημαντικό αριθμό τουριστών αυτής της κατηγορίας διότι όπως προαναφέραμε σε προηγούμενα κεφάλαια υπάρχουν στον Νομό σημαντικά τουριστικά διαθέσιμα, όπως ιστορικοί τόποι, αρχαιολογικά μνημεία, πολιτιστικά στοιχεία, περιοχές ειδικού ενδιαφέροντος, μεγάλες αμμώδεις παραλίες, πανέμορφα δάση, κ.α.

Η Αρχαία Ολύμπια, ο Καϊάφας, η περιοχή λουτρών Κυλλήνης και Κάστρου, οι Θίνες Βαρθολομιού, η Ανδρίτσαϊνα, η περιοχή της Αχραϊάς Ήλιδας και του φράγματος Πηνειού, τα δάση Φολόης, Κάπελης, Πηνειάς ,Σμέρνας είναι μερικά μέρη στα οποία μπορεί να εστιασθεί το ενδιαφέρον του τουρίστα αυτής της κατηγορίας.

6.1.3.Μορφωτικός Τουρισμός.

Ο μορφωτικός τουρισμός αποτελεί μια μορφή τουρισμού, στην οποία τα άτομα έχουν σαν κύριο σκοπό τη συμμετοχή σε πολιτιστικές γενικά εκδηλώσεις. Το είδος αυτό του τουρισμού, που εμφανίζει ανοδικές τάσεις διεθνώς, περιλαμβάνει μεταξύ άλλων επισκέψεις – μελέτες ιστορικών μνημείων και αρχαιολογικών χώρων, ταξίδια με σκοπό την επίσκεψη θεάτρου – όπερας, καθώς επίσης τη συμμετοχή σε ειδικά μαθή-

ματα ή σεμινάρια γλώσσας, φιλοσοφίας, ψυχολογίας κοινωνιολογίας, ανθρωπολογίας κ.λ.π.

Εξυπακούεται ότι για την ανάπτυξη αυτής της μορφής τουρισμού απαιτείται πέρα από τη βασική τουριστική υποδομή και ειδική υποδομή, όπως για παράδειγμα πλούσια προγράμματα πολιτιστικών, καλλιτεχνικών και μορφωτικών εκδηλώσεων. Κάτι τέτοιο όμως προϋποθέτει την ύπαρξη θεάτρων, κάθε είδους μουσείων, πινακοθηκών, ιστορικών χώρων, βιβλιοθηκών κ.α.

Η περιοχή της Αρχαίας Ολυμπίας αποτελεί αναμφισβήτητα τον ιδανικό τόπο για την προώθηση και ανάπτυξη μιας τέτοιας μορφής τουρισμού.

Η πολιτιστική Ολυμπιάδα που θα γίνεται στην Αρχαία Ολυμπία είναι μοναδική ευκαιρία για ανάπτυξη του τουρισμού αυτής της κατηγορίας.

6.1.4. Τουρισμός υγείας ή θεραπευτικός τουρισμός.

Ο τουρισμός υγείας ή θεραπευτικός τουρισμός, εξελίσσεται σε μια από τις βασικότερες μορφές τουρισμού, τα δε άτομα που μετέχουν σε αυτόν έχουν σαν κύριο κίνητρο την αποκατάσταση της υγείας τους, τη θεραπεία και ανάρρωση από διάφορες ασθένειες κ.λ.π.

Τα βασικά χαρακτηριστικά αυτής της μορφής του τουρισμού αναφέρονται από τη μια πλευρά στη σύνθεση της πελατείας του, που αποτελείται αποκλειστικά από άτομα της δεύτερης και τρίτης ηλικίας και από την άλλη πλευρά στον τόπο που προσφέρονται οι υπηρεσίες και που προσδιορίζεται αποκλειστικά από τους φυσικούς πόρους.

Η μορφή του τουρισμού, εκτός από ειδικές εγκαταστάσεις υδρο – λουτρο – θαλασσο – αεροθεραπείας απαιτεί και καταλύματα αξιώσεων με συμπληρωματικές εγκαταστάσεις, όπως εστιατόρια, χώρους ψυχαγωγίας, χώρους άθλησης κ.λ.π., απαιτεί επίσης και ειδικές ιαματικές και ψυχοθεραπευτικές υπηρεσίες.

Ο Νομός Ηλείας έχει τεράστιες δυνατότητες ανάπτυξης αυτής της μορφής τουρισμού, αφού διαθέτει ιαματικές πηγές ανεγνωρισμένες θεραπευτικής αξίας, αυτές του Καϊάφα, Υρμίνης, Κυλλήνης κ.λ.π.

6.4.1.1. Οι Ιαματικές πηγές Καϊάφα

Με επίκεντρο τις ιαματικές πηγές, το πευκοδάσος και την παραλία του Καϊάφα είναι δυνατή η ανάπτυξη αυτού του είδους του τουρισμού σε σύνδεση με την περιοχή της Αρχαίας Ολυμπίας. Αυτή είναι ακριβώς η λογική της δημιουργίας τουριστικού κυκλώματος.

Η συγκέντρωση στην ίδια περιοχή τόσων διαφορετικών τοπίων (θάλασσα, λίμνη, δάσος, ιαματικές πηγές) και η πλήρης ισορροπία στην οποία βρίσκονται, δημιουργούν ένα πολύ αξιόλογο οικοσύστημα, που προσφέρεται για τουριστική αξιοποίηση υψηλών προδιαγραφών και σε συνδυασμό με τη θέση που έχει ως προς την Αρχαία Ολυμπία, ο ρόλος της περιοχής καθίσταται ακόμη πιο κρίσιμος στην αναπτυξιακή προσπάθεια και ο οποίος ξεφεύγει από τα όρια και αναδεικνύεται σε πόλο υπερτοπικής σημασίας.

Οι Ιαματικές πηγές Καϊάφα, παρουσιάζουν ασύγκριτα πλεονεκτήματα και ανεπανάληπτες δυνατότητες αξιοποίησης.

Ιδιαίτερα η περιοχή Καϊάφα μπορεί να συνδυαστεί άμεσα και να χρησιμοποιηθεί για την πρόσβαση στη θάλασσα του τουριστικού ρεύματος της Αρχαίας Ολυμπίας, αφού βέβαια προηγηθούν τα απαραίτητα έργα οδικής προσπέλασης και τεχνικής υποδομής.

Για την αποτελεσματική αξιοποίηση των δυνατοτήτων που προσφέρει η περιοχή στον τομέα του θεραπευτικού τουρισμού, είναι απαραίτητη η ανέγερση νέου σύγχρονου υδροθεραπευτηρίου στο χώρο των ιαματικών πηγών.

Η Αρχαία Ολυμπία με το ήδη υπάρχον ξενοδοχειακό της δυναμικό μπορεί να αναπληρώσει τις υπάρχουσες αντίστοιχες ελλείψεις στην περιοχή Καϊάφα.

6.1.4.2. Ιαματικές πηγές Κυλλήνης

Οι σημαντικές θεραπευτικές ιδιότητες των νερών των πηγών, το νέο σύγχρονο υδροθεραπευτήριο που κατασκευάστηκε, η δέσμευση για δημιουργία σημαντικών επενδύσεων στην περιοχή των λουτρών από την ιδιωτική πρωτοβουλία που ανέλαβε την εκμετάλλευσή τους, όχι μόνο παρέχουν όλα τα εχέγγυα για την ολοκληρωμένη σύγχρονη αντίληψη λειτουργίας Ιαματικών πηγών Κυλλήνης αλλά εκείνο που πρέπει να τονισθεί και να προσεχθεί ιδιαίτερα είναι η δυνατότητα που παρέχεται για την επιμήκυνση του χρόνου λειτουργίας τους πέρα από τα στενά χρονικά περιθώρια των λίγων μηνών του καλοκαιριού κάτι που τελικά θα αποβεί προς όφελος του τουρισμού όλου του Νομού.

6.1.4.3.Λουτρά Ιρμίνης

Στις ιαματικές πηγές των λουτρών Υρμίνης, με σημαντικές θεραπευτικές επιδράσεις σε αριθμό παθήσεων δεν μπορούμε σήμερα να μιλάμε για υπάρχουσες εγκαταστάσεις.

Μόνο εντασσόμενα σε ένα ευρύτερο πρόγραμμα αξιοποίησης των ιαματικών πηγών όλου του Νομού μπορούν να συμμετέχουν στην προσέλκυση τουριστών της κατηγορίας του θεραπευτικού τουρισμού. Αναλυτικές προτάσεις απαιτούμενων έργων παρουσιάζονται σε επόμενο κεφάλαιο.

6.1.4.4.Ιαματικές πηγές Πουρναρίου

Ιαματικές πηγές εγνωσμένης θεραπευτικής αξίας αλλά εντελώς αναξιοποίητες.

Η μικρή απόστασή τους από την Αρχαία Ολυμπία, τους δίνει την δυνατότητα αφού αξιοποιηθούν να συμμετέχουν στην τουριστική ανάπτυξη του Νομού.

6.1.5 Τουρισμός άθλησης

Η μορφή αυτού του τουρισμού έχει σαν κύριο κίνητρο την άσκηση ενός αθλήματος, όπως είναι για παράδειγμα η κωπηλασία, η ποδηλασία, η ιππασία, το τένις, η πεζοπορία, το γκολφ, διάφορα προγράμματα γυμναστικής κ.λ.π.

Βασική προϋπόθεση για την ανάπτυξη αυτής της μορφής τουρισμού είναι η δημιουργία εγκαταστάσεων άθλησης εκ μέρους των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων ή ΟΤΑ ή άλλων ιδιωτικών φορέων και η απασχόληση εμπειρων γυμναστών, εκπαιδευτών κ.λ.π.

Δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία ότι μια τέτοια επένδυση σε συμπληρωματικές εγκαταστάσεις άθλησης, ανεβάζει το επίπεδο αξίας απόλαυσης των διακοπών, παράλληλα δε με την ανταγωνιστικότητα και το κύρος της ξενοδοχειακής επιχείρησης, βελτιώνει την πληρότητά της και γενικά προσελκύει πελατεία υψηλής εισοδηματικής στάθμης. Ο τουρισμός άθλησης μπορεί να αναπτυχθεί στην περιοχή προς τις εξής κατευθύνσεις :

6.1.5.1. Ναυταθλητισμός – Κωπηλασία

Σημαντικές δυνατότητες στον τομέα αυτό προσφέρει η λίμνη Καϊάφα και το φράγμα του Πηνειού για την ανάπτυξη του ναυταθλητισμού και ειδικότερα για την ανάπτυξη της κωπηλασίας.

Η λίμνη του Καϊάφα, η οποία είναι από τις νοτιότερες λίμνες της Ευρώπης, παρέχει ιδανικές συνθήκες κωπηλασίας και ιδιαίτερα κατά την χειμερινή περίοδο, που οι λίμνες της βόρειας Ευρώπης είναι παγωμένες.

6.1.5.2. Αντισφαίριση (Τένις)

Οι εγκαταστάσεις αυτές της άθλησης είναι απαραίτητο να συνοδεύουν τόσο την αθλητική υποδομή της περιοχής, όσο και τις ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις. Το τένις έχει εξελιχθεί σε ένα από τα πιο δημοφιλή σπορ και είναι ευρύτατα διαδεδομένο.

Η περιοχή όμως στερείται τέτοιας υποδομής.

6.1.5.3.Γκολφ

Στον τομέα αυτό, η τουριστική υποδομή γενικότερα σήμερα στη χώρα μας είναι απογοητευτική, αφού σε εθνικό επίπεδο λειτουργούν ελάχιστα γήπεδα γκολφ.

Η πλαισίωση της περιοχής με τέτοιες εγκαταστάσεις είναι βέβαιο ότι θα συμβάλει αποφασιστικά στην ανάπτυξη του τουρισμού.

Επίσης πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι το Υπουργείο Ανάπτυξης, Γενική Γραμματεία Τουρισμού έχει προτείνει την ενίσχυση των αναπτυξιακών κινήτρων για ορισμένες κατηγορίες ειδικών τουριστικών εγκαταστάσεων, μεταξύ των οποίων και τα γήπεδα γκολφ.

6.1.5.4.Ιππασία

Η ιππασία είναι ένα από τα πιο δημοφιλή σπορ, το οποίο μπορεί να αποτελέσει πόλο έλξης πολλών τουριστών και να δώσει μια σημαντική ώθηση στον τουρισμό της περιοχής.

Με τη δημιουργία ενός ειδικού διαμορφωμένου χώρου και κατασκευή στάβλων για την συγκέντρωση των αλόγων, σε ιδιωτικό χώρο ή με παραχώρηση δημόσιας δασικής έκτασης σε κάποιο φορέα είτε Δήμο, είτε συνεταιρισμό δασικό ή αγροτικό, είτε κάποιος ιδιώτης επενδυτής, μπορεί να συμβάλλει στην ανάπτυξη του τουρισμού στην περιοχή με σημαντικά οφέλη και για τον ίδιο.

Τα άλογα του Νομού, ειδικά της περιοχής της Ανδραβίδας είναι από τα καλύτερα σε ολόκληρο τον Ελλαδικό χώρο λόγω των εδαφολογικών και κλιματολογικών συνθηκών αλλά και της ιδιαίτερης φροντίδας των παραγωγών.

Η ετήσια Ιππική Έκθεση Ανδραβίδας κάθε Σεπτέμβρη μπορεί να συμβάλλει στην εξέλιξη του αθλήματος αυτού. Η Ιππασία είναι μια από τις προτεινόμενες δραστηριότητες στην κατεύθυνση της αξιοποίησης του Δάσους Κάπελη – Φολόη.

Είναι μια λεπτή επιλογή που χρειάζεται προσεκτικό χειρισμό και γνώση από τον μελλοντικό επενδυτή, προκειμένου να έχει τα αναμενόμενα οικονομικά οφέλη.

6.1.5.5. Δημιουργία διαδρόμων περιπάτου

Πρόκειται για μια νέα μορφή του Τουρισμού, όπου με την δημιουργία ορισμένων έργων ελαφράς υποδομής (χαρτογράφηση, σήμανση, βελτιώσεις κ.α), παρέχεται η δυνατότητα αξιοποίησης του πλούσιου και ιδιαίτερου φυσικού κάλλους της περιοχής.

Ήδη για την περιοχή της Αρχαίας Ολυμπίας έχει ζητηθεί από μεγάλους ξένους ταξιδιωτικούς οργανισμούς να συμπεριλάβουν στα προγράμματα τους τον περίπατο – πεζοπορία για τους τουρίστες, με την εξασφάλιση διαδρομών πέντε, δέκα και δέκα πέντε χλμ., για περπάτημα σε δρόμους με όσο το δυνατό λιγότερα ή καθόλου αυτοκίνητα.

Περιοχές του Νομού που προσφέρονται για τον σκοπό αυτό είναι:

- Η κοιλάδα του ποταμού Κλαδέου, με την πλούσια χλωρίδα που διαθέτει, στην διαδρομή Ολυμπία, Κοσκινά, Μάγειρα, Κλαδέος.
- Η διαδρομή Ολυμπία, Κλαδέος, Λάλα.
- Η διαδρομή Αρχαία Ολυμπία – Φλόκα - Φράγμα Αλφειού.
- Ολόκληρη η παραποτάμια διαδρομή από Αρχαία Ολυμπία μέχρι Βασιλάκι, δια μέσου των οικισμών Λιναριάς, Μουριάς, Κάμενας, Λούβρου.

Ιδιαίτερα πλεονεκτήματα παρουσιάζει η διαδρομή Αρχαία Ολυμπία – Κόσκινα – Μάγειρα – Κλαδέος – Πόθου – Λάλα, όπου υπάρχει ήδη δρόμος που μπορεί να διαμορφωθεί κατάλληλα με μικρές παρεμβάσεις.

- Ολόκληρο το δασικό δίκτυο (δασόδρομοι) που υπάρχουν μέσα στο σύμπλεγμα Κάπελης – Φολόης μπορούν να αποτελέσουν διαδρομές αναψυχής και περιπάτου.
- Οι διαδρομές μέσα στις εγκαταστάσεις των Λουτρών Κυλλήνης, καθώς και η διαδρομή Λουτρά Κυλλήνης εως το Κάστρο.
- Η διαδρομή Κουρούτας – Παλουκίου.
- Η διαδρομή Λάλα – Δούκα – Νεράϊδα.

Κάθε διαδρομή αναδεικνύει ιδιαίτερα χαρακτηριστικά στοιχεία του δάσους είτε της χλωρίδας είτε της πανίδας, όπου κάθε περιηγητής μπορεί να απολαύσει τα εναλλασσόμενα τοπία και να συλλέξει διάφορα βότανα αρωματικά – φαρμακευτικά.

Επίσης ο περιηγητής μπορεί να κατευθυνθεί και προς τον Αλφειό ή τον Ερύμανθο_ποταμό, όπου μπορεί να ασχοληθεί και ψυχαγωγηθεί με το ψάρεμα της πέστροφας.

6.1.6.Συνεδριακός Τουρισμός

Το συνέδριο ως μέσο επαφής των ανθρώπων για την ανταλλαγή γνώσεων, την ενημέρωση και τη λήψη των αποφάσεων δεν είναι κάτι καινούργιο και άγνωστο για την Ελλάδα. Οι *αμφικτιονίες* στην αρχαιότητα ήταν ο πρόδρομος των σημερινών συνεδρίων.

Στις αμφικτιονίες οι αντιπρόσωποι της κάθε πόλης συγκεντρώνονταν για να συζητήσουν τα κοινά προβλήματα και να πάρουν σχετικές αποφάσεις. Η σημασία των συγκεντρώσεων τότε ήταν θρησκευτική και πολιτική.

Σήμερα χιλιάδες χρόνια μετά, τα συνέδρια έχουν εξελιχθεί σε απαραίτητο μέσο επαφής των ανθρώπων και των λαών, για την ευρεία ενημέρωση πάνω σε επιστημονικά και τεχνολογικά επιτεύγματα, που αναπτύσσονται με ραγδαίους ρυθμούς.

Για να προσδιοριστεί ποια είναι η σχέση των συνεδρίων με τον τουρίστα είναι αναγκαία η σύγκριση των χαρακτηριστικών τους.

Η σχέση τουρίστα – συνεδρίου:

*Ο τουρίστας ταξιδεύει για λόγους αναψυχής, ξεκούρασης, αλλαγής περιβάλλοντος, αγορών κ.α. Ο σύεδρος ταξιδεύει για λόγους επαγγελματικού ενδιαφέροντος, αλλά παράλληλα θέλει και προσπαθεί να εκμεταλλευθεί τον ελεύθερο χρόνο του ικανοποιώντας και τις άλλες του ανάγκες.

*Και ο τουρίστας και ο σύεδρος ταξιδεύουν έχοντας εξασφαλίσει κάποιο πακέτο υπηρεσιών που περιλαμβάνει τουλάχιστον μεταφορά – διαμονή – διατροφή. Στην περίπτωση του συνεδρίου του προσφέρεται συνήθως σε ειδική τιμή προσφοράς ή και πολλές φορές δωρεάν.

Στο συνεδριακό τουρισμό (congress and convention tours) υπάγονται κάθε είδους οργανωμένες εκδηλώσεις όπως συνέδρια ή συναντήσεις με μεγάλο ή μικρό αριθμό συμμετοχών και σε οποιοδήποτε επίπεδο, δηλαδή τοπικό, περιφερειακό, εθνικό ή διεθνές. Επειδή ο συνεδριακός τουρισμός είναι περιορισμένης χρονικής διάρκειας, δύο έως τέσσερις ημέρες συνδυάζεται με κάποια άλλη μορφή τουρισμού όπως το μορφωτικό τουρισμό κ.α.

Απαραίτητη προϋπόθεση για την ανάπτυξη του συνεδριακού τουρισμού στην περιοχή είναι η δημιουργία κατάλληλης υποδομής και συγκεκριμένα η κατασκευή σύγχρονων συνεδριακών κέντρων άρτια τεχνολογικά εξοπλισμένων.

Η περιοχή του Νομού Ηλείας, είναι σε θέση με ορθολογικό προγραμματισμό και με την κατάλληλη υποδομή να διαδραματίσει πρωταγωνιστικό ρόλο στην προσέλκυση σημαντικών συνεδρίων, με τα ανάλογα συναλλαγματικά, τουριστικά, κοινωνικά και πολιτιστικά οφέλη.

Στην περιοχή μπορεί να αναπτυχθεί δυναμικά ο συνεδριακός τουρισμός, αν αναπτυχθεί κατάλληλη υποδομή, εφόσον συντρέχουν ευνοϊκές προϋποθέσεις όπως :

- * Οι κατάλληλες κλιματολογικές συνθήκες που επικρατούν.
- * Η πολιτιστική κληρονομιά της περιοχής και τα αρχαιολογικά αξιοθέατα που διαθέτει.
- * Η σημαντική γεωγραφική της θέση.

Το γεγονός ότι οι παραπάνω προϋποθέσεις συνυπάρχουν στον Νομό Ηλείας αποτελούν σημαντικό κίνητρο για να αναπτυχθεί ο Νομός σε συνεδριακό κέντρο ευρύτερης αποδοχής και σημασίας.

Τα πλεονεκτήματα του τουρισμού είναι :

- * Η προσέλκυση τουριστών (συνέδρων) υψηλής εισοδηματικής στάθμης.
- * Επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου και αύξηση του βαθμού πληρότητας των ξενοδοχειακών μονάδων, αφού τα συνέδρια δεν παρουσιάζουν την εποχικότητα που έχουν οι αφίξεις αλλοδαπών τουριστών συνολικά. Αντίθετα σημαντικός αριθμός συνεδρίων πραγματοποιείται σε περιόδους μη αιχμής.

Ο συνεδριακός τουρισμός μπορεί να αναπτυχθεί με εξασφαλισμένη επιτυχία στο Νομό στις παρακάτω περιοχές.

A. Περιοχή Αρχαίας Ολυμπίας.

Σήμερα στην περιοχή υπάρχει μόνο το συνεδριακό κέντρο της Διεθνούς Ολυμπιακής Ακαδημίας (ΔΟΑ), που βρίσκεται μέσα στις εγκαταστάσεις της και έχει δυνατότητα εξυπηρέτησης 400 ατόμων.

B. Περιοχή Λουτρών Κυλλήνης.

Στην περιοχή υπάρχει σημαντική Ξενοδοχειακή Υποδομή και αναμένεται υπό το νέο ιδιοκτησιακό καθεστώς ότι θα κατασκευασθούν κι εγκαταστάσεις συνεδριακού τουρισμού.

Γ. Περιοχή Πύργου.

Η πρωτεύουσα του νομού έχει τη δυνατότητα ανάπτυξης συνεδριακού τουρισμού με την κατασκευή ενός σύγχρονου συνεδριακού κέντρου υψηλών προδιαγραφών.

Ήδη σε ιδιωτική ξενοδοχειακή μονάδα στο Δημοτικό Διαμέρισμα Σκαφιδιάς του Δήμου Πύργου λειτουργεί συνεδριακός χώρος .

6.1.7.Αγροτουρισμός

Ο αγροτουρισμός αναφέρεται στις δραστηριότητες υπαίθριας αναψυχής και τουρισμού που αναπτύσσονται στον αγροτικό χώρο και εντάσσονται στα πλαίσια του αγροτικού περιβάλλοντος και της αγροτικής ζωής.

Η ανάπτυξη του αγροτικού τουρισμού στη περιοχή προϋποθέτει τη δημιουργία της κατάλληλης εκείνης υποδομής που θα επιτρέψει την ανάπτυξη των σχετικών δραστηριοτήτων, όπως :

* Εσωτερική διαμόρφωση και εξοπλισμός δωματίων που προορίζονται για ενοικίαση.

* Διάνοιξη δρόμων ή βελτίωση του ήδη υφιστάμενου οδικού δικτύου.

* Δημιουργία χώρων εστίασης και αναψυχής.

* Αξιοποίηση των τουριστικών φυσικών πόρων της περιοχής κ.λ.π.

Η μορφή αυτή του τουρισμού, που είναι αρκετά διαδεδομένη στην Ευρώπη προσφέρει στον επισκέπτη την δυνατότητα να ζήσει από κοντά στην φύση, να είναι σε άμεση επαφή με τους κατοίκους της περιοχής, τα προβλήματα και την φιλοσοφία τους.

Είναι ένας θαυμάσιος τρόπος επικοινωνίας των λαών, χωρίς την παρέμβαση των τουριστικών πρακτορείων.

Η δραστηριότητα αυτή που ενισχύει το γεωργικό εισόδημα, επιδοτείται από τους αναπτυξιακούς νόμους και τους κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης (LEADER).

Δυνατότητες ανάπτυξης αγροτουρισμού έχουν :

Οι Δήμοι Ανδρίτσαινας, Λαμπείας, Λασιώνος, Πηνείας, Φιγαλείας, Φολόης, Σκιλλούντος, Ωλένης, Αλιφείρας με τα δημοτικά διαμερίσματά τους καθώς μέρος των Δημοτικών Διαμερισμάτων των Δήμων Αρχαίας Ολυμπίας και Ζαχάρως.

Τα βασικά στοιχεία αγροτουρισμού είναι :

* Η μη ανταγωνιστική θέση του αγροτουρισμού απέναντι στη γεωργία.

* Η φύση τουριστικών υπηρεσιών που παρέχονται : μικρή μονάδα οικογενειακής βάσης που συνδυάζει διακοπές και κάποιο πρόγραμμα (εκπαιδευτικό – θεραπευτικό, κ.λ.π.).

Το πρόγραμμα αγροτουρισμού μπορεί να συμβάλλει θετικά :

* Στη συγκράτηση του πληθυσμού της περιοχής κυρίως των νέων.

* Στην αύξηση του εισοδήματος των αγροτών και στη βελτίωση του επιπέδου ζωής τους.

* Στην προώθηση – διάθεση των αγροτικών προϊόντων και ειδών οικολογίας – χειροτεχνίας – με σύγχρονη ενίσχυση τοπικής περιφερειακής αγοράς.

* Στην εκτέλεση έργων υποδομής.

* Στην προστασία του φυσικού περιβάλλοντος.

* Στην αποκέντρωση του τουριστικού κυκλώματος.

Για την προώθηση του προγράμματος αγροτουρισμού είναι απαραίτητη :

- * Εκτενής ενημέρωση του αγροτικού πληθυσμού για τα οφέλη που προκύπτουν από τον αγροτικό τουρισμό

- * Πληροφόρηση των αγροτών πάνω σε θέματα τεχνολογίας τροφίμων, οικοτεχνίας – χειροτεχνίας, προπαρασκευής / προσφοράς παραδοσιακών παρασκευασμάτων διατροφής με **στόχο** :

- * Τη βελτίωση των προσφερομένων υπηρεσιών στους επισκέπτες.

- * Σημαντικές δυνατότητες χρηματοδότησης παρέχονται :

- * Από την Κοινοτική Πρωτοβουλία LEADER III.

- * Από το ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδος, στα πλαίσια του Γ'ΚΠΣ.

6.1.8 Δασικός και κυνηγετικός τουρισμός.

Ο δασικός τουρισμός στη χώρα μας έχει τεράστιες δυνατότητες ανάπτυξης.

Αφ' ενός μεν μπορεί να συμβάλλει στην ανάπτυξη της Εθνικής μας Οικονομίας, αφετέρου μπορεί να τονώσει την τοπική οικονομία και να συμβάλλει στην ανάπτυξη του πολιτισμού και των πολιτιστικών παραδόσεων του τόπου.

Με την ανάπτυξη του δασο- αγροτικού τουρισμού μειώνεται το κύμα της εσωτερικής ή εξωτερικής μετανάστευσης με τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας στο χωριό.

Ειδικότερα στην περιοχή Κάπελης – Φολόης οι ιδιαίτερες αισθητικές και πολλαπλές λειτουργίες του Δάσους μπορούν να προσελκύσουν τόσο τον εσωτερικό τουρισμό όσο και τον τουρισμό από το εξωτερικό. Έχοντας τόπο διαμονής τους τα αγροτουριστικά καταλύματα Δήμων και Δημοτικών Διαμερισμάτων της περιοχής με αποτέλεσμα την σημαντική αύξηση της κίνησης σε αυτά.

Η άφθονη τροφή που υπάρχει στο δρυόδασος Φολόης – Κάπελης, από σπόρους κυρίως βελανιδιάς και αριάς, βατόμουρα και καρποί κουμαριάς, προσελκύουν τις φάσες, ένα από τα πιο δημοφιλή θηράματα. Επίσης σε μεγάλη αφθονία χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα σε κάποια κυνηγετική ζώνη υπάρχει ο λαγός.

Στο δρυόδασος μπορούν να δημιουργηθούν πολλές κυνηγετικές ζώνες, γιατί προσφέρει σημαντικές τέτοιες δυνατότητες. Αλλά κάποια Δημοτικά Διαμερίσματα όπως Βασιλακίου, Ξηροκάμπου, Ασπρων Σπιτιών κ.α προσφέρουν αυτή την δυνατότητα.

Παράλληλα στην περιοχή του δρυοδάσους Φολόης – Κάπελης, είναι δυνατή η δημιουργία εκτροφείων θηραμάτων, τα οποία σε συνδυασμό με τον κυνηγετικό τουρισμό, θα προσελκύσουν μεγάλο αριθμό τουριστών – κυνηγών και θα δώσουν αποφασιστική ώθηση στο Δασικό Τουρισμό.

Ενδεικτικά αναφέρεται ότι θα μπορούσαν να δημιουργηθούν εκτροφεία :

- * Πτερωτών θηραμάτων (ορτυκιού, ορεινής πέρδικας, φασιανού)
- * Εισαγωγή στο δάσος και ανάπτυξη αγριόχοιρων
- * Ίδρυση εκτροφείου Λαγών

Η σημασία της ανάπτυξης του δασικού και κυνηγετικού τουρισμού έχει εξαιρετική σημασία για την περιοχή, αφού ο κύριος όγκος του αριθμού των επισκεπτών που αναμένεται να προσελκύσει αναφέρεται σε εποχές, εκτός περιόδου αιχμής, με συνέπεια την άμβλυνση των προβλημάτων που δημιουργεί η εποχικότητα του τουρισμού.

6.1.9. Κοινωνικός Τουρισμός.

Ο κοινωνικός τουρισμός δημιουργήθηκε σε διάφορες βιομηχανικές χώρες της Ευρώπης με σκοπό να καταστεί το δικαίωμα σε διακοπές, πραγματικά προσιτό στο μεγαλύτερο δυνατό αριθμό ανθρώπων και ειδικότερα στις λιγότερο προνομιούχες κατηγορίες του πληθυσμού.

Η έννοια του κοινωνικού τουρισμού στηρίζεται βασικά στην ενίσχυση που συνίσταται σε συμπλήρωμα του μισθού, σε δελτία διακοπών που χορηγούνται στους ενδιαφερομένους, ανάλογα με το εισόδημα και τα οικογενειακά βάρη τους, από τις επιχειρησιακές επιτροπές ή κάποιους κοινωνικούς οργανισμούς.

Στην Ελλάδα τα προγράμματα κοινωνικού τουρισμού άρχισαν να εφαρμόζονται από το 1982.

Ο κοινωνικός ή επιδοτούμενος τουρισμός αποτελεί το είδος εκείνο του τουρισμού που χαρακτηρίζεται από το γεγονός ότι πραγματοποιείται από μέλη του κοινωνικού συνόλου, των οποίων η αγοραστική δύναμη είναι περιορισμένη, χάρη σε ειδικές παροχές προς αυτά που μπορεί να είναι άμεσες ή έμμεσες.

Απαραίτητη προϋπόθεση για την ανάπτυξη του κοινωνικού τουρισμού είναι η κατάλληλη υποδομή, όπως τουριστικά καταλύματα που να ανταποκρίνονται στις οικονομικές δυνατότητες της πελατείας τους, δηλαδή των «Κοινωνικών Τουριστών», εφαρμογή επιχορηγούμενων προγραμμάτων κοινωνικού τουρισμού για ειδικές κατηγορίες ατόμων(σπουδαστές, στρατιώτες, συνταξιούχους) που η οικονομική τους κατάσταση δεν τους επιτρέπει να κάνουν διακοπές.

Τουρίστες αυτής της κατηγορίας μπορούν να εξυπηρετηθούν στα τουριστικά καταλύματα (Ξενοδοχεία, Campings, Ενοικιαζόμενα δωμάτια κ.λ.π.) του Νομού που επιθυμούν να δεχθούν τουρίστες αυτής της κατηγορίας.

6.1.10.Θαλάσσιος Τουρισμός

Ο θαλάσσιος τουρισμός είναι μια από τις δυναμικότερες μορφές του σύγχρονου τουρισμού.

Η σημασία του για τις χώρες που έχουν τις φυσικές προϋποθέσεις και τις οικονομικές δυνατότητες να τον αναπτύξουν είναι πολύ μεγάλη.

Η πιο παραγωγική και συναλλαγματοφόρα δραστηριότητα του θαλάσσιου τουρισμού είναι αυτή της ναύλωσης σκαφών αναψυχής κάθε είδους γιατί η πελατεία στην οποία απευθύνεται είναι κατά τον πλείστον τουρίστες υψηλών εισοδημάτων.

Απαραίτητη προϋπόθεση ανάπτυξης του θαλάσσιου τουρισμού είναι η δημιουργία της κατάλληλης υποδομής ιδιαίτερα δε η κατασκευή σύγχρονων και άρτια εξοπλισμένων μαρίνων για ελλιμενισμό και εξυπηρέτηση των σκαφών αναψυχής.

Ο Νομός Ηλείας λόγω γεωγραφικών και κλιματολογικών συνθηκών και μικρή απόσταση από τα Ιόνια νησιά, Ζάκυνθο, Κεφαλονιά και Ιθάκη, έχει τεράστιες δυνατότητες ανάπτυξης του θαλάσσιου τουρισμού.

6.1.11. Τουρισμός τρίτης ηλικίας

Τα άτομα της τρίτης ηλικίας συγκεντρώνουν σημαντικά πλεονεκτήματα για ταξίδια διότι:

- * Διαθέτουν ελεύθερο χρόνο.
- * Έχουν σταθερό εισόδημα.
- * Διαθέτουν υψηλό δείκτη αποταμίευσης λόγω νοοτροπίας και τρόπου ζωής.
- * Έχουν μεγάλη επιθυμία για ταξίδια και γενικότερα για τουρισμό
- * Ένα μεγάλο τμήμα του Εσωτερικού τουρισμού είναι άτομα τρίτης ηλικίας.
- * Τα Κέντρα Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων (ΚΑΠΗ) με σημαντικό αριθμό εκδρομών βοηθούν προς αυτή την κατεύθυνση.
- * Για τον τουρισμό τρίτης ηλικίας δεν απαιτείται ειδική υποδομή προκειμένου να επιδιωχθεί η ανάπτυξή του.
- * Ο τουρισμός αυτής της κατηγορίας μπορεί να συνδυασθεί και με τον θεραπευτικό τουρισμό.

Η ανάπτυξη αυτής της μορφής τουρισμού, όπως και άλλων μορφών τουρισμού, συνδέεται άμεσα με την κατάλληλη προβολή όλων των τουριστικών διαθεσίμων του Νομού ώστε ο τουρίστας αυτής της κατηγορίας να μην επισκέπτεται μόνο μια περιοχή του Νομού (π.χ. Αρχαία Ολυμπία) αλλά να παραμένει μεγαλύτερο χρονικό διάστημα στο Νομό επισκέπτοντας όλα τα αξιοθέατα.

Περιοχές όπως ο Λάλας, η Φολόη, το Κούμανι, ο Καϊάφας, η Αρχαία Ολυμπία, η Ανδρίτσεινα, η Σμέρνα, η Σκαφιδιά, το Κάστρο, οι Θίνες Βαρθολομιού, το Φράγμα Πηνειού κ.α., είναι περιοχές που μπορούν να τύχουν ιδιαίτερου ενδιαφέροντος από τουρίστες αυτής της κατηγορίας.

7). ΙΕΡΑΡΧΗΣΗ ΣΤΟΧΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ.

Στο προηγούμενο κεφάλαιο αναπτύχθηκαν οι δυνατότητες ανάπτυξης του τουρισμού και των ήπιων μορφών αυτού στο Νομό Ηλείας.

Κρίνεται αναγκαίο και ειδικά μετά την ανάληψη των Ολυμπιακών αγώνων του 2004 από την Ελλάδα η θέσπιση προτεραιοτήτων για την καλύτερη αξιοποίηση και ανάδειξη των τουριστικών διαθεσίμων του Νομού για την προσέλκυση τουριστών.

Α΄ Στόχος

Ανάδειξη και αξιοποίηση Αρχαίας Ολυμπίας

Η Αρχαία Ολυμπία με την τεράστια διεθνή ακτινοβολία της ξεφεύγει βέβαια από τα όρια της Γεωγραφικής Ενότητας και πρέπει να αποτελέσει τον πυρήνα της όλης χωροταξικής διάρθρωσης του Τουρισμού στο Νομό, αλλά παράλληλα και έναν από τους βασικότερους πόλους τουριστικής ανάπτυξης σε εθνικό επίπεδο.

Μέχρι σήμερα η ανάπτυξη της Αρχαίας Ολυμπίας έχει γίνει είτε απρογραμματίστα είτε με εντελώς αποσπασματικό σχεδιασμό. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα η Αρχαία Ολυμπία και η ευρύτερη περιοχή της να μην έχει σήμερα την δυναμική που απαιτείται, προκυμένον να ανταποκριθεί στις σύγχρονες ανάγκες και απαιτήσεις, καθώς και στις μεταγενέστερες προοπτικές, τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004, την Πολιτιστική Ολυμπιάδα κ.λ.π.

Τόσο τα μνημεία της Αρχαίας Ολυμπίας όσο και η ευρύτερη περιοχή της αποτελούν θησαυρό ανυπολόγιστης αξίας στα χέρια της Ελληνικής πολιτείας, αφού δεν αποτελούν μόνο Ελληνική αλλά και πανανθρώπινη πολιτιστική κληρονομιά.

Η Ολυμπία στάθηκε για χίλια περίπου χρόνια εστία του Ελληνισμού, τόπος όπου ενσαρκώθηκε η ιδέα του καλού και αγαθού, τόπος όπου αναπτύχθηκε η ευγενής άμιλλα για το ωραίο και το υψηλό.

Οι λόγοι που οδήγησαν στην ευρεία ανάπτυξη της περιοχής και στην καθιέρωση του μύθου, που έζησε μέσα στους αιώνες αποτελεί ένα μέρος του προβληματισμού, που οδηγεί στην εξαγωγή χρήσιμων συμπερασμάτων για την σύγχρονη ανάπτυξη της Ολυμπίας.

Μια λεπτομερής έρευνα στο χώρο και το χρόνο βασισμένη σε επιστημονικό πλαίσιο δίνει και τους παρακάτω λόγους ανάπτυξης της Αρχαίας Ολυμπίας και της καθιέρωσης του μύθου:

Η περιοχή χαρακτηρίζεται από εφορία, ο κάμπος του Αλφειού και τα νερά του έδιναν άφθονες τροφές και καθαρό πόσιμο νερό, που ήταν βασικά στοιχεία για την ανάπτυξη του οικισμού και τη συγκέντρωση πολλών απόμων της εποχής εκείνης.

Το γειτονικό δάσος της Φολόης ήταν πλούσιος τόπος κυνηγίου και ξεκούρασης.

Η ήπια μορφολογία του εδάφους προσέφερε προσπελασιμότητα στην περιοχή που την καθιέρωσε σε οδικό μεταφορικό και πολιτιστικό κόμβο.

Το έδαφος της περιοχής προσέφερε άφθονο δομικό υλικό το οποίο βρισκόταν στην επιφάνεια και δεν απαιτούσε ιδιαίτερες και σκληρές μεθόδους εξόρυξης.

Το ήπιο μεσογειακό κλίμα της περιοχής, με ήπιο Χειμώνα και ζεστό Καλοκαίρι ήταν βασικός παράγοντας προσέλκυσης επισκεπτών.

Οι Ολυμπιακοί αγώνες συνέπιπταν με την πανσέληνο του Αυγούστου.

Οι αθλητές έφθαναν στην Ολυμπία ένα μήνα πριν τους αγώνες, τον Ιούλιο για να προετοιμαστούν και να γυμναστούν στα Γυμνάσια της Ήλιδας και της Ολυμπίας.

Ο ζεστός καιρός ευνοούσε την φιλοξενία των αθλητών οι οποίοι διέμεναν σε πρόχειρα καταλύματα στην ύπαιθρο.

Τα προηγούμενα επιμέρους στοιχεία συνθέτουν μια ολοκληρωμένη εικόνα του χώρου της Αρχαίας Ολυμπίας. Τα στοιχεία αυτά αποτελούν ταυτόχρονα το κύριο υπόβαθρο για την εδραίωση του μύθου που ανέδειξε την Ολυμπία σε τόπο ιερό, σε τόπο που γέννησε την έξαρση της ιδέας της Ελληνικής και παγκόσμιας ενότητας ως υπέρτατο ιδανικό ευγενούς άμιλλας και πολιτισμού.

Γνωρίζοντας τις δυνατότητες της περιοχής και θέτοντας σαν στόχο ένα σύγχρονο πλαίσιο ανάπτυξης, οι προσπάθειες πρέπει να αφορούν την ευρύτερη περιοχή της Ολυμπίας, εκτός του χώρου των αρχαιοτήτων, με παράλληλο στόχο την απόλυτη προστασία και σεβασμό του χώρου των αρχαιοτήτων.

Αυτό το πλαίσιο ανάπτυξης πρέπει να έχει βασικό στόχο η πόλη της Ολυμπίας, αλλά και η ευρύτερη περιοχή, να διασφαλίσουν σταθερή τουριστική κίνηση για την θερινή περίοδο και παράλληλα να αποκτήσουν σημαντική κίνηση και την Χειμερινή περίοδο.

Η παρουσία της Αρχαίας Ολυμπίας δίνει ένα τεράστιο πλεονέκτημα στο Νομό, πάνω στο οποίο μπορεί να στηριχθεί μια πολιτική συνολικής αναβάθμισης του τουριστικού τομέα σε ολόκληρο το Νομό Ηλείας.

Στόχος πρώτης προτεραιότητας για την τουριστική ανάπτυξη του Νομού είναι η ανάδειξη και αξιοποίηση της Αρχαίας Ολυμπίας με :

- * Την αναβάθμιση της μουσειακής υποδομής της.
- * Την καθιέρωσή της ως παγκόσμιου Κέντρου της Ολυμπιακής και Αθλητικής ιδέας και αξεπέραστου κέντρου της κλασικής τέχνης.
- * Αναβάθμιση της τελετής της Αφής της Ολυμπιακής Φλόγας.
- * Την δημιουργία υποδομής πολιτιστικών και συνεδριακών δραστηριοτήτων.
- * Την σύνδεσή της με τα υπόλοιπα τουριστικά διαθέσιμα του Νομού .
- * Την προσέλκυση τουριστών με μεγάλη διάρκεια παραμονής και εναλλακτικών μορφών τουρισμού.
- * Την δημιουργία υποδομών στήριξης των τουριστικών δραστηριοτήτων που αφορούν την πληροφόρηση, την τεχνική υποστήριξη, το Marketing, την επαγγελματική κατάρτιση.
- * Την συνολική προβολή του Νομού με αιχμή την Αρχαία Ολυμπία.

Β. Στόχος

Ολοκλήρωση των έργων υποδομής.

Από τα σοβαρότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο τουρισμός στο Νομό Ηλείας είναι οι ανεπάρκειες που παρουσιάζονται στην τουριστική υποδομή. Τα έργα που αφορούν, έργα μεταφορικής υποδομής, οδικά, λιμενικά, σιδηροδρομικά έργα και έργα προστασίας περιβάλλοντος (διαχείριση αστικών αποβλήτων και διάθεσης των απορριμμάτων) καθώς και έργα ύδρευσης, αποτελούν καθοριστικούς παράγοντες για την πορεία του τουρισμού.

Γ. Στόχος.

Ανάδειξη των αρχαιολογικών μνημείων – Ιστορικών τόπων και πολιτιστικών μνημείων εκτός Αρχαίας Ολυμπίας.

Ο Νομός Ηλείας όπως προαναφέρθηκε έχει να επιδείξει σημαντικά αρχαιολογικά μνημεία, ιστορικούς τόπους και πολιτιστικά μνημεία εκτός της Αρχαίας Ολυμπίας.

Η ανάδειξή τους και αξιοποίησή τους πρέπει να είναι κεντρικός στόχος για την τουριστική ανάπτυξη του Νομού.

Τα έργα που προτείνονται αναλυτικά παρακάτω συνοψίζονται:

- * Επιτάχυνση εργασιών συντήρησης Ναού Επικούρειου Απόλλωνα.
- * Έργα συντήρησης Κάστρου Χλεμούτσι.
- * Πραγματοποίηση ανασκαφών όπου απαιτούνται κυρίως στην Αρχαία Ήλιδα, την Αρχαία Φιγαλεία, την Πλατιάνα, το Λέπρεο και την Αλιφείρα.
- * Έργα προστασίας (περίφραξη, φύλαξη, πυροπροστασία).

Δ. Στόχος

Αξιοποίηση Ιαματικών Πηγών.

Ο Νομός Ηλείας προικίστηκε πλούσια από την φύση με πολλές ανεκτίμητης αξίας ιαματικές πηγές. Οι τέσσερες κύριες ιαματικές πηγές, Κυλλήνης, Καϊάφα, Υρμίνης και Πουρναρίου με πλήρη αξιοποίησή τους μέσα από τις δυνατότητες που παρέχουν

θα συντελέσουν καθοριστικά στην κοινωνικοοικονομική και τουριστική αναβάθμιση του Νομού.

Σήμερα η αξιοποίηση και εκμετάλλευσή τους συγκριτικά με τις δυνατότητές τους είναι πολύ χαμηλή έως ανύπαρκτη. Λειτουργούν μακριά από τη σύγχρονη αντίληψη και ανάγκη.

Ο θεραπευτικός (ιαματικός) τουρισμός μπορεί να αποτελέσει βασικό μοχλό της τουριστικής ανάπτυξης στο Νομό τα απαιτούμενα έργα για την αξιοποίηση των τεσσάρων κύριων ιαματικών πηγών του Νομού παρουσιάζονται στη συνέχεια.

Ε. Στόχος

Αξιοποίηση παραλιών.

Οι αμμώδεις παραλίες μήκους από 100 χιλιόμετρα, με μεγάλο αριθμό από παραλιακά πευκοδάση, με αμμοθίνες πρέπει να αξιοποιηθούν κατά προτεραιότητα για την προσέλκυση παραθεριστών και διερχόμενων τουριστών. Η ανάδειξη των παραλιών με την δημιουργία νέων και την βελτίωση των υπάρχοντων οδικών προσβάσεων προς αυτές καθώς και η παράλληλη δημιουργία ελαφρών εγκαταστάσεων, αναψυχής που αναλύονται παρακάτω, θα βοηθήσουν στην τουριστική ανάπτυξη του Νομού.

Πρέπει ωστόσο να ληφθεί ειδική μέριμνα για τα χιλιάδες αυθαίρετα που υπάρχουν στις παραλίες του Νομού, αφενός να σταματήσει η κατασκευή νέων κτισμάτων και αφετέρου να πολεοδομηθούν και να αποκτήσουν έργα υποδομών τα υπάρχοντα.

ΣΤ. Στόχος

Έργα Αθλητισμού.

Είναι αντιφατικό η Αρχαία Ολυμπία, η κοιτίδα του Ολυμπισμού και ο Νομός γενικότερα να στερούνται έργων αθλητικής υποδομής.

Η δημιουργία σταδίου Ολυμπιακών προδιαγραφών, σύγχρονων Κολυμβητηρίων, κατασκευή γηπέδων τέννις, γκόλφ, κέντρου προστασίας αθλητών, δημιουργία διαδρόμων περιπάτου, χώρου ιππασίας είναι απαραίτητα για την τουριστική ανάπτυξη του Νομού.

Η ίδρυση του τμήματος Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού (ΤΕΦΑΑ) στο Νομό είναι πάγιο αίτημα των φορέων και των κατοίκων συνδεδεμένο με την αθλητική και παγκόσμια αίγλη της Αρχαίας Ολυμπίας ως κοιτίδας του Ολυμπισμού.

Ζ. Στόχος

Αξιοποίηση και προστασία δασών – Ανάδειξη ευαίσθητων περιοχών.

Οι τεράστιες ελλείψεις της τεχνικής και κοινωνικής υποδομής και η έλλειψη στοιχειώδους καταλυματικής υποδομής και εξυπηρετήσεων, στις περιοχές των δασών του Νομού, κυρίως των δασών Φολόης, Κάπελης, Σμέρνας, Πηνείας και Στροφυλιάς μη δενίζουν την τουριστική ανάπτυξη των περιοχών αυτών παρά το γεγονός ότι υπάρχουν μεγάλες δυνατότητες.

Η μη ανάδειξη των ευαίσθητων περιοχών Κοτυχίου και Αλφειού ποταμού κυρίως λόγω σοβαρών περιβαλλοντικών προβλημάτων που τις υποβαθμίζουν καθώς και η μη αξιοποίηση του χώρου της πρώην λίμνης Μουριάς δεν βοηθούν στην τουριστική ανάπτυξη του Νομού.

Τα έργα που προτείνονται παρακάτω για τις περιοχές αυτές έχουν στόχο αφενός να σταματήσει η περαιτέρω υποβάθμισή τους αφετέρου στοχεύουν στην οικολογική – τουριστική αξιοποίησή τους.

ΜΕΡΟΣ Γ

8). ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Σύμφωνα με όλες τις ενδείξεις, λόγω:

* Των Ολυμπιακών αγώνων του 2004.

* Της Πολιτιστικής Ολυμπιάδας.

* Του συνεχώς αυξανόμενου αριθμού ανθρώπων εσωτερικού και εξωτερικού που κάνουν τουρισμό στην Ελλάδα, αναμένεται τα επόμενα χρόνια αύξηση του αριθμού των ατόμων που θα κάνουν τουρισμό στην χώρα μας και στον Νομό μας.

Προκύπτει όμως το ερώτημα κατά πόσο η χώρα μας και ειδικότερα η περιοχή μελέτης, δηλαδή ο Νομός Ηλείας, είναι προετοιμασμένος να δεχθεί τον αυξανόμενο όγκο του τουριστικού ρεύματος τα επόμενα χρόνια και ειδικότερα κατά πόσο διαθέτει την κατάλληλη τουριστική υποδομή.

Για να μπορέσει η περιοχή μελέτης να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις του διεθνούς τουρισμού θα πρέπει κατεπειγόντως να αντιμετωπίσει βασικά προβλήματα, κατασκευάζοντας έργα ανάπτυξης, τα οποία αναλύονται παρακάτω.

Είναι προφανές ότι ενώ στον τομέα των υποδομών μοχλό υλοποίησης του προγράμματος θα αποτελέσουν οι εισροές πόρων που θα εξασφαλισθούν από τα κρατικά προγράμματα και πρωτοβουλίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στον τομέα των παραγωγικών επενδύσεων η συμπεριφορά των επενδυτικών φορέων (κύρια του ιδιωτικού και συνεταιριστικού κ.λ.π.) δεν είναι δυνατόν ούτε να ελεγχθεί ούτε να προβλεφθεί.

Μερικά έργα παρότι δεν εντάσσονται χωροταξικά στην υπό μελέτη περιοχή θεωρούνται μεγάλης σημασίας για την τουριστική ανάπτυξη του Νομού.

Τα έργα αυτά είναι:

Η Ζεύξη Ρίου – Αντιρρίου.

Έργο μεγάλης Περιφερειακής και Εθνικής σημασίας. Ενώνει την Πελοπόννησο με την Δυτική Στερεά Ελλάδα και την Ήπειρο. Ανήκει στα Διευρωπαϊκά δίκτυα μεταφορών ως τμήμα της ΠΑΘΕ.

Η συμβολή του έργου στην οικονομική, τουριστική και πολιτιστική ανάπτυξη θα είναι καθοριστική αν υπολογισθεί ότι κάθε χρόνο περνούν από εκεί 6,5 εκατομμύρια επιβάτες και 2,2 εκατομμύρια αυτοκίνητα από τα οποία 27% είναι φορτηγά και λεωφορεία. Η κατασκευή του έργου έχει αρχίσει από το 2001, συνεχίζεται με εντατικούς ρυθμούς και η ολοκλήρωση του αναμένεται στις αρχές του 2004.

Όταν ολοκληρωθεί η διέλευση του στενού Ρίου – Αντιρρίου θα γίνεται σε χρόνο 4 - 6 λεπτά αντί την μιας ώρας που απαιτείται σήμερα με τα οχηματαγωγά πλοία.

Η Ιονία Οδός.

Το έργο που περιλαμβάνεται στα βασικά δίκτυα των κλειστών αυτοκινητοδρόμων της χώρας ξεκινά από την περιοχή της Κακαβιάς και της Ηγουμενίσσας φθάνει στο Αντίρριο και το Ρίο – Πάτρα – Πύργο – Αρχαία Ολυμπία και μέσω των Δυτικών παραταλιών της Πελοποννήσου καταλήγει στην Καλαμάτα.

Θα έχει μήκος 462 χιλιόμετρα, προϋπολογισμό 1.379.310.344,82 ΕΥΡΩ, θα παρέχει ιδιαίτερη ασφάλεια, θα παρακάμπτει τα αστικά κέντρα και θα συντομεύει την διαδρομή Καλαμάτα – Κακαβιά κατά 200 χιλιόμετρα.

Περιφερειακή οδός Πάτρας.

Η περιφερειακή οδός της Πάτρας θα εξαλείψει την χρονοβόρα και δυσχερή διέλευση μέσω του κέντρου της Πάτρας αλλά και των επικίνδυνων τμημάτων της περιοχής Παραλίας Πατρών.

Η οδός έχει μήκος 18 χιλιομέτρων και προϋπολογισμό 176.082.171,68 ΕΥΡΩ. Θα διευκολύνει την σύνδεση του νομού Ηλείας με το οδικό δίκτυο Πάτρας – Αθήνας – Θεσσαλονίκης – Ευζώνων (ΠΑΘΕ).

Η ολοκλήρωση του έργου αναμένετε εντός του 2003.

8.1. Έργα μεταφορικής υποδομής στο Νομό Ηλείας

8.1.1. Έργα οδικής υποδομής

Ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο τουρισμός στον Νομό Ηλείας. (όπως προαναφέρθηκε) είναι η ανεπάρκεια της μεταφορικής υποδομής για την ταχεία, άνετη και ασφαλή διακίνηση των τουριστικών.

Κλειστός αυτοκινητόδρομος Πάτρας – Καλαμάτας και σύνδεση με Αρχαία Ολυμπία

Αποτελεί τμήμα της Παραϊόνιας οδού και χρηματοδοτείται από εθνικούς και Κοινοτικούς πόρους έργο ιδιαίτερα αναγκαίο διότι η υφιστάμενη εθνική οδός Πάτρας – Πύργου με τις άπειρες ισόπεδες διαβάσεις αποτελεί δρόμο υψηλότερου κινδύνου. Η σύνδεση της Παραϊόνιας οδού με την Αρχαία Ολυμπία είναι αναγκαία εν όψει της διεξαγωγής των Ολυμπιακών αγώνων του 2004.

Παράκαμψη Αρχαίας Ολυμπίας – προς Βυτίνα.

Μόνο με την παράκαμψη της αρχαίας Ολυμπίας μπορεί να εφαρμοστεί ένα ρεαλιστικό σχέδιο για την ανάδειξη της σε κέντρο Ολυμπισμού και σύμβολο ειρήνης, πολιτισμού και αθλητισμού.

Το έργο έχει ενταχθεί στον εθνικό σχεδιασμό και έχει ξεκινήσει.

Σύνδεση Ε.Ο. Πύργου – Πατρών με την επαρχιακή οδό Πύργου – Κατακόλου.

Αφορά την σύνδεση της Ε.Ο Πύργου – Πατρών στην διασταύρωση βουνάργου με την επαρχιακή οδό Πύργου – Κατακόλου με παράκαμψη του Αγ. Ιωάννη. Έχει μήκος 3,3 Km. Ο δρόμος αυτός θα αποσυμφορήσει το κέντρο του Πύργου από την διερχόμενη εμπορευματική και τουριστική κίνηση προερχόμενη από το λιμάνι Κατακόλου. Εκπονείται η οριστική μελέτη του έργου.

Κόμβος Αγίου Ιωάννη

Συνδέει την Εθνική οδό με αφετηρία τη διασταύρωση Βουνάργου, με το δρόμο Πύργου – Κατακόλου στην έξοδο του Αγ. Ιωάννη.

Ο δρόμος έχει μήκος 3.3 χλμ. περίπου. Επίσης κατασκευάζεται μεγάλη γέφυρα για τη διέλευση της σιδηροδρομικής γραμμής και του ποταμού Ιάρδανου.

Ο προϋπολογισμός του έργου θα υπερβεί τα 5.869.405,72 ΕΥΡΩ , μέχρι στιγμής δεν έχει προταθεί σε κανένα πρόγραμμα για χρηματοδότηση.

Δρόμος Κυλλήνης – Ε.Ο. Πύργου – Πατρών

Δρόμος που θα διευκολύνει την κίνηση προς και από το λιμάνι της Κυλλήνης. Στο Β' ΚΠΣ έχει ενταχθεί και εκτελείται η παράκαμψη Νεοχωρίου.

Εκπονείται η οριστική μελέτη για το υπόλοιπο τμήμα.

Δρόμος Αρχαία Ολυμπία – Κρέστενα – Θάλασσα.

Ο δρόμος αυτός μήκους 15 Km δίνει την δυνατότητα εύκολης και ταχείας σύνδεσης της Αρχαίας Ολυμπίας με την Θάλασσα. Είναι πάγιο αίτημα του Διεθνούς Ολυμπιακού Κινήματος και σε συνδυασμό με την πολιτιστική Ολυμπιάδα, τους Ολυμπιακούς αγώνες του 2004 και την αναμενόμενη μεγάλη άφιξη τουριστών στην Αρχαία Ολυμπία, θα καταστεί περισσότερο ελκυστική την παραμονή των χιλιάδων επισκεπτών, με αποτέλεσμα την σημαντική αύξηση του χρόνου παραμονής των τουριστών τόσο στην Αρχαία Ολυμπία όσο και στις παραλιακές περιοχές του Δήμου Σκιλλούντος και Ζαχάρως.

Παραποτάμιος δρόμος καλυβάκια – Γέφυρα Άσπρων Σπιτιών – Σέκουλα – Ε.Ο. Ανδρίτσαινας – Μεγαλόπολης.

Με τον δρόμο αυτό σε συνδυασμό με την γέφυρα του Αλφειού που κατασκευάστηκε στα Άσπρα Σπίτια επιταχύνεται αφ' ενός η ταχύτερη οδική σύνδεση των επαρχιών Ηλείας και Ολυμπίας και αφ' ετέρου αποτελεί εναλλακτική διαδρομή του ε-

παρχιακού δρόμου Κρέστενα – Ανδρίτσαινα που παρουσιάζει σημαντικά προβλήματα κύρια λόγω κατολισθήσεων.

Παραθαλάσσιο οδικό δίκτυο Νομού Ηλείας

Έργο που θα κάνει εύκολη την πρόσβαση των τουριστών σε όλη την παραλιακή ζώνη του Νομού Ηλείας.

Αφορά τους δρόμους:

- * Παραθίνειος δρόμος από Γλύφα έως εκβολές Πηνειού.
- * Παραλιακή οδός Σαβάλια – Ροβιάτα – Αμαλιάδα – Δουνείκα.
- * Παραλιακή οδός Επιτάλιο – Κρέστενα – Κάτω Σαμικό – Καϊάφας.
- * Παραλιακή οδός Ζαχάρω – Κακόβατος – Νεοχώρι – Γιαννιτσοχώρι.

8.1.2. Έργα στις Αεροπορικές μεταφορές

Η συμβολή της αεροπορικής μεταφοράς στην Τουριστική βιομηχανία έχει απόλυτα αναγνωρισθεί σε παγκόσμια κλίμακα. Οι συγκριτικές υπέρ του αεροπλάνου διαπιστώσεις σε σχέση με τα άλλα μέσα μαζικής μεταφοράς, αλλά και ο ανταγωνισμός των αεροπορικών εταιρειών με αποτέλεσμα την μείωση του κόστους της μεταφοράς με αεροπλάνο, διευκόλυνε τους tour operators για προσφορές φθηνότερων πακέτων εκδρομών, οδηγούσαν ένα μεγάλο αριθμό τουριστών να προτιμά σαν μέσο μεταφοράς του για εκδρομές το αεροπλάνο.

Στον τομέα αυτό κυρίαρχο πρόβλημα για το Νομό είναι η έλλειψη αεροπορικών μεταφορών, με συνέπειες στην ανάπτυξη του τουρισμού, ιδιαίτερα όσον αφορά τις απ' ευθείας πτήσεις από εξωτερικό (charters). Σε προηγούμενο κεφάλαιο της παρούσας μελέτης παρατέθησαν αναλυτικά όλα τα στοιχεία της υφιστάμενης κατάστασης της αεροπορικής υποδομής στον Νομό.

Η επαναλειτουργία του **αεροδρομίου Ανδραβίδας** ως υποδοχέας πτήσεων Charters αποτελεί κεντρικό αίτημα των κατοίκων και των τουριστικών επιχειρηματιών

του Νομού που πρέπει να εξετασθεί με προσοχή. Ιδιαίτερα σήμερα μετά την ανάληψη από την χώρα μας της Ολυμπιάδας του 2004 και των μεγάλων τουριστικών επενδύσεων τόσο στα Λουτρά Κυλλήνης όσο και στο Δημοτικό διαμέρισμα Σκαφιδιάς του Δήμου Πύργου, επιβάλλεται περισσότερο από κάθε άλλη φορά η δημιουργία της απαραίτητης κτιριακής υποδομής για την λειτουργία του αεροδρομίου Ανδραβίδας και ως πολιτικού.

Στο Γ΄ Κοινοτικό πλαίσιο στήριξης έχει εγγραφεί πίστωση για την κατασκευή εγκαταστάσεων υποδοχής επιβατών στο αεροδρόμιο Ανδραβίδας. Μέχρι σήμερα το έργο βρίσκεται στο στάδιο παροχής των απαραίτητων εγκρίσεων (ΓΕΑ, ΥΠΑ, κ.λ.π.)

Θα πρέπει άμεσα:

- * Να χορηγηθούν οι απαραίτητες εγκρίσεις από ΓΕΑ – ΥΠΑ κ.λ.π.
- * Να συνταχθεί η μελέτη
- * Να εκτελεσθούν τα απαραίτητα έργα υποδοχής επιβατών charters, με ανέγερση αίθουσας επιβατών προς εξυπηρέτηση των επισκεπτών της Αρχαίας Ολυμπίας και παραθεριστών των μεγάλων τουριστικών μονάδων της περιοχής.

Όσον αφορά την αναβάθμιση του Πολεμικού Αεροδρομίου **Αράξου** αναμένεται το ανώτατο Τεχνικό Συμβούλιο ΣΕΠΑ της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας, να ελέγξει τις μελέτες και τα τεχνικά δελτία που έχουν συνταχθεί.

Εάν δεν υπάρξουν παρατηρήσεις για διορθώσεις και μετατροπές των σχεδίων θα προχωρήσει η δημοπράτηση των εργασιών και υπολογίζεται ότι θα έχει εγκατασταθεί ο εργολάβος μέσα στο 2002. Αν δεν υπάρξει πρόβλημα τα έργα θα έχουν ολοκληρωθεί έγκαιρα για τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004. Συγκεκριμένα θα κατασκευασθούν:

- * Ισόγειο κτίριο, που θα χρησιμοποιηθεί ως αίθουσα αναμονής και αφίξεων των επισκεπτών.
- * Καινούργια πίστα για τα αεροπλάνα.
- * Ένας τροχοδιάδρομος (συνδετήριος) μεταξύ των δύο πιστών που θα χρησιμοποιηθούν τα αεροπλάνα της πολιτικής αεροπορίας.

* Καθώς και βελτιώσεις στον υπάρχοντα τροχοδιάδρομο.

Γενικά είναι έργα που εύκολα χωρίς τεχνικές δυσκολίες και με έναν καλό ανάδοχο θα ολοκληρωθούν σύντομα.

8.1.3.Σιδηροδρομικά έργα

Η αναβάθμιση της γραμμής Πατρών – Πύργου θα πρέπει να προγραμματισθεί σαν έργο ενιαίο με το τμήμα της γραμμής Αθηνών – Κορίνθου – Πατρών.

Στα πλαίσια του ευρισκόμενου σε εξέλιξη αναπτυξιακού προγράμματος του ΟΣΕ 1994-1999 κατασκευάζεται ήδη νέα διπλή γραμμή στο τμήμα Αθήνας – Κορίνθου. Στις άμεσες προτεραιότητες του ΟΣΕ είναι η εξασφάλιση χρηματοδότησης και κατασκευής των απαιτούμενων έργων στο τμήμα Κορίνθου – Πάτρας.

Για το τμήμα της γραμμής Πατρών – Πύργου δεν υπάρχει μέχρι τώρα καμία ενέργεια για αναβάθμιση. Ο μελετητής εκτιμά ότι στην προοπτική της αναβάθμισης του σιδηροδρομικού δικτύου σε συνάρτηση με την πολιτιστική Ολυμπιάδα και τους Ολυμπιακούς αγώνες του 2004 θα πρέπει άμεσα να προχωρήσουν από τον ΟΣΕ οι διαδικασίες της σιδηροδρομικής γραμμής Πάτρας – Πύργου.

Γραμμή Κατακόλου – Πύργου – Αρχαίας Ολυμπίας

Είναι μια γραμμή με μεγάλη ιστορία στην περιοχή αφού είναι η πρώτη γραμμή που κατασκευάσθηκε εκτός Αθηνών την δεκαετία του 1870.

Είναι χαραγμένο στην μνήμη των παλιών κατοίκων αλλά και των επισκεπτών του Νομού το τρενάκι της γραμμής Κατακόλου – Πύργου και μετά Κατακόλου – Πύργου – Αρχαίας Ολυμπίας που αγάπησαν και είναι συνδεδεμένο με την ιστορία του τόπου.

Η δρομολόγηση ενός τρένου – αντίκα όμοιο με το παλιό τρενάκι κατάλληλα διασκευασμένου από μηχανολογικής και αισθητικής άποψης που θα έκανε την γραμμή αυτή, θα είχε σίγουρα σαν επιβάτες του μια πολύ μεγάλη μερίδα ντόπιων επιβατών αλλά και πολλών Ελλήνων και αλλοδαπών τουριστών.

Επίσης το τρενάκι αυτό θα μπορούσε να έχει επιβάτες του μεγάλο αριθμό τουριστών που φθάνουν με πλοίο στο λιμάνι του Κατακόλου προκειμένου να επισκεφθούν την Αρχαία Ολυμπία.

Σημειώνεται ότι υπάρχουν ακόμα οι ράγες του παλιού τραίνου που φθάνουν μέχρι την προβλήτα του λιμανιού.

Επίσης θα πρέπει να αναβαθμιστεί η γραμμή

- Καβάσιλα – Κυλλήνης και
- Να γίνει νέα γραμμή Αμαλιάδα – Αρχαία Ήλιδα.

Οι πιο πάνω γραμμές θα εξυπηρετούν την εύκολη και ταχεία πρόσβαση σε σημαντικούς αρχαιολογικούς και πολιτιστικούς πόρους του Νομού και ταυτόχρονα θα ικανοποιούν τον επισκέπτη που θα διέρχεται από περιοχές ιδιαίτερου φυσικού κάλους.

8.1.4.Λιμενικά Έργα

Όπως προαναφέρθηκε ο Νομός Ηλείας από πλευράς θαλασσίων συγκοινωνιών και λιμενικών εγκαταστάσεων εξυπηρετείται από τα λιμάνια Κατακόλου και Κυλλήνης.

Προβλεπόμενα έργα στο Λιμάνι Κυλλήνης.

Σύμφωνα με την οριστική μελέτη του λιμανιού Κυλλήνης, έχει προβλεφθεί κρηπίδωμα κρουαζιερόπλοιων βάθους – 10,60 με μήκος 250 Μ και ξεκινώντας υπό γωνία περίπου 105° από τα κρηπίδωματα Ε/Γ – Ο/Γ ακολουθεί γραμμή παράλληλη προς τον προσκείμενο μύλο, του οποίου θα αποτελέσει τη νέα εσωτερική κρηπίδωση σε απόσταση 50 Μ από αυτόν.

Η διαπλατυσμένη αυτή υπαγορευθείσα και από τεχνικούς λόγους είναι και απαραίτητη για την αντιμετώπιση της όλης διακίνησης και εξυπηρέτησης επιβατών κ' οχημάτων που θα προκύψει από την πλεύριση κρουαζιερόπλοιων στο κρηπίδωμα αυτό.

Το έργο αυτό έχει ενταχθεί από το Γ ΠΕΠ και η δημοπράτησή του είναι 10.564.930,30 ΕΥΡΩ.

Επίσης θα γίνει επέκταση στην προβλήτα του Αλιευτικού Λιμένα κατά 196 Μ και θα κατασκευασθούν παραλιακά. Ο προϋπολογισμός αυτού του έργου είναι 2.475.177 € κ' έχει προταθεί να χρηματοδοτηθεί από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας (ΕΠΑΛ) του Υπουργείου Γεωργίας.

Στο λιμάνι υπάρχει εγκεκριμένο (Master Plan) προγραμματικό σχέδιο.

Για να ολοκληρωθεί το έργο πρέπει:

- * Να γίνει επέκταση του προσήνεμου μώλου μέχρι το ακρόμωλο.
- * Κατασκευή υπήνεμου μώλου.
- * Ολοκλήρωση των κρηπίδωμάτων για την επιβατική και τουριστική κίνηση.
- * Κατασκευή αλιευτικού καταφυγίου.

Για τα έργα αυτά υπάρχει εγκεκριμένη οριστική μελέτη.

Τέλος στο Master plan προβλέπεται και η κατασκευή μαρίνας.

Μέχρι τώρα δεν έχει γίνει μελέτη προέγκρισης χωροθέτησής της.

Λιμάνι Κατακόλου.

Με απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου έχει ενταχθεί η μελέτη συμπληρωματικών εργασιών λιμένος Κατακόλου με προϋπολογισμό 293.470,28 ΕΥΡΩ παράλληλα έχει εκπονηθεί το Master Plan για το λιμάνι.

Στα πλαίσια του Προγράμματος ΕΛΛΑΔΑ 2004, εντάσσεται το έργο της αναβάθμισης του λιμένος Κατακόλου (νέο κρηπίδωμα, προστασία υπάρχοντος, εκβαθύνσεις μαρίνας, έργα αισθητικής και λειτουργικής αναβάθμισης, κ.α.). Ο αρχικός προϋπολογισμός για το έργο ανέρχεται σε 4.402.054,29 ΕΥΡΩ και θα επικαιροποιηθεί με την πρόοδο της τεχνικής μελέτης.

Το λιμάνι Κατακόλου παρουσιάζει σημαντικά προβλήματα τα οποία σχετίζονται με την υποδοχή κρουαζιερόπλοιων και την εξασφάλιση δυνατότητας ελλιμενισμού τους. Για το σκοπό αυτό απαιτούνται έργα βελτίωσης και εκσυγχρονισμού του, προκειμένου να αναβαθμιστεί η λειτουργικότητά του και να παρασχεθούν ουσιαστικές λιμενικές διευκολύνσεις.

Έχουν δημοπρατηθεί τα εξής έργα:

- * Διαπλάτυνση προσήνεμου μώλου για πρόσβαση στο κυρίως λιμάνι και δημιουργία θέσεων μικρών σκαφών (ιστιοφόρα).

- * Εκσκαφή λιμενολεκάνης.

Ο προϋπολογισμός των δημοπρατηθέντων έργων είναι 2.787.967,71 ΕΥΡΩ.

Απαιτούνται επίσης να γίνουν τα εξής έργα:

- * Διαπλάτυνση του υπάρχοντος προβλήτος και κρηπίδωση στο -10 για εξυπηρέτηση μεγάλων κρουαζιερόπλοιων.

- * Διαπλάτυνση και κρηπίδωση εμπρός από τον οικιστικό ιστό (κατάστημα) με ταυτόχρονη ανάπτυξη του εμπρός χερσαίου χώρου σε συνδυασμό με την μελλοντική λειτουργία της μαρίνας.

Η εκπόνηση (Master Plan) προγραμματικού σχεδίου για το λιμάνι θεωρείται απαραίτητο.

Η ολοκλήρωση της Μαρίνας Κατακόλου, θα αποτελέσει μια πύλη τουριστικής ροής προς την Αρχαία Ολυμπία και την υπόλοιπη περιοχή.

Με τη δημιουργία κατάλληλης υποδομής, πλέον οι επισκέπτες καταπλέοντας και διαμένοντας για μεγαλύτερα χρονικά διαστήματα στη σύγχρονη μαρίνα Κατακόλου, θα έχουν τη δυνατότητα να επισκεφθούν και να θαυμάσουν τα υπόλοιπα αξιοθέατα που τους προσφέρει ο νομός.

Επιπλέον το έργο αναβαθμίζοντας το δίκτυο μεταφορών της Δυτικής Ελλάδας, θα συμβάλλει θετικά στην ανάπτυξη όλων των τομέων της οικονομίας του Νομού.

Μαρίνα Κατακόλου

Η έλλειψη μιας εξοπλισμένης μαρίνας από την περιοχή, μέχρι σήμερα ήταν ανασταλτικός παράγοντας ανάπτυξης του θαλάσσιου τουρισμού.

Η πιο δυναμική και συναλλαγματοφόρος μορφή θαλάσσιου τουρισμού είναι η ναύλωση και εξυπηρέτηση σκαφών αναψυχής. Η πελατεία στην οποία απευθύνεται είναι στην πλειοψηφία οι τουρίστες υψηλής εισοδηματικής στάθμης.

Η παροχή επιπλέον υπηρεσιών (εστιατόρια, τουριστικά καταστήματα, κέντρα αναψυχής κ.α) σ' αυτόν τον τύπο τουρισμού, αναμφίβολα θα τονώσει οικονομικά την τοπική κοινωνία του Κατακόλου.

Αξιοποιώντας τα δεσμευμένα κονδύλια από την Ε.Ε. (1,7 εκατ. ECU) για την κατασκευή μαρίνας στο λιμάνι Κατακόλου προσφέρεται μια μοναδική ευκαιρία τουριστικής και οικονομικής αναβάθμισης της περιοχής.

Συγκεντρωτικά στοιχεία κόστους προτεινόμενων έργων

Στον πίνακα που ακολουθεί δίδονται συγκεντρωτικά στοιχεία κόστους των προτεινόμενων έργων και επεμβάσεων (περιλαμβανομένων Γ.Ε. & Ο.Ε., απροβλέπτων, αναθεωρήσεως και ΦΠΑ).

ΕΡΓΟ Δαπάνη(σε ΕΥΡΩ)

Επέκταση και διαπλάτυνση κεντρικού προβλήτα (επι πασσάλων)	4.598.679,38
Εκβάθυνση λιμενολεκάνης	628.026,41
Διαπλάτυνση παραλιακού κρηπιδώματος	451.944,24
Συμπληρωματικά εξωτερικά λιμενικά έργα Μαρίνας (επέκταση προσήνεμου μόλου & εσωτερικά κρηπιδωμένος υπήνεμος μόλος)	539.985,32
Χερσαία ζώνη διαχείμανσης τουριστικών και αλιευτικών σκαφών	369.772,56
Η/Μ εγκαταστάσεις	748.349,22
ΣΥΝΟΛΟ	7.336.757,15

Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης προτεινόμενων συμπληρωματικών έργων.

Το ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα υλοποίησης των προτεινόμενων έργων βασίζεται στις ακόλουθες παροχές :

- * Η επέκταση και διαπλάτυνση του κεντρικού προβλήτα του λιμένα θεωρείται έργο αμέσου προτεραιότητας για την ανάπτυξη του λιμένα, καθ' όσον η νέα θέση εξυπηρέτησης κρουαζιερόπλοιων είναι απαραίτητη για την κάλυψη υφιστάμενου και μελλοντικού μεταφορικού έργου.
- * Η υλοποίηση των συμπληρωματικών εξωτερικών έργων της μαρίνας είναι εφικτή μετά την ολοκλήρωση των υπό εκτέλεση έργων κατασκευής της Μαρίνας.

Συνοπτική περιγραφή και κοστολόγηση προτεινόμενων έργων Η/Μ εγκαταστάσεων.

α). Ηλεκτρικά – Φωτισμός.

Οι ηλεκτρικές εγκαταστάσεις περιλαμβάνουν τις ακόλουθες εργασίες ηλεκτροφωτισμού:

- * Ηλεκτροφωτισμός κεντρικού προβλήτα.
- * Ηλεκτροφωτισμός των παραλιακών κρηπιδωμάτων και του νέου κρηπιδώματος έμπροσθεν των εμπορικών/ τουριστικών καταστημάτων του λιμένα.
- * Νέος ηλεκτρικός πίνακας – Pillars εξωτερικού φωτισμού.
- * Στις ηλεκτρικές εγκαταστάσεις περιλαμβάνονται η προμήθεια και εγκατάσταση των ιστών φωτισμού και φωτιστικών σωμάτων, η κατασκευή νέων ηλεκτρικών δικτύων (καλωδιώσεις – σωληνώσεις), οι ηλεκτρικοί πίνακες και οι εγκαταστάσεις γείωσης.

Η προεκτιμώμενη δαπάνη για τις παραπάνω εργασίες ανέρχεται σε περίπου 352.164,34 ΕΥΡΩ (περιλαμβανομένων των Γ.Ε. & Ο.Ε. απροβλέπτων, αναθεωρήσεως και Φ.Π.Α.)

β). Ύδρευση

Οι υδραυλικές εγκαταστάσεις περιλαμβάνουν το δίκτυο ύδρευσης που ξεκινά από νέα (πρόσθετη) δεξαμενή νερού χωρητικότητας 400 m³, διασχίζει και τροφοδοτεί το παραλιακό κρηπίδωμα έμπροσθεν του απεντομωτηρίου και αναπτύσσεται κατά μήκος του κεντρικού προβλήτα του λιμένα, προβλέποντας τουλάχιστον 6 σημεία υδροληψίας εντός φρεατίων για την τροφοδοσία των πλοίων.

Συνεπώς οι προτεινόμενες υδραυλικές εγκαταστάσεις περιλαμβάνουν :

- * Δίκτυο ύδρευσης του κεντρικού προβλήτα και παραλιακών κρηπιδωμάτων
- * Δεξαμενή νερού (περίπου 400 m³)
- * Αντλητικό συγκρότημα νερού

Η προεκτιμώμενη δαπάνη για τις παραπάνω εργασίες ανέρχεται σε περίπου 58.694,05 ΕΥΡΩ.

γ). Μεγαφωνική εγκατάσταση

Η μεγαφωνική εγκατάσταση προβλέπεται για την περιοχή του νέου κρηπιδωματος του προσήνεμου μόλου και για τον κεντρικό προβλήτα του λιμένα.

Η προεκτιμώμενη δαπάνη για τις σχετικές εργασίες ανέρχεται σε περίπου 44.020,54 ΕΥΡΩ.

δ). Πυρόσβεση.

Οι εγκαταστάσεις πυρόσβεσης περιλαμβάνουν το αντλιοστάσιο, το δίκτυο σωληνώσεων, τους κρουνοίς πυρόσβεσης και τις πυροσβεστικές φωλιές. Θα καλύψουν τη χερσαία ζώνη των παραλιακών κρηπιδωμάτων και τον κεντρικό προβλήτα.

Η προεκτιμώμενη δαπάνη για τις παραπάνω εργασίες ανέρχεται σε 293.470,28 ΕΥΡΩ.

Γενικό σύνολο Προτεινόμενων Η/Μ εγκαταστάσεων :748.349,22 ΕΥΡΩ.

Προτάσεις για άλλες νέες εγκαταστάσεις

Πρόσθετες ανάγκες λιμενικής υποδομής θα προκύψουν από τη δημιουργία του Ηλειακού Χωριού (Περιοχή Θινών Βαρθολομιού) για την εξυπηρέτηση σκαφών αναψυχής. Παλιότερα είχε προταθεί η δημιουργία μαρίνας σε συνδυασμό με την εξυπηρέτηση αλιευτικών σκαφών στην περιοχή Βαρθολομιού η Γλύφας.

Έτσι, στη προοπτική αυτή, ο μελετητής προτείνει τη δημιουργία μαρίνας στην περιοχή Βαρθολομιού – Γλύφας Αρκουδίου, η χωροθέτηση της οποίας πρέπει να συνδυαστεί με το χωροταξικό σχέδιο που θα εκπονηθεί για την κατασκευή της.

8.2. Έργα προστασίας του περιβάλλοντος – ύδρευση

Ένα από τα πιεσικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει σήμερα ο Νομός Ηλείας είναι εκείνο της προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος.

Βασικοί στόχοι αντιμετώπισης του προβλήματος θα πρέπει να είναι:

- * Η ανάδειξη και προστασία του φυσικού περιβάλλοντος
- * Η διαφύλαξη των εδαφικών πόρων
- * Η ελεγχόμενη εκμετάλλευση των φυσικών πόρων.

Για την επίτευξη των στόχων αυτών, μεταξύ των άλλων είναι απαραίτητη η άμεση λήψη μέτρων στους τομείς:

- α) της διαχείρισης των αστικών αποβλήτων.
- β) της διάθεσης των απορριμμάτων
- γ) η σωστή διαχείριση των υδάτινων πόρων.

8.2.1. Έργα ύδρευσης.

Στον τομέα της ύδρευσης, που θεωρούμε ότι αποτελεί παράγοντα για την τουριστική κίνηση του Νομού, τα έργα που προτείνουμε είναι:

Κατασκευή δεύτερου αγωγού, υδρομαστεύσεων, γεωτρήσεων και έργων προστασίας υδροδότησης του Δήμου Πύργου και των Δημοτικών Διαμερισμάτων αυτού από την περιοχή «ΑΥΡΑ».

Βελτίωση και ολοκλήρωση του έργου υδροδότησης των Δήμων του Κάμπου από το Κακοτάρι.

Ολοκλήρωση της μελέτης για υδροδότηση μεγάλου τμήματος του Νομού από τις πηγές του Ερύμανθου.

8.2.2. Διαχείριση αστικών αποβλήτων.

Άμεσα έργα και ενέργειες στον τομέα της διαχείρισης των αστικών λυμμάτων προτείνονται:

Ολοκλήρωση των εγκαταστάσεων επεξεργασίας λυμμάτων του Δήμου Πύργου, του Δήμου Αρχαίας Ολυμπίας, των Δήμων Ανδραβίδας – Τραγανού και των Δήμων Γαστούνης – Βαρθολομιού.

Για τα πιο πάνω έργα υπάρχουν οι αναγκαίες χρηματοδοτήσεις.

Ολοκλήρωση των έργων για την λειτουργία του βιολογικού καθαρισμού Κατακόλου και η μελέτη δυνατότητας σύνδεσης μ' αυτόν και άλλων Δημοτικών Διαμερισμάτων του Δήμου Πύργου.

Χρηματοδότηση του έργου του Βιολογικού Καθαρισμού του Δήμου Βουπρασίας, για το οποίο υπάρχει μελέτη.

Μελέτες δικτύων αποχ/σης και εγκαταστάσεων επεξεργασίας λυμμάτων των υπολοίπων Δήμων του Νομού (Ωλένης, Βύλακος, Ιάρδανου, Πηνείας, Αλιφείρας, Ανδρίτσαινας, Κάστρου- Κυλλήνης, Λαμπεΐας, Λασιώνος, Φιγαλείας, Φολόης).

Κατασκευή δικτύων αποχ/σης στα Δημοτικά Διαμερίσματα των Δήμων Πύργου, Αμαλιάδας, Σκιλλούντος και να εξετασθεί η δυνατότητα σύνδεσής τους με τους βιολογικούς καθαρισμούς αυτών.

8.2.3.Διάθεση απορριμμάτων

Τα τεράστια περιβαλλοντικά προβλήματα που δημιουργούνται από την διάθεση των απορριμμάτων σε ακατάλληλους χώρους που σε πολλές περιπτώσεις είναι και παραθαλάσσιες περιοχές θέτουν σε κίνδυνο ακόμα και την δημόσια υγεία.

Η καθαριότητα είναι από τους παράγοντες που επηρεάζουν θετικά την τουριστική κίνηση μιας περιοχής.

Προτεινόμενα έργα.

Επανεκτίμηση του θέματος για την κατασκευή χώρου διάθεσης απορριμμάτων με όλες τις σύγχρονες προδιαγραφές στην θέση «Τριανταφυλλιά» για το οποίο υπάρχει χρηματοδότηση από το ΕΑΠΤΑ II. Ο χώρος αυτός μπορεί να εξυπηρετήσει τους δήμους Πύργου, Ιάρδανου, Βώλακος και πιθανόν του Δήμους Σκιλλούντος και Αρχαίας Ολυμπίας.

Πλήρη μελέτη για εξεύρεση χωρών διάθεσης των απορριμμάτων όλων των δήμων του Νομού.

Μελέτη – Προγραμματισμός ανακύκλωσης των απορριμμάτων που αποτελεί σήμερα διεθνή προτεραιότητα που υπαγορεύεται από περιβαλλοντικούς και οικονομικούς λόγους.

8.3.Ανάδειξη αρχαιολογικών μνημείων - Ιστορικών τόπων και πολιτιστικών μνημείων.

8.3.1Αρχαιολογικός χώρος Αρχαίας Ολυμπίας

Είσοδος

Η είσοδος στον Αρχαιολογικό χώρο γίνεται από τον Εθνικό δρόμο Πύργου – Τριπόλεως.

Παρουσιάζει σημαντική επικινδυνότητα λόγω των διερχομένων αυτοκινήτων και η αισθητική του χώρου είναι υποβαθμισμένη.

Πρόχειρα διαμορφωμένος χώρος υποδοχής χωρίς εγκαταστάσεις στοιχειωδών προσωπικών εξυπηρετήσεων.

Εσωτερικοί χώροι

Η σήμανση και η παροχή πληροφοριών εντός του αρχαιολογικού χώρου είναι ελλιπέστατοι, οι πινακίδες ενημέρωσης για τα ιστορικά θέματα του χώρου ανεπαρκείς. Η περιήγηση στις διαδρομές είναι δυσχερής χωρίς την στοιχειώδη υποδομή (βρύσες, παγκάκια, πινακίδες). Ανατολικά του σταδίου υπάρχει μη ανασκαμμένος αρχαιολογικός χώρος που εντοπίζεται ότι ήταν ο Ιππόδρομος της Αρχαίας Ολυμπίας.

Προτείνονται τα εξής έργα:

Η αναβάθμιση του αρχαιολογικού χώρου αποτελεί κεφαλαιώδους σημασίας προτεραιότητα για το Τουριστικό μέλλον της Αρχαίας Ολυμπίας και ολόκληρου του Νομού.

Έργα εισόδου.

- Προέκταση του χώρου εισόδου ώστε να συνδεθεί λειτουργικά με τον κεντρικό προτεινόμενο από την πολεοδομική μελέτη και την μελέτη της Αρχαιολογικής υπηρεσίας, πεζοδρόμιο με ταυτόχρονη απομάκρυνση του υπάρχοντος PARKING που επιβαρύνει κυκλοφοριακά και αισθητικά τον χώρο.

- Κατασκευή περιπτέρου στην είσοδο του Αρχαιολογικού χώρου που να «δένει» με το χώρο με αναβάθμιση των παρεχομένων υπηρεσιών για έκδοση εισιτηρίων, τον έλεγχο ασφάλειας και την ομαλή ροή των επισκεπτών στον αρχαιολογικό χώρο.

- Κέντρο πληροφόρησης μαζί με το περίπτερο εισόδου με κάλυψη των απαιτήσεων ολοκληρωμένης πληροφόρησης των επισκεπτών, με σύγχρονο ηλεκτρονικό εξοπλισμό για την αυτοξενάγηση όσων το επιθυμούν.

- Στο χώρο που υπάρχει σήμερα το PARKING μπορεί να διαμορφωθεί χώρος πρασίνου με καθιστικά και κρίνες. Στην αρχή του χώρου κοντά στην είσοδο μπορούν να κατασκευασθούν καλαίσθητα περίπτερα αναψυκτήρια – καταστήματα και περίπτερο γενικών εξυπηρετήσεων με W.C., ταχυδρομείο, καρτοτηλέφωνα και φύλαξη αποσκευών.

Επεμβάσεις στο εσωτερικό του Αρχαιολογικού χώρου.

Πλήρη σήμανση του χώρου και τοποθέτηση ενημερωτικών πινακίδων για τα ιστορικά θέματα του χώρου.

Τοποθέτηση καλαίσθητων κρινών και παγκάκια και μικρών ξύλινων δοχείων απορριμμάτων.

Τέλος θεωρείται σημαντικό έργο η δυνατότητα ανασκαφής του αρχαιολογικού χώρου Ανατολικά του σταδίου που εντοπίζεται ότι πιθανόν ήταν ο χώρος του Ιπποδρόμου της Αρχαίας Ολυμπίας.

8.3.2.Μουσεία

Αναβάθμιση Μουσείου Αρχαίας Ολυμπίας.

Η κατασκευή νέου Αρχαιολογικού Μουσείου στην αρχαία Ολυμπία, θεωρείται, προς το παρόν τουλάχιστον μη εφικτή λύση διότι:

α) Δεν έχει ευρεθεί κατάλληλος χώρος για την ανέγερσή του.

β) Η αναβάθμιση του Μουσείου της Αρχαίας Ολυμπίας, η αναπαλαίωση του παλιού Μουσείου της Αρχαίας Ολυμπίας, η κατασκευή Νέου Μουσείου στην Αρχαία Ήλιδα, το Μουσείο στην Δημοτική Αγορά μπορούν να καλύψουν τις ανάγκες στον τομέα αυτό.

Κρίνεται λοιπόν σκόπιμο και εφικτό στην παρούσα φάση να αναβαθμιστεί το υπάρχον Μουσείο στην Αρχαία Ολυμπία με επανέκθεση των εκθεμάτων του.

Η επανέκθεση μπορεί να γίνει με την κατασκευή νέων προθηκών, κατάλληλου φωτισμού προσεκτικά μελετημένου, νέων πιο κατατοπιστικών ενημερωτικών πινακίδων κλπ.

Επίσης κρίνεται απαραίτητη η μεταφορά της Αρχαιολογικής υπηρεσίας, που σήμερα στεγάζεται στο Μουσείο, στο κτίριο του ΣΠΑΠ και η χρησιμοποίηση του χώρου που καταλαμβάνει σήμερα για τις ανάγκες του Μουσείου.

Νέο Μουσείο Αρχαίας Ήλιδας

Το μόλις 200 m² μικρό μουσείο της Αρχαίας Ήλιδας δεν επαρκεί να στεγάσει τα ευρήματα των σωστικών ανασκαφών της Αρχαίας Ήλιδας και της γύρω περιοχής. Ο εκθεσιακός χώρος είναι μικρός και η έκθεση των αρχαίων δεν κινεί το ενδιαφέρον του επισκέπτη. Είναι απαραίτητη η δημιουργία ενός Νέου Μουσείου της Αρχαίας Ήλιδας μεγαλύτερου και σύγχρονου που θα στεγάσει τα εκθέματα του παλιού μουσείου αλλά και τα πολλά σημαντικά ευρήματα από παλιές και νέες ανασκαφές της περιοχής.

Για το νέο Μουσείο έχει γίνει η μελέτη και υπάρχει ο χώρος ανέγερσής του πλησίον του Δημοτικού Διαμερίσματος Ήλιδας.

Το συνολικό εμβαδόν του θα είναι 3.500 μέτρα. Αρχικά προβλέπεται η κατασκευή των 1.200 μέτρων αυτού με τα οποία μπορεί να είναι λειτουργικά αυτόνομα.

Μουσείο Δημοτικής Αγοράς Πύργου

Το κτίριο της Δημοτικής Αγοράς Πύργου, έργο του Ziller καταλαμβάνει ολόκληρο οικοδομικό τετράγωνο στο κέντρο του Πύργου, κοντά στην Εκκλησία του Αγίου Αθανασίου, έργο επίσης του Ziller.

Είναι κτίριο διαστάσεων 60x21 μ., απόλυτα συμμετρικά οργανωμένο γύρω από τρία αίθρια στον άξονα Βορά – Νότου με στους από τα αίθρια.

Μορφολογικά και λειτουργικά αποτελεί σημαντικό κτίριο στην αρχιτεκτονική της Ελλάδας. Έχει χαρακτηριστεί Αρχιτεκτονικό μνημείο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Έχει παραχωρηθεί από το Δήμο Πύργου στο Υπουργείο Πολιτισμού για τη διαμόρφωσή του σε Μουσείο.

Θα εκτεθούν σ' αυτό ευρήματα ανασκαφών από όλη την Ηλεία εκτός ευρημάτων της Αρχαίας Ολυμπίας και της Αρχαίας Ήλιδας.

Έχει ανατεθεί, με πανελλήνιο διαγωνισμό, η μελέτη έχει παραδοθεί και εγκριθεί η προμελέτη και ολοκληρώνεται η οριστική μελέτη του έργου.

Σχετικό με το πιο πάνω έργο είναι η διαμόρφωση του Περιβάλλοντος χώρου του κτιρίου, από την εκκλησία του Αγίου Αθανασίου έως την εκκλησία του Αγίου Νικολάου και τον λόφο του «ΕΠΑΡΧΕΙΟΥ».

Γι' αυτό το έργο υπάρχει οριστική μελέτη βραβευμένη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Αναπαλαίωση παλαιού Μουσείου

Για την αναπαλαίωση και ανακατασκευή του Παλαιού Μουσείου Αρχαίας Ολυμπίας έχει υπογραφεί σύμβαση ανάμεσα στο Υπουργείο Πολιτισμού και την ανάδοχο εργοληπτική εταιρεία με προϋπολογισμό 4.402.054,29 ΕΥΡΩ.

8.3.3. Έργα συντήρησης Ναού Επικούρειου Απόλλωνα.

Ο Ναός του Επικούρειου Απόλλωνα σηματοδοτεί πολιτιστικά τον Νομό Ηλείας. Βρίσκεται στην περιοχή Βάσσης της Ανδρίτσαινας, καλλιτέχνημα του Ικτίνου αποτελώντας μοναδικό παράδειγμα κλασικής αρχιτεκτονικής κ' όπως το Θησείο των Αθηνών, παραμένει σχεδόν ακέραιο. Κατά τον Πausανία ο Ναός του Επικούρειου Απόλλωνα ήταν ο ωραιότερος της Πελοποννήσου κ' έχαιρε Πανελληνίας φήμης.

Σήμερα δυστυχώς, αυτό το αριστούργημα στερείται της προβολής που του αξίζει. Έργα τουριστικής προβολής και υποδομής, καθώς και έργα οδικής προσπέλασης, είναι ανύπαρκτα.

Στα τέλη του 1997 εγκρίθηκε η μελέτη του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου (Κ.Α.Σ.) για την συντήρηση του . Η μέθοδος που θα ακολουθηθεί είναι η διάλυση του Ναού, η αποκατάσταση των μελών του και η επανατοποθέτησή τους.

Πρέπει να επιταχυνθεί ο χρόνος συντήρησης του μνημείου γιατί ο χρονικός ορίζοντας που έχει προβλεφθεί και είναι 15 χρόνια είναι πολύ μεγάλος. Σήμερα ο Ναός για την προφύλαξη από τα καιρικά φαινόμενα είναι κλεισμένος με ειδικό προστατευτικό κάλυμμα, κάτι που προκαλεί αντιδράσεις από τους τουρίστες, γιατί είναι μεν δυνατή η επίσκεψη του ναού, αλλά αδύνατη η φωτογράφιση του.

Οι εργασίες συντήρησης έχουν αρχίσει. Σταδιακά θα κατεβαίνουν τμήματα των αρχιτεκτονικών στοιχείων του Ναού, θα συντηρούνται και θα επανατοποθετούνται. Πάντα όμως, για την προσέλκυση τουριστών – επισκεπτών στο ναό βασικές προϋποθέσεις είναι:

α) Η προφύλαξη του Ναού ενάντια στις φυσικές καταστροφές και τη φθορά του χρόνου.

β) η κατασκευή των οδικών έργων για την ομαλή πρόσβαση στο Ναό και κύρια του δρόμου Θολό – Ν. Φιγαλεία – Ναός Επικούρειου Απόλλωνα.

γ) η προβολή του που αναφέρεται σ' άλλο κεφάλαιο.

Η υλοποίηση των παραπάνω προτάσεων θα μετατρέψει το Ναό σε πόλο έλξης επισκεπτών. Μέσα από τους θεσμούς του Ολυμπιακού Φεστιβάλ Νέων της Πολιτιστικής Ολυμπιάδας καθώς και Ολυμπιακών Αγώνων του 2004, πλήθος επισκεπτών θα μπορεί να θαυμάσει αυτό το αρχιτεκτονικό αριστούργημα κ' να βιώσει εντονότερα το θαύμα της Κλασικής Ελλάδας.

8.3.4. Έργα στο Κάστρο Κυλλήνης (Χλεμούτσι)

Το θαυμάσιο φρούριο του Χλεμουτσίου πρέπει να επισκευασθεί και να αξιοποιηθεί τουριστικά. Απαραίτητο είναι να προχωρήσουν με γρήγορο ρυθμό εργασίες συντήρησης και αναστήλωσής του.

Μέσα στις ευρύχωρες αίθουσες του φρουρίου μπορούν να γίνουν πολιτιστικές εκδηλώσεις, πρέπει ακόμα να λειτουργήσεις σε σωστότερη βάση από πλευράς υποδοχής των επισκεπτών.

Απαραίτητη είναι η προβολή του.

8.3.5. Ανάδειξη λοιπών Αρχαιολογικών – Ιστορικών χώρων.

Τα έργα που προτείνονται είναι:

* Πραγματοποίηση ανασκαφών όπου απαιτούνται κυρίως στην Αρχαία Ήλιδα, την Φιγαλεία, την Πλατιάνα, το Λέπρεο και την Αλιφείρα.

* Ειδική βαρύτητα πρέπει να δοθεί στην συνέχιση των ανασκαφών στην αρχαία Φιγαλεία (Παυλίτσα). Η Αρχαία Φιγαλεία είναι η πόλη που με δαπάνες της ανεγέρθη ο Ναός του Επικούρειου Απόλλωνα.

Το ανασκαφικό έργο έχει σχεδόν σταματήσει ελλείψει πιστώσεων. Οι ανασκαφές άρχισαν το 1995 και έφεραν στο φως το Ναό του Διός και της Αθηνάς. Επίσης κρίνεται σκόπιμη η ανάδειξη του παλιού μονοπατιού, του αρχαίου δηλαδή δρόμου, που συνέδεε την Αρχαία Φιγαλεία με τον Ναό του Επικούρειου Απόλλωνα.

- Προστασία των υπαρχόντων κτισμάτων και έργα αναστήλωσης.
- Διευθέτηση χώρων, κατασκευή μονοπατιών εκτός των Αρχαιολογικών χώρων.
- Φύλαξη τους και έκθεση των ευρημάτων στα προαναφερθέντα μουσεία.
- Έργα πρόσβασης και καθαρισμού.
- Προβολή των αρχαιολογικών και ιστορικών χώρων
- Έργα προστασίας χώρων (περίφραξη, φύλαξη, πυροπροστασία).

8.3.6 Ανάδειξη πολιτιστικών – θρησκευτικών μνημείων.

Βυζαντινά μοναστήρια και οι βυζαντινές εκκλησίες που υπάρχουν στο Νομό χάρη στην προσπάθεια της Μητρόπολης, των μοναχών και των κατοίκων του Νομού βρίσκονται σε αρκετά καλή κατάσταση.

Τα έργα που απαιτούνται είναι:

- Αναστήλωσης τμημάτων αυτών
- Συντήρησης
- Προστασίας
- Διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου
- Πυροπροστασίας και τώρα κύρια προβολής τους.

Έργα αξιοποίησης και προστασίας των **παραδοσιακών οικισμών** Ανδρίτσαινας – Πάνω ταξιαρχών, Σχινών, Περιβολιών, Στομίου, Ροδινών, ανήλιου, Φιγαλεί-

ας, Καλίδονας, Αντρωνίου καθώς και των παραδοσιακών βρυσών που αναφέρθηκαν σε προηγούμενο κεφάλαιο.

8.4. Έργα αξιοποίησης και κατασκευής θεάτρων

Θέατρο Δρούβα.

Βρίσκεται στην περιοχή «ΔΡΟΥΒΑ» Αρχ. Ολυμπίας, μέσα στο δάσος αναψυχής του οικισμού και είναι χωρητικότητας 300 θεατών.

Για την ενεργοποίησή του από την κατάσταση εγκατάλειψης που βρίσκεται σήμερα απαιτούνται:

- Έργα τεχνικών υποδομών για να μπορεί να ανταποκριθεί στις σύγχρονες απαιτήσεις.
- Διάβαση πεζών για την σύνδεση του οδικού δικτύου με το θέατρο, αποτελούμενη από σκαλιά που θα εντάσσονται αισθητικά στο φυσικό χώρο.
- Σχεδιασμός καμαρινιών και βοηθητικών χώρων και σκηνής.
- Εγκατάσταση ηλεκτροφωτισμού και σήμανσης
- Χώρο Parking.

Θέατρο «ΟΛΥΜΠΙΑ» στο Φλόκα.

Μετά την επιτυχημένη διοργάνωση των Φεστιβάλ Αρχαίας Ολυμπίας στο Θέατρο «ΟΛΥΜΠΙΑ» στο Φλόκα το 1997 και 1998 το θέατρο πρέπει να τύχει της ανάλογης προσοχής ώστε να διαδραματίσει πρωτεύοντα ρόλο στην πολιτιστική ζωή του Νομού προσελκύοντας τουρίστες από όλα τα μέρη της Ελλάδας αλλά και από το εξωτερικό.

Τα έργα που πρέπει να γίνουν είναι :

- Κατασκευή χώρου στάθμευσης
- Σήμανση
- Φωτισμός για την καλύτερη πρόσβαση στο Θέατρο.

Θέατρο Αρχαίας Ήλιδας

Η αναστήλωση του Θεάτρου είναι δεμένη και με διοργανώσεις συναφείς προς τους Ολυμπιακούς αγώνες του 2004.

Οι εργασίες του Θεάτρου έχουν ξεκινήσει.

8.5. Έργα ανάδειξης ευαίσθητων περιοχών

Λιμνοθάλασσα Κοτυχίου

Το οικοσύστημα της λιμνοθάλασσας Κοτυχίου είναι πολύ εύθραυστο και ασταθές. Έχει ενταχθεί στην κοινοτική οδηγία NATURA. Μεγάλο κίνδυνο για την λιμνοθάλασσα αποτελούν τα απόβλητα τόσο των μεταποιητικών μονάδων της περιοχής όσο και των οικισμών που χύνονται χωρίς επεξεργασία κοντά στην λιμνοθάλασσα μέσω των χειμάρρων με αποτέλεσμα την αλλοίωση και υποβάθμιση του οικοσυστήματος.

Αποτελεσματική μέθοδος προστασίας του υγροβιότοπου αποτελεί η αξιοποίησή του, **μαζί με το δάσος της Στροφυλλιάς** σαν μέρος κατεύθυνσης του **Οικολογικού τουρισμού**.

Σχετικά με την οριοθέτηση των ζωνών προστασίας της περιοχής της λιμνοθάλασσας Κοτυχίου προτείνεται να μείνουν ως έχουν με εξαίρεση τους οικισμούς Μπρινιά και Μεγάλο Πεύκο για τους οποίους προτείνεται η εκπόνηση και έγκριση χωροταξικής και οικιστικής οργάνωσης τους για να αντιμετωπισθούν τώρα οι μεγάλες πιέσεις της αυθαίρετης οικιστικής δόμησης που αν συνεχισθούν θα καταλήξουν στην ολοκληρωτική καταστροφή του υγροβιότοπου.

Επίσης απαιτούνται έργα:

- Αντιμετώπισης της επίχωσης της λιμνοθάλασσας Κοτυχίου
- Έργα ανάδειξης και προστασίας του περιβάλλοντος
- Λειτουργία κέντρου πληροφόρησης
- Σήμανση της περιοχής

- Εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου προγράμματος που θα περιλαμβάνει δράσεις προστασίας, αποκατάστασης και ανάδειξης της περιοχής, για την ανάπτυξη του οικολογικού τουρισμού.

Τέλος απαιτείται προβολή της περιοχής και ευαισθητοποίηση του κοινού.

Ο Αλφειός ποταμός

Ο Αλφειός ποταμός, ο μεγαλύτερος ποταμός σε έκταση και παροχή της Πελοποννήσου, με τους πλούσιους φυσικούς του πόρους που διασχίζει τόπους πανέμορφους μπορεί να αξιοποιηθεί με την δημιουργία ενός Διεθνών Προδιαγραφών Κατασκηνωτικού κέντρου που να μπορεί να οργανώνει διεξαγωγή αθλημάτων που έχουν σχέση με τον ποταμό. Τέτοια αθλήματα που καθημερινά αποκτούν νέους φίλους είναι τα canoe Kayak, River Trekking και Canyoning.

Από την ΗΛΕΙΑΚΗ Α.Ε. της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ηλείας εκπονείται ειδική Περιβαλλοντική μελέτη για τον Αλφειό ποταμό, που θα καθοριστούν οι χρήσεις γης της ευρύτερης περιοχής και του οικοσυστήματος του Δέλτα του Αλφειού. Στη συνέχεια θα εκδοθεί Προεδρικό διάταγμα για τις χρήσεις γης. Έτσι θα υπάρχει το θεσμικό πλαίσιο προστασίας του οικοσυστήματος.

Χρειάζονται ειδικά ενέργειες και έργα προστασίας και ανάδειξης της περιοχής του Δέλτα του Αλφειού όπως:

- Απαγόρευση ρίψης μπαζών, σκουπιδιών και βοθρολυμμάτων στον ποταμό
- Κατασκευή Βιολογικών καθαρισμών Πύργου και Αρχαίας Ολυμπίας.
- Έργα προστασίας και ανάδειξης του Αλφειού από το φράγμα έως τις εκβολές του. Είναι ένα τμήμα που έχει υποβαθμιστεί σημαντικά αλλά και υπάρχει σοβαρός κίνδυνος καταστροφής του φράγματος λόγω των αμμοχαλικοληψιών. Έχουν ξεκινήσει εργασίες επισκευής του φράγματος.
- Βασική προϋπόθεση ανάδειξης των δύο αυτών ευαίσθητων περιοχών είναι η επίλυση των περιβαλλοντικών προβλημάτων που τα υποβαθμίζουν.

Λίμνη Μουριάς

Η πρώην λίμνη της Μουριάς, με συνολική έκταση 6.560 στρεμμάτων, αποξηράνθηκε την περίοδο 1697-69 για να αποδοθεί στην γεωργική χρήση.

Μετά την αποξήρανση ακολούθησε αναδάσμος της γης. Μετά την δημιουργία των δρόμων προσπέλασης, αποστραγγιστικών και αρδευτικών τάφρων η καθαρή έκταση για γεωργική καλλιέργεια ήταν 5.480 στρέμματα χωρισμένα σε 56 αγροτεμάχια.

Σύμφωνα με εδαφολογικές αναλύσεις τα εδάφη της πρώην λίμνης Μουριάς κατατάσσονται ως εξής:

- * 2.600 στρέμματα θεωρούνται κατάλληλα για γεωργική χρήση
- * 2.100 στρέμματα είναι παθογενής έκταση μόνο στο υπέδαφος (βαθμός 30 cm).
- * 500 στρέμματα ελαφρώς αλατούχας και αλκαλιωμένα
- * 700 στρέμματα παντελώς ακατάλληλα για γεωργική χρήση.

Από την Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ηλείας το 1998 σε συνεργασία με τον «Σύλλογο Φίλων Λίμνης Μουριάς», εκπονήθηκε μελέτη για την αξιοποίηση της εκτάσεως της πρώην λίμνης Μουριάς η οποία προτείνει τρεις (3) εναλλακτικές λύσεις:

A' Λύση

Πρόκειται για επαναπλημμυρισμό της πλησιέστερης προς την θάλασσα ζώνης έκτασης της πρώην λίμνης Μουριάς εμβαδού 3.400 στρεμμάτων που είναι κατά το πλείστον άγονη και αναξιοποίητη.

Θέτει βασικές προϋποθέσεις την διατήρηση των παρακείμενων γεωργικών εκτάσεων και την διαφύλαξη των αυθαίρετων παραλιακών κατοικιών.

B' Λύση

Είναι παραλλαγή της Λύσης A', αλλά δεν θέτει προϋπόθεση προστασίας των παραλιακών αυθαίρετων κατοικιών, οι οποίες θα πρέπει να εγκαταληφθούν εφ' όσον βρίσκονται εντός ή πλησίον των ορίων της λίμνης.

Γ' Λύση

Πρόκειται για τον ολικό επαναπλημμυρισμό της έκτασης της πρώην λίμνης Μουριάς εμβαδού 6.500 περ. στρεμμάτων, δηλαδή επαναφορά της περιοχής αυτής στην προς της αποστράγγισης κατάσταση.

Η ανάλυση σκοπιμότητας έδειξε ότι η λύση του ολικού επαναπλημμυρισμού (Γ' Λύση) είναι η πλέον ενδεδειγμένη και ορθή επιλογή.

Τα οφέλη στην Τοπική Κοινωνία από τον επαναπλημμυρισμό της λίμνης Μουριάς θα είναι:

- Το περιβαλλοντικό όφελος στην τοπική κοινωνία με το επιχείρημα της επαναδημιουργίας του κατεστραμμένου υδροβιότοπου.
- Το οικολογικό όφελος από την επιστροφή της ορνιθοπανίδας στον υδροβιότοπο.

Τα τουριστικά οφέλη λόγω των προηγούμενων θα προέλθουν από επισκέπτες που θα έρθουν σε ένα χώρο ο οποίος θα μπορεί να καλύψει διάφορες ανάγκες του σύγχρονου ανθρώπου που θα αφορούν την αναψυχή και γενικότερα θα του προσφέρει διεξόδους που θα τον βοηθούν στην ψυχική του ικανοποίηση και ηρεμία. Είναι γεγονός και κοινή αίσθηση της σύγχρονης κοινωνίας ότι υπάρχει έντονη ανάγκη για την κάλυψη τέτοιων αγαθών.

Σε ένα φυσικό χώρο που θα προσφέρει ομορφιά και ζωή σε δεκάδες είδη της τοπικής χλωρίδας και πανίδας εκεί που σήμερα υπάρχει ένα υποβαθμισμένο τοπίο θα δημιουργηθούν νέες ήπιες εκμετάλλευσης οικονομικές δραστηριότητες, για ανάπτυξης του οικολογικού τουρισμού στο Νομό

Η μελέτη προβλέπει την δημιουργία πλησίον της λίμνης κέντρων εστίασης, αναψυκτήρια, οικοτουριστικά καταλύματα, Αθλητικό κέντρο.

8.6. Έργα αξιοποίησης παραλιών.

Η αξιοποίηση και ανάδειξη των παραλιών του Νομού σε παραλίες κατάλληλες για κολύμπι, θαλάσσια σπορ και φυσιολατρία αποτελεί σημαντική προτεραιότητα,

τόσο για την προσέλκυση παραθεριστών και διερχομένων τουριστών, όσο και για τους ντόπιους κατοίκους. Η ανάδειξη των παραλιών θα γίνει με τη δημιουργία νέων και τη βελτίωση των υπάρχοντων οδικών προσβάσεων προς αυτές, καθώς και με την παράλληλη δημιουργία ελαφρών εγκαταστάσεων αναψυχής και πλαζ.

Στη συνέχεια παρουσιάζονται συνοπτικά προτάσεις ανάδειξης και αξιοποίησης των παραλιών κατά περιοχή. Μερικές από αυτές αναφέρονται σε έργα που έχουν ήδη προταθεί από ΟΤΑ της περιοχής, έχουν δε εγκριθεί οι αντίστοιχες μελέτες αξιοποίησης από τους ενδιαφερόμενους ΟΤΑ.

Περιοχή Λουτρών Υρμίνης (Κουνουπέλι)

Αναβάθμιση της παραλιακής περιοχής με έργα ανάδειξης και διαμόρφωσης της παραλίας χωρίς αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον. Προτείνονται: α) κατασκευή αναψυκτηρίου, β) υπαίθριες ξύλινες πέργκολες, γ) ελαφρά ξύλινα αποδυτήρια και δ) υπαίθριες ντουζιέρες. Επίσης προτείνεται η σύνδεση της περιοχής με το δάσος Στροφυλλιάς και τη λιμνοθάλασσα Κοτυχίου.

Μανωλάδα – Δάσος Στροφυλλιάς

Οργάνωση της παραλίας Μανωλάδας (Μέγα Πεύκο και Μπρίνια) και διαμόρφωση πλαζ με τη κατασκευή ελαφρών εγκαταστάσεων αναψυχής. Προτείνονται: α) κατασκευή μικρού αναψυκτηρίου, κατά προτίμηση μικρής καντίνας, β) υπαίθρια ξύλινα σκιάδια, γ) ελαφρά ξύλινα αποδυτήρια, δ) μικρά ξύλινα καθιστικά, ε) φωτισμοί, στ) ένθετοι ξύλινοι διάδρομοι στην άμμο και ζ) διαμόρφωση χώρου parking, με ιδιαίτερη προσοχή ώστε να μην αλλοιωθεί ο φυσικός χαρακτήρας του περιβάλλοντος.

Παραλία Λεχαινών.

Αξιοποίηση της παραλίας με τη δημιουργία ελαφρών εγκαταστάσεων αναψυχής και πλαζ. Προτείνονται: α) κατασκευή μικρού αναψυκτηρίου (μικρή καντίνα), β) ελαφρά ξύλινα σκιάδια, γ) ελαφρά ξύλινα αποδυτήρια, δ) ξύλινα καθιστικά, ε) υπαίθριες ντουζιέρες και στ) ένθετοι ξύλινοι διάδρομοι στην άμμο.

Μυρσίνη.

Στην παραλία Μυρσίνης υπάρχει κοινοτική έκταση 900 στρεμμάτων για την οποία έχει ήδη εκπονηθεί ολοκληρωμένη μελέτη για τη διαμόρφωση και αξιοποίηση της παραλιακής ζώνης της κοινότητας. Ήδη ο Δήμος Άνω Λιοσίων μαζί με το Δημοτικό διαμέρισμα Μυρσίνης έχουν προχωρήσει σε δημιουργία εγκαταστάσεων διαμονής και αναψυχής που λειτουργούν από το 1998.

Περιοχή Λιμανιού Κυλλήνης – Αρσανάς.

Υπάρχει κοινοτική έκταση 26 στρεμμάτων στην οποία προτείνεται η δημιουργία διαδρομής περιπάτου και σύνδεση με τον αρχαιολογικό χώρο Γλαρέντζας με την κατασκευή μικρών εγκαταστάσεων (πινακίδες σήμανσης, καθιστικά, φωτισμοί, κλπ) για την εξυπηρέτηση του αρχαιολογικού χώρου.

Παραλία Κάστρου.

Στην περιοχή Ψηλή Ράχη (δίπλα στο Robinson Club) προτείνεται η διαμόρφωση της παραλίας με τη δημιουργία πλαζ, για τις ανάγκες της Κοινότητας Κάστρου, με ιδιαίτερη προσοχή στην επιλογή υλικών και παρεμβάσεων για την προστασία και διατήρηση των ιδιαίτερου φυσικού κάλλους αμμοθινών. Πιο συγκεκριμένα προτείνονται: α) προσεκτική απομάκρυνση μπαζών, β) οργάνωση πλαζ με ελαφρά ξύλινα στοιχεία, γ) μικρό αναψυκτήριο με ελαφρά σκιάδια, δ) αποκατάσταση αμμοθινών.

Παραλία Βαρθολομιού

Προτείνεται η υλοποίηση υπάρχουσας μελέτης για τη διαμόρφωση της παραλίας θινών. Δεν αναμένονται σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον της περιοχής διότι οι παρεμβάσεις θα είναι ήπιες μορφής με τρόπο που δεν αλλοιώνει την φυσιογνωμία της και με αρμονικό δέσιμο με το περιβάλλον. Η προσπάθεια αποσκοπεί στην δημιουργία υψηλού επιπέδου χώρου αναψυχής, με απόλυτο σεβασμό στο περιβάλλον, με αισθητική αναβάθμιση του τοπίου και θετικές επιπτώσεις στην ανάπτυξη της περιοχής. Στο πλαίσιο των παραπάνω προτείνονται: α) δημιουργία υπαίθριου χώρου στάθμευσης ΙΧ 100 θέσεων, β) δημιουργία πρότυπου παιδότοπου, γ) η φύτευση των ελεύθερων χώρων, δ) νομιμοποίηση και εξωραϊσμός του υπάρχοντος αυθαίρετου αναψυκτηρίου.

Παραλία Παλαιοχωρίου

Μετά την μερική τουλάχιστον επέκταση του δικτύου των σταθμών μέτρησης ποιότητας των υδάτων των ποταμών Πηνειού και Αλφειού, έτσι ώστε να περιλαμβάνεται κατ' ελάχιστον η παρακολούθηση των ποιοτικών χαρακτηριστικών του ευαίσθητου οικοσυστήματος των εκβολών των δύο ποταμών στην παραλία Παλαιοχωρίου που γειπνιάζει με τις εκβολές του Πηνειού και **με απαραίτητη προϋπόθεση την απομάκρυνση του πεδίου βολής** που υπάρχει στην περιοχή, προτείνεται η διαμόρφωση της παραλίας με την κατασκευή ελαφρών εγκαταστάσεων αναψυχής και πλαζ. Πιο συγκεκριμένα προτείνονται: α) κατασκευή μικρού αναψυκτηρίου (κινητή καντίνα), β) ελαφρά ξύλινα σκιάδια, γ) ελαφρά ξύλινα αποδυτήρια, δ) ξύλινα καθιστικά, ε) υπαίθριες ντουζιέρες και στ) ένθετοι ξύλινοι διάδρομοι στην άμμο.

Παραλία Σαβαλίων

Προτείνεται η διαμόρφωση – αξιοποίηση της παραλιακής έκτασης του Δημοτικού διαμερίσματος Σαβαλίων σύμφωνα και με πρόταση της πρώην Κοινότητας για την κατασκευή σε πρώτη φάση: α) αναψυκτήριου με υπαίθριες πέργκολες, β) ελαφρά

ξύλινα αποδυτήρια, γ) υπαίθριων ντους, δ) υπαίθριων ξύλινων καθιστικών και ε) ένθετων ξύλινων διαδρόμων επί της άμμου και σε δεύτερη φάση: α) δημιουργία πρότυπου παιδότοπου (παιδικής χαράς), β) διαμόρφωση αθλητικών χώρων και γ) φύτευση των ελεύθερων χώρων με χλωρίδα της περιοχής.

Περιοχής Κουρούτας – Παλουκίου.

α) Προτείνεται η αξιοποίηση του δάσους Μαραθιάς (έκτασης 800 στρ.) με τη διαμόρφωση χώρου parking, δημιουργία διαδρόμων πεζοπορίας και βελτίωση των υπαρχόντων, καθώς και των απαραίτητων προσβάσεων στην ακτή, την κατασκευή μικρών καθιστικών ξεκούρασης, βελτίωση του χώρου που ήδη λειτουργεί θερινός κινηματογράφος, για την οργάνωση περισσότερων πολιτιστικών εκδηλώσεων.

β) Εξωραϊσμός του υπάρχοντος κτιρίου του Δήμου Αμαλιάδος που προβλέπεται για αναψυκτήριο στην είσοδο του δάσους, διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου του (έκταση 55 στρ.) απομάκρυνση των μπαζών, αποκατάσταση της φυσιογνωμίας της περιοχής και των αμμοθινών, καθαρισμός της παραλίας και κατασκευή ελαφρών εγκαταστάσεων πλαζ.

γ) Αξιοποίηση του παραλιακού δρόμου παλούκι – Κουρούτα – Δημοτικό Camping – Δάσος Μαραθιάς με πεζοδρόμηση του τμήματος Παλούκι – Κουρούτα. Επίσης προτείνεται η πολεοδόμηση της περιοχής Κουρούτας – Παλουκίου.

δ) Αξιοποίηση των παραλιών Κουρούτας και Παλουκίου με την κατασκευή ελαφρών εγκαταστάσεων πλαζ.

Δουνείικα.

Διαμόρφωση της παραλίας με ελαφρές εγκαταστάσεις για τους λουόμενους. Πιο συγκεκριμένα προτείνεται: α) κατασκευή μικρού αναψυκτηρίου (κινητή καντίνα), β) ελαφρά ξύλινα σκιάδια, γ) ελαφρά ξύλινα αποδυτήρια, δ) ξύλινα καθιστικά, ε) υπαίθριες ντουζιέρες και στ) ξύλινοι διάδρομοι στην άμμο.

Κατάκολο.

Το βουνό του Κατακόλου είναι χαρακτηριστικό σαν χώρος ιδιαίτερου φυσικού κάλλους και απαιτείται η προστασία του. Προτείνεται η αξιοποίηση του αρχαιολογικού χώρου (Ποντικόκαστρο) με καθαρισμό των τοιχοποιιών του κάστρου και της ευρύτερης περιοχής, διαμόρφωση και σήμανση του περιβάλλοντος χώρου και κατασκευή μικρών καθιστικών και έργων φωτισμού.

Επίσης προτείνεται η δημιουργία τουριστικής πολιτιστικής και οικολογικής διαδρομής (Αγ. Ανδρέας – Κατακόλου) κατά μήκος του βουνού με διαμορφωμένα σημεία όπου οι επισκέπτες θα μπορούν να απολαύσουν την διπλή θέα του Ιονίου. Προτείνεται ακόμη η ανάδειξη του χώρου του Φάρου. Τέλος, προτείνονται έργα αξιοποίησης της παραλίας Κατακόλου στην θέση Ακλυόνα σε συνδυασμό με τα κτίρια του ΟΣΕ και του αλσουλίου.

Σπιάντζα

Αξιοποίηση του δάσους της Σπιάντζας με έργα καθαρισμού, κατασκευή μικρών καθιστικών για την ανάδειξη του ως χώρου περιπάτου και αναψυχής με κατάλληλα μονοπάτια. Αξιοποίηση της παραλίας για την εξυπηρέτηση των λουομένων με την κατασκευή ελαφρών εγκαταστάσεων αναψυχής και πλαζ (σκιάδια, αποδυτήρια, ντουζιέρες, καντίνα, κλπ).

Παραλία Επιταλίου

Έργα αξιοποίησης της παραλίας, με απαραίτητη προϋπόθεση την διακοπή διάθεσης των απορριμμάτων, κατασκευή ελαφρών εγκαταστάσεων αναψυχής και πλαζ.

Παραλία Καϊάφα

Έργα αξιοποίησης της παραλίας στο ύψος του σιδηροδρομικού σταθμού (ελαφρές εγκαταστάσεις για την εξυπηρέτηση των λουομένων), δημιουργία αναψυκτηρίου και διαμόρφωση χώρου parking.

Παραλία Ζαχάρως

Κατασκευή χώρων άθλησης, αναψυχής και πλαζ (ελαφρές ξύλινες εγκαταστάσεις) στην παραλία Ζαχάρως και πιο συγκεκριμένα σύμφωνα με πρόταση του Δήμου Ζαχάρως, κατασκευή σε πρώτη φάση τριών συγκροτημάτων με γήπεδα αθλοπαιδιών και σε δεύτερη φάση ακόμα δύο συγκροτημάτων αθλοπαιδιών και καμπίνες.

Επίσης προτείνεται στην παραλιακή περιοχή στις εκβολές του ποταμού Ακίδα η διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου γύρω από το αναψυκτήριο.

Παραλιακή ζώνη Κακοβάτου – Νεοχωρίου – Κάτω Ταξιαρχών – Θολού – Γιαννιτσοχωρίου.

Αξιοποίηση των παραλιών με σεβασμό στο περιβάλλον για την προστασία των εξαιρετικών αμμοθινών της περιοχής, με την δημιουργία ελαφρών ξύλινων κατασκευών οργάνωσης πλαζ και εξυπηρέτησης για τους λουόμενους.

8.7. Έργα αξιοποίησης των Ιαματικών πηγών

Επειδή ο θεραπευτικός (ιαματικός) τουρισμός μπορεί να αποτελέσει τον βασικό μοχλό της τουριστικής ανάπτυξης στον Νομό βελτιώνοντας τόσο τον αριθμό των επισκεπτών αλλά και τον χρόνο παραμονής πιστεύουμε ότι τα έργα που απαιτούνται πρέπει με προτεραιότητα να κατασκευασθούν στο Νομό.

8.7.1. Ιαματικών πηγών Καϊάφα.

Η αξιοποίηση της περιοχής, δεδομένης της επίλυσης του ιδιοκτησιακού ή διαχειριστικού καθεστώτος της ευρύτερης περιοχής της λίμνης και των εγκαταστάσεων, προτείνεται κατ' αρχήν την εκπόνηση **«Μελέτης ανάπτυξης και διαμόρφωσης της περιοχής της λίμνης του Καϊάφα»** προϋπολογισμό 146.735,14 ΕΥΡΩ.

Η μελέτη αυτή θα είναι μια συνολική προσπάθεια επέμβασης. Θα είναι υποχρεωμένη να απαντήσει σε μια σειρά βασικών και καίριων ζητημάτων όπως:

Ο επιδιωκόμενο ρόλος της περιοχής στην περιφερειακή και τοπική τουριστική οικονομία και υποδομή, οι αναγκαίες ενέργειες υποστήριξης των έργων υποδομής ώστε να εξασφαλισθεί η βιωσιμότητά τους η τεχνοοικονομική διερεύνηση των προτεινόμενων επενδύσεων, η λεπτομερής αποτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, οι εναλλακτικές λύσεις ως προς τον φορέα υλοποίησης των προτάσεων κλπ.

Μετά τον εντοπισμό των στρατηγικών στόχων και των παραμέτρων που πρέπει να ληφθούν υπ' όψη, θα ακολουθήσει ο σχεδιασμός του έργου. Δηλαδή η οργανωτική δομή, η χωροθέτηση των βασικών λειτουργιών και οι απαιτούμενες υποδομές και οι τρόποι ένταξης της περιοχής σε τουριστικά κυκλώματα (marketing).

Τέλος η μελέτη θα δίνει το χρηματοδοτικό σχήμα και την διαδικασία υλοποίηση του όλου έργου. Μεγάλη σημασία έχει και η διερεύνηση του χρηματοδοτικού σχήματος, του χρονικού προγραμματισμού αυτών των έργων και του φορέα διαχείρισης της επένδυσης αυτής. Επισημαίνεται ο κίνδυνος να καταστεί το όλο έργο μια υπερεπένδυση, χωρίς ανταποδοτικότητα και σε αχρηστία.

Η σφαιρική διερεύνηση της αξιοποίησης, αυτής της πολύμορφης περιοχής, η σωστή και συνολική αντιμετώπιση των πολλών και διαφορετικών προβλημάτων της και ένα, όσο το δυνατόν, ευέλικτο και δραστήριο οργανωτικό σχήμα είναι οι βασικοί παράγοντες επιτυχίας.

Με βάση τα αποτελέσματα αυτής της μελέτης μπορούν να δρομολογηθούν οι επί μέρους μελέτες, αρχιτεκτονικές κλπ, και να προγραμματισθούν τα έργα και οι απαιτούμενες ενέργειες και δράσεις.

Ούτως ή άλλως στόχος είναι η ανάπτυξη της περιοχής του Καϊάφα σε τρεις βασικούς τομείς, οι οποίοι είναι:

- η ανάπτυξη της περιοχής σε ιαματικό κέντρο και λουτρόπολη με υπερτοπική σημασία,
- η μετατροπή της λίμνης σε διεθνές κωπηλατικό κέντρο και
- η οργάνωση της περιοχής σε παραθεριστικό κέντρο που συνδυάζει πολλές φυσικές ομορφιές ταυτόχρονα.

Οι βασικές προτάσεις υποδομής της περιοχής, οι οποίες προτείνεται να ληφθούν υπ' όψη στην προτεινόμενη μελέτη, είναι η εξής:

Κατασκευή νέου υδροθεραπευτηρίου, προϋπολογισμού 2.934.702,86 ΕΥΡΩ.

Επειδή ο βασικός χαρακτήρας που δίδεται στην περιοχή του Καϊάφα είναι άμεσα συνδεδεμένος με τις ιαματικές πηγές το έργο αυτό θεωρείται το πιο καίριο στην πραγμάτωση της ζητούμενης ανάπτυξης. Γύρω από αυτήν τη δραστηριότητα θα στηριχθεί η όλη προσπάθεια τουριστικής ανάπτυξης της περιοχής. Επομένως η ενεργοποίηση παντοιοτρόπως της ένταξης της επένδυσης σε συγκεκριμένα προγράμματα με σκοπό την ταχεία εξεύρεση χρηματοδότησής της, είναι βασική επιδίωξη.

Οργάνωση εγκαταστάσεων διημέρευσης, camping, bungalows συνολικού προεκτιμώμενου προϋπολογισμού 4.108.584,00 ΕΥΡΩ.

Η προαναφερθείσα μελέτη θα καθορίσει τον χαρακτήρα τα μεγέθη και την χωροθέτηση του ανωτέρου πλέγματος εγκαταστάσεων λαμβάνοντας υπ' όψη της δύο κύριες παραμέτρους, τη καλύτερη και αποδοτικότερη αξιοποίηση της περιοχής και ταυτόχρονα την μικρότερη δυνατή επιβάρυνση στο ευαίσθητο περιβαλλοντικά συστήματα της περιοχής. Προτείνεται η οργάνωση εγκαταστάσεων ελαφρύ τύπου και η κλίμακά τους να ακολουθεί την κλίμακα του χώρου, χωρίς διαταραχές της φυσικής ισορροπίας και χωρίς διατάραξη της δασικής περιοχής του Καϊάφα.

Ενδεικτικά ο μελετητής, υιοθετώντας τις βασικές προτάσεις της μελέτης του ΕΜΠ προτείνει την κατασκευή των εξής μονάδων των οποίων τα μεγέθη, ο χαρακτήρας και η θέση είναι ενδεικτικές διότι, όπως προαναφέρθη, αυτά θα προκύψουν από την ειδική μελέτη:

Χώρος διημέρευσης

Σε τοποθεσία κοντά στην θέση «Μπούκα» και σε έκταση 250 στρεμμάτων, γίνεται διαμόρφωση του χώρου και περιλαμβάνει γήπεδα αθλοπαιδιών, αποδυτήρια, W.C., λουομένων και περιπάτου, κρίνες, και άλλους χώρους εξυπηρέτησης των επι-

σκεπτών. Η δυναμικότητα αυτού του χώρου προβλέπεται και με τις αναγκαίες αργότερα επεκτάσεις να μπορεί να φθάσει τους 10.000 επισκέπτες.

Camping's

Σε χώρους δίπλα στον προαναφερθέντα χώρο διημέρευσης, προς την πλευρά της Ζαχάρως και σε έκταση 300 στρεμμάτων, δημιουργείται camping Α' κατηγορίας και χωρητικότητας 314 θέσεων σκηνών και τροχόσπιτων και 942 απόμων

Στην εγκατάσταση προβλέπονται κτίριο εισόδου, κοινόχρηστα W.C., ντους, μαγειρεία, πλυντήρια, self service, super market, γήπεδα αθλοπαιδιών, πισίνα, παιδική χαρά, χώροι στάθμευσης.

Bungalows

Σε αντίστοιχο χώρο με το camping και σε έκταση 60 στρεμμάτων, δημιουργείται συγκρότημα bungalows με συνολική δυναμικότητα 84 δωμάτια. Η εγκατάσταση διαμορφώνεται σε μονόροφους και διόροφους οικισμούς των 5-6 και 10-12 δωματίων αντιστοίχως. Το συγκρότημα περιλαμβάνει και γραφεία, bar, τραπεζαρία, μαγειρείο, υπαίθριο bar, αποθήκες, πισίνα, χώρους στάθμευσης.

Ανεξάρτητα από την εξέλιξη της αλλαγής του ιδιοκτησιακού ή διαχειριστικού καθεστώτος, διαδικασία η οποία είναι κρίσιμη στην αναπτυξιακή προσπάθεια, απαιτείται η άμεση προώθηση των υπολοίπων εργασιών και η ολοκλήρωσή τους στον ταχύτερο δυνατό χρόνο ώστε να εκλείψει η εικόνα εγκατάλειψης που επικρατεί παντού.

Τα ξενοδοχεία «Γεράνιο» και «Αρήνη» πρέπει να ολοκληρωθούν για να μπορέσει στοιχειωδώς να λειτουργεί η περιοχή ως υδροθεραπευτήριο. Οι αναγκαίες πιστώσεις θα προέλθουν από τον κρατικό προϋπολογισμό, αλλά και από την ένταξη της περιοχής στα αντίστοιχα προγράμματα ενίσχυσης του τουρισμού.

Έργα διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου, συνολικού προεκτιμώμενου προϋπολογισμού 293.470,29 ΕΥΡΩ. Περιλαμβάνουν πλήρη διαμόρφωση της νησίδας με τις ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις, της ευρύτερης περιοχής του υδροθεραπευτηρίου

και του περιβάλλοντος τη λίμνη χώρου, με ελεύθερους χώρους, χώρους πρασίνου, καθιστικά, πεζόδρομους κλπ., με όλες τις απαιτούμενες υποδομές.

Εγκατάσταση βιολογικού καθαρισμού ιαματικών πηγών προεκτιμώμενου προϋπολογισμού 586.940,57 ΕΥΡΩ.

Πρέπει να αρχίσει πολύ σύντομα και να εξυπηρετήσει τις πρώτες ανάγκες της περιοχής (θα έχει δυναμικότητα 1000 ατόμων). Θα πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπ' όψη η δυνατότητα της εγκατάστασης για επέκταση σταδιακά και ανάλογα με τις σχεδιαζόμενες ή προκύπτουσες ανάγκες.

Ιδιοκτησιακό καθεστώς

Βασικός ανασταλτικός παράγοντας στην διαδικασία ανάπτυξης και αξιοποίησης της περιοχής του Καϊάφα είναι το ιδιοκτησιακό καθεστώς που διέπει την περιοχή. Σήμερα η περιοχή βρίσκεται στην δικαιοδοσία του ΕΟΤ, ο οποίος από ότι φαίνεται αδυνατεί να ανταποκριθεί στις απαιτούμενες παρεμβάσεις που χρειάζονται.

8.7.2. Ιαματικών πηγών Πουρναρίου

Οι ιαματικές πηγές Πουρναρίου βρίσκονται σε μικρή απόσταση από την Αρχαία Ολυμπία και είναι γνωστές ως «Πηγές Ιονίων Νυμφών».

Έχουν θεραπευτικές ιδιότητες για αθριτικά, ισχυαλγίες κ.λ.π.

Οι ιαματικές πηγές παρόλο που λειτουργούσαν για πολλά χρόνια και με μεγάλο αριθμό λουομένων, στερούνται οποιασδήποτε, έστω και στοιχειώδους υποδομής.

Για την λειτουργία τους και την αποτελεσματική συμβολή τους στην τουριστική ανάπτυξη της περιοχής απαιτείται ο σχεδιασμός και η κατασκευή της απαραίτητης υποδομής.

Οι βασικές παρεμβάσεις που απαιτούνται για την αξιοποίηση και λειτουργία των λουτρών, έχουν συνοπτικά ως εξής:

Γεωλογικές – Υδρογεωλογικές παρεμβάσεις:

- Εκπόνηση εδαφομηχανικής έρευνας για τον καθορισμό των χαρακτηριστικών και των δυνατοτήτων θεμελίωσης των εδαφών της περιοχής.
- Καλλιέργεια ιαματικών πηγών
- Ανόρυξη γεωτρήσεων για μελέτη και τροφοδοσία σε περιπτώσεις ανάγκης.

Παρεμβάσεις θεραπευτικής υποδομής.

- Κατασκευή σύγχρονου λουτροθεραπευτηρίου
- Αύξηση θερμοκρασίας ιαματικού νερού φυσικά ή τεχνητά.
- Ανάπτυξη ιαματικής θεραπείας σύγχρονων ανπλήψεων : λασποθεραπείας, εισπνευσιοθεραπείας, καλλωπισμός, αεροθεραπεία, αποθεραπεία, αποκατάσταση.
- Τμήματα λουτροθεραπευτηρίου που υποστηρίζουν τις προαναφερθείσες υπηρεσίες :
 - τμήμα λουτρών
 - πισίνες ανοικτές και κλειστές
 - τμήμα φυσικοθεραπείας
 - τμήμα μερικών λουτρών
 - τμήμα λασπόλουτρων
 - τμήμα εισπνοθεραπείας

Παρεμβάσεις Κτιριακής Υποδομής :

- λουτροθεραπευτική μονάδα λούσεων

Παρεμβάσεις Έρευνας

- λεπτομερείς μετρήσεις – αναλύσεις ποιότητας και ποσότητας ιαματικών νερών για ένα χρόνο

- συνεχής παρακολούθηση, τήρηση αρχείου διακυμάνσεων των σταθερών του.

Παρεμβάσεις Μηχανολογικών Εγκαταστάσεων

- Εγκαταστάσεις συλλογής, αποθήκευσης και μεταφοράς ιαματικού νερού.
- Εγκαταστάσεις θέρμανσης νερού και χώρων, με πρόβλεψη εκμετάλλευσης εναλλακτικών πηγών ενέργειας.

Παρεμβάσεις για την προστασία Ιαματικών Νερών

- Καθορισμός ζωνών προστασίας και λήψη μέτρων σε αυτές
- Δημιουργία βιολογικού καθαρισμού για τη διάθεση των λυμάτων της ευρύτερης περιοχής.

Πριν όμως από τον οποιαδήποτε σχεδιασμό και τη λήψη αποφάσεων είναι απαραίτητη η αντιμετώπιση δύο κρίσιμων ζητημάτων :

- * Η διερεύνηση και αποσαφήνιση του ιδιοκτησιακού καθεστώτος των πηγών και της γύρω περιοχής, σε συνδυασμό με τον φορέα αξιοποίησής τους.
- * Η σύνταξη τεχνικοοικονομικής μελέτης σκοπιμότητας και βιωσιμότητας του έργου, με την διερεύνηση των εξής παραμέτρων :
 - * Ο επιδιωκόμενος ρόλος της περιοχής στην περιφερειακή και τοπική τουριστική οικονομία και υποδομή.
 - * Οι αναγκαίες ενέργειες υποστήριξης των έργων υποδομής ώστε να εξασφαλισθεί η βιωσιμότητά τους
 - * Η λεπτομερής αποτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, από τις προτεινόμενες εγκαταστάσεις και δραστηριότητες
 - * Ρεαλιστικά και ευέλικτα σενάρια χρηματοδοτικών σχημάτων υλοποίησης του έργου

Για το σκοπό αυτό προτείνεται η εκπόνηση «**Μελέτης Ανάπτυξης και Διαμόρφωσης της περιοχής Λουτρών Πουναρίου**», η οποία θα απαντήσει σε αυτά τα ερωτήματα.

Μετά τον εντοπισμό των στρατηγικών στόχων και των παραμέτρων που πρέπει να ληφθούν υπόψη, θα ακολουθήσει ο σχεδιασμός του έργου και η συγκεκριμενοποίηση της οργανωτικής δομής, η χωροθέτηση των βασικών λειτουργιών και οι απαιτούμενες υποδομές. Τέλος η μελέτη θα δίνει το χρηματοδοτικό σχήμα και την διαδικασία υλοποίησης του όλου έργου.

Με βάση τα αποτελέσματα αυτής της μελέτης μπορούν να δρομολογηθούν οι επιμέρους μελέτες, αρχιτεκτονικές κ.λ.π., και να προγραμματισθούν τα έργα και οι απαιτούμενες ενέργειες και δράσεις.

8.7.3.Λουτρών Υρμίνης.

Εφαρμογή της μελέτης του Εθνικού Μετσόβειου Πολυτεχνείου, για την αξιοποίηση των ιαματικών πηγών «Λουτρά Υρμίνης» και της γύρω περιοχής που περιλαμβάνει:

1. Προτάσεις Γεωλογικών - Υδρογεωλογικών Έργων

- εκπόνηση εδαφομηχανικής έρευνας για τον καθορισμό των χαρακτηριστικών και των δυνατοτήτων θεμελίωσης των εδαφών της περιοχής.
- καλλιέργεια ιαματικών πηγών σπηλαίου Λουτρών Υρμίνης.
- ανόρυξη δύο γεωτρήσεων για μελέτη και τροφοδοσία σε περιπτώσεις ανάγκης.

2.Προτάσεις βελτίωσης θεραπευτικής υποδομής

- κατασκευή σύγχρονου λουτροθεραπευτηρίου, με επιμέρους τμήματα για την υποστήριξη των προαναφερθείσων παθήσεων.
- αύξηση θερμοκρασίας ιαματικού νερού φυσικά ή τεχνητά
- υποστήριξη προληπτικής τόνωσης και αναζωογόνησης ανθρώπινου οργανισμού

- Τμήματα λουτροθεραπευτήριου που υποστηρίζουν τις προαναφερθείσες υπηρεσίες:
 - * Τμήμα λουτήρων
 - * Πισίνες ανοικτές και κλειστές
 - * Τμήμα φυσικοθεραπείας
 - * Τμήμα μερικών λουτρών
 - * Τμήμα λασπόλουτρων
 - * Τμήμα εισπνευσιοθεραπείας
 - * Τμήμα αισθητικής περιποίησης καλλωπισμού
 - * Αδυνατίσματος
 - * Τμήμα εγκύμνασης προπόνησης αθλητών
 - * Τμήμα πολύπλευρης ψυχαγωγίας

3. Προτάσεις Κτιριακής Υποδομής

- ✓ Λουτροθεραπευτική μονάδα δυναμικότητας 1.500 λούσεων την ημέρα.
- ✓ Ξενοδοχειακό συγκρότημα Α΄κατηγορίας δυναμικότητας 100 κλινών
- ✓ Μικρό τουριστικό χωριό Γ΄κατηγορίας (bungalows)
- ✓ Χώροι αναψυχής (αθλητισμός, πολιτισμός, θαλάσσια σπόρ κ.λ.π.

Θαλάσσια κολυμβητική δεξαμενή, για επιμήκυνση της λουτρικής – τουριστικής σεζόν.

4. Προτάσεις Μηχανολογικών Εγκαταστάσεων

- Εγκαταστάσεις συλλογής, αποθήκευσης και μεταφοράς ιαματικού νερού.
- Εγκαταστάσεις θέρμανσης νερού και χώρων, με πρόβλεψη εκμετάλλευσης εναλλακτικών πηγών ενέργειας.
- Εγκαταστάσεις εξυπηρέτησης ξενοδοχειακού συγκροτήματος και επιμέρους τμημάτων λουτροθεραπευτήριου
- Εγκαταστάσεις καθαρισμού λυμάτων και βιολογικού καθαρισμού, πρόβλεψη ανακύκλωσης χρησιμοποιημένου νερού.

- Εγκαταστάσεις υποστήριξης σπηλαίου (φωτισμός, αερισμός)
- Εγκαταστάσεις υποστήριξης ευρύτερης περιοχής(δίκτυο ύδρευσης, ηλεκτρικών και πυρασφάλειας).
- Μελέτη προδιαγραφών υλικών για αποφυγή διάβρωσής τους από το ιαματικό νερό και αποφυγή αλλοίωσης της σύνθεσής του.

5. Προτάσεις Αξιοποίησης Σπηλαίου Λουτρών Υρμίνης.

- Διαπλάτυνση δύσβατων σημείων σπηλαίου
- Αξιοποίηση φυσικών θαλάμων σπηλαίου
- Διάνοιξη σπηλαίου και πιθανή συνένωσή του με την υπάρχουσα σύραγγα στα ανατολικά.

6. Προτάσεις για την προστασία των Ιαματικών Πηγών.

- Καθορισμός ζωνών προστασίας και λήψη μέτρων σε αυτές
- Δημιουργία βιολογικού καθαρισμού για τη διάθεση των λυμάτων της ευρύτερης περιοχής.
- Συλλογή και διάθεση απορριμμάτων ευρύτερης περιοχής και κύρια της ακτής.
- Εγκατάσταση δικτύου πιεζομέτρων για έλεγχο διακυμάνσεων υδροφόρου ορίζοντα και διάγνωση πιθανών πηγών ρύπανσης.

7. Γενικότερες Προτάσεις Ανάπτυξης της Περιοχής.

- Οργάνωση – διαχείριση ευρύτερου χώρου Λουτρών Υρμίνης – δάσους Στροφυλλιάς.
- Αναδιαρθρώσεις καλλιεργειών περιοχής Στροφυλλιάς για τουριστικούς και αγροτουριστικούς σκοπούς
- Ανάπτυξη οικοτουρισμού στο δάσος Στροφυλλιάς

- Δημιουργία ελεύθερου γεωλογικού και θαλάσσιου πάρκου δάσους Στροφυλλιάς
- Ειδική τοπολογική έρευνα λουτρών Υρμίνης – περιοχής Καλογριάς και ευρύτερου χώρου.
- Μελέτη επιπτώσεων στην ευρύτερη περιοχή από την σχεδιαζόμενη τουριστική ανάπτυξη.
- Αξιοποίηση υδρολογικών πόρων δάσους Στροφυλλιάς
- Αξιοποίηση της σχετικά αυξημένης θερμοκρασίας στο θαλάσσιο χώρο των Λουτρών Υρμίνης για επιμήκυνση της περιόδου των θαλάσσιων Λουτρών.

8. Προτάσεις για Αποστραγγιστικά Έργα.

- Επίχωση του χώρου Λουτρών Υρμίνης και κατασκευή στραγγιστικού δικτύου για αποχέτευση ή αξιοποίηση του νερού.
- Δημιουργία λιμνοδεξαμενής, με εξεύρεση δανείων χωμάτων για τη ρύθμιση των ομβρίων.
- Μελέτη αποστράγγισης λιμναζόντων νερών και αντιμετώπιση του προβλήματος των κουνουπιών.

8.7.4. Λουτρών Κυλλήνης

Για τα έργα που απαιτούνται να γίνουν στην περιοχή των Λουτρών Κυλλήνης υπάρχει δεσμευτική γραπτή συμφωνία να εκτελεσθούν από την εταιρεία που ανέλαβε την εκμετάλλευσή τους.

8.8. Έργα προστασίας – αξιοποίησης δασών

8.8.1. Δάσος Στοφυλλιάς

Βασικοί άξονες ανάπτυξης του δάσους είναι :

- Οι δασοκομικές επεμβάσεις πρέπει να προστατεύουν και να διατηρούν το φυσικό οικοσύστημα με τον τωρινό του χαρακτήρα.
- Προτείνονται φυτεύσεις που πρέπει να γίνουν για τη διατήρηση της κουκουναριάς που κινδυνεύει από την επέκταση της χαλεπίου πεύκης.
- Προτείνεται η περιοδική ελεγχόμενη καύση των υδροχαρών φυτών, ώστε να αποτραπεί η συσώρευση οργανικής ύλης που προκαλεί ευτροφισμό των νερών.
- Προτείνεται η αποφυγή κατασκευής δικτύου δρόμων μέσα στο δάσος για την αποτροπή των κινδύνων που συνεπάγεται η ανεξέλεγκτη παρουσία επισκεπτών.
- Προτείνεται η κατασκευή ενός προσεκτικά σχεδιασμένου δικτύου μονοπατιών, ώστε να ελέγχεται η κίνηση των επισκεπτών.
- Προτείνεται η ανάπτυξη ήπιων δραστηριοτήτων αναψυχής (κατασκηνώσεις, ποδηλατοδρομία, ιππασία, κ.λ.π.).
- Προτείνεται ο έλεγχος της κυνηγετικής δραστηριότητας στο δάσος για λόγους προστασίας της πανίδας και αποφυγής κινδύνων για τους επισκέπτες.
- Προτείνεται η εφαρμογή ειδικών δασοκομικών χειρισμών για τη βελτίωση του φυσικού περιβάλλοντος και της αισθητικής του τοπίου.
- Προτείνεται η εφαρμογή προγράμματος φυτεύσεων, κλαδεύσεων και περιποίησης του δάσους.
- Προτείνεται η ανάπτυξη τριών οργανωμένων λειτουργικών συγκροτημάτων (Καλογριά, Κουνουπέλι, Παραλία Μανωλάδας) που θα προσφέρουν

χώρους στάθμευσης, πόσιμο νερό, εγκαταστάσεις λουτήρων και υγιεινής, παιχνιδότοπους κ.α.

- Προτείνονται δύο χώροι κατασκηνώσεων γενικής χρήσης (camping) στην Καλογριά και στη Μανωλάδα και κατασκήνωση για οργανωμένες ομάδες μέσα στο δάσος για την εξυπηρέτηση αναγκών οικότουρισμού.
- Προτείνεται τέλος, η ίδρυση διαχειριστικής υπηρεσίας του δάσους (με αρμοδιότητες διαχείρισης, ελέγχου, εξυπηρέτησης επισκεπτών κ.λ.π.).

8.8.2. Δρυόδασος Φολόης – Κάπελης.

Για την τουριστική αξιοποίηση του δρυοδάσους προτείνονται :

1. Η δημιουργία camping και χώρων pic-nic

Δημιουργία ενός camping στη δασική θέση «Φυτεία Μαύρης Πεύκης» στη συνδρομή των δρόμων προς Φολόη και δασόδρομος από δρόμο 111 προς Πέρσαινα.

Προτείνονται :

- Δημιουργία χώρου υποδοχής, ξύλινο «Reseption»
- Δημιουργία παιχνιδούπολης (κούνιες, τσουλήθρες κ.λ.π.).
- Χώροι στάθμευσης διαμορφωμένοι για τροχόσπιτα.
- Ειδικού χώροι για εγκατάσταση σκηνών.
- Δημιουργία ξύλινων τουαλετών.
- Δημιουργία χώρων pic-nic με ξύλινους τραπέζοπαγκους.
- Δημιουργία ξύλινου παρατηρητήριου.

2. Ίδρυση εκτροφείου θηραμάτων

Προτείνεται η ίδρυση ενός εκτροφείου πτερωτών θηραμάτων (ορτυκίου, φασιανού, ορεινής πέρδικας). Η δυναμικότητα παραγωγής του προτεινόμενου εκτροφείου θα μπορεί να ανέλθει σε 15.000 πτερωτά θηράματα.

Επίσης προτείνεται η εισαγωγή αγριόχοιρων, τους οποίους ευνοούν οι ιδανικές βιοκλιματικές συνθήκες (κυρίως του δάσους Αριάς) για τον γρήγορο πολλαπλασιασμό τους.

Μπορεί να δημιουργηθεί και ένα εκτροφείο λαγών, που μαζί με τα παραπάνω θα προσελκύσουν πολλούς κυνηγούς και κατά συνέπεια θα δώσουν μεγάλη ώθηση στον Δασικό Τουρισμό.

3. Κυνηγετικές ζώνες

Ολόκληρο το δασικό σύμπλεγμα Κάπελης – Φολόης μπορεί να αποτελέσει μια μεγάλη κυνηγετική ζώνη.

Ειδικότερα δε η δασική περιοχή «Άγιος Γεώργιος»της περιφέρειας του Δημοτικού Διαμερίσματος Μηλεών και οι δασικές θέσεις κατά μήκος του ποταμού Ερύμανθου (Δ.Δ Αχλαδινής) μπορούν να αποτελέσουν κυνηγετικές ζώνες όπου γίνεται κυρίως το πέρασμα για τις φάσες.

Η άφθονη τροφή που υπάρχει στο δρυόδασος της Κάπελης από σπόρους κυρίως βελανιδιάς, αριάς καθώς και τα βατόμουρα και οι καρποί κουμαριάς , προσελκύουν τις φάσες οι οποίες αποτελούν ένα από τα δημοφιλή θηράματα.

Όπως προαναφέρθηκε δεν υπάρχουν ιδιαίτερες κυνηγετικές ζώνες που θα μπορούσαν να προταθούν γιατί το δρυόδασος αποτελεί ολόκληρο μια μεγάλη κυνηγετική ζώνη.

Για να εφαρμοσθούν όμως οι προτάσεις για εκτροφή θηραμάτων στο δρυόδασος πρέπει να υπάρξει απαγόρευση του κυνηγιού και να αναπτυχθούν τα θηράματα.

4. Διαδρομές αναψυχής και περιπάτου

Ολόκληρο το δασικό δίκτυο (δασόδρομοι) που υπάρχουν μέσα στο σύμπλεγμα Κάπελης – Φολόης μπορούν να αποτελέσουν διαδρομές αναψυχής και περιπάτου, καθώς και ιππασίας.

Κάθε διαδρομή αναδεικνύει ιδιαίτερα χαρακτηριστικά στοιχεία του δάσους είτε της χλωρίδας, είτε της πανίδας, όπου κάθε περιηγητής μπορεί να απολαύσει τα εναλ-

λασσόμενα τοπία και να συλλέξει διάφορα βότανα αρωματικά – φαρμακευτικά (ρίγανη, μέντα, βατόμουρα, καρπούς καστανιάς κ.α.)

Επίσης ο περιηγητής μπορεί να κατευθυνθεί και προς τον Ερύμανθο ποταμό, από διαδρομή που ξεκινάει από δασόδρομο του Δ.Δ Αχλαδινής και να φθάσει ως τον Ερύμανθο ποταμό όπου μπορεί να ασχοληθεί και να ψυχαγωγηθεί με το ψάρεμα της πέστροφας.

5. Δημιουργία χώρων ιππασίας

Η ιππασία ενδείκνυται σαν ένα από τα πιο δημοφιλή σπόρ, το οποίο μπορεί να αποτελέσει πόλο έλξης πολλών τουριστών και να δώσει μια σημαντική ώθηση στον δασικό τουρισμό της περιοχής.

Με τη δημιουργία ενός ειδικά διαμορφωμένου χώρου και κατασκευή στάβλων για τη συγκέντρωση των αλόγων, στο χωριό Κούμανη ή Φολόη σε ιδιωτικό χώρο ή με παραχώρηση δημόσιας δασικής έκτασης σε κάποιο φορέα είτε ΟΤΑ, είτε δασικό ή αγροτικό συνεταιρισμό αλλά και κάποιου ιδιώτη επενδυτή μπορεί να συμβάλει στην ανάπτυξη του τουρισμού στην περιοχή του δρυοδάσους με σημαντικά οφέλη και για τον ίδιο.

Με την κατάλληλη διαφήμιση και την επιδότηση οικονομική ενίσχυση από αναπτυξιακούς Νόμους ή κανονισμούς της Ε.Ε κύρια από το Leader 2 μπορεί να δημιουργήσει ένα χώρο με κατάλληλες κατασκευές κτιριακές κ.λ.π. για την ανάπτυξη της ιππασίας με σημαντικά οικονομικά οφέλη.

Είναι μια λεπτή επιλογή που χρειάζεται γνώση από τον μελλοντικό επενδυτή προκειμένου να έχει τα αναμενόμενα οικονομικά οφέλη.

6. Ίδρυση δασικού μουσείου

Η ίδρυση ενός δασικού μουσείου είναι μια σημαντική δραστηριότητα, θα αναδειχθεί ο πολιτισμός, τα ήθη και τα έθιμα παλαιότερων ετών, η πολιτιστική παράδοση και η εξέλιξη των ανθρώπινων κοινωνιών, που έζησαν μέσα στο δασικό σύμπλεγμα Κάπελης – Φολόης.

Το δασικό Μουσείο θα πρέπει να περιλαμβάνει όλα τα εργαλεία που χρησιμοποιούσαν οι άνθρωποι του δάσους παλαιότερα για την υλοτομία των δένδρων και γενικά τη συγκομιδή υλογενών προϊόντων όπως :

- Τσεκούρι, 2 ή 3 τύποι
- Πριόνι – αλυσοπρίονο
- Τσάπα και αξίνα
- Μαχαίρι εμβολιασμού δένδρων
- Μεγάλα δοχεία για συγκέντρωση ρετινιού και τενεκεδάκια για την συλλογή ρητίνης
- Βαρέλια από ξύλο του δρυοδάσους
- Στάμνες – βίκες που χρησιμοποιούσαν οι υλοτόμοι για μεταφορά νερού
- Τράστα – ταγάρια που χρησιμοποιούσαν για τη μεταφορά της τροφής τους.

Επίσης μπορούν να συλλεχθούν φυτά – βοτανικά είδη και να τοποθετηθούν σε βιτρίνα προκειμένου ο επισκέπτης να ενημερώνεται για τη χλωρίδα της περιοχής, τη χρησιμότητά της για διάφορες ανάγκες του ανθρώπου όπως φαρμακευτικά είδη, αρωματικά, μελισσοκομικά, κτηνοτροφικά, καθώς και διάφοροι δασικοί καρποί.

Το δασικό μουσείο για να ολοκληρωθεί η λειτουργία του πρέπει να συμπληρωθεί με θηράματα της περιοχής όπως: λαγός, κουνάβι, αλεπού, τσακάλι, ασβός, ορεινή πέρδικα, φάσα, τσίχλα, τρυγόνι, μπεκάτσα, ορτύκι.

Η ίδρυση του δασικού μουσείου προτείνεται να γίνει στο Κούμανι στις εγκαταστάσεις του Ινστιτούτου Δασικών Ερευνών - Δασικός Μετεωρολογικός Σταθμός Κούμανι. Όπου υπάρχει ο χώρος, δηλαδή το κτίριο και στον περιβάλλοντα χώρο προτείνεται να φυτευτούν δασικά είδη, όπως κεφαλληνιακή ελάτη, μαύρη Πεύκη, ορεινή λεύκη, οξιά, καστανιά, θάμνοι, είδη κυπαρισσιού κ.λ.π.

Όλα τα δασικά είδη θα φυτευτούν γύρω από το δασικό μουσείο σε ένα αυστηρό κατευθυνόμενο χωροταξικό σχεδιασμό με βάση τις αρχές της Αρχιτεκτονικής τοπίου (χρώμα, υφή, σχήμα, μορφή) και της δασικής αναψυχής.

7. Βελτίωση της τεχνικής υποδομής (δασικό οδικό δίκτυο- αντιπυρικές

ζώνες – υδατοδεξαμενές)

Τα έργα αυτής της κατηγορίας αφορούν :

- * Την διάνοιξη, την ίδια πλάτυνση και την διαμόρφωση δασικών δρόμων.
- * Δημιουργία αντιπυρικών ζωνών για προστασία από τις πυρκαγιές.
- * Κατασκευή τεχνικών έργων όπως οχετών, αντιστηρίξεων κ.λ.π.
- * Καθορισμό της υπόρροφης βλάστησης.

8.8.3.Δάσος Σμέρνας.

Το δάσος της Σμέρνας ανήκει διοικητικά στο Δασαρχείο Ολυμπίας. Για την τουριστική αξιοποίηση του δάσους προτείνονται:

- Ανάπτυξη ήπιων δραστηριοτήτων αναψυχής (χώροι περιπάτου, ιππασία, κατασκηνώσεις).
- Κατασκευή δικτύου μονοπατιών.
- Δημιουργία παιδικών χαρών και χώρων pic-pic με ξύλινους τραπεζόπαγκους, παγκάκια και κιόσκια. Επίσης κατασκευή ξύλινων τουαλετών.
- Έργα προστασίας του δάσους από τις φωτιές.
- Εφαρμογή ειδικών δασοκομικών χειρισμών για τη βελτίωση του φυσικού περιβάλλοντος και της αισθητικής του χώρου.

8.9.Έργα Αθλητισμού.

Είναι αντιφατικό να επιχειρείται η διεθνής προώθηση της Αρχαίας Ολυμπίας, ως κοιτίδας του Ολυμπισμού και παράλληλα τόσο κύρια η Αρχαία Ολυμπία με την ευρύτερη περιοχή της αλλά και όλος ο Νομός Ηλείας να στερούνται στοιχειώδους αθλητικής υποδομής.

Στάδιο Ολυμπιακών Προδιαγραφών.

Η δημιουργία σταδίου Ολυμπιακών προδιαγραφών στην ευρύτερη περιοχή της Αρχαίας Ολυμπίας που αν δεν είναι δυνατόν να συμμετέχει στο πλέγμα των Ολυμπιακών εγκαταστάσεων της χώρας εν όψει των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 να χρησιμοποιείται για εθνικές, Βαλκανικές και Ευρωπαϊκές αθλητικές διοργανώσεις.

Ναυταθλητικές εγκαταστάσεις – Κωπηλασία.

Η λίμνη του Καϊάφα, από τις νοτιότερες λίμνες της Ευρώπης, περιέχει ιδανικές συνθήκες κωπηλασίας και ιδιαίτερα κατά την Χειμερινή περίοδο που οι λίμνες της Βόρειας Ευρώπης είναι παγωμένες.

Η κατασκευή ελαφρών εγκαταστάσεων αθλητισμού στη λίμνη για κανό και wind surf και εγκαταστάσεις για αγώνες σκί.

Επίσης προτείνεται η κατασκευή ναυταθλητικών εγκαταστάσεων στο φράγμα Πηνειού.

Σύγχρονα Κολυμβητήρια.

Στο Νομό δεν υπάρχουν σύγχρονα Κολυμβητήρια. Η ίδρυσή τους αποτελεί αναγκαιότητα για την αθλητική υποδομή του Νομού.

Προτείνεται η κατασκευή σύγχρονων Κολυμβητηρίων στον Πύργο και την Αμαλιάδα.

Δημιουργία διαδρόμων περιπάτου.

Η κατασκευή ορισμένων έργων ελαφράς υποδομής όπως σήμανση, χαρτογράφηση, κιόσκια, παγκάκια και τραπεζόπαγκοι, βρύσες, μικρά δοχεία απορριμμάτων χρειάζονται για τη δημιουργία διαδρομών περιπάτου διαφορετικών αποστάσεων (πέντε, δέκα χ.λ.μ.) για περπάτημα σε δρόμους με όσο το δυνατόν λιγότερα ή καθόλου αυτοκίνητα.

Μερικές περιοχές του Νομού που προσφέρονται για το σκοπό αυτό είναι :

- * Διαδρομή Αρχαία Ολυμπία – Κοσκινά – Κλαδέο.
- * Διαδρομή Αρχαία Ολυμπία – Φλόκα – Φράγμα Αλφειού.
- * Διαδρομή Κουρούτα – Παλούκι.

- * Διαδρομή Κοσκινά – Μάγειρα – Κλαδέο – Πόθου – Λάλα.
- * Δασόδρομοι μέσα στο σύμπλεγμα Κάπελης – Φολόης.
- * Διαδρομές μέσα στις εγκαταστάσεις των Λουτρών Κυλλήνης.
- * Διαδρομή Λουτρά Κυλλήνης – Κάστρο.

Ίδρυση ΤΕΦΑΑ στην Αρχαία Ολυμπία.

Η ίδρυση και λειτουργία τμήματος Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού (ΤΕΦΑΑ) στον Νομό, που μπορεί να λειτουργήσει είτε αυτοτελώς είτε ως σχολή του Πανεπιστημίου Πατρών, είναι ένα πάγιο αίτημα των φορέων και κατοίκων του Νομού Ηλείας συνδεδεμένο με την αθλητική και την παγκόσμια αίγλη της Αρχαίας Ολυμπίας ως κοιτίδας του Ολυμπισμού.

Κέντρο προετοιμασίας αθλητών

Η δημιουργία κέντρου προετοιμασίας αθλητών όλων των αθλημάτων στίβου, ποδοσφαίρου, μπάσκετ, βόλεϊ κ.λ.π., μπορεί να προσελκύσει σημαντικό αριθμό Ελλήνων και αλλοδαπών και αθλητών και αθλητικών σωματίων στο Νομό.

Το δρυόδασος της Φολόης – Κάπελης και η ευρύτερη περιοχή του είναι ιδανικό για την κατασκευή ενός τέτοιου κέντρου διεθνών προδιαγραφών, εξοπλισμένου πλήρως με όλα τα σύγχρονα προπονητικά όργανα και εγκαταστάσεις.

Γήπεδα Αντισφαίρισης (τένις)

Το τένις έχει εξελιχθεί σε ένα από τα πιο δημοφιλή σπορ ευρύτατα διαδεδομένο. Η περιοχή μας στερείται τέτοιας υποδομής. Εκτός της ιδιωτικής πρωτοβουλίας (Ξενοδοχειακές μονάδες – camping κ.λ.π.) απαραίτητη είναι και η κατασκευή γηπέδων αντισφαίρισης και από τους Δήμους του Νομού.

Γήπεδο Γκόλφ.

Η περιοχή μας στερείται γήπεδο γκόλφ, αθλήματος που προσελκύει σημαντικό αριθμό κυρίως ξένων τουριστών, Άγγλων, Γάλλων και Αμερικανών με υψηλά εισοδήματα.

Η δημιουργία ενός τέτοιου γηπέδου από το Δημόσιο ή από την ιδιωτική πρωτοβουλία, που ενισχύεται και από τα αναπτυξιακά κέντρα της χώρας, θα βοηθήσει στην προσέλκυση τουριστών υψηλής εισοδηματικής τάξης.

Ιππασία.

Η δημιουργία ενός ειδικά διαμορφωμένου χώρου και κατασκευή στάβλων για την συγκέντρωση των αλόγων σε ιδιωτικό χώρο ή με παραχώρησης δημόσιας δασικής έκτασης σε κάποιο Δήμο μπορεί να συμβάλλει στην ανάπτυξη του τουρισμού αφού η ιππασία είναι από τα πιο δημοφιλή σπόρ πολλών τουριστών, κυρίως Άγγλων.

Τέτοιες εγκαταστάσεις μπορούν να γίνουν στην περιοχή Ανδραβίδας – Γαστούνης και στο δρυόδασος Φολόης – Κάπελης.

9). ΕΡΓΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑ

Στο ξεχωριστό αυτό κεφάλαιο αναφέρονται τα έργα της Αρχαίας Ολυμπίας γιατί αναμφίβολα λόγω της διεθνούς ακτινοβολίας της αποτελεί πυρήνα ενδιαφέροντος του Νομού Ηλείας και θεωρώ ότι η περιοχή αυτή είναι ένας σημαντικός τουριστικός πόρος για το Νομό, που με την αναβάθμισή της θα δημιουργήσει ένα νέο κλίμα ανάπτυξης και εισροής κεφαλαίων.

Η ανάληψη της διοργάνωσης των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 από τη χώρα μας αποτελεί μια μοναδική ευκαιρία, ένα σταθμό στην πορεία της Ελλάδας προς τον 21^ο αιώνα.

Η ανάδειξη της Αρχαίας Ολυμπίας σε κέντρο διεθνούς ακτινοβολίας διαπερνά τα περιορισμένα όρια του ομώνυμου οικισμού και γίνεται εφικτή μέσω της διεύρυνσης του ενδιαφέροντος προς την ευρύτερη περιοχή των ορίων του Δήμου και του Νομού Ηλείας που την περιβάλλουν.

Οι υπάρχουσες συγκυρίες με κυρίαρχη την ανάληψη των Ολυμπιακών Αγώνων από την Αθήνα καθιστούν μοναδική την ευκαιρία υπέρβασης των δεδομένων που οριοθετούν την σημερινή πραγματικότητα και εφικτή την υλοποίηση του οράματος για την αναδημιουργία της Αρχαίας Ολυμπίας με ορίζοντα τη νέα χιλιετία. Στο σημείο αυτό προτείνονται μια σειρά από παρεμβάσεις που σχετίζονται :

α). Με τους θεσμούς που πρόκειται να φιλοξενήσει η περιοχή και τη δημιουργία ή αναμόρφωση των κατάλληλων εγκαταστάσεων

β). Με την πρόβλεψη των ευρύτερων υποδομών που θα αναβαθμίσουν την περιοχή και

γ). Με την υλοποίηση παρεμβάσεων που στοχεύουν στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων σε οικονομικό, κοινωνικό και περιβαλλοντικό επίπεδο.

9.1. Οδικά έργα

9.1.10 Εθνικός Οδικός Άξονας Πατρών – Αθηνών – Θεσσαλονίκης – Ευζώνων (ΠΑΘΕ)

Με την ολοκλήρωση του Εθνικού οδικού άξονα ΠΑΘΕ, η Αρχαία Ολυμπία θα αποκτήσει άμεση και ταχεία σύνδεση με την Αθήνα και Θεσσαλονίκη, καθώς κ' όλη τη βόρεια Ελλάδα, ενώ θα διευκολυνθεί η πρόσβαση από Κεντρική Ευρώπη κ' Βαλκάνια.

Η Εθνική οδός ΠΑΘΕ ανήκει στα διευρωπαϊκά δίκτυα και αποτελεί τον κύριο άξονα της χώρας, συνολικού μήκους 730 χ.λ.μ και προϋπολογισμό συνδέοντας την Πάτρα, την Αθήνα, τη Θεσσαλονίκη και τα σύνορα (ΠΑΘΕ). Με την ολοκλήρωση του άξονα οι μέσοι χρόνοι μεταξύ Πάτρας-Αθήνας και Αθήνας-Θεσσαλονίκης θα μειωθούν κατά 30 και 60 λεπτά αντίστοιχα, ενώ η οδική θνησιμότητα θα μειωθεί από 672 το '93 σε 360 το '99.

Ο ρόλος της σημαντικής οδικής αρτηρίας του ΠΑΘΕ είναι νευραλγικής σημασίας, δεδομένου ότι διασχίζει κάθετα την Ελλάδα από Βορρά προς Νότο, ενώνοντας 6 περιφέρειες, 11 Νομούς, 14 σημαντικές πόλεις, 360 χωριά, 80 τουριστικές, ιστορικές κ' άλλου ενδιαφέροντος περιοχές, 22 σημαντικές βιομηχανικές περιοχές, 9 μεγάλα λιμάνια και 6 αεροδρόμια και συμβάλλει αποφασιστικά στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της χώρας, καθώς και στην ασφαλή, άνετη και γρήγορη μετακίνηση ανθρώπων και τη μεταφορά προϊόντων.

Πέραν της εξασφάλισης άμεσης πρόσβασης σε όλα τα μεγάλα αστικά κέντρα της Ελλάδας, η Αρχαία Ολυμπία θα αποκτήσει ευκολότερη επικοινωνία με το Βόρεια και Βορειοανατολικά σύνορα της Χώρας και τις υπό ανάπτυξη Βαλκανικές χώρες, καθώς και τις χώρες της Δυτικής Ευρώπης, με σημαντικά οφέλη για την ανάπτυξη πολιτιστικών, τουριστικών και οικονομικών σχέσεων με τις χώρες αυτές.

Η κατασκευή αυτού του οδικού άξονα έχει ζωτική σημασία για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη ολόκληρης της Χώρας και των Περιφερειών της. Η επιδίωξη

συνέχισης της οδού ταχείας κυκλοφορίας από την Πάτρα, μέσω Πύργου, μέχρι την Αρχαία Ολυμπία αποτελεί καθοριστικό στόχο για την προοπτική της περιοχής.

9.1.2.Η Ολυμπία Οδός.

Η κατασκευή της οδού Τριπόλεως – Βυτίνας – Ολυμπίας θα συμβάλλει στην αμεσότερη σύνδεση της Αρχαίας Ολυμπίας με την Πρωτεύουσα και τις περιοχές πολιτιστικού ενδιαφέροντος της Πελοποννήσου.

Παράλληλα θα συμβάλλει θετικά στην διευκόλυνση των μεταφορών από την παραλία προς την ορεινή ενδοχώρα και την ισόρροπη ανάπτυξη της περιφέρειας μέσω της αναβάθμισης των ορεινών και προβληματικών περιοχών της. Έχει ακόμα τη δυνατότητα να συμβάλλει στην ανάπτυξη ειδικών μορφών τουρισμού (π.χ. Ορεινός οικοτουρισμός, χειμερινός κ.λπ.) μέσω των οποίων θα δημιουργηθούν νέες ευκαιρίες απασχόλησης, διάθεσης των παραγόμενων προϊόντων κ' ειδών Βιοτεχνίας – οικοτεχνίας και δημιουργίας συμπληρωματικού εισοδήματος στους πληθυσμούς των ορεινών περιοχών, που φθίνουν.

Η κατασκευή της οδού Τριπόλεως – Βυτίνας – Ολυμπίας έχει συνολικό μήκος 151 χιλ.

Σε ένα ευρύτερο πλαίσιο συνολικής προσέγγισης της Αρχαία Ολυμπίας ως διεθνούς κέντρο πολιτισμικής δημιουργίας και προβολής του Ελληνισμού και του Ολυμπισμού, προτείνεται η επονομασία του οδικού δικτύου πρόσβασης στην περιοχή σε «Ολυμπία Οδό».

Το έργο αυτό θα αναβιώσει στη σύγχρονη μορφή την ιερότητα των αρχαίων διαδρομών πρόσβασης προς την Αρχαία Ολυμπία. Η Ολυμπία Οδός δύναται να αποτελέσει, σε συνδυασμό με την Εγνατία, την Ιόνια και την ΠΑΘΕ, έναν από τους (4) τέσσερις βασικούς Εθνικούς οδικούς άξονες κ' να ενταχθεί στο χάρτη των διευρωπαϊκών δικτύων μεταφορών.

9.1.3. Η παρακαμπτήρια οδό Αρχαία Ολυμπία στον άξονα Πύργου - Τρίπολης .

Η παράκαμψη της πόλης της Αρχαία Ολυμπίας, μήκους 2,5 χιλ και η κατάργηση του τμήματος της Εθνικής Οδού Πύργου – Τρίπολης που διαπερνά την Αρχαία Ολυμπία, θεωρείται παρέμβαση κεντροβαρικού χαρακτήρα για τη διαμόρφωση μιας νέας πόλης με περιβαλλοντικό ήθος και αυξημένη πολιτιστική κ' ιστορική αυτογνωσία. Η κεντροβαρική υφή της παρέμβασης αυτής διαφαίνεται από το γεγονός ότι αποτελεί προϋπόθεση για τη δημιουργία άλλων έργων , που στοχεύουν στην ενοποίηση του πολιτιστικού της προσώπου και την απελευθέρωση του αρχαιολογικού χώρου από την κυκλοφοριακή εισβολή.

Η παρέμβαση για κατάργηση του συγκεκριμένου τμήματος του εθνικού δρόμου ορίζεται από την παράλληλη παράκαμψη του οικιστικού συνόλου της Αρχαίας Ολυμπίας. Η υλοποίηση του έργου αυτού καθορίζει άμεσα την πραγμάτωση συγκεκριμένων πολεοδομικών προτάσεων που αφορούν την ανασυγκρότηση της Αρχαίας Ολυμπίας. Η ευρεία πεζοδρόμηση οδικών δικτύων της Αρχαίας Ολυμπίας, όπως η πεζοδρόμηση του εμπορικού κέντρου και του τμήματος της εθνικής, που εγγίζει τον αρχαιολογικό χώρο, καθώς και η δημιουργία νέων χώρων στάθμευσης, που αποβλέπει στην κυκλοφοριακή απελευθέρωση του αρχαιολογικού χώρου και του οικισμού, απορρέει από τη διάνοιξη της παρακαμπτηρίου.

Η πρόταση για την παράκαμψη της πόλης της Αρχαίας Ολυμπίας θα επιτρέψει στην πόλη να ενώσει πολεοδομικά τους λειτουργικούς χώρους, που μέχρι τώρα διχοτομούνταν από την κυκλοφοριακή ροή. Ακολούθως, αρχαιολογική ενότητα, τα κτίρια ιστορικής αξίας, οι υπό διαμόρφωση πλατείες και ο χώρος της Διεθνούς Ολυμπιακής Ακαδημίας θα αποτελέσουν ένα πολεοδομικό και λειτουργικά αλληλένδετο σύνολο, βελτιώνοντας αισθητικά την ποιότητα ζωής των κατοίκων της πόλης.

Τα περιβαλλοντικά κ' αισθητικά οφέλη από την κατάργηση της κυκλοφοριακής διχοτόμησης της πόλης, είναι προφανή και θα οδηγήσουν στην προσαρμογή της

καθημερινής ζωής της πόλης, στο νέο διεθνή πολιτιστικό και εκπαιδευτικό ρόλο, που καλείται να διαδραματίσει η Αρχαία Ολυμπία.

9.1.4. Το Αεροδρόμιο Αρχαίας Ολυμπίας.

Αναμφίβολα ο Νομός Ηλείας παρουσιάζει χαμηλή οικονομική ανάπτυξη σε σχέση με τους πλούσιους πολιτιστικούς, φυσικούς και ιστορικούς πόρους που διαθέτει και που ουσιαστικά παραμένουν αναξιοποίητοι. Ένας απ' τους βασικούς ανασταλτικούς παράγοντες ανάπτυξης του Νομού είναι η έλλειψη ευχερούς πρόσβασης από αέρα με σοβαρές επιπτώσεις σε ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων του πρωτογενούς τομέα και των υπηρεσιών.

Το σχέδιο ανάδειξης της Αρχαίας Ολυμπίας σε παγκόσμια πολιτιστική κοιτίδα απαιτεί ανάπτυξη και εκσυγχρονισμό στον τομέα των εναέριων συγκοινωνιών. Η χαμηλή προσέλευση των επισκεπτών που παρατηρείτε σε καμία περίπτωση δεν είναι ανάλογη της σημασίας της Αρχαίας Ολυμπίας.

Οι πολιτιστικές δυνάμεις της Αρχαίας Ολυμπίας και της ευρύτερης περιοχής δεν εξυπηρετούνται από μια διεθνή αεροπορική πύλη, που θα μπορούσε να καλύψει αυξημένη τουριστική προσέλευση.

Οι ανάγκες εξυπηρέτησης της τουριστικής προσέλευσης προς την περιοχή της Ηλείας, σήμερα καλύπτονται μερικά με πτήσεις charter από το Αεροδρόμιο του Άραξου, το οποίο απέχει σημαντικά από τα σημεία προορισμού των επισκεπτών (περίπου 90 χιλ από Αρχαία Ολυμπία) και εξυπηρετεί πτήσεις εξωτερικού μόνο κατά τη διάρκεια της θερινής περιόδου, ενώ δεν υπάρχει ενδιαφέρον για πτήσεις εσωτερικού. Σύμφωνα με εκτιμήσεις η Ηλεία υποδέχεται το 60% των αφικνούμενων στον Άραξο.

Το Αεροδρόμιο Επιταλίου, αδυνατεί να αντεπεξέλθει στους διεθνείς κανόνες ασφαλείας, ενώ σχέδιο αναβάθμισής του ουσιαστικά ισοδυναμεί με την κατασκευή ενός αεροδρομίου απ' την αρχή. Έτσι οποιαδήποτε τέτοια προσπάθεια ενός αεροδρομίου αποδεικνύεται χρονικά και οικονομικά ασύμφορη.

Το Αεροδρόμιο Ανδραβίδας διαθέτει την κατάλληλη τεχνική υποδομή ώστε να υποδεχθεί τους επισκέπτες της αναβαθμισμένης Αρχαίας Ολυμπίας και βρίσκεται σε απόσταση 50 χιλ. από την περιοχή. Το αεροδρόμιο της Ανδραβίδας εξυπηρετούσε πτήσεις charter από το 1964 έως το 1986. Παρόλο τις προτάσεις Χωροταξικής Οργάνωσης για το Νομό Ηλείας του ΥΧΟΠ που πρόβλεπαν της εξελίξεις του αεροδρομίου και τη χρησιμοποίησή του για επιβατικές και εμπορευματικές μεταφορές, σήμερα οι πτήσεις αυτές έχουν σταματήσει για λειτουργικούς και επιχειρησιακούς λόγους αφήνοντας το Νομό Ηλείας χωρίς λειτουργική αεροπορική πρόσβαση.

Το κόστος και τα χρονικά όρια για τη διαμόρφωση εγκατάστασης ικανή να αποτελέσει την τουριστική πύλη της Ηλείας, δίνουν σημαντικά ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα στο αεροδρόμιο της Ανδραβίδας, το οποίο έχει έτοιμη τη βασική υποδομή,

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας έχει αναθέσει στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας την εκπόνηση Σχεδίου Ανάπτυξης (Master Plan) Δυτικής Πελοποννήσου, τα συμπεράσματα του οποίου θα καθορίσουν ποιο από τα δύο αεροδρόμια θα αναπτυχθεί καθώς και τα απαιτούμενα έργα υποδομής.

Η επαναλειτουργία αεροδρομίου αποτελεί κύριο αίτημα των κατοίκων και των οικονομικών, τουριστικών και πολιτιστικών παραγόντων της περιοχής. Η μετονομασία του σε αεροδρόμιο Αρχαίας Ολυμπίας θα προσδώσει διεθνή αίγλη στην περιοχή και θα συμβάλλει στην περαιτέρω αύξηση των πτήσεων.

9.1.5.Ελικοδρόμιο Αρχαίας Ολυμπίας.

Οι υπάρχουσες λειτουργικές ανάγκες της Αρχαίας Ολυμπίας καθιστούν ιδιαίτερα σημαντική την κατασκευή ελικοδρομίου, καθότι οι συνθήκες απαιτούν συχνά την ταυτόχρονη προσγείωση και παραμονή περισσότερων του ενός ελικοπτερίων, κρίνεται καταλληλότερος για την κατασκευή του ελικοδρομίου, ο χώρος ανέγερσης των νέων αθλητικών εγκαταστάσεων.

9.1.6. Τοπικό Σιδηροδρομικό Δίκτυο.

Η Αρχαία Ολυμπία εξυπηρετείτε σιδηροδρομικά μέσω των γραμμών Αθήνα – Κορίνθου – Πάτρας – Πύργου - Ολυμπίας

Η δημιουργία της σιδηροδρομικής πρόσβασης αποτέλεσε έναν από τους βασικότερους άξονες για την ανάπτυξη του σύγχρονου οικισμού και συνδυάστηκε με την ανέγερση του πολυτελούς, για την εποχή του, ξενοδοχείου των Σιδηροδρόμων Πελοποννήσου, το Σ.Π.Α.

Η ανάπτυξη του τοπικού σιδηροδρομικού δικτύου είναι ιδιαίτερα σημαντική για τη σύνδεση της περιοχής, την περιβαλλοντική της προστασία, την αύξηση της χρονικής διάρκειας παραμονής σε αυτήν και την τουριστική αξιοποίηση του Νομού Ηλείας.

Η βελτίωση της σύνδεσης Αρχαίας Ολυμπίας – Κατακόλου είναι εφικτή μέσω της αξιοποίησης της υφισταμένης χάραξης. Η ανάπτυξη ενός προαστιακού σιδηροδρομικού δικτύου ελαφρού τύπου αποτελεί επένδυση, η οποία σε συνδυασμό με τα έργα υποδομής που εκτελούνται στο λιμάνι Κατακόλου, δύναται να αξιοποιηθεί από τους νέους Δήμους της περιοχής ή και να αυτοχρηματοδοτηθεί σε συνεργασία με ιδιωτικούς φορείς.

Κατά τον ίδιο τρόπο πρέπει να εξετασθεί η δυνατότητα σιδηροδρομικής σύνδεσης της Αρχαίας Ολυμπίας με την περιοχή Καϊάφα που θα συμβάλει σε μεγάλο βαθμό στην ανάπτυξη της περιοχής μέσω της παραλιακής προοπτικής της.

9.2. Αστικές Αναπλάσεις – Πολεοδομικές Επεμβάσεις.

Η πόλη της Αρχαίας Ολυμπίας αποτελείται από τον κεντρικό οικιστικό πυρήνα και τους οικισμούς Δρούβα, Κάμπου και Μαμουσείκων.

Η χωρίς σχεδιασμό πολεοδόμηση, βασισμένη στο πλαίσιο μιας ευκαιριακής οικονομικής ανάπτυξης, οι σημαντικές αισθητικές παρεκκλίσεις (ακαλαίσθητες φωτεινές επιγραφές κ.λ.π.), η ανυπαρξία αρχιτεκτονικής, η μη ανάδειξη των ιστορικών της

κτιρίων, η πολεοδομική ασυνέχεια, η διέλευση του δρόμου Πύργου – Αρχαία Ολυμπία – Βυτίνα – Τρίπολη, με μεγάλη κυκλοφοριακή ροή μέσα από τον οικιστικό ιστό, η έλλειψη χώρων πρασίνου και χώρων αναψυχής, η έλλειψη μέτρων για την εξυπηρέτηση ατόμων με ειδικές ανάγκες, αποτελούν ανασταλτικούς παράγοντες ανάπτυξης της πόλης, με αποτέλεσμα η Αρχαία Ολυμπία να αποτελεί «πέρασμα» για τους τουρίστες ικανό μόνο για ολιγόωρη παραμονή αυτών που φθάνουν με πλοία στο λιμάνι Κατακόλου, παραμένοντας έτσι εκτός τουριστικού κυκλώματος αντί να καταστεί κέντρο μελέτης, άθλησης, διακοπών, με υψηλό επίπεδο τουριστικών υπηρεσιών και κάθετη ανάπτυξη όλων των τουριστικών δραστηριοτήτων.

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες του 2004, οι νέοι Ολυμπιακοί θεσμοί (Πολιτιστική Ολυμπιάδα, Ολυμπιακή Εκεχειρία), αποτελούν κίνητρα και ιστορικές ευκαιρίες για την ανάπτυξη της πόλης βάζοντας μακροπρόθεσμους στόχους τουριστικής ανάπτυξης.

Έχουν ανατεθεί και εκπονούνται η πολεοδομική μελέτη και η μελέτη ανάδειξης και ανάπλασης της πόλης της Αρχαίας Ολυμπίας.

Διαμόρφωση εισόδου πόλεως.

Η διαμόρφωση του χώρου εισόδου της πόλης πρέπει να περιλαμβάνει :

- Αναμόρφωση της διαδρομής πρόσβασης. Και στις δύο πλευρές της Ε.Ο Πύργου – Αρχαίας Ολυμπίας από την διασταύρωση με το Δημοτικό Διαμέρισμα Στρεφίου μέχρι το ύψος του Ξενοδοχείου «Αμαλία», πλησίον της εισόδου της πόλης, υπάρχει απαλλοτριωμένη λωρίδα πλάτους περίπου 5-7 μέτρων που μπορεί να γίνει χώρος πρασίνου.
- Τοποθέτηση της απαραίτητης σήμανσης από τον Πύργο έως την Αρχαία Ολυμπία με Ελληνική και Λατινική γραφή.
- Ανέγερση καλλιτεχνικού μνημείου με γλυπτό συνδεδεμένο με τον Ολυμπισμό, φιλοτεχνημένο από γνωστό γλύπτη.

Πολεοδομική οργάνωση της Αρχαίας Ολυμπίας.

- Η Αρχαία Ολυμπία έχει εγκεκριμένο ρυμοτομικό σχέδιο από το 1911(ΦΕΚ 171 /8-7-1911)
- Με το ΦΕΚ 633B' /8-7-1980 κηρύχθηκε η περιοχή της Αρχαίας Ολυμπίας ως τοπίο ιδιαίτερου φυσικού κάλλους.
- Με το ΦΕΚ 473 / 25-7-1985 κηρύχθηκε ως Αρχαιολογικός χώρος.
- Με τα ΦΕΚ 128B' /27-2-1992 και 216B' /31-3-1992 καθορίστηκε ζώνη Α' απολύτου προστασίας και οριοθετήθηκαν ζώνες Β1 και Β2 αρχαιολογικού χώρου Αρχαίας Ολυμπίας.
- Τέλος με το ΦΕΚ 641Δ' /14-6-1993 εγκρίθηκε το ΓΠΣ του Δήμου Αρχαίας Ολυμπίας.

Η περιοχή της Αρχαίας Ολυμπίας στερείται ενός ολοκληρωμένου ρυμοτομικού σχεδίου. Είναι προφανές ότι η έκταση που καλύπτει το εγκεκριμένο σχέδιο δεν είναι αρκετή για τις ανάγκες των κατοίκων. Για το λόγο αυτό δομήθηκε όλη η περιοχή εκατέρωθεν και κατά μήκος της Εθνικής οδού άναρχα κάνοντας χρήση οποιωνδήποτε διαταγμάτων που εξυπηρετούσαν, χωρίς σχεδιασμό και πρόβλεψη.

Ο οικισμός διχοτομείται από την Εθνική οδό και την σιδηροδρομική γραμμή. Οι ισχύοντες όροι δόμησης είναι ασαφείς. Δεν υπάρχει έλεγχος της μορφής των οικοδομημάτων.

Έχει ανατεθεί και εκπονείται η **πολεοδομική μελέτη επέκτασης – ανάθεσης**

Σκοπός αυτής της μελέτης είναι η πολεοδομική οργάνωση της Αρχαίας Ολυμπίας τόσο όσον αφορά το υπάρχον σχέδιο πόλης όσο και τις επεκτάσεις, η ομοιογενοποίηση και αποσαφήνιση των όρων και περιορισμών δόμησης, η απομάκρυνση χρήσεων που συμβάλλουν αρνητικά στην αναβάθμισή της και η προσέλκυση χρήσεων που είναι συμβατές με το κοινωνικό, πολιτιστικό και ιστορικό χαρακτήρα της περιοχής.

Από την μελέτη αυτή θα προκύψει ένα ρυμοτομικό σχέδιο και ένας πολεοδομικός κανονισμός που θα ρυθμίζουν τη δόμηση και τις χρήσεις γης στην περιοχή μελέτης λαμβάνοντας υπόψη τις δεσμεύσεις που προκύπτουν από το εγκεκριμένο Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο και τις αποφάσεις του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου που αφορούν τόσο τον οικισμό της Αρχαίας Ολυμπίας όσο και την ευρύτερη περιοχή.

Ήδη έχει παραδοθεί η πρώτη φάση της μελέτης. Το ρυμοτομικό σχέδιο και οι όροι δόμησης που θα προταθούν από την μελέτη αυτή θα πρέπει να δώσουν λύση στα πιο πάνω προβλήματα στα πλαίσια πάντα των ήδη εγκεκριμένων μελετών.

Μελέτη έργων ανάδειξης και ανάπλασης πόλης Αρχαίας Ολυμπίας.

Με βάση το εγκεκριμένο γενικό πολεοδομικό σχέδιο της Αρχαίας Ολυμπίας περιλαμβάνεται η πεζοδρόμηση του κεντρικού δρόμου και ο καθορισμός δικτύου πεζοδρόμων των καθέτων και παραλλήλων προς αυτόν δρόμων.

Ήδη έχει παραδοθεί το τμήμα της μελέτης που αφορά :

1. Την δημιουργία πεζοδρόμων ήπιας κυκλοφορίας στους δρόμους Αυγερινού και Στεφανοπούλου.
2. Σχεδιασμός και παράλληλη αύξηση του πλάτους των πεζοδρομίων της οδού Καραμανλή.
3. Ο ανασχεδιασμός της παράκαμψης από το σημείο σύγκλισης με τον κεντρικό δρόμο μέχρι την οδό Δούμα και του χώρου που χαρακτηρίζεται από την ρυμοτομική γραμμή του σχεδίου πόλης μέχρι και το όριο της ιδιοκτησίας του Ο.Σ.Ε

Οι στόχοι της παρέμβασης είναι η ποιοτική αναβάθμιση και η λειτουργική εννοποίηση των κοινόχρηστων ελεύθερων χώρων ώστε να αποτελέσουν οάσεις αναπνοής και πρασίνου καθώς και εστίες κοινωνικής επαφής και αναψυχής.

Μέχρι την κατασκευή του νέου δρόμου παράκαμψης της Αρχαίας Ολυμπίας προς Βυτίνα – Τρίπολη, οι μελετητές της πολεοδομικής μελέτης αλλά και της μελέτης αστικών αναπλάσεων προτείνουν διοχέτευση της κίνησης των τροχοφόρων από Πύργο προς Τρίπολη και αντίστροφα από τις τρίτες πάνω και κάτω παραλλήλους προς

τον κεντρικό δρόμο. Έτσι στοχεύουν στην αποσυμφόρηση του κέντρου και την δυνατότητα διασύνδεσης του κέντρου με τον Αρχαιολογικό χώρο μέσα από δρόμους ήπιας κυκλοφορίας που θα εξασφαλίζουν την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής, την διευκόλυνση των εμπορικών λειτουργιών και παράλληλα θα αναδεικνύουν σε συνδυασμό με τις προβλεπόμενες γενικότερες παρεμβάσεις την ιστορική φυσιογνωμία της πόλης.

Με την πεζοδρόμηση αναμένονται τα εξής αποτελέσματα :

- * Ασφαλέστερη και ανετότερη διακίνηση πεζών, με παράλληλη αύξηση της αγοραστικής κίνησης.
- * Σταματούν να υπάρχουν σταθμευμένα αυτοκίνητα που να κλείνουν τις εισόδους των καταστημάτων και συνεπώς να εμποδίζουν την τροφοδοσίαι τους.
- * Καθαρότερη ατμόσφαιρα, λιγότερο θόρυβο, αισθητική βελτίωση του περιβάλλοντος.

9.2.1.Πεζοδρόμηση Εμπορικού Κέντρου

Η πρόταση για την πεζοδρόμηση του εμπορικού κέντρου, μήκους 18 τ.μ., στοχεύει στην τόνωση της οικονομικής και εμπορικής δραστηριότητας. Μια διαδρομή που επιτρέπει την περιήγηση σε ένα ευχάριστο αισθητικά κλίμα, την ξεκούραση σε κατάλληλα διαμορφωμένους χώρους και την πληροφόρηση από ευκρινείς οδικές σημάνσεις είναι ταυτόχρονα μια διαδρομή που ευνοεί τη στάθμευση και την αφιέρωση χρόνου από τον επισκέπτη για την εξυπηρέτησή του από τις εμπορικές υπηρεσίες της περιοχής.

Η πεζοδρόμηση του εμπορικού κέντρου της Αρχαίας Ολυμπίας βασίζεται στην υπάρχουσα εθνική οδό Τριπόλεως – Πύργου και με αφετηρία το νέο χώρο επιβίβασης – αποβίβασης, επιτρέπει στον επισκέπτη να ολοκληρώσει την περιήγησή του στην πόλη με την επίσκεψη του εμπορικού τμήματός της.

Η ανάρτηση της εορταστικής διακοσμητικής σηματοδότησης των Ολυμπιακών Πόλεων θα συμβάλει στην σημαντική ανάπτυξη της εμπορικής δραστηριότητας,

όπως αποδεικνύεται από σειρά μελετών και στοιχείων, στη σημαντική ανάπτυξη της εμπορικής δραστηριότητας.

9.2.2. Διαμόρφωση εισόδου πόλεως Αρχαίας Ολυμπίας

Ο οικισμός που περιβάλλει τον αρχαιολογικό χώρο της Αρχαίας Ολυμπίας, εκπέμπει μια πολύ σημαντική αντίφαση. Ενώ εξαπλώθηκε έχοντας ως πυρήνα και μοχλό ανάπτυξης τα μνημεία και την πολιτισμική σημασία του χώρου, η τωρινή χωροταξική και πολεοδομική της φύση αδυνατεί να προβάλλει και να τονίσει τον σημειολογικό χαρακτήρα της πόλης.

Η σημερινή Αρχαία Ολυμπία, δομημένη στα πρότυπα της κλασικής μεταπολεμικής κωμόπολης παρουσιάζει ένα ανομοιογενές πολεοδομικό σύνολο που αδυνατεί να εξασφαλίσει στον επισκέπτη την αίσθηση της αρχιτεκτονικής και πολιτιστικές συνέχειας με τον ιστορικό χώρο και της χωροταξικής αρμονίας με το περιβάλλον φυσικό τοπίο.

Η απουσία μια ιδιαίτερης πολιτισμικής ταυτότητας και η αδυναμία της πόλης να αποτελέσει ένα ευχάριστο αισθητικά προθάλαμο για την μετάβαση στον αρχαιολογικό και φυσικό πυρήνα της καθιστά τον οικισμό της Αρχαίας Ολυμπίας μια εφήμερη ευκαιριακή και δυσλειτουργική πρόσβαση ανθρώπων, που δεν έχει τις δυνατότητες να εξυπηρετήσει τις αναπτυξιακές προσδοκίες των κατοίκων της, αλλά και τις σύγχρονες ανάγκες των επισκεπτών της.

Η διαμόρφωση χώρου εισόδου της πόλεως εκφράζεται με την αναμόρφωση της διαδρομής πρόσβασης, την απαραίτητη σήμανση και την ανέγερση καλλιτεχνικού μνημείου συνδεδεμένου με το πανανθρώπινο μήνυμα του Ολυμπισμού και τοπικά προσδιορισμένου στη φυσική είσοδο της πόλης που σχηματίζεται από το κοίλωμα των λόφων στον υπάρχοντα δρόμο Πύργου – Αρχαίας Ολυμπίας. Στο χώρο της εισόδου πόλεως, προτείνεται η ανέγερση του γλυπτού με τίτλο «Ναός – Ολύμπιο», δημιούργημα του διεθνούς αναγνώρισης κλασικού της σύγχρονης γλυπτικής Ιωάννη Αβραμίδη. Η επιλογή του συγκεκριμένου γλυπτού έγινε σε συνεργασία με την ανωτάτη

σχολή καλών Τεχνών και την Εθνική Πινακοθήκη. Το νέο τοπίο προσδιορίζει τον σύγχρονο δυναμικό ρόλο της Αρχαία Ολυμπίας ως κέντρο παγκόσμιας εμβέλειας. Η τοποθέτησή του αποτελεί την απαρχή του πολιτιστικού εμπλουτισμού της πόλης στο σύνολο των πεζοδρομημένων και ελεύθερων χώρων.

Με τη διαμόρφωση του χώρου εισόδου, η πόλη της Αρχαίας Ολυμπίας ενώνει το φυσικό χώρο με το ανθρωπογενές στοιχείο, με τρόπο ώστε η πόλη να αποκτήσει μια συμβολική ταυτότητα που παραπέμπει σε ανθρώπινες αξίες.

Ο χώρος εισόδου ενημερώνει τον επισκέπτη ότι εισέρχεται σε μια ζώσα πόλη με διαμορφωμένα όρια, σε ένα σημείο που το φυσικό κάλος προλογίζει την αρμονική συνύπαρξη φύσης και ανθρώπου, στοιχείο που αποτελεί βασική αρχή της Ολυμπιακής Ιδέας. Επιπλέον, ο χώρος εισόδου με την μνημειακή του υπόσταση, φιλοδοξεί να συνδέσει τον οικισμό της Αρχαία Ολυμπίας με την ιδέα του Ολυμπισμού.

9.2.3. Σταθμός Αποβίβασης – Επιβίβασης.

Η δημιουργία νέου χώρου αποβίβασης – επιβίβασης στην Αρχαία Ολυμπία αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα μέτρα για την ανασυγκρότησή της. Η αυθαίρετη κίνηση και στάθμευση πούλμαν και ιδιωτικής χρήσεως αυτοκινήτων, η κυκλοφοριακή διείσδυση σε χώρο που εγγίζει το αρχαιολογικό τοπίο, καθώς και η απουσία περιοχής αφιερωμένη στην ανάπαυση και την ενημέρωση των επισκεπτών παρατείνονται και αναπαράγονται από τη λειτουργία του σημερινού χώρου στάθμευσης. Η μεταφορά του χώρου στάθμευσης είναι επιβεβλημένη, καθώς η παρούσα χωροθέτηση κατακλύζει τον αρχαιολογικό πυρήνα της πόλης, με εμφανή δυσάρεστα αποτελέσματα αισθητικής και περιβαλλοντικής υφής.

Συνεπώς δημιουργείται νέος κεντρικός χώρος αποβίβασης – επιβίβασης, έκτασης 20 στρεμμάτων, κοντά στο νέο μουσείο και το σιδηροδρομικό σταθμό, στη περιοχή που ενώνει το οδικό δίκτυο Πύργου – Ολυμπίας με τις προτεινόμενες πεζοδρομήσεις. Ο αναγκαίος χώρος στάθμευσης θα διαθέτει έκταση 10 στρεμμάτων για πούλ-

μαν, καλύπτοντας έτσι τις ανάγκες 10.000 επισκεπτών και έκταση 10 στρεμμάτων για 350 οχήματα ιδιωτικής χρήσεως.

Το βασικό πλεονέκτημα ενός νέου κεντρικού χώρου αποβίβασης – επιβίβασης είναι ότι από την νευραλγική του τοποθεσία, ενώνει το τέλος του οδικού δικτύου προς την Ολυμπία με το νέο πλέγμα των προτεινόμενων πεζοδρόμων που οδηγούν στο εμπορικό κέντρο και τον αρχαιολογικό χώρο.

Αποτέλεσμα της κομβικής σύνδεσης οδικού δικτύου, πεζοδρόμων εμπορικού κέντρου και αρχαιολογικού χώρου, μέσω της νέας χωροθέτησης του σταθμού αποβίβασης – επιβίβασης, είναι η εξασφάλιση της λειτουργικής συνέχειας μεταξύ του οικισμού και της αρχαιολογικής ενότητας. Με αφητηρία το νέο χώρο αποβίβασης – επιβίβασης, ο επισκέπτης θα μεταβαίνει με ευκολία από το εμπορικό κέντρο στον αρχαιολογικό χώρο και τα υπόλοιπα σημεία της πόλης, χωρίς να επιφορτίζει κυκλοφοριακά και περιβαλλοντικά την πόλη, αλλά μέσα σε ένα νέο πολιτισμικό και πολεοδομικό σχήμα, σεβόμενο τον Ιερό Χώρο της Αρχαίας Ολυμπίας.

9.3.Ανάδειξη Σιδηροδρομικού Σταθμού και Διαμόρφωση Πλατείας.

Ο σιδηροδρομικός σταθμός της Αρχαίας Ολυμπίας αποτελεί ένα ζωντανό παράδειγμα της συνολικής εικόνας του επαρχιακού σιδηροδρομικού δικτύου. Ο σταθμός λειτουργεί σε ένα νεοκλασικού τύπου κτίριο, που όμως το αρχιτεκτονικό του ενδιαφέρον όπως και η νευραλγικότητα του σημείου που βρίσκεται, δεν αρκεί για να ικανοποίηση της σύγχρονες ανάγκες των κατοίκων και των επισκεπτών.

Οι εγκαταστάσεις για προσωπικές χρήσεις είναι ανύπαρκτες, ενώ η υπολειτουργία του σταθμού συμβάλει κατά κάποιο τρόπο στην πολεοδομική διχοτόμηση του οικισμού. Η προοπτική αναβάθμισης της Αρχαίας Ολυμπίας εντείνει την ανάγκη ανανέωσης της περιοχής του σιδηροδρομικού σταθμού, προκειμένου να καλύψει την μελλοντική αύξηση της τουριστικής προσέλευσης της περιοχής.

Ο σταθμός θα εκσυγχρονιστεί με σεβασμό στην αισθητική και την αρχιτεκτονική του και θα εξοπλιστεί με σύγχρονα μέσα παροχής υπηρεσιών. Οι ταξιδιώτες, μέσω ηλεκτρονικών πινάκων ανακοινώσεων θα πληροφορούνται για τους χρόνους αφίξεων και αναχωρήσεων. Στο σταθμό θα υπάρχει επίσης η δυνατότητα αγοράς εισιτηρίων για τρένα, πλοία και αεροπλάνα. Επιπλέον οι πολυάριθμοι επισκέπτες της Αρχαίας Ολυμπίας θα απαιτήσουν άμεση πρόσβαση σε χρήσιμες τουριστικές πληροφορίες και υπηρεσίες (π.χ ενοικιάσεις αυτοκινήτων , κρατήσεις δωματίων κ.α.).

Αναβαθμίζοντας την λειτουργία του ιστορικού κτιρίου, επιδιώκεται η ανάδειξη της περιοχής σε κεντροβαρικό σημείο πολεοδομικής και οικονομικής ανάπτυξης για την πόλη.

Η περιοχή χαρακτηρίζεται από ανεπάρκεια σε χώρους πολιτιστικών λειτουργιών (εκθεσιακά κέντρα) και σε χώρους κοινωνικής εκπροσώπησης (Πλατείες). Ο χώρος γύρω από το σταθμό αποτελεί ιδανική λύση για την δημιουργία πλατείας. Η πλατεία του σταθμού θα χρησιμοποιηθεί ως χώρος πολιτιστικών – κοινωνικών εκδηλώσεων και εμπορικής δραστηριότητας, αλλά και ως τόπος αναψυχής και συνάντησης της τοπικής κοινωνίας. Με τη κατάλληλη αισθητική διαμόρφωση, η περιοχή γύρω απ' το σταθμό θα αποτελέσει ένα νευραλγικό σημείο κοινωνικής συνεύρεσης και οικονομικής ανάπτυξης της πόλης.

Με την αναπαλαίωση του παλιού μηχανοστασίου, που αποτελεί δείγμα Βιομηχανικής αρχιτεκτονικής και με την κατάλληλη διαμόρφωση, το κτίριο θα έχει την δυνατότητα να φιλοξενεί εκθέσεις και πολιτιστικές δραστηριότητες.

Η σιδηροδρομική διέλευση Πύργου – Ολυμπίας, μετά την αναβάθμισης και επέκτασή της, θα αποτελέσει έναν απ' τους βασικότερους άξονες πρόσβασης της – πόλης.

9.4.Κέντρο Ολυμπιακών Δραστηριοτήτων.

Το ξενοδοχείο ΣΠΑΠ, που κατασκευάστηκε το 1891, αποτελεί κτιριακό μνημείο ιστορικής και αρχιτεκτονικής αξίας, άρρηκτα συνδεδεμένο με το νεοκλασικό ιδεώδες και την αναγέννηση του Ολυμπιακού Πνεύματος.

Το ξενοδοχείο ΣΠΑΠ είναι ένα από τα ελάχιστα κτίρια της σημερινής Ολυμπίας, που διατηρεί και μεταφέρει έναν αισθητικό και αρχιτεκτονικό χαρακτήρα ανάλογο με την ιστορική και πολιτισμική σημασία της περιοχής. Το ΣΠΑΠ σήμερα διατελεί υπό καθεστώς εγκατάλειψης, αφημένο στη φθορά του χρόνου ενώ θα μπορούσε κάλλιστα να δώσει ένα ουσιαστικό μήνυμα για τη χρονική διαδρομή της Αρχαίας Ολυμπίας.

Η πρόταση για την ανασυγκρότηση της Αρχαίας Ολυμπίας θέλει το ΣΠΑΠ να διαδραματίσει ένα κεντρικό ρόλο στη πολιτιστική αναβάθμιση της πόλης και να αποτελέσει ένα μέγαρο που θα μαρτυρεί και θα υποδηλώνει με συμβολικό τρόπο τη σχέση της Αρχαίας Ολυμπίας με τον Ολυμπισμό.

Το κτίριο και ο κοινόχρηστος χώρος θα αναστηλωθούν και θα ανακαινιστούν, έτσι ώστε το ΣΠΑΠ να ανακτήσει την αρχική του αίγλη και πολλαπλό διοικητικό ρόλο ενόψει των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 και των νέων θεσμών που πρόκειται να φιλοξενηθούν στην Αρχαία Ολυμπία.

Το ανακαινισμένο κτίριο ΣΠΑΠ θα στεγάσει το Διεθνές Κέντρο Ολυμπιακής Εκεχειρίας, φιλοξενώντας συναντήσεις που θα έχουν στόχο τη βελτίωση των διεθνών σχέσεων με αφετηρία οικουμενικές Ολυμπιακές αρχές. Η κεντρική αίθουσα του ΣΠΑΠ θα ανακαινιστεί σύμφωνα με τις υψηλότερες προδιαγραφές για τη φιλοξενία προσωπικοτήτων και εκδηλώσεων ανάλογα με το κύρος των θεσμών που στεγάζονται στο κτίριο.

Το κέντρο ολυμπιακών δραστηριοτήτων θα συμβάλει στην τόνωση της κοινωνικής ζωής της πόλης, λειτουργώντας ως διοικητικό κέντρο του Διεθνούς Κέντρου Ολυμπιακής Εκεχειρίας, του Διεθνούς Ιδρύματος Πολιτιστικής Ολυμπιάδας, του Ολυμπιακού Φεστιβάλ Νέων, του Νέου Μουσείου Ολυμπιακών Αγώνων, του Διεθνούς Fo-

του Ολυμπιονικών και του Δικτύου Ολυμπιακών Πόλεων. Δύναται επίσης να στεγάσει παράρτημα της οργανωτικής επιτροπής των Ολυμπιακών Αγώνων «ΑΘΗΝΑ 2004 Α.Ε».

Υπάρχει πρόβλεψη και για τη φιλοξενία των γραφείων των αρχαιολογικών υπηρεσιών και των καθηγητών του Πανεπιστημίου της Ολυμπίας στο νέο κτίριο του ΣΠΑΠ προσδίδοντας του ακαδημαϊκή αξία και συνενώνοντάς το με βασικούς άξονες δραστηριοτήτων της περιοχής.

Η μοναδική θέα που προσφέρει το κτίριο από την ταράτσα του και ατενίζει τον Κρόνιο Λόφο, τον Αρχαιολογικό Χώρο και ολόκληρο τον κάμπο της Ολυμπίας θα αποτελέσει αντικείμενο «εκμετάλλευσης» με τη δημιουργία εστιατορίου, το οποίο θα καλύπτει οικονομικά τις βασικές λειτουργικές ανάγκες του κτιρίου και θα προσφέρει υπηρεσίες υψηλού επιπέδου στους επισκέπτες του, αναβιώνοντας τη μορφή της αρχικής λειτουργίας του, ενσωματώνοντας το πρακτικά στο ζωντανό κορμό της πόλης.

9.5.Νέο Μουσείο Ολυμπιακών Αγώνων – Μια τεχνολογική πρόκληση.

Το παλαιό αρχαιολογικό μουσείο, δωρεά του Α. Συγγρού γι' αυτό ονομάστηκε και Σύγγρειο, μαζί με το ΣΠΑΠ, αποτελούν αρχιτεκτονικά δείγματα μιας ρομαντικής εποχής, αντιπροσωπεύοντας το πνεύμα της αναγέννησης του κλασικού ιδεώδους στη σύγχρονη εποχή. Η αισθητική τους προσωπικότητα υπενθυμίζει την ιστορική αξία και διαδρομή της περιοχής σε αντίθεση με το νεότερο μοντέλο αρχιτεκτονικού και πολεοδομικού σχεδιασμού της πόλης.

Το παλαιό αρχαιολογικό μουσείο, όμως έχει εγκαταλειφθεί στις συνέπειες του χρόνου, παραμένοντας αναξιοποίητο. Η συμμετοχή του κτιρίου αυτού στη καθιέρωση της Αρχαίας Ολυμπίας ως Διεθνούς Ολυμπιακού Κέντρου του Ολυμπισμού κρίνεται απαραίτητη μετά την αναστηλώσει και ανακαίνιση του με τη μορφή «Σύγχρονου Μουσείου Ολυμπιακών Αγώνων».

Το «Σύγχρονο Μουσείο Ολυμπιακών Αγώνων» θα βασιστεί στο επιτυχημένο παράδειγμα του μουσείου της Λοζάννης, όσον αφορά στην ανάδειξη μέσω εκθεσιακού υλικού της ιστορικής πορείας και φιλοσοφίας του Ολυμπιακού Κινήματος. Η ανάγκη ζωντανής απόδοσης σημαδιακών ολυμπιακών στιγμών και της εξέλιξης του Ολυμπιακού Κινήματος συνδέεται με τον εξοπλισμό του μουσείου με τα πιο σύγχρονα οπτικοακουστικά μέσα.

Μεγάλες οθόνες Video wall, πλαισιωμένες με ψηφιακά συστήματα ήχου, καθώς και με ηλεκτρονικές εγκαταστάσεις εικονικής πραγματικότητας, θα προωθήσουν αποτελεσματικά τη συμμετοχή του επισκέπτη στο ιστορικό ολυμπιακό γίνεσθαι επιστρατεύοντας και τις αισθήσεις του.

Παράλληλα οι πληροφοριακές απαιτήσεις των επισκεπτών και η ενεργότερη συμμετοχή στο γνωστικό αντικείμενο του ολυμπισμού θα εξυπηρετηθούν με υπολογιστές Touch screen και με την εγκατάσταση δικτύου Internet.

Επιπλέον, το μουσείο θα φιλοξενήσει έργα τέχνης, που εκφράζουν την αθλητική προσπάθεια και υλικό, σχετιζόμενο με την ταυτότητα που προέβαλαν οι ολυμπιακές πόλεις.

Η κεντρική αίθουσα του μουσείου θα διαμορφωθεί με τρόπο ικανό να φιλοξενήσει διεθνείς συναντήσεις κορυφής και συμφωνίες για την υλοποίηση της Ολυμπιακής Εκεχειρίας και την επίτευξη της ειρήνης στον κόσμο.

Το ανακαινισμένο αρχαιολογικό μουσείο, σε συνδυασμό με το ΣΠΑΠ και ΞΕΝΙΑ φιλοδοξούν να διαμορφώσουν έναν πνεύμονα πολιτισμού με οξυγόνο τις ολυμπιακές αρχές.

Η νέα διάταξή τους στο χώρο, σε συνδυασμό με τη δημιουργία πλατειών και πεζοδρόμων στην Ολύμπια χαράζει ένα πολιτιστικό πάρκο σε σύγχρονα πρότυπα που έχει τη δυναμική να αλλάξει ριζικά την αναπτυξιακή πορεία της περιοχής.

9.6.Ολυμπιακό Εκθεσιακό Κέντρο.

Η πολιτιστική ανάδειξη της Αρχαίας Ολυμπίας συνδέεται άμεσα με την ύπαρξη κτιριακής υποδομής προκειμένου να στεγαστούν λειτουργικά οι νέοι θεσμοί και δραστηριότητες, που πρόκειται να φιλοξενηθούν στην πόλη. Πέρα όμως απ' τη κτιριακή υποδομή, απαιτείται και η προσαρμογή των λειτουργιών στις πλέον κατάλληλες κτιριακές εγκαταστάσεις.

Με την εγκατάσταση νέου μουσείου ολυμπιακών αγώνων στο παλαιό αρχαιολογικό μουσείο, το κτίριο που στεγάζεται σήμερα το μουσείο των σύγχρονων Ολυμπιακών Αγώνων κρίνεται ότι θα λειτουργήσει με ιδανικό τρόπο ως εκθεσιακός χώρος, αφιερωμένος στις ανάγκες της Πολιτιστικής Ολυμπιάδας, για εκθέσεις ζωγραφικής, γλυπτικής, φωτογραφίας, αρχιτεκτονικού σχεδίου και άλλων τεχνών. Παράλληλα, θα εξυπηρετεί της ανάγκες παρουσίασης και προβολής των δραστηριοτήτων της Επιτροπής Ολυμπιακών Αγώνων, της Διεθνούς Ολυμπιακής Ακαδημίας, του Διεθνούς Κέντρου Ολυμπιακής Εκεχειρίας, του Ολυμπιακού Φεστιβάλ Νέων, του Νέου Μουσείου Ολυμπιακών Αγώνων, του Διεθνούς Φεστιβάλ Ολυμπίας, του Δικτύου Ολυμπιακών Πόλεων, του Δήμου Αρχαίας Ολυμπίας και του Διεθνούς Πανεπιστημίου Ολυμπιακών Σπουδών.

9.7.Διεθνές Πανεπιστήμιο Ελληνικών Σπουδών.

Το όραμα που θέλει την διαμόρφωση της Αρχαίας Ολυμπίας σε διεθνές πνευματικό κέντρο, διευρύνεται με την εγκαθίδρυση του Πανεπιστημίου, ιδρύματος που έχει ήδη θεσπιστεί νομοθετικά από την Ελληνική Βουλή.

Η Αρχαία Ολυμπία μπορεί να μετατραπεί, βασιζόμενη στο ιστορικό παρελθόν της, σε ένα νευραλγικό δίκτυο παναθρωπινών αξιών του Ελληνικού Πολιτισμού. Η σύνδεση του Πανεπιστημίου με τα αντίστοιχα ιδρύματα της Ελλάδας, του εξωτερικού και περισσότερο άμεσα με τη Διεθνή Ολυμπιακή Ακαδημία, το Πανεπιστήμιο Πατρών και το Ανοικτό Πανεπιστήμιο θα βοηθήσει σημαντικά στην ανάπτυξή του.

Η λειτουργία του «Διεθνούς Πανεπιστημίου Ελληνικών Σπουδών» σχετίζεται άμεσα με τη πρόοδο των υπολοίπων προτάσεων για την διαμόρφωση μια νέας Ολυμπίας στο κατώφλι του 21^{ου} αιώνα. Υπό το πρίσμα των πανεπιστημιακών αναγκών, ολόκληρος ο χώρος της Αρχαίας Ολυμπίας μπορεί να συλληφθεί σαν ένα εκτεταμένο πανεπιστημιακό πάρκο, ως μια ακαδημαϊκή αγορά, πλησιάζοντας με αυτό τον τρόπο καλύτερα από οποιονδήποτε εκπαιδευτικό οργανισμό στην Ελλάδα το πρότυπο ενός σύγχρονου και λειτουργικού πανεπιστημιακού ιδρύματος.

Οι αίθουσες και οι Διοικητικές Υπηρεσίες του Πανεπιστημίου θα στεγαστούν στο ξενοδοχείο ΞΕΝΙΟΣ ΔΙΑΣ και τα γραφεία των καθηγητών θα στεγαστούν στα κτίριο ΣΠΑΠ. Εκμεταλλεούμενοι τις εγκαταστάσεις της ΔΟΑ, οι φοιτητές του Πανεπιστημίου της Ολυμπίας θα μπορούν να χρησιμοποιούν το αμφιθέατρο, να εκμεταλλευτούν την ενημερότητα της βιβλιοθήκης της για Ολυμπιακά θέματα και να ασκηθούν στους χώρους άσκησης που διαθέτει.

Η διασπορά του Πανεπιστημίου στην Πόλη καθιστά τη συγκεκριμένη πρόταση άμεση εξαρτώμενη από την πορεία των υπολοίπων παρεμβάσεων στην Αρχαία Ολυμπία. Η ιδέα του Πανεπιστημιακού Πάρκου αναδεικνύεται από τη δημιουργία πεζοδρομιακών προσβάσεων διαμορφωμένων με τρόπο που εξασφαλίζουν την λειτουργική και αισθητική ενότητα.

Η ίδρυση του πανεπιστημίου στην Αρχαία Ολυμπία θα τονώσει οικονομικά και θα γεμίσει με ζωή την πόλη, συμπληρώνοντας τις μελλοντικές παρεμβάσεις με το απαιτούμενο ανθρωπογενές στοιχείο. Ο πεζόδρομος του εμπορικού κέντρου θα εμπλουτιστεί με νέους επισκέπτες, η πλατεία που θα διαμορφωθεί μπροστά απ' το ΞΕΝΙΑ θα αποτελέσει χώρο δημιουργίας και ψυχαγωγίας για τους φοιτητές, ενώ η αναβαθμισμένοι χώροι του εμπορικού κέντρου και της νέας πλατείας του σιδηροδρομικού σταθμού θα εξυπηρετήσουν τον φοιτητικό κόσμο.

Το Πανεπιστήμιο της Ολυμπίας θα διευρύνει την εκπαιδευτική διάσταση της πόλης, και τη διεθνή ακτινοβολία της Αρχαίας Ολυμπίας. Επιπλέον η λειτουργία του

θα τονώσει την πολεοδομική συνέχεια του οικισμού και θα δημιουργήσει μια πρόσθετη εστία δραστηριοτήτων και κοινωνικής δράσης.

9.8.Πλατεία Ολυμπισμού.

Ως χώρος συνάντησης η πλατεία αποτελεί τον πνεύμονα του πολεοδομικού σχηματισμού προσφέροντας επικοινωνιακές ανάσες και χώρο για κοινωνική και πολιτιστική δράση.

Η μετατροπή του σημερινού χώρου, όπου στεγάζεται το Δημαρχείο, σε πλατεία Ολυμπισμού (2.400 τ.μ) είναι ένα πολύ σημαντικό βήμα προς την κατεύθυνση να αποκτήσει η πόλη της Αρχαίας Ολυμπίας μια περιοχή αναφοράς, ένα κέντρο βάρους ανάμεσα στον Αρχαιολογικό χώρο και τον οικισμό. Σε συνδυασμό με τις ευρείες πεζοδρομήσεις η πόλη θα προσεγγίσει την ποθητή συνέχεια με τον Αρχαιολογικό χώρο, διευκολύνοντας τη μετάβαση από το εμπορικό στο μνημειακό τομέα της πόλης.

Το σημερινό κτίριο του Δημαρχείου, καθώς και τα υπόλοιπα κτίσματα θα απομακρυνθούν για να μείνει ο χώρος ενιαίος και απομονωμένος από κατασκευές. Επίσης θα μπαζωθεί ένα κομμάτι του για να μεγαλώσει ο χώρος του δρόμου μπροστά από το ΞΕΝΙΑ, ενώ στο υπόλοιπο κομμάτι φυτεύεται πράσινο εκτός από το δρόμο που θα ενώνει απευθείας τον Αρχαιολογικό χώρο με τον οικισμό. Μπροστά από το κτίριο του ΣΠΑΠ και το παλαιό Αρχαιολογικό Μουσείο δημιουργείται ένας ενιαίος διαμορφωμένος χώρος με πλακόστρωση και με τα απαραίτητα καθιστικά, στο κέντρο του οποίου θα υπάρχει ένας τετράγωνος χώρος που εμπεριέχεται σε μια υδάτινη δεξαμενή απ' όπου θα εκτοξεύεται νερό σε μορφή πίδακα. Παράλληλα ο ελεύθερος χώρος θα διακοσμηθεί με γλυπτό που θα συμβολίζει την ειρηνική συνύπαρξη των λαών. Για την δημιουργία του θα προκηρυχθεί διαγωνισμός.

Το ποιο βασικό όφελος από την διαμόρφωση του χώρου, συνδυάζεται με τη σχηματοποίηση ενός ενιαίου, ελεύθερου χώρου. Οι κάτοικοι και οι επισκέπτες της πόλης θα έχουν την ευκαιρία, μεταβαίνοντας από τον αρχαιολογικό στο οικιστικό τμήμα

της πόλης, να σταματήσουν στην πλατεία για να αναπαυθούν και να συζητήσουν σε ένα αισθητικά αναβαθμισμένο και ευχάριστο περιβάλλον.

Η κεντρική πλατεία θα υποδέχεται και θα φιλοξενεί τους κατοίκους της πόλης, την καλλιτεχνική δημιουργία, δημόσιες και κοινωνικές εκδηλώσεις. Ελεύθερος χώρος σηματοδοτεί επίσης και αισθητική αναβάθμιση της πόλης καθώς η πολεοδομική αποσυμφόρηση από τα υπάρχοντα κτίσματα θα αναδείξει την έντονη αρχιτεκτονική προσωπικότητα των περιβαλλόντων κτιρίων του Κέντρου Ολυμπιακών Δραστηριοτήτων, του Κέντρου Πολιτιστικής Ολυμπιάδας και του Νέου Μουσείου Ολυμπιακών Αγώνων.

9.9. Το Ολυμπιακό Πάρκο του Ολυμπισμού.

Η πολεοδομική ενοποίηση ζωτικών σημείων της Αρχαίας Ολυμπίας, συνδεδεμένη με τις νέες πεζοδρομιακές αρτηρίες, συγκροτεί έναν ενιαίο χώρο, που ορίζεται κομβικά από την πλατεία του Σιδηροδρομικού Σταθμού, την πλατεία Ολυμπισμού και το νέο χώρο εισόδου της Αρχαιολογικής ενότητας. Η διαμόρφωση του ενιαίου αυτού χώρου συνεπικουρούμενης από παρεμβάσεις αισθητικής υφής, δημιουργεί ένα ελεύθερο πεδίο πολιτιστικής δράσης και διασποράς εκθεμάτων σύγχρονης τέχνης.

Συγκεκριμένα, η πλατεία Ολυμπισμού, νευραλγικό σημείο Ολυμπιακών δραστηριοτήτων και αυτόνομος χώρος κοινωνικής επαφής θα συγκεντρώσει εκθέσεις, συναυλίες, δραστηριότητες των κατοίκων και φοιτητών της πόλης. Αναλόγως και ο ελεύθερος χώρος που θα διαμορφωθεί ο σιδηροδρομικός σταθμός, αξιοποιεί το παλαιό μηχανοστάσιο και τη γενικότερη αισθητική του χώρου προς την εναλλακτική πολιτιστική δράση.

Οι πεζόδρομοι και οι πλατείες, χώροι που προωθούν την κοινωνική επαφή και φιλοξενούν εκδηλώσεις ψυχαγωγικού χαρακτήρα θα προσφέρουν στην ποιοτική αναβάθμιση της Αρχαίας Ολυμπίας το αναγκαίο στοιχείο της «Καθημερινής» πολιτιστικής δράσης, που συμπληρώνει την επώνυμη καλλιτεχνική δημιουργία η όποια

συμβάλει με την προσφορά γλυπτών και άλλων έργων τέχνης στην αισθητικής διαμόρφωση των χώρων.

Ο πολιτισμός που αναδεικνύεται στους ζωτικούς χώρους ενός οικισμού, είναι ο πολιτισμός του διαλόγου μεταξύ δημιουργού και επισκέπτη, πρακτική που πλαισιώνει την καθημερινή ζωή πολλών σύγχρονων πόλεων και αποτελεί πρωταρχική επιδίωξη για την Αρχαία Ολυμπία.

9.10. Η λειτουργία της Διεθνούς Ολυμπιακής Ακαδημίας.

Η διεύρυνση της εμβέλειας της Αρχαίας Ολυμπίας σχετίζεται άμεσα με την ευρύτερη ενεργοποίηση της Διεθνούς Ολυμπιακής Ακαδημίας. Η ποιότητα και η εμπειρία που χαρακτηρίζει την ΔΟΑ καθιστά καθοριστική την συμβολή της στην επιτυχία των προγραμμάτων, που θα αναπτύξουν οι νέοι Ολυμπιακοί Θεσμοί και αναγκαία την ενίσχυση του θεσμικού πλαισίου λειτουργίας του.

Η εγκατάσταση του Διεθνούς Κέντρου Ολυμπιακής Εκεχειρίας, Διεθνούς Ιδρύματος Πολιτιστικής Ολυμπιάδας, του Ολυμπιακού Φεστιβάλ Νέων, του Νέου Μουσείου Ολυμπιακών Αγώνων, του Διεθνούς Forum Ολυμπιονικών, του Δικτύου Ολυμπιακών Πόλεων και του Πανεπιστημίου στην Αρχαία Ολυμπία δημιουργεί ανάγκες για την εκπόνηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων, την διεξαγωγή συνεδρίων, τη διαμονή, την άθληση και την αναψυχή του ανθρώπινου δυναμικού και των επισκεπτών, οι οποίες εντάσσονται στο πλαίσιο διεύρυνσης του ρόλου και της εμβέλειας της Διεθνούς Ολυμπιακής Ακαδημίας.

Η λειτουργική σύνθεση των δραστηριοτήτων συνδέεται άμεσα με το πρόγραμμα ενοποίησης του οικιστικού, εμπορικού, θεσμικού, αρχαιολογικού και εκπαιδευτικού τοπίου που διαμορφώνει την Αρχαία Ολυμπία του 21^{ου} αιώνα.

Οι βελτιώσεις τεχνικής υποδομής των εγκαταστάσεων της ΔΟΑ είναι ιδιαίτερα σημαντικές για τη διεύρυνση του έργου που επιτελεί.

Τα απαιτούμενα τεχνικά έργα, όπως έχουν προσδιοριστεί από την ΔΟΑ, έχουν ως εξής:

- * Αυτοματισμός δικτύου πυρόσβεσης.
- * Αυτόνομος κλιματισμός βιβλιοθήκης Συνεδριακού Κέντρου.
- * Κατασκευή φυλακίου πύλης νέου Συνεδριακού Κέντρου.
- * Αντικατάσταση κουφωμάτων διοικητικών κτιρίων και ξενώνων
- * Εγκατάσταση ελαστικού τάπητα στίβου
- * Αποκατάσταση – βελτίωση δρόμου πυρασφάλειας
- * Κατασκευή περιπτέρων εικαστικών δραστηριοτήτων
- * Ανανέωση δεντροφύτευσης χώρου.
- * Κατασκευή συγκροτήματος 25 δίκλινων ξενώνων στη θέση που βρίσκεται σήμερα το Parking.
- * Κατασκευή ξενώνων φιλοξενίας υψηλών προσώπων.
- * Κατασκευή αμφιθεατρικού χώρου κοινωνικών εκδηλώσεων.

9.11.Κατασκευή Σύγχρονου Αθλητικού Κέντρου.

Η κατασκευή του σύγχρονου αθλητικού κέντρου προσδίδει στη γενέτειρα του Ολυμπισμού τη δυνατότητα να διαδραματίσει ένα δυναμικό ρόλο στη σύγχρονη διεθνή αθλητική πραγματικότητα. Το νέο αθλητικό κέντρο θα φιλοξενεί αθλητικές εκδηλώσεις του Ολυμπιακού Φεστιβάλ Νέων, των εορτασμό της Ολυμπιακής Ημέρας και διεθνείς αθλητικές συναντήσεις παγκόσμιας εμβέλειας.

Το νέο Αθλητικό Κέντρο Αρχαίας Ολυμπίας θα κατασκευαστεί εκτός αρχαιολογικού χώρου και πολεοδομικού συγκροτήματος, σύμφωνα με τις τελευταίες τεχνικές προδιαγραφές και θα περιλαμβάνει:

- * Πλήρη εγκατάσταση στίβου
- * 2 προθερμαντήρα (1 δρόμων και 1 ρίψεων)
- * Κλειστό γυμναστήριο με αγωνιστικό χώρο πολλαπλών χρήσεων

- * Προπονητικές εγκαταστάσεις
- * Κερκίδες χωρητικότητας 10.000 θέσεων
- * Δημοσιογραφική υποδομή
- * Ελικοδρόμιο
- * Πάρκο Αμφικτιονιών
- * Οι νέες αθλητικές εγκαταστάσεις αποτελούν ιδανικό τόπο διεθνούς προετοιμασίας ομάδων όλων των αθλημάτων και εφελτήριο για την ανάπτυξη του αθλητισμού της περιοχής.

Η επιλογή της τοποθεσίας για την κατασκευή του νέου αθλητικού κέντρου, έκταση 50 περίπου στρεμμάτων, έχει ως γνώμονα της διατήρηση του φυσικού και πολιτισμικού χαρακτήρα της περιοχής.

Η χωροθέτηση του σύγχρονου αθλητικού κέντρου θα συμπεριλάβει τον κεντροβαρικό ρόλο του νέου αθλητικού κέντρου στην ανάπτυξη του αθλητισμού της ευρύτερης περιοχής, έτσι όπως διαμορφώνεται από το σχηματισμό του νέου Δήμου Ολυμπίας.

Η χωροθέτηση του σύγχρονου αθλητικού κέντρου θα συμπεριλάβει τον κεντροβαρικό ρόλο του νέου αθλητικού κέντρου στην ανάπτυξη του αθλητισμού της ευρύτερης περιοχής, έτσι όπως διαμορφώνεται από το σχηματισμό του νέου Δήμου Ολυμπίας.

Το νέο αθλητικό κέντρο αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για την αναβάθμιση της Αρχαίας Ολυμπίας. Η νέα Αρχαία Ολυμπία, κοιτίδα των Ολυμπιακών Αγώνων, που φιλοδοξεί να μαγνητίσει διεθνείς πολιτιστικές και αθλητικές δραστηριότητες, οφείλει να αποκτήσει ένα σύγχρονο αθλητικό κέντρο το οποίο μπορεί να μετατραπεί σε μοχλό τουριστικής και οικονομικής ανάπτυξης. Το αθλητικό κέντρο σε συνδυασμό με το πάρκο των Αμφικτιονιών από το οποίο θα περιβάλλεται θα αναδείξει την αρμονικότητα της σχέσης αθλητισμός – περιβάλλον, προβάλλοντας ένα νέο πρότυπο αθλητικής και πολιτιστικής συνύπαρξης.

9.12.Ολυμπιακή Λαμπαδηδρομία.

Στην Ολυμπία, τελούνται ποικίλες εκδηλώσεις λατρείας, στους Θεούς, στο Ιερό, στα πλαίσια των οποίων συμπεριλαμβάνονται και αγώνες. Στους αγώνες αυτούς,

θεμελιώδες σύμβολο ήταν το «πυρ» ως αγνό Απολλώνιο Φως, το οποίο κυριαρχεί στα ανώτερα στοιχεία και ένστικτα, τόσο των ατόμων, όσο και των πόλεων κ' των Φυλών.

Η αναβίωση των Ολυμπιακών Αγώνων του 1896 στην Ελλάδα επεκτάθηκε και σε μια σειρά συμβολικών αναβιώσεων, όπως η αρχαία λαμπαδηφορία. Η πρώτη όμως Λαμπαδηδρομία και Αφή της Ολυμπιακής Φλόγας σε σύγχρονη μορφή παρουσιάστηκε το 1936 στην Ολυμπιάδα του Βερολίνου παρόλο που οι σχετικές με τη λαμπαδηδρομία αναφορές είναι πάρα πολλές από το 1896. Η πατρότητα της ιδέας διεξαγωγής Λαμπαδηδρομίας από την Ελλάδα στη Γερμανία, αποδίδεται στον Carl Diem.

Η Αφή της Ολυμπιακής Φλόγας και το τελετουργικό καθιερώθηκε από τότε να τελείται στην Αρχαία Ολυμπία, συνδέοντας τους σύγχρονους Ολυμπιακούς Αγώνες με το Απολλώνιο Φως και το πλήθος των συμβολισμών που τις συνοδεύουν.

Η ανάληψη των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 από την Αθήνα, σε συνδυασμό με τους απορρέοντες θεσμούς που πρόκειται να φιλοξενηθούν στην Αρχαία Ολυμπία, προσφέρει την ευκαιρία επαναπροσδιορισμού και ανάδειξης του Ολυμπιακού ρόλου της περιοχής και τη δυνατότητα αναβάθμισης της τελετής Αφής της Ολυμπιακής Φλόγας.

Η πρόταση της Αθήνας για τη διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 τόνισε ιδιαίτερα τη σημασία της Ολυμπιακής Λαμπαδηδρομίας και της Αφής της Ολυμπιακής Φλόγας και επισήμανε το ρόλο και τη συμβολή του χώρου της Αρχαίας Ολυμπίας στην ανάδειξή της. Η Ελληνική πρόταση έδωσε ιδιαίτερη έμφαση στο συμβολισμό της Φλόγας για την Ειρήνη μεταξύ των λαών αναφέροντας,

«Μετά την τελετή Αφής στο αρχαίο στάδιο της Ολυμπίας η Ολυμπιακή Φλόγα θα μεταφερθεί σε όλον τον κόσμο, ώστε με συμβολικό τρόπο να ενώσει τις πέντε ηπείρους πετυχαίνοντας τον απώτατο στόχο: την ενδυνάμωση της σημασίας Ολυμπιακής Εκεχειρίας, την παύση των εχθροπραξιών κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων, την πραγματοποίηση του ονείρου της Παγκόσμιας Ειρήνης».

Επίσης η πρόταση για τη διεξαγωγή της Ολυμπιακής Λαμπαδηδρομίας προβλέπει τη διοργάνωση ιδιαίτερων εκδηλώσεων στην Αρχαία Ολυμπία, κατά την τελετή

Αφής της Ολυμπιακής Φλόγας, μέρος των οποίων θα λαμβάνει χώρα στις πόλεις του κόσμου που θα διασχίσει.

Παράλληλα η ίδρυση Διεθνούς Κέντρου Ολυμπιακής Εκεχειρίας, που στοχεύει στη διακήρυξη της περιοχής ως ζώνης Ειρήνης, και η μόνιμη ανά τετραετία διοργάνωση του Ολυμπιακού Φεστιβάλ Νέων στην Αρχαία Ολυμπία, του οποίου η τελετή έναρξης θα αναδεικνύεται από την τελετή Αφή της Ολυμπιακής Φλόγας, δημιουργούν τις προϋποθέσεις διεύρυνσης της διεθνούς προβολής της, αντικείμενο της οποίας ενδείκνυται να είναι εξειδικευμένη μελέτη. Η εκμετάλλευση βέβαια των δυνατοτήτων τηλεοπτικής μετάδοσης της τελετής είναι ιδιαίτερα καθοριστική.

Η τελετή Αφής της Ολυμπιακής Φλόγας πρέπει να αποτελέσει μια παγκόσμια Εθνική για τους Έλληνες εορτή, μέσω της οποίας θα προβάλλεται από την Αρχαία Ολυμπία το πανανθρώπινο μήνυμα της Ειρήνης.

9.13.Διεθνές Φόρουμ Ολυμπιονικών.

Η ανάληψη των Ολυμπιακών Αγώνων και η ανάπτυξη του Ελληνικού αθλητισμού τα τελευταία χρόνια, με αθλητικές επιτυχίες και καταξιώσεις σε παγκόσμιες διοργανώσεις, οδήγησαν στην πρωτοβουλία θεσμοθέτησης Διεθνούς Φόρουμ Ολυμπιονικών, που αποφασίστηκε κατά τη διεξαγωγή του 1^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου ολυμπιονικών στις 21 Σεπτεμβρίου 1998 στην Αρχαία Ολυμπία, με συμμετοχή 100 και πλέον Ολυμπιονικών απ' όλο τον Κόσμο.

Το Διεθνές Φόρουμ Ολυμπιονικών πρόκειται να διεξαχθεί ανά τετραετία στην Αρχαία Ολυμπία, που θα φιλοξενεί τα πρότυπα του παγκόσμιου αθλητισμού, τους καλύτερους πρέσβεις της ευγενούς άμιλλας και των γνήσιων ιδεών του Ολυμπισμού.

Η πραγματοποίηση μιας τέτοιας «συγκέντρωσης» στην Αρχαία Ολυμπία, θα καταστήσει την περιοχή χώρο δημιουργικού διαλόγου και ανταλλαγής ιδεών με δυνατότητες παγκόσμιας προβολής. Η Αρχαία Ολυμπία θα λειτουργήσει ως το ιδανικό πε-

ριβάλλον αναζητήσεων νέων ιδανικών στο κατώφλι της 3^{ης} χιλιετίας και οραμάτων για το μέλλον του αθλητισμού.

9.14. Το Ολυμπιακό Φεστιβάλ Νέων.

Το Ολυμπιακό Φεστιβάλ Νέων αποτελεί μια πρόταση για την ενεργό και ουσιαστική συμβολή της διοργάνωσης των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 στην ενδυνάμωση των Ολυμπιακών Ιδεωδών , σύμφωνα με τον Ολυμπιακό Χάρτη :

«Ο Ολυμπισμός είναι μια φιλοσοφία ζωής, η οποία συνδυάζει αρμονικά το σώμα, τη θέληση και το πνεύμα του ανθρώπου. Συνδυάζοντας τον αθλητισμό με τον πολιτισμό και την εκπαίδευση, ο Ολυμπισμός προσπαθεί να δημιουργήσει έναν τρόπο ζωής, ο οποίος βασίζεται στηχαρά της προσπάθειας, στην εκπαιδευτική αξία του καλού παραδείγματος και στο σεβασμό των παγκόσμιων ηθικών αρχών .»

Ο σκοπός του Ολυμπιακού Φεστιβάλ Νέων είναι η ολοκληρωμένη καλλιέργεια των αρχών του Ολυμπιακού πνεύματος στους νέους αθλητές όλου του κόσμου, μέσω της εντρύφησης τους στις αθλητικές, πολιτιστικές, εκπαιδευτικές καταστάσεις δημιουργίας μέσω των οποίων δύναται να εκφρασθεί ο Ολυμπισμός.

Η δημιουργία των εγκαταστάσεων και του οργανωτικού πλαισίου για τη διεξαγωγή του Ολυμπιακού Φεστιβάλ Νέων εν όψει των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004, σε συνδυασμό με τις υφιστάμενες εγκαταστάσεις της Διεθνούς Ολυμπιακής Ακαδημίας, διαμορφώνουν τις προϋποθέσεις για τη μόνιμη ανά τετραετία θεσμοθέτησή του.

Το Ολυμπιακό Φεστιβάλ Νέων θα αποτελεί έναν πολύμορφο πολύπολιτισμικό εορτασμό των Ολυμπιακών Ιδεωδών . Θα διαρκεί συνολικά δέκα ημέρες και θα τελείται κάθε τέσσερα χρόνια σε συνδυασμό με την τέλεση των θερινών Ολυμπιακών Αγώνων . Το Ολυμπιακό Φεστιβάλ Νέων θα είναι ανοικτό για εφήβους εκπροσώπους όλων των χωρών του πλανήτη και θα διεξάγεται παράλληλα με τις εκδηλώσεις για την Αφή της Ολυμπιακής Φλόγας. Το

Πρόγραμμα των Εκδηλώσεων του Ολυμπιακού Φεστιβάλ Νέων ενδείκνυται να περιλαμβάνει μεγάλη ποικιλία δραστηριοτήτων.

Το προτεινόμενο αθλητικό πρόγραμμα θα περιλαμβάνεται βασικά αθλήματα των διοργανώσεων της αρχαιότητας: Δρόμος, Άλμα εις Μήκος, Δισκοβολία, Ακοντισμός, Πάλη και πένταθλο. Το "επίσημο πρόγραμμα" θα διευρύνεται και με άλλα αθλήματα, που εμπλούτιζαν το αρχαίο επίσημο πρόγραμμα, όπως: Τοξοβολία, Λαμπαδηδρομία, Αθλήματα με Μπάλα, Άρση Βαρών κ.ά.

Παράλληλα, θα διεξάγονται πολιτιστικές, εκπαιδευτικές και ψυχαγωγικές εκδηλώσεις με στόχο την ολοκληρωμένη καλλιέργεια των νέων . Στα πλαίσια του πολιτιστικού προγράμματος, θα διοργανωθούν καλλιτεχνικές δραστηριότητες, όπου οι νέοι θα παρουσιάζουν τις δικές τους δημιουργίες, πολιτισμικές επιδείξεις, όπου κάθε εκπροσωπούμενη χώρα, σε συνεργασία με την Ολυμπιακή της Επιτροπή, θα παρουσιάσει ένα καλλιτεχνικό πρόγραμμα που θα αναδεικνύει τα ξεχωριστά πολιτισμικά της στοιχεία, καθώς και παραστάσεις αρχαίου θεάτρου και συναυλίες με τη συμμετοχή γνωστών καλλιτεχνών.

Στα πλαίσια του εκπαιδευτικού προγράμματος, οι νέοι θα έχουν την ευκαιρία να παρακολουθήσουν ομιλίες, εκπαιδευτικές συνεδριάσεις και εξειδικευμένα σεμινάρια, καθώς και να ξεναγηθούν σε αρχαιολογικούς χώρους και μουσεία.

Η Αρχαία Ολυμπία, ως γενέτειρα των Ολυμπιακών Αγώνων, προβάλλει ως ιδεώδης τόπος για τη διοργάνωση του Ολυμπιακού Φεστιβάλ Νέων και την καλλιέργεια των συνθηκών που θα συμβάλλουν αποτελεσματικότερα στην υλοποίηση των στόχων του. Παράλληλα, το μοναδικό φυσικό της περιβάλλον με τις εγκαταστάσεις που προβλέπεται να κατασκευασθούν, όπως η Ολυμπιακή Κατασκήνωση Νέων στον Καϊάφα, έκτασης 180 στρεμμάτων, και το Σύγχρονο Αθλητικό Κέντρο στην Ολυμπία, χωρητικότητας 1 0.000 θέσεων και με πλήρη εξοπλισμό, παρέχει όλες τις προϋποθέσεις για τη φιλοξενία των 4.000 νέων και των δραστηριοτήτων του προγράμματος.

Η διοργάνωση του Ολυμπιακού Φεστιβάλ Νέων θα πλουτίσει το περιβάλλον της Αρχαίας Ολυμπίας, αναζωπυρώνοντας το ενδιαφέρον για τους αρχαιολογικούς χώρους και τις γύρω περιοχές, προωθώντας την κατασκευή αθλητικών εγκαταστάσεων, αναβαθμίζοντας τη λειτουργική χρήση των κτιρίων και αναβιώνοντας τις αρχέτυπες δραστηριότητες της περιοχής.

9.15. Το Διεθνές Ίδρυμα Πολιτιστικής Ολυμπιάδας.

Η πρόταση της Αθήνας για την ανάληψη των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 οραματίστηκε την αναβίωση της τετραετούς Ολυμπιάδας. Η διεξαγωγή και εδραίωση της Ολυμπιάδας στις επόμενες διοργανώσεις σχετίζεται άμεσα με την καθιέρωση της Πολιτιστικής της διάστασης, ενός τετραετούς προγράμματος, με στόχο την ανάδειξη της συμβολής όλων των πολιτισμών του κόσμου στην ανάπτυξη του Ολυμπιακού Ιδεώδους, μέσα από τη διοργάνωση διεθνών καλλιτεχνικών εκδηλώσεων στα πεδία του θεάτρου, του κινηματογράφου, της μουσικής, του χορού, των εικαστικών τεχνών και της προστασίας και ανάδειξης της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Οι θεματικοί άξονες της Πολιτιστικής Ολυμπιάδας συμπεριλαμβάνουν διεθνείς ευαίσθητες και προβληματικές και διαμορφώνονται ως εξής:

- * Ο Πολιτισμός της Ειρήνης, της Συνύπαρξης, της Συμφιλίωσης.
- * Ο Πολιτισμός της Κοινωνικής Συνοχής.
- * Ο Πολιτισμός της Κοινωνίας της Πληροφορίας.
- * Ο Πολιτισμός ως Πεδίο Συνάντησης της Παράδοσης και της Καινοτομίας.

Η Πολιτιστική Ολυμπιάδα της Αθήνας είχε ως αφητηρία το 2000 και θα κορυφωθεί με τους Αγώνες του 2004. Στόχος είναι να αξιοποιηθούν οι υφιστάμενες πολιτιστικές υποδομές για την οργάνωση μεγάλων πολιτιστικών εκδηλώσεων σε ολόκληρη την Ελλάδα.

Η ευκαιρία που παρουσιάζεται από τη σύσταση του Ιδρύματος Πολιτιστικής Ολυμπιάδας, με τη συμμετοχή σημαντικών προσωπικοτήτων και τη διεξαγωγή πολιτιστικών εκδηλώσεων διεθνούς βεληνεκούς καθ' όλη την τετραετή περίοδο πριν τους Αγώνες, για την ανάδειξη και την παγκόσμια προβολή του ιερού χώρου της Αρχαίας Ολυμπίας είναι μοναδική.

9.16. Το Διεθνές Κέντρο Ολυμπιακής Εκεχειρίας.

Η πρόταση για την αναβίωση της Ολυμπιακής Εκεχειρίας, καθώς και η ιδέα για την ίδρυση ενός Διεθνούς Κέντρου για την υλοποίησή της, σχετίζεται άμεσα με την προοπτική του ελληνικού πολιτισμού να συνεισφέρει ενεργά στον εμπλουτισμό της φυσιογνωμίας του σύγχρονου Ολυμπιακού Κινήματος.

Το Διεθνές Κέντρο Ολυμπιακής Εκεχειρίας στοχεύει στην προετοιμασία του εδάφους για την υλοποίηση της Ολυμπιακής Εκεχειρίας, σύμφωνα με το Ολυμπιακό Πνεύμα και τις πρωτοβουλίες της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής, την πραγματοποίησή της κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 και τη διασφάλιση της συνέχισής της στο μέλλον, αναπτύσσοντας δραστηριότητες που θα ενδυναμώσουν την προσπάθεια του Ολυμπιακού Κινήματος για την προώθηση της ειρήνης, της φιλίας και της διεθνούς κατανόησης σε όλον τον κόσμο.

Το Διεθνές Κέντρο Ολυμπιακής Εκεχειρίας θα πλαισιώνεται από εξέχουσες προσωπικότητες, καλλιτέχνες, ακαδημαϊκούς, Ολυμπιονίκες και πολιτικούς διεθνούς εμβέλειας και θα συνεργάζεται με την Ολυμπιακή Οικογένεια, τις Εθνικές Ολυμπιακές Επιτροπές, τους εξειδικευμένους φορείς των Ηνωμένων Εθνών, διεθνείς και μη κυβερνητικούς οργανισμούς, ιδρύματα ειρήνης, πανεπιστήμια, σχολεία και προσωπικότητες για την πραγματοποίηση των δραστηριοτήτων του: την υλοποίηση της Ολυμπιακής Εκεχειρίας, την οικοδόμηση της Ειρήνης σε εμπόλεμες περιοχές, την προσφορά ανθρωπιστικής βοήθειας, την οργάνωση Κατασκηνώσεων Νέων για την Ολυ-

μπιακή Εκεχειρία, την ανάπτυξη εκπαιδευτικών και ερευνητικών προγραμμάτων και τη διεξαγωγή Συνεδρίων .

Η ανακήρυξη της Αρχαίας Ολυμπίας ως Ζώνης Ειρήνης είναι ιδιαίτερα σημαντική, καθώς θα προσφέρει το ιδανικό πλαίσιο για την πραγματοποίηση της Ολυμπιακής Εκεχειρίας και την προώθηση των Ολυμπιακών Ιδεωδών.

ΜΕΡΟΣ Δ΄.

10).ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΦΛΟΓΑ – ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ 2004 – ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ – ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΘΕΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.

10.1. Αναβάθμιση της τελετής Αφής της Ολυμπιακής Φλόγας – Ο- λυμπιακή Λαμπαδηδρομία.

Στην πρόταση της Ελλάδας για την ανάληψη των Ολυμπιακών αγώνων του 2004 δίνεται ιδιαίτερη βαρύτητα στην τελετή Αφής της Ολυμπιακής Φλόγας στην Αρχαία Ολυμπία και την διοργάνωση ιδιαίτερων εκδηλώσεων που θα γίνουν τόσο στις πόλεις του Νομού όσο και σε πόλεις εκτός Νομού.

Επίσης δίνει ιδιαίτερη έμφαση στον συμβολισμό της Φλόγας για την Ειρήνη μεταξύ των λαών με στόχο την ενδυνάμωση της σημασίας της Ολυμπιακής Εκεχειρίας και την παύση των εχθροπραξιών κατά την διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων.

Κύριος στόχος για την τελετή της Αφής της Ολυμπιακής Φλόγας είναι η αναμόρφωση και αναβάθμιση της τελετής της Αφής με βάση τα αυθεντικά πρότυπα του Ολυμπιακού ιδεώδους όπως τα διαφύλαξε η Αρχαία Ελληνική παράδοση.

Κεντρική τελετή Αφής.

Αναβάθμιση της τελετής αφής, κυρίως με την ενίσχυση του τελετουργικού.

Την σύγχρονη αντιπροσώπευση της Αρχαίας Ήλιδας, της πόλης που είχε την ιδεολογική και πολιτική εποπτεία των αγώνων, συμβολική στα πρόσωπα των εκάστοτε Δημάρχων Ολυμπίας, Αμαλιάδος και του Δημάρχου της πόλης που θα τελεί τους Ολυμπιακούς Αγώνες.

Την παρουσία μελών της Δ.Ο.Ε, πρόεδρος ή αντιπροσώπου του που θα εκφωνεί λόγο αντιπροσωπευτικό του νοήματος της Ολυμπιακής ιδέας.

Τελετές πλαισίωσης.

Προτείνονται τρεις τελετές πλαισίωσης, από τις οποίες η μια θα προηγηθεί της κεντρικής τελετής Αφής της Ολυμπιακής Φλόγας και οι δύο άλλες να έπονται και μάλιστα να διεξάγονται μετά το τέλος των αγώνων, αποτελώντας ουσιαστικά το επίσημο πέρας της διεξαγωγής τους.

Η προτεινόμενη προκαταρκτική τελετή μπορεί να περιλαμβάνει :

- Επίσημη εορταστική πομπή, παρόμοια με την αρχαία η οποία ακολουθούσε την Ιερά οδό από την Ήλιδα στην Ολυμπία. Η πομπή ξεκινάει από το θέατρο της Αρχαίας Ήλιδας και καταλήγει στην Ολυμπία, μια μέρα πριν την κεντρική τελετή της Αφής της Ολυμπιακής Φλόγας.
- Πραγματοποίηση Ολυμπιακής σκυταλοδρομίας, στην ίδια διαδρομή, από αθλητές σκυταλοδρόμους από όλες τις χώρες που μετέχουν στους Ολυμπιακούς Αγώνες, δύο μέρες πριν την Κεντρική τελετή.

Οι προτεινόμενες τελετές οι οποίες θα έπονται των αγώνων θα περιλαμβάνουν :

- * Πρόσκληση των Ολυμπιονικών των αγώνων στην Ολυμπία και διοργάνωση τελετής στέψης.
- * Απονομή ως επάθλου στους Ολυμπιονίκες, κλάδου αγριελιάς σε αντιστοιχία του αρχαίου κότινου και απονομή αναμνηστικού μεταλλίου.
- * Οργάνωση εκδηλώσεων φιλοξενίας των Ολυμπιονικών από τον Δήμο Αρχαίας Ολυμπίας αλλά και από άλλους Δήμους του Νομού.

Οργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων ταυτόχρονων και επόμενων της τελετής.

- * Εκδηλώσεις στις πόλεις του Πύργου, της Αμαλιάδας και στο Θέατρο Αρχαίας Ήλιδας, στο Κάστρο «Χλεμούτσι». Οι εκδηλώσεις μπορούν να περιλαμβάνουν εκφώνηση πανηγυρικών λόγων, απαγγελία αρχαίων κειμένων, απόδοση κλασικών έργων από συμφωνική ορχήστρα, ανάκρουση Ολυμπιακού ύμνου κ.λ.π.

- * Συμβολική αναπαράσταση των Αρχαίων Ολυμπιακών Αγώνων.

Άλλες εκδηλώσεις.

* **Θεατρικές παραστάσεις** αρχαίας Ελληνικής Τραγωδίας στα θέατρα «ΟΛΥΜΠΙΑ» στο Δημοτικό Διαμέρισμα Φλόκα και στο Θέατρο Αρχαίας Ήλιδας.

- * **Διοργάνωση** μεγάλων επιλεγμένων συναυλιών.

* **Διοργάνωση** διεθνών και Πανελληνίων συνεδρίων στο Νομό με θέματα όπως «τα Ολυμπιακά Ιδεώδη», «Ολυμπιακή Εκεχειρία» κ.λ.π.

* **Ποίηση:** Οργάνωση βραδιάς μελοποιημένης ποίησης ποιητών της αρχαιότητας.

* **Μουσική:** Αποσπάσματα Αρχαίας Ελληνικής μουσικής, Βυζαντινής εποχής, Δημοτικής μουσικής.

- * **Χορός:** Χορογραφίες με θέμα τους Ολυμπιακούς αγώνες.

* **Εκθέσεις:** Ζωγραφικής, γλυπτικής και αγγειοπλαστικής καθώς και εκθέσεις βιβλίου.

* **Κινηματογράφος:** Προβολή ντοκιμαντέρ, κ.α των σύγχρονων Ολυμπιάδων.

Τελετή Αφής Ολυμπιακής Φλόγας και Τουριστική Ανάπτυξη.

Η ανάπτυξη του τουρισμού στο Νομό συνδέεται άμεσα με την υπόθεση της τελετής Αφής της Ολυμπιακής Φλόγας.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση και οι φορείς θα πετύχουν στην κατοχύρωση του θεσμού εάν καταφέρουν να δίνεται μεγάλη έμφαση από τα διεθνή Μ.Μ.Ε κάθε φορά που γίνεται η τελετή.

Θα πρέπει να δημιουργηθούν εκδηλώσεις με την κατάλληλη και μεθοδευμένη προβολή τους, με επάρκεια λόγων ώστε απλοί πολίτες από διάφορες χώρες να προσέρχονται για να παρακολουθήσουν τις σχετικές τελετές και να συμμετέχουν σε αυτό που θα είναι ουσιαστικά η πανηγυρική κήρυξη έναρξης των Ολυμπιακών Αγώνων.

Εάν δεν επιτευχθεί η πρόσδοση αυτής της πανηγυρικής διάστασης στις τελετές της Ολυμπίας, τότε ο νέος θεσμός θα είναι εξαιρετικά ευάλωτος.

Η προέγκυση των διεθνών ΜΜΕ και οι επί κάποιες μέρες ενασχόλησή τους με την Ολυμπία και την Αφή της Ολυμπιακής Φλόγας θα επιτευχθεί μόνο εάν η προσέλκυση των τουριστών δώσει άλλη διάσταση σπουδαιότητας στο γεγονός.

Η αποδοχή από τη διεθνή λαϊκή βάση χρειάζεται για την επικράτηση του θεσμού στην διάρκεια του χρόνου.

Η προσέλκυση του διεθνούς κοινού είναι εφικτή μέσα από την ανάπτυξη του Marketing, με συνεργασίες με διεθνή ταξιδιωτικά πρακτορεία με διαφήμιση στα σχετικά media του εξωτερικού κ.λ.π., και απαραίτητα με την βοήθεια του ΕΟΤ και άλλων φορέων.

Κάτω από αυτές τις προϋποθέσεις θεωρείται βέβαιη η αύξηση του τουριστικού ρεύματος προς το Νομό μας και η ένταξή του στο διεθνή τουριστικό πρόγραμμα των μεγάλων tour operators.

Νομοθετική κατοχύρωση της μοναδικότητας της Ολυμπιακής Φλόγας.

Μεγάλη σημασία έχει η ένταξη στο αθλητικό νομοσχέδιο για την έκδοση Προεδρικού Διατάγματος της μοναδικότητας της Ολυμπιακής Φλόγας.

Με το Προεδρικό Διάταγμα η Ολυμπιακή Φλόγα θα χαρακτηρίζεται ως μια και μοναδική, δεν προσμειγνύεται με καμιά άλλη και τελεί υπό την προστασία επίσης ΔΟΕ.

Επίσης στο ίδιο Προεδρικό Διάταγμα θα καθορίζονται:

1. Οι όροι και οι προϋποθέσεις για την κατάρτιση, με σύμπραξη της ΔΟΕ, πρωτοκόλλου κατοχύρωσης της Ολυμπιακής Φλόγας της Αρχαίας Ολυμπίας και προστασίας της από κάθε απόπειρα εμπορευματοποίησής της.

2. Το διαδικαστικό πλαίσιο και κάθε άλλη λεπτομέρεια σχετικά με την κατά περίπτωση οργάνωση και το περιεχόμενο της τελετής της Αφής της Ολυμπιακής Φλόγας η οποία πραγματοποιείται στην Αρχαία Ολυμπία.

10.2.Οι Ολυμπιακοί Αγώνες του 2004 και οι Επιπτώσεις στον Τουρισμό του Νομού.

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες για τον Νομό Ηλείας συνδέονται άμεσα με την εκτέλεση των μεγάλων έργων υποδομής του Π.Ε.Π. των έργων των Β΄ και Γ΄ Κοινοτικών Πλαισίων Στήριξης.

Αυτό έχει ως συνέπεια οι Ολυμπιακοί Αγώνες να λειτουργήσουν σαν «**δύναμη ώθησης**» σε συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης των μεγάλων έργων της Ηλείας, τα οποία θα βοηθήσουν στην τουριστική ανάπτυξη του Νομού και μετά το τέλος των αγώνων.

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες του 2004 εκτός της επίδρασης τους στην εμπρόθεσμη εκτέλεση των μεγάλων έργων θα επιδράσουν θετικά και καθοριστικά στην εκτέλεση χωροταξικών και πολεοδομικών έργων καθώς και των έργων αισθητικών παρεμβάσεων.

Οι Ολυμπιακοί αγώνες επιτυγχάνουν την παγκοσμιοποίηση του τουριστικού προϊόντος με όλα τα οικονομικά οφέλη που αυτό συνεπάγεται όπως :

- Η παγκόσμια απήχηση της Αρχαίας Ολυμπίας, σαν κοιτίδας του Ολυμπισμού, η λειτουργική διασύνδεσή της με τα άλλα τουριστικά και πολιτιστικά στοιχεία του Νομού και οι Ολυμπιακοί Αγώνες του 2004 θα αποτελέσουν ένα σημαντικό πόλο έλξης παγκοσμίων κεφαλαίων όπως οι χορηγοί των Ολυμπιακών Αγώνων, οι πολυεθνικές που επενδύουν στον αθλητισμό (εταιρίες αθλητικών ειδών) αλλά και μεγάλες εταιρίες που επενδύουν στον τουρισμό και την αναψυχή.

Οι πιο πάνω εταιρίες μπορούν να προσελκύσουν σημαντικό αριθμό τουριστών στο Νομό και να δημιουργήσουν ένα πλέγμα στήριξης και ενίσχυσης του Τουρισμού.

- Βελτίωση και αύξηση της υπάρχουσας Ξενοδοχειακής υποδομής, επιμήκυνση του χρόνου παραμονής των τουριστών και αύξηση του ποσοστού πληρότητας

των καταλυμάτων, με αποτέλεσμα τη σημαντική αύξηση των οικονομικών αποτελεσμάτων των μονάδων λόγω αύξησης του κύκλου εργασιών και των κερδών τους.

- Επίσης θετικά αποτελέσματα αναμένονται και στις εμπορικές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στο χώρο του τουρισμού. Οι επιχειρήσεις αυτές αναμένονται να αυξήσουν το μέγεθός τους, να αυξήσουν τον αριθμό και την ποσότητα των πωλούμενων προϊόντων τους και να βελτιώσουν τους χώρους εκθέσεώς τους.

- Η βελτίωση και αύξηση της υπάρχουσας ξενοδοχειακής υποδομής, η αύξηση του μεγέθους και του αριθμού των εμπορικών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στο χώρο του τουρισμού, θα έχει σαν αποτέλεσμα την αύξηση του αριθμού των απασχολούμενων ατόμων και την μείωση της ανεργίας στο Νομό.

- Αναμένεται επίσης, τουριστική αύξηση από αθλητές συνοδούς και άλλα άτομα άμεσα συσχετιζόμενα με τη διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων ή εκδηλώσεων. Όπως η Αφή της Ολυμπιακής Φλόγας, τα εκπαιδευτικά προγράμματα της ΔΟΑ, η διεξαγωγή του Ολυμπιακού Φεστιβάλ Νέων, πολιτιστικές εκδηλώσεις κ.λ.π., που θα φιλοξενηθούν στο χώρο της Αρχαίας Ολυμπίας. Επισκέπτες που δε σχετίζονται με τη διεξαγωγή των Αγώνων αλλά που προσελκύστηκαν από την προβολή της χώρας και της Αρχαίας Ολυμπίας, λόγω των Αγώνων και που είναι πολύ πιθανό να επισκεφθούν την περιοχή πριν ή και πολύ μετά το 2004.

Εκτός όμως από τα πιο πάνω οικονομικοτουριστικά οφέλη που θα προκύψουν από τους Ολυμπιακούς αγώνες του 2004 για το Νομό, είναι ανάγκη να αναζητηθεί ένας συνολικός παγκόσμιος ρόλος για την Ολυμπία και κατ'επέκταση για το Νομό αντάξιος των πανανθρώπινων ιδεωδών που γεννήθηκαν στον τόπο αυτό.

Είναι γνωστό ότι η περιοχή μελέτης και ειδικά η περιοχή της Αρχαίας Ολυμπίας, μέσω των Ολυμπιακών αγώνων, ταυτίστηκε με τα ιδανικά της ευγενούς άμιλλας και της ειρήνης που σφυρηλάτησε για πολλούς αιώνες την ενότητα του Αρχαίου Ελληνικού κόσμου.

Στην Ολυμπία συναντήθηκαν τα ιδεώδη του αθλητισμού και των αγώνων με τα ιδεώδη της φιλίας, της συναδέλφωσης και της ειρήνης.

Έτσι γεννήθηκε η Ολυμπιακή ιδέα, η οποία αποτελεί και την ιστορική ιδιαιτερότητα της περιοχής.

Σήμερα σε μια ταρασσομένη από πολέμους και έχθρες εποχή θα πρέπει να αναζητηθεί και να αξιοποιηθεί ο ρόλος της Ολυμπίας στην σύγχρονη εποχή με την έννοια του συνόλου των λειτουργιών παγκοσμίου χαρακτήρα μπορούν να εγκαθιδρυσθούν στο χώρο αυτό, θεμελιωμένες στην ιστορική της ιδιαιτερότητα, δηλαδή στην Ολυμπιακή ιδέα.

Αυτό σημαίνει ότι ο χώρος αυτός, πέρα από την μουσειακή του χρήση, μπορεί να τεθεί στην υπηρεσία του αθλητισμού, του πολιτισμού, της φιλίας, της συναδέλφωσης και της ειρήνης ανάμεσα στους λαούς.

Σημαντικό βήμα σε αυτή την κατεύθυνση είναι η χρησιμοποίηση της Αρχαίας Ολυμπίας σαν έδρα της Ολυμπιακής Εκεχειρίας και της Πολιτιστικής Ολυμπιάδας.

10.3. Αναβάθμιση των τουριστικών υπηρεσιών – Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

10.3.1. Αναβάθμιση των τουριστικών υπηρεσιών.

Η προσέλκυση υψηλής εισοδηματικής τάξης τουριστών, οι οποίοι κατά κανόνα είναι και οι περισσότεροι απαιτητικοί, εξαρτάται κατά πόσο ο Νομός έχει την δυνατότητα να αναπτύξει τον επιλεκτικό αυτό τουρισμό, που κάθε άλλο παρά εύκολη υπόθεση είναι. Πολύ δε περισσότερο όταν ο Νομός στερείται της απαραίτητης υποδομής και άριστα εκπαιδευμένους ξενοδοχοϋπαλλήλους και υπαλλήλους άλλων τουριστικών επιχειρήσεων.

Για την ποιοτική αναβάθμιση των τουριστικών υπηρεσιών απαιτούνται συντονισμένες δράσεις τόσο από τον Ιδιωτικό όσο και από τον Δημόσιο τομέα.

Οι δράσεις αυτές είναι :

- Δημιουργία επαρκούς υποδομής όπως αναπτύσσεται σε προηγούμενο κεφάλαιο.

- Συνέπεια στην ποιότητα των παρεχομένων υπηρεσιών, στις τουριστικές εγκαταστάσεις και γενικότερα σε όλους τους χώρους άφιξης – παραμονής – ξενάγησης – ψυχαγωγίας κ.λ.π. των τουριστών.
- Απόκτηση επαγγελματισμού και παροχής εξειδικευμένης εκπαίδευσης στο προσωπικό που ασχολείται άμεσα ή έμμεσα με τον τουρισμό.
- Επίλυση μιας σειράς προβλημάτων όπως :
 - * Το πρόβλημα της έλλειψης καθαριότητας στους χώρους υγιεινής, τους σταθμούς, το οδικό δίκτυο, τις ακτές κ.λ.π.
 - * Το πρόβλημα της έλλειψης αυθεντικότητας στα τουριστικά καταστήματα και συχνά οι ακριβές τιμές.
 - * Της χαμηλής τουριστικής συνείδησης και την βελτίωση της συμπεριφοράς των υπαλλήλων στις υπηρεσίες.
 - * Η καλλιέργεια τουριστικής συνείδησης μεταξύ του πληθυσμού είναι από τα βασικότερα προβλήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν.
 - * Η εκπόνηση προγραμμάτων κατάρτισης και επιμόρφωσης, ατόμων του Νομού, στον τομέα του τουρισμού, μέσω του Κοινωνικού Ταμείου, για εξειδικευμένες τουριστικές υπηρεσίες.

10.3.2.Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

Σημαντικά οφέλη θα προκύψουν από την δημιουργία θέσεων εργασίας στους τομείς :

- Στον κατασκευαστικό τομέα με την δημιουργία 500 – 600 θέσεων εργασίας ως το 2004 που θα εκτελεσθούν τα προβλεπόμενα έργα.
- Στον νέο φορέα Τουριστικής Ανάπτυξης (Α.Ε) 10 – 15 άτομα με σύμβαση αορίστου χρόνου.
- Στον πολιτιστικό τομέα 100 – 150 άτομα λόγο :
 - Των νέων θέσεων (Πολιτιστική Ολυμπιάδα, Ολυμπιακή Εκεχειρία)

- Της επαναλειτουργίας του παλαιού Μουσείου Αρχαίας Ολυμπίας, της λειτουργίας των Μουσείων Αρχαίας Ήλιδας και Δημοτικής Αγοράς Πύργου.
 - Της αναβάθμισης των θεάτρων Φλόκα, Δρούβα, Αρχαίας Ήλιδας.
 - Της ανάδειξης των Αρχαιολογικών Χώρων και ιστορικών τόπων του Νομού(συντήρηση αρχαιοτήτων, ανασκαφικές εργασίες, κ.α.).
- Στον **ιδιωτικό τουριστικό τομέα** 300 – 350 άτομα λόγω της αναμενόμενης αύξησης της τουριστικής κίνησης. Τα άτομα αυτά θα ασχοληθούν :
- * Στις νέες ξενοδοχειακές μονάδες του Νομού (Λουτρά Κυλλήνης, Σκαφιδιάς, Αρχαίας Ολυμπίας κ.λ.π.)
 - * Στην επέκταση και εκσυγχρονισμό των υφισταμένων Ξενοδοχειακών μονάδων.
 - * Στα camping και τα ενοικιαζόμενα δωμάτια.
 - * Στα τουριστικά γραφεία.
 - * Στα εμπορικά καταστήματα που πωλούν τουριστικά είδη .
 - * Στα κέντρα εστίασης και ψυχαγωγίας.

Συνολικός αριθμός νέων θέσεων εργασίας :

* Στον κατασκευαστικό τομέα	550 άτομα
* Στον νέο φορέα τουριστικής ανάπτυξης (Α.Ε)	15 άτομα
* Στον πολιτιστικό τομέα	120 άτομα
* Στον ιδιωτικό τομέα	<u>315 άτομα.</u>
ΣΥΝΟΛΟ	1.000 άτομα.

ΜΕΡΟΣ Ε΄.

11). ΣΥΣΤΑΣΗ ΦΟΡΕΑ – ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ MARKETING – ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΠΡΟΒΟΛΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ.

11.1. Σύσταση φορέα Τουριστικής Ανάπτυξης.

Για την αποτελεσματική προώθηση της τουριστικής ανάπτυξης του Νομού είναι απαραίτητη η ίδρυση φορέα που θα συμβάλλει αποφασιστικά στην κατεύθυνση αυτή.

Προτείνεται η δημιουργία μιας Ανώνυμης Εταιρείας (Α.Ε) με μετόχους την Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ηλείας, τους είκοσι δύο (22) Δήμους του Νομού, το Σύλλογο Ξενοδόχων Ηλείας, τον Σύλλογο Ιδιοκτητών Ενοικιαζόμενων Δωματίων Ηλείας και πιθανόν τον ΕΟΤ.

Σκοπός της εταιρείας θα είναι :

- * Η διαμόρφωση μιας ενιαίας πολιτιστικής στρατηγικής για το Νομό.
- * Η ένταξη του Νομού στα Τουριστικά κυκλώματα που προαναφέρθηκαν.
- * Την προβολή του Νομού στην Ελληνική και διεθνή Αγορά,
- * Την διερεύνηση των Ελληνικών και διεθνών τουριστικών τάσεων.
- * Τον συστηματικό έλεγχο της ποιότητας των προσφερομένων υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού.
- * Την ίδρυση γραφείων πληροφόρησης.
- * Την συμμετοχή σε εθνικές και διεθνείς εκθέσεις και εκδηλώσεις για τον τουρισμό.
- * Την εξεύρεση και αξιοποίηση χρηματοδοτήσεων από Κοινοτικούς ή Εθνικούς πόρους που απευθύνονται στους τομείς τουρισμού και πολιτισμού.
- * Την προώθηση προγραμμάτων ενίσχυσης ειδικών μορφών τουρισμού (αγροτουρισμός, οικοτουρισμός κ.α.).
- * Την ανάπτυξη δεσμών με αντίστοιχες πρωτοβουλίες περιοχών της Κοινότητας με παρόμοια χαρακτηριστικά, μεταφέροντας εμπειρίες.

Η πιο πάνω Ανώνυμη Εταιρεία θα ιδρυθεί με βάσει τις διατάξεις:

- Της παραγράφου 6 του άρθρου 5 του Ν.2229/94 «τροποποίηση και συμπλήρωση του Ν. 1418/84 και άλλες διατάξεις»
- Τις διατάξεις του Κ.Ν. 210/ 1920 «περί Ανωνύμων Εταιριών» όπως αργότερα τροποποιήθηκε και προσαρμόσθηκε προς το Κοινοτικό Δίκαιο, με τις διατάξεις του Π.Δ. 409/88.

Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στην στελέχωση της εταιρίας με άτομα ικανά να αντεπεξέλθουν στους σκοπούς της Α.Ε.

11.2.Τουριστική Στρατηγική Marketing στο Νομό.

Ο Νομός μπορεί να αποκομίσει σημαντικά τουριστικά και οικονομικά οφέλη από ένα σωστό εκπονημένο πρόγραμμα Marketing βασισμένο στην αρχή ότι τα μακροχρόνια οφέλη απαιτούν μακροχρόνιο σωστό σχεδιασμό για να επιτευχθούν.

Ο φορέας τουριστικής ανάπτυξης (Α.Ε) που προτείνεται στο κεφ.4 να ιδρυθεί θα επιφορτιστεί και την εκπόνηση σχεδίου στρατηγικής του Τουριστικού Marketing στο Νομό.

Το σχέδιο αυτό θα πρέπει να βασίζεται :

- * Σε συντονισμένα σωστά χρηματοδοτημένα διαφημιστικά προγράμματα του τουριστικού προϊόντος του Νομού, τα οποία θα δημιουργήσουν επιθυμία στο ταξιδιωτικό κοινό να επισκεφθεί το Νομό.

- * Σε προγράμματα δημοσίων σχέσεων προς όλες τις κατευθύνσεις για την διοχέτευση των πληροφοριών που αφορούν την περιοχή.

- * Στην παροχή κινήτρων προς όλους τους ενδιάμεσους (Tour operators) του τουριστικού κυκλώματος στο εξωτερικό ώστε να συστήσουν να προωθούν και να πωλούν τα «τουριστικά προϊόντα» του Νομού ως προορισμό.

Ο φορέας επίσης θα πρέπει :

- * να οργανώνει τις πηγές πληροφόρησής του

* να ανανεώνει συνεχώς τις πληροφορίες του για το πώς πάει η αγορά και τι κάνουν οι ανταγωνιστές.

* Να παρακολουθεί τις εγχώριες τουριστικές τάσεις και να είναι πάντα έτοιμος για προσαρμογές του προγράμματος.

11.3.Προτεινόμενο πρόγραμμα τουριστικής προβολής στο Νομό και την περιφέρεια.

Η περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας κατόπιν ανοικτού διαγωνισμού, έχει αναθέσει το έργο του συμβούλου Επικοινωνίας και Διαχείρισης, στο πλαίσιο της ενέργειας «Τουριστική Προβολή Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας» που χρηματοδοτείται από το ΠΕΠ.

Οι δράσεις του έργου αυτού θα είναι :

- * Έκδοση χαρτιών και αφισών
- * Ειδικά πακέτα εκδρομών
- * Direct Marketing
- * Συνεδριακός Τουρισμός
- * Οργάνωση συμμετοχής σε εκθέσεις
- * Αρχαία Ολυμπία
- * Διοργάνωση Φιλοξενίας
- * Χρήση διαφημιστικών μέσων, κ.λ.π.

Η συμμετοχή του κράτους και στην συγκεκριμένη περίπτωση της Περιφέρειας της Δυτικής Ελλάδας πρέπει να είναι:

- Η χρηματοδότηση προγραμμάτων υποστηρικτικού υλικού που θα διατίθεται σε όλους αλλά και της υλοποίησης επικοινωνιακών ενεργειών για την προβολή του τοπικού τουρισμού.
- Ανάλυση πρωτοβουλιών και συντονισμό ενεργειών που σκοπό έχουν την θεσμική οργάνωση του τοπικού τουρισμού, την συνεργασία Δημοσίου και Ιδιωτικού

τομέα και την δημιουργία προϋποθέσεων για την αξιοποίηση ευκαιριών από τους άμεσα ενδιαφερόμενους ιδιώτες.

- Αντιμετώπιση προβλημάτων διοικητικής μορφής που σχετίζονται με την καθημερινή, εύρυθμη τουριστική λειτουργία της περιοχής.

Θεωρούμε σκόπιμο για την αποτελεσματική προβολή του Νομού, θα πρέπει να υπάρξει ένα πρόγραμμα που θα περιλαμβάνει :

- * Την καταγραφή των συγκεκριμένων στόχων προβολής
- * Την κατάστρωση στρατηγικής για τα μέσα προβολής που θα χρησιμοποιηθούν
- * Το τμήμα της αγοράς που απευθύνεται
- * Την επιλογή του διαφημιστικού μηνύματος
- * Τα μέσα προβολής του
- * Την διασύνδεση του τουριστικού προϊόντος του Νομού με τα αντίστοιχα των άλλων Νομών της Περιφέρειας και των Ιονίων νησιών.

Μέσα προβολής :

- * Η διαφήμιση στις εφημερίδες
- * Η προβολή από την τηλεόραση
- * Η προβολή στα περιοδικά
- * Η διαφήμιση στο ραδιόφωνο
- * Η αποστολή με το ταχυδρομείο διαφημιστικού υλικού
- * Η συμμετοχή σε εκθέσεις.

Τέλος κρίνουμε απαραίτητη την συνεργασία με τους φορείς που διακινούν και επηρεάζουν το ταξιδιωτικό κοινό (tour operators) που αποτελούν και το κυριότερο μέσο διαφήμισης.

Η φιλοξενία υπό μορφή συνεδρίου εκπροσώπων των μεγάλων διεθνών τουριστικών γραφείων στο Νομό για να διαπιστώσουν από κοντά τα τουριστικά πλεονε-

κτήματα του Νομού, η ανταλλαγή απόψεων και η παροχή διευκολύνσεων, θα βοηθήσει σημαντικά στην προώθηση του τουριστικού προϊόντος της περιοχής.

11.4.Χρηματοδοτήσεις ιδιωτικών τουριστικών επιχειρήσεων.

Οι τουριστικές επιχειρήσεις έχουν δυνατότητα χρηματοδότησεως από το Ελληνικό κράτος βάσει του Νόμου 2601/98, ΦΕΚ 81/Α/15-4-98.

Οι σκοποί του νόμου αυτού είναι η περιφερειακή ανάπτυξη, η αύξηση των θέσεων απασχόλησης, η αύξηση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, η αξιοποίηση επιχειρηματικών ευκαιριών στον Ελληνικό και τον ευρύτερο διεθνή χώρο.

Χρηματοδοτούνται οι εξής τουριστικές δραστηριότητες :

- Ίδρυσης ή επέκτασης ξενοδοχειακών μονάδων τουλάχιστον Β΄ τάξης.
- Εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής λειτουργουσών ξενοδοχειακών μονάδων τουλάχιστον Γ΄ τάξης.
- Εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής λειτουργουσών ξενοδοχειακών μονάδων κατώτερων της Γ΄ τάξης σε κτίρια που χαρακτηρίζονται διατηρητέα ή παραδοσιακά, εφόσον με του εκσυγχρονισμό τους αναβαθμίζονται τουλάχιστον σε Γ΄ τάξης.
- Μετατροπής παραδοσιακών ή διατηρητέων κτιρίων σε ξενοδοχειακές μονάδες τουλάχιστον Γ΄ τάξης.
- Εκσυγχρονισμό ολοκληρωμένης μορφής λειτουργουσών τουριστικών οργανωμένων κατασκηνώσεων (campings) Γ΄ τάξης.
- Δραστηριότητες **Ίδρυσης, επέκτασης, εκσυγχρονισμού :**
 - * συνεδριακών κέντρων
 - * χιονοδρομικών κέντρων
 - * αξιοποίησης ιαματικών πηγών
 - * λιμένων σκαφών αναψυχής(μαρίνες)
 - * γηπέδων γκολφ

* κέντρων θαλασσοθεραπείας

* κέντρων τουρισμού υγείας

* κέντρων προπονητικού αθλητικού τουρισμού που δημιουργούνται μόνο από εταιρείες που λειτουργούν και εκμεταλλεύονται ξενοδοχειακές μονάδες ή από εταιρίες των οποίων εταίροι είναι μόνο εταιρείες που λειτουργούν και εκμεταλλεύονται ξενοδοχειακές μονάδες.

Ενισχυόμενες δαπάνες :

1. Η κατασκευή, η επέκταση, ο εκσυγχρονισμός κτιριακών, ειδικών και βοηθητικών εγκαταστάσεων, καθώς και οι δαπάνες διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου.
2. Οι δαπάνες επισκευής, αποκατάστασης και μετατροπής των παραδοσιακών ή διατηρητέων κτιρίων σε ξενοδοχειακές μονάδες, καθώς και οι δαπάνες διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου.
3. Η αγορά και η εγκατάσταση καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού περιλαμβανομένου και του ξενοδοχειακού. Τα μισθώματα της χρηματοδοτικής μίσθωσης καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού του οποίου αποκτάται η χρήση.
4. Η αγορά και η εγκατάσταση σύγχρονων συστημάτων αυτοματοποίησης διαδικασιών και μηχανοργάνωσης, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών της αγοράς του αναγκαίου λογισμικού και των δαπανών εκπαίδευσης του προσωπικού στο στάδιο εγκατάστασής του.
5. Η αγορά καινούργιων μεταφορικών μέσων διακίνησης υλικών και μαζικής μεταφοράς προσωπικού.
6. Οι δαπάνες επενδύσεων για προστασία του περιβάλλοντος, περιορισμό της ρύπανσης του εδάφους, του υπεδάφους, των υδάτων και της ατμόσφαιρας, αποκατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος και ανακύκλωσης του ύδατος.
7. Οι δαπάνες για αγορά και εγκατάσταση καινούργιου εξοπλισμού και για την κατασκευή πάσης φύσεως εγκαταστάσεων, που προκύπτουν από τις κατά περίπτωση

καθοριζόμενες προδιαγραφές και την κείμενη νομοθεσία του Ε.Ο.Τ και που τυχόν δεν καλύπτονται από τις πιο πάνω οριζόμενες ως ενισχυόμενες δαπάνες.

8. Οι δαπάνες επενδύσεων για αξιοποίηση ανανεώσεων πηγών ενέργειας, υποκατάσταση υγρών καυσίμων ή ηλεκτρικής ενέργειας με αέρια καύσιμα, επεξεργασμένα απορριπτόμενα υλικά από εγχώριες βιομηχανίες, ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ανάκτηση απορριπτόμενης θερμότητας, καθώς και συμπαραγωγή ενέργειας και θερμότητας. Επίσης οι δαπάνες επενδύσεων για εξοικονόμηση ενέργειας, υπό την προϋπόθεση ότι η επένδυση δεν αφορά τον παραγωγικό εξοπλισμό, αλλά τον εξοπλισμό και τις εγκαταστάσεις κίνησης – λειτουργίας της μονάδας και από αυτήν προκύπτει μείωση τουλάχιστον 10% της καταναλισκόμενης ενέργειας.

11.5.Επιχειρησιακό σχέδιο «Ι. Καποδίστριας» - Αναπτυξιακές δυνατότητες στον Τουρισμό.

Ο Νομός Ηλείας πριν από την εφαρμογή του προγράμματος « Ι. Καποδίστριας» για την ανασυγκρότηση της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης είχε δέκα (10) Δήμους, διακόσιες επτά κοινότητες(207) και εκατόν δέκα εβδομήντα επτά οικισμούς(177). Μετά την εφαρμογή του Νόμου έχει είκοσι δύο (22) Δήμους.

Η προσαρμογή της δομής και των λειτουργιών του Νομού με τα νέα δεδομένα δημιουργεί νέες ευνοϊκότερες προϋποθέσεις ανάπτυξης.

Οι μικρές Κοινότητες αδυνατούσαν από μόνες τους να αντεπεξέλθουν στις ανάγκες των καιρών και την απορρόφηση Κοινοτικών Κονδυλίων.

Οι νέοι Δήμοι που προήλθαν από την συνένωση πολλών ΟΤΑ δημιούργησαν νέους ισχυρότερους οργανισμούς που δημιουργούν νέες προϋποθέσεις με την συγκέντρωση των κατακερματισμένων αναπτυξιακών Κοινοτήτων και την δυνατότητα απορρόφησης Κοινοτικών και Εθνικών χρηματοδοτήσεων.

Από την άποψη αυτή αναμένεται οι νέοι Δήμοι να συμβάλλουν θετικά και αποφασιστικά στην εκτέλεση έργων τουριστικής ανάπτυξης στην περιοχή τους.

11.6.Πηγές Χρηματοδότησης.

- ✓ Από Αθήνα 2004
- ✓ Από ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδος
- ✓ Από Υπουργείο Πολιτισμού (Μουσείο Αρχαίας Ολυμπίας κ.λ.π.)
- ✓ Από Υπουργείο Γεωργίας (Εκτροφείο Θηραμάτων)
- ✓ Από Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση
- ✓ Από ΕΠΤΑ των Δήμων.

12). ΤΟ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΤΑΞΕΙΔΙ ΑΝΑΔΕΙΞΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ – ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ – ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ – ΟΙΚΙΣΜΩΝ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΗΛΕΙΑΣ.

Ο Νομός Ηλείας συγκαταλέγεται, μαζί με την Αττική, τα Δωδεκάνησα και τη Φωκίδα, στους σημαντικότερους σε αρχαιολογική αξία νομούς της χώρας. Γεγονός που καθορίζεται από την οικουμενική σημασία της Αρχαίας Ολυμπίας και την ιστορική λάμψη των Αρχαιολογικών χώρων της **Αρχαίας Ήλιδας** και του **Επικούρειου Απόλλωνα**.

Η ιστορική και πολιτισμική σημασία του Νομού συμπληρώνεται και από μνημεία προγενέστερης και ύστερης της κλασικής περιόδου εποχής. Στην περιοχή της Ηλείας, ο επισκέπτης μπορεί να συναντήσει κομβικά σημεία πολιτιστικής δράσης, που μαρτυρούν με ολοκληρωμένο ιστορικό τρόπο την εξέλιξη του Ελληνικού Πολιτισμού από την γεωμετρική εποχή μέχρι την περίοδο που έδωσε ζωή στα τοπικά παραδοσιακά χωριά.

Το πολιτιστικό ταξίδι στην Ηλεία περιλαμβάνει ως σημαντικό σταθμό την **πρωτεύουσα** του Νομού, τον **Πύργο**, μια σύγχρονη αναπτυσσόμενη πόλη με ιστορικές καταβολές που φτάνουν στην αρχαιότητα. Το κέντρο του Πύργου Κοσμεύεται από το παλαιό **κτίριο της δημοτικής αγοράς**, αντιπροσωπευτικό δείγμα νεοκλασικής αρχιτεκτονικής και έργο του Τσιλλέρ. Παράλληλα ο Πύργος εξυπηρετεί και λειτουργικά το πολιτιστικό ταξίδι στην Ηλεία, καθώς αποτελεί συγκοινωνιακό κόμβο, έχοντας απευθείας σιδηροδρομική επικοινωνία με Αθήνα, Καλαμάτα, Κυλλήνη, Κυπαρισσία, Αρχαία Ολυμπία, και με το επίγειό του, το Κατάκολο.

Το στοιχείο συνύπαρξης φύσης και γνήσιας λαϊκής αρχιτεκτονικής δημιουργίας γίνεται ιδιαίτερα αντιληπτό στα ορεινά χωριά της Ανδρίτσαινας και της Λαμπείας (Δίβρης). Η **Ανδρίτσaina** με την ιστορική της βιβλιοθήκη και η Λαμπεία με το μεταβυζαντινό μοναστήρι της και το καταπράσινο τοπίό της, εμπλουτισμένο από τρεχούμενα νερά, αποτελούν ιδανικούς πόλους προσέλκυσης φυσιολατρικού τουρισμού και μονα-

δικά παραδείγματα αρμονικής ένταξης του πέτρινου κτίσματος στον ορεινό φυσικό χώρο.

Η εξάπλωση της πολιτιστικής εμβέλειας της **Αρχαίας Ολυμπίας** και η δυναμική επέκταση των ορίων ανάπτυξης καθορίζουν την αναγκαιότητα σύνδεσης και ανάδειξης των πολιτιστικών και φυσικών πόλων της Ηλείας. Το ιστορικό και φυσικό μωσαϊκό, που συνθέτει το χαρακτήρα της Ηλείας είναι αντιπροσωπευτικό της αξίας του Ελληνικού πολιτισμού και της δημιουργικής σχέσης του με ποικιλόμορφα πολιτιστικά στοιχεία. Η ανάπτυξη του πολιτιστικού αυτού δικτύου αναζητεί τη συμπλήρωση, την ανακαίνιση και την προβολή του.

Το πολιτιστικό ταξίδι της Ηλείας θα αναδειχθεί από την καθιέρωση των ενιαίων πολιτιστικών διαδρομών, την κατάλληλη οδική σήμανση και τη λειτουργία περιπτέρων παροχής πληροφοριών.

Η συνδεσμολογία των χώρων οφείλει να αναβιώσει σε ευρύτερη κλίμακα. Μέσω αυτής θα αναδυθούν σημαντικότερα κέντρα με διαχρονική πολιτική και πολιτιστική ακτινοβολία όπως οι Αρχαίες Τριφυλιακές Ακροπόλεις των κορυφογραμμών του Λαπίθα, στην περιοχή των Ηλείων: Σαμικό, Λέπραιο, Φιγαλία, Αλιφείρα μέχρι την περιοχή της Θεισόας.

Η σημασία των λιμανιών και των ποταμών της Ηλείας στον πολιτισμό της περιοχής, του **Αλφειού** και του **Κλαδέου** για την **Αρχαία Ολυμπία**, του Πηνειού για την Αρχαία Ήλιδα και του **Νέδα** για τις Βάσσεις θα συνδυασθεί με τα μοναστήρια, τους Βυζαντινούς και μετα-Βυζαντινούς ναούς του ορεινού άξονα και τα πετρόχιστα ελαιοτριβεία, τους ανεμόμυλους, τα γεφύρια και τις κρύνες της διαδρομής Τριφυλίας σε ένα πολιτιστικό ταξίδι γνώσης και αναψυχής.

Στην Ανδραβίδα, ιστορική πρωτεύουσα του Φράγκικου Πριγκηπάτου του Μορέα, διακρίνεται η Καθολική Εκκλησία της Αγίας Σοφίας (123μ.Χ), χώρος τέλεσης της στέψης των διαδόχων του πριγκηπάτου.

Σημαντικοί Αρχαιολογικοί χώροι βρίσκονται επίσης στην ευρύτερη περιοχή του Νομού Ηλείας όπως η Αρχαία Αλιφείρα(13χλμ. βορείως της Ανδρίτσαινας), σημαντικό

πολιτικό κέντρο της Αρχαίας Αρκαδίας, που φιλοξενεί ακόμη το δωρικό ναό της Αθηνάς και τα θεμέλια του ναού του Ασκληπιού.

Η περιοχή της Κρέστενας συνδυάζεται με τον **Αρχαίο Σκιλλούντα**, τόπο εξορίας του Ξενοφώντα και πλαισιώνεται από ένα επιπλέον αρχαιολογικό τοπίο, που απλώνεται κοντά στο χωριό Μακρύσια, χρονολογούμενο στην Γεωμετρική εποχή.

Στη **Ζαχάρω** ο επισκέπτης έχει τη δυνατότητα να θαυμάσει τα σπάνια για τον Ελλαδικό χώρο ερείπια προελληνικών και πελασγικών τειχών.

Τέλος η Γαστούνη, πρωτεύουσα της Τουρκοκρατούμενης Ηλείας, προσφέρεται για τη φυσιολατρική περιήγηση, καθώς η λίμνη που σχετίζεται από το φράγμα του **Πηνειού** ποταμού διαθέτει μοναδικούς φυσικούς πόρους.

Είναι φανερό πως ο πολιτιστικός και φυσικός πλούτος του Νομού Ηλείας μπορεί να καλύψει ποικίλες μορφές τουριστικής ζήτησης και να συνδυάσει την πολιτιστική διαδρομή με τις απολαύσεις που προσφέρει το ποικιλόμορφο φυσικό, παράλιο και ορεινό τοπίο της.

Οι περισσότεροι όμως από τους χώρους πολιτιστικής αξίας και φυσικής ομορφιάς παραμένουν αναξιοποίητοι και μη αναδεικνυόμενοι από την ανυπαρξία οργανωμένης προβολής τους και τη δυσλειτουργικότητα των συγκοινωνιακών δικτύων. Παράλληλα, οι παραδοσιακοί οικισμοί που θα μπορούσαν να διαμορφωθούν σε ζωντανά στοιχεία σύγχρονης ζωής και τουριστικής φιλοξενίας, τελούν υπό καθεστώς εγκατάλειψης και φθοράς.

13).ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΙ

13.1.Προϋπολογισμοί έργων Αρχαίας Ολυμπίας

13.1.1.Κοστολόγιο σημειακών παρεμβάσεων στο χώρο της Αρχαίας Ολυμπίας.

1.ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΕΙΣΟΔΟΥ ΠΟΛΕΩΣ

Στο έργο περιλαμβάνονται:

Κατασκευή πεζοδρομίου για την προσέγγιση του γλυπτού τοπίοσημου.

Κατασκευή βάσης κ καθιστικού

Φωτισμοί

Σήμανση

Ανάρτηση φωτεινών πληροφοριακών στοιχείων

Κατασκευή τοίχων αντιστήριξης.

Προϋπολογισμός: 234.776,21 ΕΥΡΩ

2.ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΚΤΙΡΙΟΥ ΤΟΥ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ

Στο έργο περιλαμβάνονται:

Οι ανάγκες εργασίας για την αποκατάσταση του κτιρίου

Βελτίωση των υποδομών εξυπηρέτησης των επιβατών.

Ο απαραίτητος τεχνολογικός εξοπλισμός για την ταχύτερη κ' πλησιέστερη εξυπηρέτηση των επιβατών.

Προϋπολογισμός: 293.470,28 ΕΥΡΩ

3.ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΠΛΑΤΕΙΑΣ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ

Στο έργο περιλαμβάνονται:

Όλη η υποδομή για τη δημιουργία της πλατείας

Η πλακόστρωση του χώρου με καλαίσθητο πετρώδες υλικό

Παρτέρια φύτευσης με αυτόματο φωτισμό

Πυροσβεστικοί κρουνοί

Ηλεκτροφωτισμός

Εικαστικός διάκοσμος

Σήμανση

Ανακαίνιση των περιφερειακών κτιρίων του σιδηροδρομικού σταθμού.

Προϋπολογισμός: 586.940,57 ΕΥΡΩ

4.ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗ – ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΥ ΣΠΑΠ

Στο έργο περιλαμβάνονται:

Αποκατάσταση του κτιριακού συνόλου με διαρρυθμίσεις των εσωτερικών του χώρων για την εύρυθμη λειτουργία των θεσμών, ο εξοπλισμός των γραφειακών του χώρων κ' χώρων υποδοχής, η αποκατάσταση των υποδομών του κτιρίου.

Προϋπολογισμός: 293.470,28 ΕΥΡΩ

5.ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΧΩΡΟΥ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΥ ΣΠΑΠ

Στο έργο περιλαμβάνονται:

Ανάπλαση του χώρου

Πλακόστρωση της επιφάνειας εισόδου

Δημιουργία δεξαμενής σιντριβανιού

Φύτευση

Αυτόματο σύστημα ποτίσματος

Φωτισμός του χώρου.

Δημιουργία χώρου στάθμευσης.

Προϋπολογισμός: 164.735,14 ΕΥΡΩ

6.ΠΛΗΡΗΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ Κ' ΜΕΤΑΣΚΕΣΥΗ ΠΑΛΑΙΟΥ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ

Στο έργο περιλαμβάνονται:

Αποκατάσταση του κτιριακού συνόλου με τις απαραίτητες εργασίες στερέωσης κ' αντισεισμικής προστασίας, διαμόρφωσης χώρων, βελτίωσης κ' εκσυγχρονισμού των υποδομών του.

Στατική αποκατάσταση

Καλλιτεχνική προσαρμογή ενδιαφερόντων αρχαιολογικών στοιχείων

(κολόνες, γύψινα κλπ)

Ηλεκτρονικός εξοπλισμός

Προϋπολογισμός: 4.402.054,29 ΕΥΡΩ

7.ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗ – ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΥ ΞΕΝΙΑ &

ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΧΩΡΟΥ.

Στο έργο περιλαμβάνονται:

Διαμόρφωση χώρων με υποδομή για την διενέργεια συνεδρίων, ομιλιών, κλπ

Διαμόρφωση βιβλιοθήκης με τον απαραίτητο εξοπλισμό

Δημιουργία πολιτιστικών αιθουσών

Ανάπλαση εξωτερικού χώρου

Πλακόστρωση της επιφάνειας εισόδου

Φύτευση

Δημιουργία δεξαμενής σιντριβανιού

Δημιουργία χώρου στάθμευσης

Προϋπολογισμός: 4.402.054,29 ΕΥΡΩ

8.ΜΕΤΑΣΚΕΥΗ ΤΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΣΥΓΧΡΟΝΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

Στο έργο περιλαμβάνονται:

Οι αναγκαίες εργασίες για τη μετατροπή του χώρου σε ένα ευέλικτο

σύγχρονο εκθεσιακό χώρο για περιοδικές κυρίως εκθέσεις

Βελτίωση της υποδομής κ' του εξοπλισμού

Ανάπλαση αύλετου χώρου

Προϋπολογισμός: 1.467.351,43 ΕΥΡΩ

9.ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗ – ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΥ ΞΕΝΙΟΣ ΖΕΥΣ

Στο έργο περιλαμβάνονται:

Αποκατάσταση του κελύφους

Δημιουργία μεγάλων αιθουσών διδασκαλίας κ' χώρων για τη

Λειτουργία του Πανεπιστημίου

Ο απαραίτητος εξοπλισμός

Ηλεκτρολογικές – υδραυλικές εργασίες

Δημιουργία χώρου στάθμευσης

Διαμόρφωση υπαίθριου χώρου

Προϋπολογισμός: 1.467.351,43 ΕΥΡΩ

10.ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΠΛΑΤΕΙΑΣ ΟΛΥΜΠΙΣΜΟΥ

Στο έργο περιλαμβάνονται:

Η υποδομή για τη δημιουργία πλατείας

Πλακόστρωση του χώρου με πετρώδες καλαίσθητο υλικό

Δημιουργία κεντρικού χώρου με υδάτινους πίδακες

Παρτέρια φύτευσης με αυτόματο φωτισμό

Πυροσβεστικοί κρουνοί

Σήμανση – εικαστικός διάκοσμος

Προϋπολογισμός: 440.205,42 ΕΥΡΩ

11.ΑΝΑΠΛΑΣΕΙΣ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ ΟΔΩΝ ΣΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ

ΟΛΥΜΠΙΑΣ

Στο έργο περιλαμβάνονται:

Ανακατασκευή πεζοδρομίων κ' καταστρωμάτων των οδών

Αστική επίπλωση

Δενδροφύτευση κ δημιουργία παρτεριών φυτεύσεως

Δημιουργία εμφανούς καναλιού τρέχοντος νερού

Βελτίωση των υπαρχόντων έργων υποδομής

Αστικός φωτισμός

Σήμανση

Προϋπολογισμός: 1.760.821,71 ΕΥΡΩ

12.ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΝΕΑΣ ΕΙΣΟΔΟΥ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ

Στο έργο περιλαμβάνονται:

Κατασκευή χώρου πλατείας εισόδου

Καλλωπισμός

Διαμόρφωση καθιστικού

Διαμόρφωση περιπτέρων πώλησης εισιτηρίων κ' αναμνηστικών

Δημιουργία άξονα σύνδεσης με το αρχαιολογικό Μουσείο μέσω

πεζόδρομου κ' υδάτινων καναλιών

Φωτισμός – Σήμανση

Προϋπολογισμός: 1.467.351,43 ΕΥΡΩ

13.ΠΕΖΟΔΡΟΜΗΣΗ ΠΑΛΙΑΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΔΟΥ ΑΠΟ ΤΗ ΝΕΑ ΠΛΑΤΕΙΑ

ΕΩΣ ΤΗ ΔΙΕΘΝΗ ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΑΚΑΔΗΜΙΑ.

Στο έργο περιλαμβάνονται:

Ανακατασκευή πεζοδρομίων και καταστρώματος

Διευθέτηση απορροής των όμβριων υδάτων

Φωτισμός του πεζόδρομου με παραδοσιακά φωτιστικά

Σήμανση

Διαμόρφωση των παρειών του δρόμου

Περισστική επίπλωση

Προϋπολογισμός: 1.760.821,71 ΕΥΡΩ

14.ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΝΕΟΥ ΧΩΡΟΥ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ

Στο έργο περιλαμβάνονται:

Διαμόρφωση του εδάφους

Διαμόρφωση των νησίδων στάθμευσης

Δημιουργία λωρίδων στάθμευσης για αυτοκίνητα κ' πούλμαν

Διαμόρφωση εισόδου – εξόδου

Φύτευση των νησίδων κ' των εξωτερικών πλευρών του χώρου

στάθμευσης

Ηλεκτροφωτισμός, σήμανση κ' υποδομές εξυπηρέτησης των
Επιβατών.

Προϋπολογισμός: 909.757,88 ΕΥΡΩ

15.ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΥΠΑΙΘΡΙΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ ΔΡΟΥΒΑ

Στο έργο περιλαμβάνονται:

Κατασκευή άμεσης πρόσβασης από το δρόμο με πέτρινα
σκαλοπάτια

Αποκατάσταση καμαρινιών κ' σκηνής

Επένδυση κερκίδων

Καθαρισμός του χώρου

Φωτισμός

Σήμανση

Καλλωπισμός του χώρου

Εγκαταστάσεις ήχου κ' φωτισμού

Προϋπολογισμός: 146.735,14 ΕΥΡΩ

16.ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΧΩΡΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ ΦΛΟΚΑ

Στο έργο περιλαμβάνονται:

Κατασκευή χώρου στάθμευσης

Φωτισμός

Σήμανση

Προϋπολογισμός: 205.429,20 ΕΥΡΩ

17.ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ

Στο έργο περιλαμβάνονται:

Όλες οι τεχνικές εργασίες για την υλοποίηση αυτού του αθλητικού
κέντρου κ' των υποδομών για το Πάρκο Αμφικτιονιών, καθώς κ' η
δέσμευση μιας έκτασης 50 στρεμμάτων για τη δημιουργία του.

Προϋπολογισμός: 7.336.757,15 ΕΥΡΩ

18.ΑΝΑΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΟΨΕΩΝ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΚΤΙΡΙΟΔΟΜΙΚΟ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ

Στο έργο περιλαμβάνονται:

Χρωματισμός όλων των όψεων

Αποξήλωση όλων των διαφημιστικών επιγραφών κ' πινακίδων

Αλλαγή κουφωμάτων

Προσθήκη στεγών κ' όλων των έργων που απαιτούνται από τον πολεοδομικό κανονισμό

Προϋπολογισμός: 5.869.405,72 ΕΥΡΩ

19.ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΔΟΑ

Σύμφωνα με σχετική συνοπτική τεχνική περιγραφή ΔΟΑ

Προϋπολογισμός: 2.934.702,86 ΕΥΡΩ

13.1.2. Συνολικός προϋπολογισμός έργων Αρχαίας Ολυμπίας

ΠΙΝΑΚΑΣ 14

Α/Α	ΕΡΓΟ	Π/Υ (σε ΕΥΡΩ)
1	Διαμόρφωση εισόδου πόλεως	234.776,26
2	Αποκατάσταση κτιρίου σιδηροδρομικού σταθμού	293.470,29
3	Διαμόρφωση πλατείας σιδηροδρομικού σταθμού	586.940,57
4	Ανακαίνιση – εκσυγχρονισμός ξενοδοχείου ΣΠΑΠ	293.470,29
5	Διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου ξενοδοχείου ΣΠΑΠ	146.735,14
6	Πλήρης αποκατάσταση και μετασκευή παλαιού Αρχαιολογικού Μουσείου	4.402.054,29
7	Ανακαίνιση – εκσυγχρονισμός ξενοδοχείου Ξενία και διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου	4.402.054,29
8	Μετασκευή Μουσείου Σύγχρονων Ολυμπιακών Αγώνων	1.467.351,43
9	Ανακαίνιση – εκσυγχρονισμός ξενοδοχείου Ξένιος ΖΕΥΣ	1.467.351,43

10	Διαμόρφωση πλατείας Ολυμπισμού	440.205,43
11	Αναπλάσεις – Διαμορφώσεις οδών στο κέντρο της Αρχαίας Ολυμπίας	1.760.821,72
12	Διαμόρφωση νέας εισόδου Αρχαιολογικού Χώρου	1.467.351,43
13	Πεζοδρόμηση Παλαιάς Εθνικής οδού στο Κέντρο της Αρχαίας Ολυμπίας	1.760.821,72
14	Κατασκευή νέου χώρου στάθμευσης	909.757,89
15	Αποκατάσταση υπαίθριου Θεάτρου ΔΡΟΥΒΑ	146.735,14
16	Διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου Θεάτρου ΦΛΟΚΑ	205.429,20
17	Κατασκευή αθλητικού κέντρου	7.336.757,15
18	Ανακατασκευή όψεων σύμφωνα με κτιριοδομικό κανονισμό	5.869.405,72
19	Αποκατάσταση εγκαταστάσεων ΔΟΑ	2.934.702,86
ΣΥΝΟΛΟ		210.741.011,82

13.2 Προϋπολογισμός προτεινόμενων έργων του Νομού Ηλείας

ΠΙΝΑΚΑΣ 15

1.	ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ	ΕΥΡΩ
	ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ	
	Έργα υποδοχής επιβατών charters στο Αεροδ. Ανδραβίδας	2.934,70
	ΛΙΜΕΝΙΚΑ ΕΡΓΑ	
2.	A. Λιμάνι Κυλλήνης	4.402.054,29
	B. Λιμάνι Κατακόλου	12.619.222,30
	Γ. Μαρίνα Κατακόλου	2.787.967,71
3.	ΟΔΙΚΑ ΕΡΓΑ	
	A. Σύνδεση Ε.Ο. Πύργου Πατρών με επαρχιακή οδό Πύργο κατακόλου	2.934,70
	B. Δρόμος Κυλλήνης – Ε.Ο. Πύργου Πατρών	8.804,11
	Γ. Δρόμος Αρχ. Ολυμπία – Κρέστενα – θάλασσα	14.673,51

	Δ. Παραποτάμιος Καλυβάκια – γέφυρα – Σέκουλα - Ε.Ο. Ανδρίτσεινα – Μεγαλόπολης		8.804,11
	Ε. παραθαλάσσιο οδικό δίκτυο Ν. Ηλείας		14.673,51
ΣΥΝΟΛΟ			49.889,95
4.	ΝΕΑ ΕΡΓΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ		
	Α. Δίκτυα λυμάτων κ' βιολογικοί καθαρισμοί Δήμων Βώλακος, Ιάρδανου, Πηνειάς, Αλιφείρας, Ανδρίτσεινας, Κάστρου – Κυλλήνης, Λαμπείας, Λασιώνος, Φιγαλίας, Φολόης	Αστικά απόβλητα	8.804,11
	Β. Δίκτυα λυμάτων Δ.Δ Δήμων πύργου, Αμαλιάδος, Σκιλλούντος		1.760,82
	Γ. Αποχ/ση και βιολογικός καθαρισμός Δήμου Βουπρασίας		4.402,05
	Δ. Βελτίωση και επέκταση βιολογικού καθαρισμού Δήμου Ζαχάρως		1.467,35
	Ε. μελέτη και εφαρμογή σχεδίου για την διάθεση στερεών αποβλήτων του Νομού	Διαχειρ. απορριμμάτων	14.673,51
	ΣΤ. ολοκλήρωση χώρου διάθεσης απορριμμάτων στην θέση Τριανταφυλλιά		1.173,88
ΣΥΝΟΛΟ			32.281,73
5.	ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΕΙΞΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ – ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΤΟΠΩΝ & ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ		
	ΕΡΓΑ		ΕΥΡΩ
	Α. Νέο μουσείο Αρχαίας Ήλιδας		3.815,11
	Β. Μουσείο Δημοτικής Αγοράς Πύργου		2.934,70
	Γ. Αναπαλαίωση παλαιού Μουσείου		3.815,11
	Δ. Συντήρηση Ναού Επικούρειου Απόλλωνα		4.108,58
	Ε. Συντήρηση κάστρου Χλεμούτσι		586,94
	ΣΤ. Ανάδειξη λοιπών αρχαιολογικών – Ιστορικών τόπων		1.467,35
	Ζ. Ανάδειξη Πολιτιστικών – Θρησκευτικών Μνημείων		293,47
	Η. Αξιοποίηση και προστασία Παραδοσιακών οικισμών		293,47
ΣΥΝΟΛΟ			18.782,10
6.	ΕΡΓΑ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΘΕΑΤΡΩΝ		
	Α. Έργα αποκατάστασης υπαίθριου θεάτρου «ΔΡΟΥΒΑ»		146,74
	Β. Έργα στο θέατρο «ΟΛΥΠΜΙΑ» στο Φλόκα		205,43
	Γ. Υπαίθριο θέατρο Δήμου Σκιλλούντος		234,78
ΣΥΝΟΛΟ			586,94
7.	ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΕΙΞΗΣ & ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΕΥΑΙΣΘΗΤΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ		
			ΕΥΡΩ

	A. Έργα αντιπλημμυρισμού της λίμνης Μουριάς	2.934,70
	- Κατασκευή 4 αναψυκτηρίων – κέντρων εστίασης	586,94
	- Οικοτουριστικά καταλύματα (40 δωμάτια)	586,94
	- Σύγχρονο αθλητικό κέντρο στη Σπιάντζα	1.173,88
	ΣΥΝΟΛΟ	5.282,47
	B. Έργα λιμνοθάλασσας Κοτυχίου	586,94
	Γ. Έργα βελτίωσης – αξιοποίησης Αλφειού ποταμού	1.320,62
8.	ΕΡΓΑ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΑΡΑΛΙΩΝ	
ΠΕΡΙΟΧΗ	ΕΡΓΑ	Π/Υ(ΕΥΡΩ)
Λουτρά Υρμίνης	Κατασκευή αναψυκτηρίου, ελαφρές εγκαταστάσεις πλαζ	176,08
Μανολάδα – Δάσος Στροφιλιάς	Κατασκευή μικρού αναψυκτηρίου, εγκαταστάσεις πλαζ	117,39
Παραλία Λεχαινών	Κατασκευή μικρού αναψυκτηρίου, εγκαταστάσεις πλαζ, αναψυχής	58,69
Μυρσίνη	Υλοποίηση μελέτης για τη διαμόρφωση κ' αξιοποίηση της παραλιακής ζώνης	264,12
Παραλία Κάστρου	Δημιουργία πλαζ, μικρό αναψυκτήριο	58,69
Παραλία Βαρθολομιού	Διαμόρφωση παραλίας Θινών	410,86
Παραλία Παλαιοχωρίου	Κατασκευή μικρού αναψυκτηρίου, εγκαταστάσεις πλαζ, αναψυχής	58,69
Παραλία Σαβαλιών	Υλοποίηση πρότασης Ο.Τ.Α για τη διαμόρφωση – αξιοποίηση της παραλίας	176,08
Περιοχή Κουρούτας – Παλουκιού	Αξιοποίηση δάσους Μαραθιάς, εξωραϊσμός κτιρίου – αναψυκτηρίου, κατασκευή ελαφρών εγκαταστάσεων πλαζ	586,94
Δουνεϊκά	Κατασκευή αναψυκτηρίου, ελαφρές εγκαταστάσεις πλαζ για λουόμενους	58,69
Κατάκολο	Αξιοποίηση αρχαιολογικού χώρου (Ποντικόκαστρο) έργα αξιοποίησης παραλίας	293,47
Σπιάντζα	Αξιοποίηση του δάσους της Σπιάντζας (έργα καθαρισμού, μικρά καθιστικά) αξιοποίηση της παραλίας με ελαφρές εγκαταστάσεις αναψυχής κ' πλαζ	88,04
Παραλία Επιταλίου	Κατασκευή αναψυκτηρίου, ελαφρών εγκαταστάσεων κ' πλαζ	58,69

Περιοχή Καϊάφα	Αποκατάσταση παλαιού σιδηροδρομικού σταθμού κ' πύργου στη θέση Καστράκι, έργα αξιοποίησης παραλίας, δημιουργία αναψυκτηρίου, διαμόρφωση χώρου parking	234,78
Παραλία Ζαχάρως	Υλοποίηση πρότασης Ο.Τ.Α για κατασκευή χώρων άθλησης, αναψυχής κ' πλαζ	293,47
Παραλιακή ζώνη Κακοβάτου – Κάτω Ταξιάρχων – θολού, Γιαννιτσοχωρίου	Δημιουργία ελαφρών κατασκευών οργάνωσης πλαζ και εξυπηρέτησης για τους λουόμενους	293,47
ΣΥΝΟΛΟ		3.228,17
ΕΡΓΑ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΙΑΜΑΤΙΚΩΝ ΠΗΓΩΝ		ΕΥΡΩ
9.	1. Κατασκευή νέου υδροθεραπευτηρίου πηγών Καϊάφα	2.934,70
	2. Οργάνωση εγκαταστάσεων διημέρευσης – Camping's – bungalows στον Καϊάφα	
	- χώρος διημέρευσης	1.320,62
	- Camping's	880,41
	- bungalows	1.907,56
	3. Εκσυγχρονισμός ξενοδοχείου Ε.Ο.Τ Καϊάφα	880,41
	4. Έργα διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου λίμνης Καϊάφα	293,47
	5. Εγκατάσταση βιολογικού καθαρισμού ιαματικών πηγών Καϊάφα	586,94
	6. Μελέτη αξιοποίησης ιαματικών πηγών Πουρναρίου	73,37
	7. Κατασκευή νέου υδροθεραπευτηρίου Λουτρών Υρμίνης	2.934,70
Λοιπά έργα και μελέτες που προτείνει η μελέτη ΕΜΠ για τα Λουτρά Υρμίνης		3.815,11
ΣΥΝΟΛΟ		15.627,29
ΕΡΓΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ – ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΔΑΣΩΝ		ΕΥΡΩ
ΔΑΣΟΣ ΦΟΛΩΗΣ – ΚΑΠΕΛΗΣ		
10.	1. Δημιουργία Camping και χώρων picnic	
	- Δημιουργία χώρου υποδοχής, ξύλινο Reception	2.934,70
	- δημιουργία Παιχνιδούπολης (τσουλήθρες – κούνιες κλπ από ξύλο)	8.804,11
	Ξύλινα μικρά δωμάτια	146.735,14
	- Χώροι στάθμευσης διαμορφωμένοι για τροχόσπιτα	5.869,41
	- Χώροι ειδικοί για εγκατάσταση σκηνών	14.673,51
	- Δημιουργία ξύλινων τουαλετών	17.608,22
	- Περίφραξη Camping με ξύλινες κατασκευές	2.934,70
	- Δημιουργία χώρων picnic με ξύλινους τραπέζοπαγκους παγκάκια κ' κιόσκι	14.673,51

	- Δημιουργία ξύλινου παρατηρητηρίου	2.934,70
ΣΥΝΟΛΟ		217.168,01
2. Εκτροφείο θηραμάτων		
	- εκτροφείο πτερωτών θηραμάτων	88.041,09
	- εκτροφείο λαγών	14.673,51
	- εισαγωγή αγριόχοιρων για πολλαπλασιασμό	5.869,41
ΣΥΝΟΛΟ		108.584,01
3. Διαδρομές αναψυχής και περιπάτου		
	- διαδρομή διαδρόμων	23.477,62
	- κατασκευή πάγκων ανάπαυσης, δοχείων απορριμμάτων, κρίνες	14.673,51
	- Ποδηλατοδρόμος	20.542,92
ΣΥΝΟΛΟ		58.694,06
4. Χώροι Ιππασίας		
	- Διαμόρφωση χώρων	14.673,51
	- Διάδρομος Ιππασίας 10 Km	132.061,63
ΣΥΝΟΛΟ		146.735,14
5. Κατασκευή δασικού Μουσείου		
	- κτιριακές εγκαταστάσεις με φέρουσα λιθοδομή, ξύλινη στέγη, ξύλινες πόρτες κλπ	117.388,11
	- Συλλογή εργαλείων υλοτομίας, αντικειμένων διαβίωσης κλπ	8.804,11
	- Συλλογή βοτάνων κ' φυτών	2.934,70
	- Συλλογή ταριχευμένων ζώων	14.673,51
	- Δενδροφύτευση γύρω του Μουσείου με δασικά είδη δένδρων	8.804,11
ΣΥΝΟΛΟ		152.604,55
6. Βελτίωση τεχνικής υποδομής		
	- Διάνοιξη, διαπλάτυνση, διαμόρφωση δασικών δρόμων	440.205,43
	- Κατασκευή τεχνικών (οχετοί, αντιστηρίξεις κλπ)	58.694,06
	- Αντιπυρικές ζώνες	234.776,23
	- Καθαρισμός υπόροφης βλάστησης	14.673,51
ΣΥΝΟΛΟ		748.349,23
ΔΑΣΟΣ ΣΤΡΟΦΥΛΛΙΑΣ		ΕΥΡΩ
	A. Δασοκομικές επεμβάσεις για προστασία φυσικού οικοσυστήματος	146.735,14
	B. Φυτεύσεις για διατήρηση της κουκουναριάς	29.347,03
	Γ. Καθαρισμός υδροχαρών φυτών για αποφυγή ευτροφισμού των νερών	14.673,51

	Δ. Κατασκευή δικτύου μονοπατιών με διαμόρφωση δρόμων, βрусών, πάγκων ανάπαυσης, δοχείο απορριμμάτων	73.367,57
	Ε. Χώροι στάθμευσης, αναψυκτήριο – W.C	58.694,06
	ΣΤ. Κατασκευή Παιδικών χαρών	14.673,51
ΣΥΝΟΛΟ		337.490,83
ΔΑΣΟΣ ΣΜΕΡΝΑΣ		ΕΥΡΩ
	Α. Ανάπτυξη ήπιων δραστηριοτήτων αναψυχής	58.694,06
	Β. Δημιουργία παιδικών χαρών	14.673,51
	Γ. Δημιουργία ριπίς με παγκάκια, κιόσκια κ' WC	29.347,03
	Δ. Έργα προστασίας του δασούς από φωτιές	117.388,11
	Ε. Εφαρμογή ειδικών δασοκομικών χειρισμών για τη βελτίωση του φυσικού περιβ/ντος κ' της αισθητικής του χώρου.	73.367,57
ΣΥΝΟΛΟ		293.470,29
11. ΑΘΛΗΤΙΚΑ ΕΡΓΑ		
1	Κατασκευή Σταδίου Ολυμπιακών Προδιαγραφών	7.336.757,15
2	Ναυταθλητικές εγκαταστάσεις – Κωπηλασία	586,94
3	Σύγχρονα Κολυμβητήρια.	586,94
4	Διαδρομές Περιπάτου	293,47
5	Κέντρο προστασίας αθλητών	293,47
6	Γήπεδα τέννις – γκολφ – εγκαταστάσεις ιππασίας	1.467,35
	ΣΥΝΟΛΟ	10.564,93

13.2.1.Συνολικός προϋπολογισμός έργων Νομού Ηλείας

ΠΙΝΑΚΑΣ 17

Α/Α	ΕΡΓΑ	Π/Υ (σε ΕΥΡΩ)
1	ΕΡΓΑ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ	
	Α. Αεροπορικές Μεταφορές	2.934,70
	Β. Λιμενικές Υποδομές	19.809.254,30
	Γ. Οδικές Υποδομές	49.889,95

	Σύνολο Μεταφορικών Υποδομών	19.862.078,95
2	Νέα έργα προστασίας περιβάλλοντος	32.281,73
3	Ανάδειξη Αρχαιολογικών Μνημείων – Ιστορικών Τόπων και Πολιτιστικών Μνημείων	18.782,10
4	Ανάδειξη κ' προστασία ευαίσθητων περιοχών	593.543,09
5	Αξιοποίηση Παραλιών	3.228,17
6	Αξιοποίηση ιαματικών πηγών	15.627,29
7	Προστασία – αξιοποίηση δασών	2.063.096,11
8	Αθλητικά έργα	10.564,93
ΣΥΝΟΛΟ		22.599.202,37

13.3.Προϋπολογισμός έργων τουριστικής υποδομής που πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί προ των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004.

ΠΙΝΑΚΑΣ 15

Α/Α	ΕΡΓΟ	Π/Υ (σε ΕΥΡΩ)
1	Έργα μεταφορικής υποδομής	79.295,67
2	Νέα έργα προστασίας περιβάλλοντος	32.281,73
3	Ανάδειξη Αρχαιολογικών μνημείων	6.749,81
4	Αξιοποίηση θεάτρου Αρχαίας Ήλιδας	586,94
5	Αξιοποίηση παραλιών	3.228,17
6	Έργα τουριστικής υποδομής ΚΑΪΑΦΑ	4.988,99
7	Προστασία – αξιοποίηση Δασών	1.173,88
8	Αθλητικά έργα	10.564,93
ΣΥΝΟΛΟ		210.741.011,82

13.4. Πρόγραμμα δράσης για την Αρχαία Ολυμπία και την ευρύτερη περιοχή (συνολική αποτύπωση έργων από Γ' ΚΠΣ και ΕΛΛΑΔΑ 2004).

ΠΙΝΑΚΑΣ 18

ΕΡΓΟ	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	Π/Υ ΣΕ ΕΥΡΩ
1. Συνολική Ανάδειξη του Αρχαιολογικού Χώρου Ολυμπίας	Επιχειρησιακό πρόγραμμα «Πολιτισμός» του Γ' ΚΠΣ και ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδος	7.923,70
2. Αποκατάσταση Κτηρίου ΣΠΑΠ – Επέκταση και επανέκθεση υφιστάμενου Μουσείου Ολυμπίας (Νέο Μουσείο) και Μουσείου Ολυμπιακών Αγώνων.	Επιχειρησιακό πρόγραμμα «Πολιτισμός» του Γ' ΚΠΣ	18.488,63
3. Σύνδεση Αρχ. Ολυμπίας με αρχαιολογικούς χώρους και μνημεία – Διαδρομές	Πρόγραμμα «ΕΛΛΑΔΑ 2004»	4.402,05
4. Δίκτυο κέντρων και εργαστηρίων συντήρησης – Εργαστήριο συντήρησης στην Ολυμπία	Επιχειρησιακό πρόγραμμα «Πολιτισμός» του Γ' ΚΠΣ	498.899,49
5. Ολοκλήρωση εργασιών αποκατάστασης Παλαιού μουσείου Ολυμπίας	ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδος του Γ' ΚΠΣ	880.410,86
6. μελέτες για έργα αστικής ανάπλασης στον οικισμό της Ολυμπίας	ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδος του Γ' ΚΠΣ	1.760.821,72
7α. Πυρόσβεση Αρχαιολογικού Χώρου Αρχ. Ολυμπίας	Πρόγραμμα «ΕΛΛΑΔΑ 2004»	2.553.191,49
7β. Δημιουργία Πυροσβεστικού Σταθμού	Πρόγραμμα «ΕΛΛΑΔΑ 2004»	1.467.351,43
8. Αναβάθμιση Κέντρου Υγείας	Πρόγραμμα «ΕΛΛΑΔΑ 2004»	360.968,45
9. Αποκατάσταση ξενοδοχείου Ξενία στην Ολυμπία	Πρόγραμμα «ΕΛΛΑΔΑ 2004»	4.402,05

10. Αθλητικές παρεμβάσεις	Πρόγραμμα «ΕΛΛΑΔΑ 2004»	1.276.595,74
11. Ίδρυση της κεντρικής μονάδας του Κέντρου επαγγελματικής Κατάρτισης του ΥΠ.ΠΟ στο ξενοδοχείο «ΞΕΝΙΑ»	Πρόγραμμα «Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο»	*
12. Παράκαμψη Αρχαίας Ολυμπίας	ΠΕΠ και «ΕΛΛΑΔΑ 2004»	35.216,43
13. Ολυμπιακό Φεστιβάλ Νέων	Πρόγραμμα «ΕΛΛΑΔΑ 2004»	29.347,03
14. Αναβάθμιση εγκαταστάσεων ΔΟΑ	Πρόγραμμα «ΕΛΛΑΔΑ 2004»	*
ΝΟΜΟΣ ΗΛΕΙΑΣ (ΠΛΗΗ ΟΛΥΜΠΙΑΣ)		
15. Ανάδειξη Αρχαιολογικού χώρου Ήλιδας	Πρόγραμμα «ΕΛΛΑΔΑ 2004»	1.467.351,43
16. Ανάδειξη αρχαιολογικών χώρων Επαρχίας Ολυμπίας	Πρόγραμμα «ΕΛΛΑΔΑ 2004»	1.173.881,14
ΣΥΝΟΛΟ		111.219,37

13.5. Πρόγραμμα «ΕΛΛΑΔΑ 2004» περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος Νομός Ηλείας

ΠΙΝΑΚΑΣ 19

ΔΗΜΟΣ	ΕΡΓΟ	Π/Υ (σε ΕΥΡΩ)
ΑΛΙΦΕΙΡΑΣ	Βελτίωση – Κατασκευή γηπέδου Δ.Δ. Αμυγδαλιών και αθλοπαιδιών καλαθοσφαίρισης.	58.694,06
	Κατασκευή γηπέδου ποδοσφαίρου στο Δ.Δ. Καλλιθέας έδρα του Δήμου. - Ευθεία στίβου με 6 διαδρομές	176.082,17
	ΣΥΝΟΛΟ	234.776,23
ΑΜΑΛΙΑΔΑΣ	Αποπεράτωση ανοικτού κολυμβητηρίου	1.379.310,34

	Βελτίωση και κατασκευή αθλητικών εγκαταστάσεων Δημοτικών Διαμερισμάτων	293.470,29
	Διαμόρφωση περιβάλλοντα χώρου κολυμβητηρίου	381.511,37
	ΣΥΝΟΛΟ	2.054.292,00
ΑΝΔΡΑΒΙΔΑΣ	Βελτίωση γηπέδου ποδοσφαίρου στην έδρα του Δήμου. - Ευθεία στίβου 6 διαδρομών.	293.470,29
	Κατασκευή Κλειστού Γυμναστήριου (Διαδημοτικό με Δ. Λεχαινών)	440.205,43
	ΣΥΝΟΛΟ	733.675,72
ΑΝΔΡΙΤΣΑΙΝΑΣ	Βελτίωση και κατασκευή αθλητικών εγκαταστάσεων Δημοτικών Διαμερισμάτων	58.694,06
	Κατασκευή γηπέδου ποδοσφαίρου και αποδυτηρίων	205.429,20
	ΣΥΝΟΛΟ	264.123,26
ΑΡΧΑΙΑΣ ΟΛΥΜΠΙΑΣ	Αποπεράτωση αθλητικών εγκαταστάσεων αρχαίας Ολυμπίας (κατασκευή μίνι ποδοσφαίρου 5x5, βελτίωση δαπέδων των αθλητικών γηπέδων, κατασκευή μικρών αποδυτηρίων)	161.408,66
	Βελτίωση και κατασκευή αθλητικών εγκαταστάσεων σε Δημοτικά Διαμερίσματα	381.511,37
	Κατασκευή κλειστού γυμναστηρίου T11	792.369,77
	ΣΥΝΟΛΟ	1.335.289,80
ΒΑΡΘΟΛΟΜΙΟΥ	Βελτίωση αθλητικών εγκαταστάσεων Δημοτικού Σταδίου Βαρθολομιού	234.776,23
	Κατασκευή κλειστού γυμναστηρίου T10 (διαδημοτική συνεργασία με Δ. Γαστούνης)	440.205,43

	ΣΥΝΟΛΟ	674.981,66
ΒΟΥΠΡΑΣΙΑΣ	Βελτίωση αθλητικών εγκαταστάσεων Βάρδας Κατασκευή / βελτίωση αθλητικών εγκαταστάσεων σε Δημοτικά διαμερίσματα	484.225,97
	Κατασκευή κλειστού γυμναστηρίου	792.369,77
	ΣΥΝΟΛΟ	1.276.595,74
ΒΩΛΑΚΟΣ	Βελτίωση γηπέδου ποδοσφαίρου ΔΔ Αλφειούσας	58.694,06
	Βελτίωση γηπέδου ποδοσφαίρου ΔΔ Επιταλίου	234.776,23
	ΣΥΝΟΛΟ	293.470,29
ΓΑΣΤΟΥΝΗΣ	Βελτίωση αθλητικών εγκαταστάσεων Δημοτικού σταδίου Γαστούνης	381.511,37
	Κατασκευή κερκίδων γηπέδου ΔΔ Καβασιλών	58.694,06
	Κατασκευή γηπέδου μίνι ποδοσφαίρου 5x5 ΔΔ Κοροίβου	117.388,11
	Κατασκευή κλειστού γυμναστηρίου T11B (διαδημοτική συνεργασία με Δ. Βαρθολομιού)	733.675,72
	ΣΥΝΟΛΟ	1.291.269,26
ΖΑΧΑΡΩΣ	Κλειστό Γυμναστήριο Αθλοπαιδιών Ζαχάρως	880.410,86
	Κατασκευή γηπέδου πετοσφαίρισης στη Ζαχάρω	44.020,54
	Κατασκευή γηπέδου αντισφαίρισης στη Ζαχάρω	132.061,63
	Κατασκευή γηπέδου μίνι ποδοσφαίρου 5x5 στη Ζαχάρω	117.388,11
	Βελτίωση και κατασκευή αθλητικών εγκαταστάσεων Δημοτικών Διαμερισμάτων	176.082,17
	ΣΥΝΟΛΟ	1.349.963,32
ΙΑΡΔΑΝΟΥ	Βελτίωση της υφιστάμενης κατάστασης του γηπέδου ΔΔ Βουνάργου (έδρα του Δήμου)	308.143,80

	Βελτίωση του γηπέδου ποδοσφαίρου στο ΔΔ Αλποχωρίου	132.061,63
	ΣΥΝΟΛΟ	440.205,43
ΚΑΣΤΡΟΥ ΚΥΛΛΗΝΗΣ	Βελτίωση γηπέδου ποδοσφαίρου στο Κάστρο	146.735,14
	Κατασκευή δύο (2) γηπέδων καλαθοσφαίρισης και ενός (1) πετοσφαίρισης	161.408,66
	Κατασκευή γηπέδων αντισφαίρισης και ευθείας στίβου	132.061,63
	ΣΥΝΟΛΟ	440.205,43
ΛΑΜΠΕΙΑΣ	Αποπεράτωση γηπέδου καλαθοσφαίρισης στο ΔΔ Λαμπείας	73.367,57
	Κατασκευή γηπέδου ποδοσφαίρου από νταμαρόχωμα στο ΔΔ Λαμπείας	176.082,17
	ΣΥΝΟΛΟ	249.449,74
ΛΑΣΙΩΝΟΣ	Κατασκευή ευθείας στίβου στην έδρα του δήμου, στο Πανόπουλο	44.020,54
	Κατασκευή γηπέδων καλαθοσφαίρισης στα ΔΔ Κρυόβρυσης, Τσιαπιάνων, Κακοταρίου, Αγίας Τριάδας, Ανδρωνίου	293.470,29
	ΣΥΝΟΛΟ	337.490,83
ΛΕΧΑΙΝΩΝ	Βελτίωση – συμπλήρωση υφιστάμενων αθλητικών εγκαταστάσεων έδρας Δήμου.	264.123,26
	Κατασκευή Κλειστού Γυμναστηρίου (διαδημοτικό με Δ. Ανδραβίδας)	440.205,43
	ΣΥΝΟΛΟ	704.328,69

ΠΗΝΕΙΑΣ	Κατασκευή, συντήρηση, βελτίωση και συμπλήρωση Αθλητικών Εγκαταστάσεων ΔΔ Σιμόπουλου	73.367,57
	Αθλητικές Εγκαταστάσεις στο Δήμο Πηνειάς σε ενιαίο χώρο. Γήπεδο Ποδοσφαίρου Επίστρωση με νταμαρόχωμα	293.470,29
	Αθλητικές Εγκαταστάσεις στο Δήμο Πηνειάς σε ενιαίο χώρο. Κατασκευή στίβου με 6 διαδρομές και επίστρωση με κουρασάνι.	220.102,71
	ΣΥΝΟΛΟ	586.940,57
ΠΥΡΓΟΥ	Κλειστό Κολυμβητήριο στο Δ.Σ Πύργου	2.934.702,86
	Βελτίωση Αθλητικών Εγκαταστάσεων Δημοτικών Διαμερισμάτων	264.123,26
	ΣΥΝΟΛΟ	3.198.826,12
ΣΚΙΛΛΟΥΝΤΟΣ	Ανακατασκευή και βελτίωση εγκαταστάσεων Δημοτικού σταδίου Κρέστενας	440.205,43
	Βελτίωση και κατασκευή αθλητικών εγκαταστάσεων στα δημοτικά διαμερίσματα	264.123,26
	Κατασκευή κλειστού γυμναστηρίου	865.737,34
	ΣΥΝΟΛΟ	1.570.066,03
ΤΡΑΓΑΝΟΥ	Βελτίωση αθλητικών εγκαταστάσεων τραγανού (1Α)	73.367,57
	Βελτίωση αθλητικών εγκαταστάσεων τραγανού (1Β)	161.408,66
	Κατασκευή γηπέδου καλαθοσφαίρισης στο ΔΔ Αγ Μαύρας	58.694,06
	ΣΥΝΟΛΟ	293.470,29

ΦΙΓΑΛΕΙΑΣ	Συντήρηση – βελτίωση γηπέδου ποδοσφαίρου ΔΔ Ν. Φιγαλείας	132.061,63
	Γήπεδο καλαθοσφαίρισης Ν. Φιγαλείας	58.694,06
	Κατασκευή αποδυτηρίων ΔΔ Περιβολιών	73.367,57
	ΣΥΝΟΛΟ	264.123,26
ΦΟΛΩΗΣ	Κατασκευή γηπέδου ποδοσφαίρου στο ΔΔ Κούμνη (κατασκευή περίφραξης αγωνιστικού χώρου)	176.082,17
	Κατασκευή γηπέδου πετοσφαίρισης	440.020,54
	Κατασκευή κτιρίου αποδυτηρίων	73.367,57
	ΣΥΝΟΛΟ	293.470,29
ΩΛΕΝΗΣ	Βελτίωση/ανακατασκευή γηπέδων ποδοσφαίρου Δημοτικών Διαμερισμάτων – κατασκευή κλειστού γυμναστηρίου	1.173.881,14
	ΣΥΝΟΛΟ	1.173.881,14
	ΤΕΛΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	19.060.895,08*

Το ποσόν των 792.369,77 ΕΥΡΩ χρεώνεται στο «Πρόγραμμα Δράσης της Αρχαίας Ολυμπίας».

14). ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Συνοψίζοντας διαπιστώνουμε ότι ο Νομός Ηλείας, με έναν από τους μεγαλύτερους αρχαιολογικούς θησαυρούς στον κόσμο την Αρχαία Ολυμπία, με σημαντικά τουριστικά διαθέσιμα, πολλά Βυζαντινά μνημεία, θέατρα παραδοσιακούς οικισμούς, πανέμορφα δάση, ανεγνωρισμένες ιαματικές πηγές, μεγάλες αμμώδης παραλίες και με τα σπάνια οικοσυστήματα Καϊάφα, Στοφυλλιάς, Κοτυχίου, Αλφειού και Μουριάς, δεν έχει την τουριστική κίνηση που πρέπει να έχει και η οποία υπολείπεται πολύ των δυνατοτήτων του.

Αυτό οφείλεται επειδή η τουριστική ανάπτυξη του Νομού έχει γίνει είτε απρογραμμάτιστα είτε με εντελώς αποσπασματικό σχεδιασμό ευκαιριακής οικονομικής ανάπτυξης και την νοοτροπία της εφήμερης εκμετάλλευσης των Τουριστικών διαθεσίμων του Νομού.

Με την ανάληψη των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004, οι θεσμοί της Πολιτιστικής Ολυμπιάδας και της Ολυμπιακής εκεχειρίας δημιουργούν συνθήκες που αποτελούν μοναδική ευκαιρία για την τουριστική ανάπτυξη του Νομού.

Με δεδομένες τις τουριστικές δυνατότητες του Νομού και θέτοντας σαν στόχο ένα σύγχρονο πλαίσιο ανάπτυξης για δυναμική τουριστική παρουσία στον Ελληνικό και διεθνή χώρο, ο Νομός μπορεί να γίνει ένα κέντρο υψηλών, σύγχρονων τουριστικών υπηρεσιών για τους επισκέπτες του.

Στόχοι για την αξιοποίηση των τουριστικών πόρων και δυνατοτήτων του Νομού Ηλείας είναι η εκτέλεση μιας σειράς έργων που αναφέρονται :

- α) στην αξιοποίηση της Αρχαίας Ολυμπίας,
- β) την δημιουργία νέων μουσείων και την αναβάθμιση των παλιών,
- γ) την ολοκλήρωση των έργων υποδομών,
- δ) της ανάδειξης των αρχαιολογικών μνημείων, των ιστορικών τόπων και πολιτιστικών μνημείων εκτός της Αρχαίας Ολυμπίας,
- ε) την αξιοποίηση των ιαματικών πηγών,
- στ) την αξιοποίηση των παραλιών,

ζ) σε έργα αθλητισμού,

η) στην αξιοποίηση και προστασία των δασών και

θ) στην ανάδειξη των ευαίσθητων περιοχών.

Η αναβάθμιση τελετής της Αφής της Ολυμπιακής Φλόγας, ταυτόχρονα με την Ολυμπιακή Λαμπαδηδρομία, η φιλοξενία του Διεθνούς Forum Ολυμπιονικών, η λειτουργία της Διεθνούς Ολυμπιακής Ακαδημίας μαζί με την Πολιτιστική Ολυμπιάδα θα ενδυναμώσουν την τουριστική προοπτική του Νομού.

Επίσης η αναβάθμιση των προσφερομένων τουριστικών υπηρεσιών θα συντελέσει στην προσέλκυση υψηλής εισοδηματικής τάξης τουριστών.

Τέλος σημαντικά τουριστικά και οικονομικά οφέλη θα αποκομίσει ο Νομός αφενός από ένα σωστό εκπονημένο πρόγραμμα Marketing βασισμένο στο σωστό μακροχρόνιο σχεδιασμό και αφετέρου από ένα πρόγραμμα τουριστικής προβολής του Νομού.

Η ίδρυση Φορέα Τουριστικής ανάπτυξης με την μορφή Α.Ε. κρίνεται απαραίτητη για την αποτελεσματική προώθηση της τουριστικής ανάπτυξης του Νομού.

Κρίνεται δε ικανοποιητικό όφελος για την τοπική κοινωνία του Νομού η δημιουργία (1.000) περίπου θέσεων εργασίας λόγω των προτεινόμενων έργων τουριστικής ανάπτυξης στο Νομό.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ – ΠΗΓΕΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

- Στοιχεία Στατιστικής Υπηρεσίας Νομαρχίας Ηλείας.
- Στοιχεία (Ε.Ο.Τ) Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού.
- Στοιχεία Λιμεναρχείων Κατακόλου – Κυλλήνης.
- Πρακτικά Αναπτυξιακού συνεδρίου Ν.Ηλείας έτους 2000.
- Μελέτη αξιοποίησης τουριστικών πόρων περιοχής Αρχαίας Ολυμπίας -Ι. Αγγελίδη.
- Μελέτη αξιοποίησης παραλίων Νομού Ηλείας, Παυλίδης- Παπαγεωργίου – Αγγελίδη – Μηλιώνης.
- Μελέτη για την αναμόρφωση και την οργάνωση της τελετής Αφή της Ολυμπιακής Φλόγας – Αναπτυξιακή Ηλείας.
- Επιχειρησιακό σχέδιο «Ι. Καποδίστριας, Ν. 2539/97»
- Μελέτη αξιοποίησης Δρυοδάσους Φολόης – Ι. Αγγελίδη.
- Μελέτη έργων ανάδειξης και ανάπτυξης περιοχής Αρχαίας Ολυμπίας – Α. Πασιώτης – Κων.Λουκίτσας – Ελ.Κόρπη.
- Μελέτη Αξιοποίησης Αρχαίας Ολυμπίας Π. Συναδινού.
- Στατιστική του Τουρισμού, ΕΣΥΕ.